

One stop shop for all your taxi needs

The Friendly Group Ltd. Chelsea Taxi Brokers

Address: 287 10 AVE 2nd Floor, New York NY 10001 We are here at your service to

Ph: 212-947-9833, 212-695-0601

40 ਸਾਲਾਂ ਤੋਂ ਭਾਈਚਾਰੇ ਦੀ ਸੇਵਾ ਵਿਚ

*Ask us about Purchase or new buyer and financing.

sell and buy or insure medallions and we are in business to help our Punjabi Community since last 40 years.

All types of insurance
* Medallion transfers * Accident claims * Taxi Stand Facility available

ਟੈਕਸੀ ਮਡਾਲੀਅਨ ਖਰੀਦਣ, ਵੇਚਣ ਜਾਂ ਲੀਜ਼ 'ਤੇ ਲੈਣ ਜਾਂ ਦੇਣ ਲਈ ਸਾਡਾ ਸੂਝਵਾਨ ਤੇ ਸੁਹਿਰਦ ਸਟਾਫ਼ ਤੁਹਾਨੂੰ ਵਾਜਬ ਕੀਮਤਾਂ ਦਿਵਾਉਣ ਲਈ ਹਰ ਯਤਨ ਕਰੇਗਾ।

Twenty-Fifth Year of Publication

ਨਿਊਯਾਰਕ ਐਡੀਸ਼ਨ

Price 50¢

Email: punjabtimes1@gmail.com

www.punjabtimesusa.com

ਸ਼ਿਕਾਗੋ, ਸੈਨ ਫਰਾਂਸਿਸਕੋ ਅਤੇ ਨਿਊ ਯਾਰਕ ਤੋਂ ਇਕੋ ਸਮੇਂ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਿਤ ਹਫ਼ਤਾਵਾਰ

ਪੰਜਾਬ ਟਾਈਮਜ਼

Punjab Times, Vol 26, Issue 15; April 12, 2025

20451 N. Plum Grove Rd., Palatine, IL 60074

Ph: 847-359-0746, Fax: 847-705-9388

ਟਰੰਪ ਨੇ ਬਾਜ਼ਾਰ ਦੀ ਮੰਦੀ ਨੂੰ 'ਦਵਾਈ' ਦਾ ਅਸਰ ਦੱਸਿਆ

ਕਦੀ-ਕਦੀ ਸਭ ਕੁਝ ਠੀਕ ਕਰਨ ਲਈ ਦਵਾਈ ਲੈਣੀ ਪੈਂਦੀ ਹੈ: ਟਰੰਪ

(ਬੀਐੱਸਐੱਸ) ਦਾ ਸੈਂਸੇਕਸ ਕਾਰੋਬਾਰੀ ਦਿਨ ਦੌਰਾਨ 3,940 ਤੇ ਨਿਫਟੀ 1,160 ਅੰਕ ਤੋਂ ਜ਼ਿਆਦਾ ਡਿੱਗ ਕੇ ਖੁੱਲ੍ਹੇ। ਸਾਰਾ ਦਿਨ ਚੱਲੇ ਉਤਰਾਅ-ਚੜ੍ਹਾਅ ਦਰਮਿਆਨ ਬਾਜ਼ਾਰ ਬੰਦ ਹੋਣ ਤੱਕ ਇਸ ਵਿਚ ਕੁਝ ਸੁਧਾਰ ਦਿਸਿਆ। ਸੈਂਸੇਕਸ ਕਾਰੋਬਾਰੀ ਦਿਨ ਦੌਰਾਨ 5.22 ਫੀਸਦੀ ਅੰਕਾਂ ਦੀ ਵੱਡੀ ਗਿਰਾਵਟ ਦੇਖਣ ਦੇ ਬਾਅਦ ਆਖਰ 2,227 ਅੰਕ (2.95 ਫੀਸਦੀ) ਡਿੱਗ ਕੇ 71,138 ਅੰਕਾਂ 'ਤੇ ਬੰਦ ਹੋਇਆ।

ਵਾਸ਼ਿੰਗਟਨ ਤੋਂ ਖਬਰ ਅਨੁਸਾਰ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਡੋਨਾਲਡ ਟਰੰਪ ਦੀਆਂ ਵੱਡੇ ਪੱਧਰ

'ਤੇ ਯੋਜਨਾਵਾਂ ਨੇ ਸੋਮਵਾਰ ਨੂੰ ਆਲਮੀ ਵਿੱਤੀ ਬਾਜ਼ਾਰਾਂ ਨੂੰ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਕੀਤਾ। ਟਰੰਪ ਨੇ ਵਿੱਤੀ ਬਾਜ਼ਾਰਾਂ 'ਚ ਭਾਰੀ ਉਬਲ-ਪੁਬਲ ਨੂੰ "ਦਵਾਈ" ਦਾ ਅਸਰ ਕਰਾਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿਦੇਸ਼ੀ ਸਰਕਾਰਾਂ ਨੂੰ ਚਿਤਾਵਨੀ ਦਿੱਤੀ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਇਨ੍ਹਾਂ ਟੈਕਸਾਂ ਨੂੰ ਹਟਾਉਣ ਲਈ ਬਹੁਤ ਸਾਰਾ ਪੈਸਾ ਦੇਣਾ ਹੋਵੇਗਾ। ਏਸ਼ਿਆਈ ਸੋਅਰ ਬਾਜ਼ਾਰ ਡੁੱਬ ਗਏ, ਯੂਰਪੀ ਸੋਅਰ ਬਾਜ਼ਾਰ 16 ਮਹੀਨੇ ਦੇ ਹੇਠਲੇ ਪੱਧਰ 'ਤੇ ਆ ਗਏ ਤੇ ਤੇਲ ਦੀਆਂ ਕੀਮਤਾਂ 'ਚ ਭਾਰੀ ਗਿਰਾਵਟ ਆਈ। ਨਿਵੇਸ਼ਕਾਂ ਨੂੰ ਡਰ ਹੈ ਕਿ ਟਰੰਪ ਵੱਲੋਂ ਪਿਛਲੇ ਹਫ਼ਤੇ ਐਲਾਨੇ ਟੈਕਸਾਂ ਕਾਰਨ ਕੀਮਤਾਂ ਵੱਧ ਸਕਦੀਆਂ ਹਨ, ਮੰਗ ਕਮਜ਼ੋਰ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ ਤੇ ਆਲਮੀ ਮੰਦੀ ਦਾ ਖਦਸ਼ਾ ਡੂੰਘਾ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਐਤਵਾਰ ਨੂੰ ਏਅਰ ਫੋਰਸ ਵਨ 'ਚ ਪੱਤਰਕਾਰਾਂ ਨਾਲ ਗੱਲਬਾਤ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਟਰੰਪ ਨੇ ਘਾਟੇ ਨੂੰ ਨਜ਼ਰਅੰਦਾਜ਼ ਕਰ ਦਿੱਤਾ, ਜਿਸਨੇ ਆਲਮੀ ਸੋਅਰ ਬਾਜ਼ਾਰਾਂ 'ਚ ਖਰਬਾਂ ਡਾਲਰਾਂ ਦਾ ਨੁਕਸਾਨ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਮੈਂ ਨਹੀਂ ਚਾਹੁੰਦਾ ਕਿ ਕੁਝ ਵੀ ਡਿੱਗੇ ਪਰ ਕਦੀ-ਕਦੀ ਤੁਹਾਨੂੰ ਸਭ ਕੁਝ ਠੀਕ ਕਰਨ ਲਈ ਦਵਾਈ ਲੈਣੀ ਪੈਂਦੀ ਹੈ। ਮੈਂ ਹਫ਼ਤੇ ਦੇ ਅੰਤ 'ਚ ਯੂਰਪ ਤੇ ਏਸ਼ਿਆ ਦੇ ਨੇਤਾਵਾਂ ਨਾਲ ਗੱਲ ਕੀਤੀ ਸੀ, ਜੋ ਮੈਨੂੰ ਟੈਰਿਫ ਨੂੰ ਘੱਟ ਕਰਨ ਲਈ ਮਨਾਉਣ ਦੀ ਉਮੀਦ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ। ਟਰੰਪ ਲਗਾਤਾਰ ਆਪਣੀ ਗੱਲ 'ਤੇ ਅੜੇ ਰਹੇ। ਚੀਨ ਨੇ ਅਮਰੀਕਾ 'ਤੇ ਟੈਰਿਫ ਨੂੰ ਲੈ ਕੇ ਇਕਪਾਸਤ ਕਦਮ ਚੁੱਕਣ, ਸੁਰੱਖਿਆਵਾਦ ਤੇ ਆਰਥਿਕ ਬਦਮਾਸ਼ੀ ਦਾ ਦੋਸ਼ ਲਗਾਇਆ ਤੇ ਟੈਸਲਾ ਸਮੇਤ ਅਮਰੀਕੀ ਕੰਪਨੀਆਂ ਨੂੰ ਇਸ ਮੁੱਦੇ ਨੂੰ ਹੱਲ ਕਰਨ ਲਈ ਠੋਸ ਕਾਰਵਾਈ ਕਰਨ ਦਾ ਸੱਦਾ ਦਿੱਤਾ।

(ਬਾਕੀ ਸਫ਼ਾ 6 'ਤੇ)

ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਦੇ ਨਵੇਂ ਪ੍ਰਧਾਨ ਦੀ ਚੋਣ 12 ਅਪ੍ਰੈਲ ਨੂੰ

ਸੁਖਬੀਰ ਦਾ ਦੁਬਾਰਾ ਪ੍ਰਧਾਨ ਬਣਨਾ ਲਗਪਗ ਤੈਅ

ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ: ਅਕਾਲੀ ਦਲ (ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਅਕਾਲੀ ਦਲ) ਵਰਕਿੰਗ ਕਮੇਟੀ ਨੇ ਮੰਗਲਵਾਰ ਨੂੰ ਐਲਾਨ ਕੀਤਾ ਕਿ ਪਾਰਟੀ 12 ਅਪ੍ਰੈਲ ਨੂੰ ਸਵੇਰੇ ਗਿਆਰਾਂ ਵਜੇ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਦੇ ਸ੍ਰੀ ਦਰਬਾਰ ਸਾਹਿਬ ਕੰਪਲੈਕਸ ਦੇ ਤੇਜਾ ਸਿੰਘ ਸਮੁੰਦਰੀ ਹਾਲ ਵਿੱਚ ਨਵੇਂ ਪ੍ਰਧਾਨ ਦੀ ਚੋਣ ਲਈ ਆਪਣਾ ਜਨਰਲ ਡੈਲੀਗੇਟ ਇਜਲਾਸ ਕਰੇਗੀ। ਇਸੇ ਦਿਨ ਨਵੀਂ ਵਰਕਿੰਗ ਕਮੇਟੀ ਅਤੇ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਦੇ ਹੋਰ ਅਹੁਦੇਦਾਰ ਵੀ ਚੁਣੇ ਜਾਣਗੇ। ਇਹ ਫੈਸਲਾ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਕਾਰਜਕਾਰੀ ਪ੍ਰਧਾਨ ਬਲਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਭੁੰਦਤ ਦੀ ਪ੍ਰਧਾਨਗੀ ਹੇਠ ਹੋਈ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਵਰਕਿੰਗ ਕਮੇਟੀ ਦੀ ਮੀਟਿੰਗ ਦੌਰਾਨ ਲਿਆ ਗਿਆ। ਕਮੇਟੀ ਨੇ ਇਹ ਵੀ ਐਲਾਨ ਕੀਤਾ ਕਿ ਵਿਸਾਖੀ ਮੌਕੇ 13 ਅਪ੍ਰੈਲ ਨੂੰ ਤਲਵੰਡੀ ਸਾਬੋ ਵਿਖੇ ਸਿਆਸੀ ਕਾਨਫਰੰਸ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ। ਕਮੇਟੀ ਨੇ ਇਹ ਵੀ ਐਲਾਨ ਕੀਤਾ ਕਿ ਵਿਸਾਖੀ ਮੌਕੇ 13 ਅਪ੍ਰੈਲ ਨੂੰ ਤਲਵੰਡੀ ਸਾਬੋ ਵਿਖੇ ਸਿਆਸੀ ਕਾਨਫਰੰਸ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ। ਇਸ ਮੀਟਿੰਗ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਮੰਗਲਵਾਰ ਸਵੇਰ ਦੀਆਂ ਅਖਬਾਰਾਂ ਵਿੱਚ ਇਹ ਰਿਪੋਰਟਾਂ ਛਪੀਆਂ ਹਨ ਕਿ ਸੁਖਬੀਰ ਸਿੰਘ ਬਾਦਲ ਦਾ ਮੁੜ ਪ੍ਰਧਾਨ ਬਣਨਾ ਲਗਪਗ ਤੈਅ ਹੈ। ਪਾਰਟੀ ਨੇ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਡੈਲੀਗੇਟਾਂ ਦੀ ਚੋਣ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਮੁਕੰਮਲ ਕਰ ਲਈ ਹੈ। ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਡੈਲੀਗੇਟ ਨੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਦੀ

ਚੋਣ ਸਬੰਧੀ ਸਾਰੇ ਅਧਿਕਾਰ ਕਾਰਜਕਾਰੀ ਪ੍ਰਧਾਨ ਬਲਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਭੁੰਦਤ ਨੂੰ ਸੌਂਪ ਦਿੱਤੇ ਹਨ।

ਰੂਬਰੂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕੇ।

ਵਿਸਾਖੀ ਕਾਨਫਰੰਸ ਅਕਾਲੀ ਸਿਆਸਤ

ਵਿਚ ਕਾਫ਼ੀ ਮਹੱਤਵ ਰੱਖਦੀ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਇਸ ਦਿਨ ਖਾਲਸਾ ਪੰਥ ਦੀ ਸਥਾਪਨਾ ਹੋਈ ਸੀ। ਵਿਸਾਖੀ ਤੋਂ ਕਣਕ ਦੀ ਵਾਢੀ ਦਾ ਕੰਮ ਵੀ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਸੀਨੀਅਰ ਆਗੂ ਡਾ. ਦਲਜੀਤ ਸਿੰਘ ਚੀਮਾ ਨੇ

ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਮੀਟਿੰਗ ਵਿਚ ਪ੍ਰਧਾਨ ਦੀ ਚੋਣ ਕਰਵਾਉਣ ਬਾਰੇ ਫੈਸਲਾ ਲਿਆ ਗਿਆ ਹੈ।

(ਬਾਕੀ ਸਫ਼ਾ 6 'ਤੇ)

*ਸੁਖਬੀਰ ਬਾਦਲ ਦੇ ਨਾਂ 'ਤੇ ਹੀ ਮੁੜ ਮੋਹਰ ਲੱਗਣ ਦੀ ਚਰਚਾ।
*ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਅੰਦਰ ਜਾਂ ਡੈਲੀਗੇਟ ਵਿਚੋਂ ਸੁਖਬੀਰ ਨੂੰ ਕੋਈ ਚੁਣੌਤੀ ਦੇਣ ਵਾਲਾ ਨਹੀਂ।

ਨਵੇਂ ਪ੍ਰਧਾਨ ਦਾ ਤਾਜ ਸੁਖਬੀਰ ਬਾਦਲ ਦੇ ਸਿਰ 'ਤੇ ਸਜਾਉਣ ਲਈ ਸਾਰੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਕਰੀਬ ਪੂਰੀ ਹੋ ਚੁੱਕੀ ਹੈ। ਸਿਰਫ ਰਸਮੀ ਐਲਾਨ ਬਾਕੀ

Singh Tax & Accounting Services LLC.

SINGH AUTO & HOME INSURANCE

Individual & Business Tax related Services

ਸੇਵਾਵਾਂ: *ਇਨਕਮ ਟੈਕਸ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹਰੇਕ ਸੇਵਾ ਜਿਵੇਂ, ਟੈਕਸ ਫਾਈਲਿੰਗ, ਟੈਕਸ ਪਲਾਨਿੰਗ ਅਤੇ ਆਈਆਰਐਸ ਐਂਡਿਟ (ਨਿੱਜੀ ਅਤੇ ਬਿਜ਼ਨਸ) ਲਈ ਤੁਸੀਂ ਸਾਡੇ ਨਾਲ ਸੰਪਰਕ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹੋ।

* ਅਸੀਂ ਅਮਰੀਕਾ ਭਰ ਵਿਚ ਘਰਾਂ ਅਤੇ ਕਾਰਾਂ ਦੀ ਨਿੱਜੀ ਅਤੇ ਕਮਰਸ਼ੀਅਲ ਇੰਸ਼ੂਰੈਂਸ ਵੀ ਕਰਦੇ ਹਾਂ।

Ph: 248-982-2036

Mohan Singh MST
IRS Enrolled agent,
Insurance Agent-
Casualty & Property
Notary Public

Office Locations

Michigan:
36167 Ford Rd. Westland, MI 48185
Minnesota:
6043 Hudson Rd, Suite#399A
Woodbury, Minnesota 55125

Email: STS2021@SinghTaxServices.com; www.SinghTaxServices.com

Balbir (Bill) Grewal
MORTGAGE LOAN OFFICER
NMLS# 353442

Sistar Mortgage

A Nationwide Lender

Over 2 Decades of experience providing high level servicing for new and experienced borrowers!

Residential and Commercial Loans

Available in Most States!

Special loan programs for:

- Jumbo Loans
- Self Employed and with a work permit
- Business loans with or without property

(734) 330-8859

balbir.grewal@sistarmortgage.com
balbirgrewal.sistarmortgage.com
https://www.nmlsconsumeraccess.org

ਵਕਫ਼ ਸੋਧ ਬਿੱਲ ਸੰਵਿਧਾਨ ਉੱਤੇ ਹਮਲਾ: ਸੋਨੀਆ ਗਾਂਧੀ

ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ:ਕਾਂਗਰਸ ਸੰਸਦੀ ਦਲ ਦੀ ਪ੍ਰਧਾਨ ਸੋਨੀਆ ਗਾਂਧੀ ਨੇ ਵੀਰਵਾਰ ਨੂੰ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਸੰਸਦੀ ਦਲ ਦੀ ਬੈਠਕ ਨੂੰ ਸੰਬੋਧਨ ਕਰਦਿਆਂ ਵਕਫ਼ ਸੋਧ ਬਿੱਲ ਨੂੰ ਸੰਵਿਧਾਨ 'ਤੇ ਹਮਲਾ ਦੱਸਿਆ ਅਤੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਸ ਨੂੰ ਜ਼ਬਰਦਸਤੀ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਸਮਾਜ ਨੂੰ ਸਥਾਈ ਧਰੁਵੀਕਰਨ 'ਚ ਰੱਖਣ ਦੀ ਭਾਜਪਾ ਦੀ ਰਣਨੀਤੀ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਹੈ। 'ਇਕ ਰਾਸ਼ਟਰ, ਇਕ ਚੋਣ' ਦਾ ਤਜਵੀਜ਼ਸ਼ੁਦਾ ਬਿੱਲ ਵੀ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਖ਼ਿਲਾਫ਼ ਹੈ ਤੇ ਕਾਂਗਰਸ ਇਸ ਦਾ ਭਾਰੀ ਵਿਰੋਧ ਕਰੇਗੀ।

ਸੰਸਦ 'ਚ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਮਸਲਿਆਂ 'ਤੇ ਚਰਚਾ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਤੇ ਦੋਵਾਂ ਸਦਨਾਂ ਵਿਚ ਵਿਰੋਧੀ ਧਿਰ ਦੇ ਆਗੂਆਂ ਨੂੰ ਬੋਲਣ ਦਾ ਮੌਕਾ ਨਾ ਦਿੱਤੇ ਜਾਣ ਨੂੰ ਬਹੁਤ ਗੰਭੀਰ ਕਾਰਾ ਦਿੰਦਿਆਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਮੌਦੀ ਸਰਕਾਰ ਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਪਿਛਾਹ ਵੱਲ ਧੱਕ ਰਹੀ ਹੈ ਅਤੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਨੂੰ ਸਿਰਫ਼ ਕਾਗਜ਼ਾਂ ਤੱਕ ਸੀਮਿਤ ਰੱਖਣਾ ਚਾਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਵਕਫ਼ ਬਿੱਲ ਪਾਸ ਹੋਣ ਦੇ ਕੁਝ ਹੀ ਘੰਟਿਆਂ ਬਾਅਦ ਸੰਵਿਧਾਨ ਸਦਨ 'ਚ ਕਾਂਗਰਸ ਦੇ ਸੰਸਦ ਮੈਂਬਰਾਂ ਨੂੰ ਸੰਬੋਧਨ ਕਰਦਿਆਂ ਸੋਨੀਆ ਗਾਂਧੀ ਨੇ ਦੋ ਸਾਲ ਪਹਿਲਾਂ

ਸੰਸਦ ਤੋਂ ਪਾਸ ਮਹਿਲਾ ਰਾਖਵੇਂਕਰਨ ਬਿੱਲ ਅਮਲ 'ਚ ਨਾ ਹੋਣ ਦੀ ਉਦਾਹਰਣ ਦਿੱਤੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਅਨੁਸੂਚਿਤ ਜਾਤੀਆਂ, ਅਨੁਸੂਚਿਤ ਜਨਜਾਤੀਆਂ ਤੇ ਉੱਥੀਸੀ ਸਮੂਹਾਂ ਦੀਆਂ ਔਰਤਾਂ ਲਈ ਇਸ ਵਿਚ ਇਕ-ਤਿਹਾਈ ਰਾਖਵੇਂਕਰਨ ਦੀ ਸਾਡੀ ਮੰਗ ਨੂੰ ਜਾਣਬੁੱਝ ਕੇ ਨਜ਼ਰਅੰਦਾਜ਼ ਕੀਤਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ।

ਨਾਲ ਹੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੋਸ਼ ਲਾਇਆ ਕਿ ਸਿੱਖਿਆ, ਨਾਗਰਿਕ ਅਧਿਕਾਰ ਤੇ ਆਜ਼ਾਦੀ, ਸਾਡਾ ਸੰਘੀ ਢਾਂਚਾ ਹੋਵੇ ਜਾਂ ਚੋਣਾਂ ਨੂੰ ਪਾਰਦਰਸ਼ੀ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਨੇਪਰੇ ਚਾੜ੍ਹਨਾ, ਮੌਦੀ ਸਰਕਾਰ ਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਪਿਛਾਹ ਵੱਲ ਧੱਕ ਰਹੀ ਹੈ, ਜਿੱਥੇ ਸਾਡਾ ਸੰਵਿਧਾਨ ਸਿਰਫ਼ ਕਾਗਜ਼ਾਂ 'ਚ ਹੀ ਰਹਿ ਜਾਵੇਗਾ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਇਰਾਦਾ ਇਸ ਨੂੰ ਵੀ ਤਬਾਹ ਕਰਨ ਦਾ ਹੈ, ਇਸ ਲਈ

ਕਾਂਗਰਸ ਦੇ ਸੰਸਦ ਮੈਂਬਰ ਨਿਆਸੰਗਤ ਮਸਲਿਆਂ ਅਤੇ ਸਰਕਾਰ ਦੀਆਂ ਨਾਕਾਮੀਆਂ ਖ਼ਿਲਾਫ਼ ਦ੍ਰਿੜ੍ਹਤਾ ਨਾਲ ਲੜਣ ਤੇ ਭਾਰਤ ਨੂੰ ਇਕ ਨਿਗਰਾਨੀ ਰਾਜ

ਸੰਸਦ 'ਚ ਬੋਲਣ ਦੀ ਆਗਿਆ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਸੱਤਾ ਧਿਰ ਅਕਸਰ ਕਾਂਗਰਸ ਨੂੰ ਮਸਲੇ ਚੁੱਕਣ ਤੋਂ ਰੋਕਣ ਲਈ ਅੜਿੱਕਾ ਪੈਦਾ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਇਹ

ਸਾਡੇ ਲੋਕਤੰਤਰ ਲਈ ਗੰਭੀਰ ਚਿੰਤਾ ਦਾ ਵਿਸ਼ਾ ਹੈ ਕਿ ਲੋਕ ਸਭਾ 'ਚ ਵਿਰੋਧੀ ਧਿਰ ਦੇ ਆਗੂ ਨੂੰ ਬੋਲਣ ਦੀ ਆਗਿਆ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ।

ਸਾਬਕਾ ਕਾਂਗਰਸ ਪ੍ਰਧਾਨ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਅਸੀਂ ਗੁਆਂਢ 'ਚ ਵੱਧ ਰਹੇ ਅਸਾਂਤੀ ਭਰੇ ਮਾਹੌਲ ਨੂੰ ਦੇਖਦੇ ਹੋਏ ਰੱਖਿਆ ਤੇ ਵਿਦੇਸ਼ ਮੰਤਰਾਲੇ ਦੇ ਕੌਮਕਾਜ 'ਤੇ ਲੋਕ ਸਭਾ ਵਿਚ ਚਰਚਾ ਚਾਹੁੰਦੇ ਸੀ, ਪਰ ਇਸ ਦੀ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਗਈ। ਪੂਰਬੀ ਲੱਦਾਖ 'ਚ ਦੇਸ਼ ਦੀਆਂ ਸਰਹੱਦਾਂ 'ਤੇ ਚੀਨ ਦੇ ਹਮਲੇ ਕਾਰਨ ਪੈਦਾ ਹੋਈਆਂ ਗੰਭੀਰ ਚੁਣੌਤੀਆਂ ਦਾ ਜ਼ਿਕਰ ਕਰਦਿਆਂ ਕਿਹਾ ਕਿ 19 ਜੂਨ, 2020 ਨੂੰ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਵੱਲੋਂ ਚੀਨ ਨੂੰ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈਰਾਨ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਕਲੀਨ ਚਿੱਠ 'ਤੇ ਚਰਚਾ ਕਰਨ ਦੀ ਕਾਂਗਰਸ ਦੀ ਮੰਗ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਗਈ।

ਇਨ੍ਹਾਂ ਸਭਨਾਂ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੰਦੇ ਹੋਏ ਸੋਨੀਆ ਗਾਂਧੀ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਹੁਣ ਉਹ ਦਿਨ ਲੰਘ ਗਏ ਜਦੋਂ ਸੱਤਾ 'ਚ ਰਹਿਣ ਵਾਲੀ ਪਾਰਟੀ ਵਿਰੋਧੀ ਧਿਰ ਪ੍ਰਤੀ ਉਦਾਰ ਸੀ, ਦੋਵਾਂ ਸਦਨਾਂ 'ਚ ਚਰਚਾ ਹੁੰਦੀ ਸੀ ਤੇ ਸੰਸਦ ਮੈਂਬਰਾਂ ਵਜੋਂ ਸਾਨੂੰ ਉਡੀਕ ਰਹਿੰਦੀ ਸੀ।

ਨਵਾਂ ਵਕਫ਼ ਕਾਨੂੰਨ ਮੁਸਲਮਾਨਾਂ ਦੀ ਆਜ਼ਾਦੀ 'ਤੇ ਹਮਲਾ ਕਰਾਰ

ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ:ਵਕਫ਼ ਬਿੱਲ 'ਤੇ ਲੋਕ ਸਭਾ ਦੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਰਾਜ ਸਭਾ 'ਚ ਵੀ ਬਹਿਸ ਦੌਰਾਨ ਕਾਂਗਰਸ ਸਦੇ ਹੋਰ ਵਿਰੋਧੀ ਦਲਾਂ ਨੇ ਤਜਵੀਜ਼ਸ਼ੁਦਾ ਕਾਨੂੰਨ ਤੋਂ ਵੱਧ ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਨੀਅਤ 'ਤੇ ਸਵਾਲ ਖੜ੍ਹੇ ਕੀਤੇ। ਵਿਰੋਧੀ ਧਿਰ ਦੇ ਨੇਤਾ ਮੱਲਿਕਾਰਜੁਨ ਖੜਗੇ ਨੇ ਕਿਹਾ ਇਸ ਬਿੱਲ ਦਰੀਏ ਮੁਸਲਮਾਨਾਂ

ਨੂੰ ਦਬਾਉਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰ ਕੇ ਸਰਕਾਰ ਵਿਵਾਦ ਤੇ ਟਕਰਾਅ ਦੇ ਬੀਜ ਬੀਜਣ ਦਾ ਕੰਮ ਕਰ ਰਹੀ ਹੈ। ਖੜਗੇ ਨੇ ਅਪੀਲ ਦੇ ਰੂਪ 'ਚ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਖ਼ਬਰਦਾਰ ਵੀ ਕੀਤਾ ਕਿ ਉਹ ਦੇਸ਼ 'ਚ ਸ਼ਾਂਤੀ ਤੇ ਭਾਈਚਾਰੇ ਨੂੰ ਖ਼ਰਾਬ ਨਾ ਕਰਨ। ਬਿੱਲ 'ਤੇ ਉੱਚ ਸਦਨ ਵਿੱਚ ਚਰਚਾ ਦੇਰ ਸ਼ਾਮ ਹਿੱਸਾ ਲੈਂਦੇ ਹੋਏ ਖੜਗੇ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਹ ਬਿੱਲ ਗ਼ੈਰ ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਤੇ ਭਾਰਤੀ ਮੁਸਲਮਾਨਾਂ ਦੇ ਖ਼ਿਲਾਫ਼ ਹੈ। ਇਸ ਨੂੰ ਵੱਕਾਰ ਦਾ ਸਵਾਲ ਬਣਾਉਣ ਦੀ ਬਜਾਏ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਬਿੱਲ ਵਾਪਸ ਲੈ ਲੈਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਖੜਗੇ ਨੇ ਇਹ ਦੋਸ਼ ਵੀ ਲਗਾਇਆ ਕਿ ਸਰਕਾਰ ਇਸ ਬਹਾਨੇ ਵਕਫ਼ ਦੀਆਂ ਜ਼ਮੀਨਾਂ ਹਥਿਆਉਣ ਦੀਆਂ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ਾਂ ਕਰ ਰਹੀ ਹੈ। ਇਹ ਜ਼ਮੀਨਾਂ ਕਾਰਪੋਰੇਟ ਸਮੂਹਾਂ ਨੂੰ ਦਿੱਤੀਆਂ ਜਾਣਗੀਆਂ। ਖੜਗੇ ਨੇ ਇਹ ਵੀ ਕਿਹਾ ਕਿ ਘੱਟ ਗਿਣਤੀਆਂ ਦੀ ਭਲਾਈ ਲਈ ਚਲਾਈਆਂ ਜਾਣ ਵਾਲੀਆਂ ਕੁਝ ਯੋਜਨਾਵਾਂ ਬੰਦ ਕਰ ਦਿੱਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਹਨ। ਬਿੱਲ ਦੇ ਵਿਰੋਧ ਦੇ ਨਾਲ ਮੁਸਲਮਾਨਾਂ ਦੇ ਪ੍ਰਤੀ ਹਮਦਰਦੀ ਸਮਾਜਵਾਦੀ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਰਾਮਗੋਪਾਲ ਯਾਦਵ ਤੇ

ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਜਨਤਾ ਦਲ ਦੇ ਮਨੋਜ ਬਾਅ ਨੇ ਵੀ ਦਿਖਾਈ। ਰਾਮਗੋਪਾਲ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਭਾਜਪਾ ਸਰਕਾਰ ਦਾ ਅਤੀਤ ਉਸ ਦੇ ਪ੍ਰਤੀ ਭਰੋਸਾ ਪੈਦਾ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ, ਖਾਸ ਕਰ ਕੇ ਮੁਸਲਮਾਨਾਂ ਦੇ ਮਨ ਵਿਚ। ਅੱਜ ਮੁਸਲਮਾਨ ਡਰੇ ਹੋਏ ਹਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਨਹੀਂ ਲੱਗਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਬੇਇਨਸਾਫ਼ੀ ਹੋ ਰਹੀ ਹੈ।

ਕਾਂਗਰਸ ਵੱਲੋਂ ਚਰਚਾ ਦੀ ਸ਼ੁਰੂਆਤ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਸੈਯਦ ਨਾਸਿਰ ਹੁਸੈਨ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਭਾਜਪਾ ਇਸ ਜ਼ਰੀਏ ਸਮਾਜ ਵਿਚ ਫਿਰਕੂ ਤਣਾਅ ਪੈਦਾ ਕਰਨ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰ ਰਹੀ ਹੈ। ਜੇਪੀਸੀ ਵਿਚ ਵਿਰੋਧੀ ਸੰਸਦ ਮੈਂਬਰਾਂ ਵੱਲੋਂ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਸੁਝਾਵਾਂ ਨੂੰ ਬਿੱਲ ਵਿਚ ਸ਼ਾਮਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ।

ਆਜ਼ਾਦ ਸੰਸਦ ਮੈਂਬਰ ਕਪਿਲ ਸਿੰਘਲ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਪਹਿਲਾਂ ਗ਼ੈਰ ਮੁਸਲਿਮ ਵੀ ਵਕਫ਼ ਬੋਰਡ ਬਣਾ ਸਕਦੇ ਸਨ, ਪਰ ਇਹ ਬਿੱਲ ਹੁਣ ਇਸ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਨਹੀਂ ਦੇਵੇਗਾ। ਆਪ ਦੇ ਮੈਂਬਰ ਸੰਜੇ ਸਿੰਘ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਹ ਬਿੱਲ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਸਿਧਾਂਤਾਂ ਦੇ ਖ਼ਿਲਾਫ਼ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਦੋਸ਼ ਲਗਾਇਆ ਕਿ ਸਰਕਾਰ ਇਸ ਕਾਨੂੰਨ ਜ਼ਰੀਏ ਮੁਸਲਿਮ ਧਾਰਮਿਕ ਅਦਾਰਿਆਂ 'ਤੇ ਕੰਟਰੋਲ ਕਰਨਾ ਚਾਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਤ੍ਰਿਣਮੂਲ ਦੇ ਮੁਹੰਮਦ ਨਦੀਮੁਲ ਹੱਕ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਬਿੱਲ ਗ਼ੈਰ-ਵਾਜਬ, ਗ਼ੈਰ-ਸੰਵਿਧਾਨਕ, ਸੰਘੀ ਢਾਂਚੇ ਤੇ ਬੁਨਿਆਦੀ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਦਮੁਕ ਦੇ ਤਿਰੁਚੀ ਸਿਵਾ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਹ ਸੈਕੂਲਰਿਜ਼ਮ ਦੇ ਖ਼ਿਲਾਫ਼ ਹੈ ਅਤੇ ਪੰਜ ਕਿਲੋਮੀਟਰ (ਸੰਸਦ ਤੋਂ) ਦੂਰ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਇਸ ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦੇਵੇਗੀ। ਸ਼ਿਵ ਸੈਨਾ (ਯੂਥੀਟੀ) ਦੇ ਸੰਜੇ ਰਾਉਤ ਨੇ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਇਸ ਦਾਅਵੇ 'ਤੇ ਸਵਾਲ ਚੁੱਕਿਆ ਕਿ ਇਸ ਬਿੱਲ ਜ਼ਰੀਏ ਮੁਸਲਮਾਨ ਗਰੀਬਾਂ ਦਾ ਭਲਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।

ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਜਾਏਗੀ ਡੀ.ਐੱਮ.ਕੇ.

ਪਾਰਲੀਮੈਂਟ 'ਚ ਪਾਸ ਹੋਏ ਵਕਫ਼ ਸੋਧ ਬਿੱਲ ਨੂੰ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ 'ਚ ਚੁਣੌਤੀ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ। ਤਾਮਿਲਨਾਡੂ ਦੇ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਐੱਮਕੇ ਸਟਾਲਿਨ ਨੇ ਕੋਰਟ ਦਾ ਦਰਵਾਜ਼ਾ ਖੜਕਾਉਣ ਦਾ ਐਲਾਨ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਲੋਕ ਸਭਾ ਤੋਂ ਬਿੱਲ ਪਾਸ ਹੋਣ ਦੇ ਵਿਰੋਧ 'ਚ ਸਟਾਲਿਨ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ 'ਚ ਕਾਲੀ ਪੱਟੀ ਬੰਨ੍ਹ ਕੇ ਪਹੁੰਚੇ। ਇਸ ਦੌਰਾਨ ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਭਾਰਤ 'ਚ ਵੱਡੀ ਗਿਣਤੀ 'ਚ ਪਾਰਟੀਆਂ ਦੇ ਵਿਰੋਧ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਕੁਝ ਸਹਿਯੋਗੀਆਂ ਦੇ ਇਸ਼ਾਰੇ 'ਤੇ ਰਾਤ ਦੇ ਵਜੇ ਸੋਧ ਨੂੰ ਅਪਣਾਉਣਾ ਸੰਵਿਧਾਨ 'ਤੇ ਹਮਲਾ ਹੈ। ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਨੇ ਸਦਨ ਨੂੰ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਇਹ ਧਾਰਮਿਕ ਸਦਭਾਵਨਾ ਨੂੰ ਵਿਗਾੜਨ ਵਾਲਾ ਕੰਮ ਹੈ। ਇਸ ਨੂੰ ਉਜਾਗਰ ਕਰਨ ਲਈ ਅਸੀਂ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ 'ਚ ਕਾਲੀ ਪੱਟੀ ਬੰਨ੍ਹ ਕੇ ਹਿੱਸਾ ਲੈ ਰਹੇ ਹਨ। ਸਟਾਲਿਨ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਮੈਂ ਤੁਹਾਨੂੰ ਸੂਚਿਤ ਕਰਨਾ ਚਾਹਾਂਗਾ ਕਿ ਡੀਐੱਮਕੇ ਵੱਲੋਂ ਇਸ ਸੋਧ ਦੇ ਖ਼ਿਲਾਫ਼ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ 'ਚ ਮਾਮਲਾ ਦਾਇਰ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਤਾਮਿਲਨਾਡੂ ਦੇ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਉਸ ਕਾਨੂੰਨ ਖ਼ਿਲਾਫ਼ ਲੜੇਗਾ, ਜਿਹੜਾ 'ਵਕਫ਼ ਬੋਰਡ ਦੀ ਆਜ਼ਾਦੀ ਨੂੰ ਖ਼ਤਮ ਕਰਦਾ' ਹੈ ਤੇ ਘੱਟਗਿਣਤੀ ਮੁਸਲਮਾਨ ਆਬਾਦੀ ਨੂੰ ਖ਼ਤਰੇ 'ਚ ਪਾਉਂਦਾ ਹੈ।

ਲੋਕ ਸਭਾ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਰਾਜ ਸਭਾ ਨੇ ਵੀ ਦਿੱਤੀ ਵਕਫ਼ ਬਿੱਲ ਨੂੰ ਮਨਜ਼ੂਰੀ

ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ:ਵਕਫ਼ ਸੋਧ ਬਿੱਲ 'ਤੇ ਸੰਸਦ ਨੇ ਅਪਣੀ ਮੋਹਰ ਲਾ ਦਿੱਤੀ ਹੈ। ਲੋਕ ਸਭਾ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਰਾਜ ਸਭਾ 'ਚ ਵੀ ਵੀਰਵਾਰ ਨੂੰ 12 ਘੰਟੇ ਤੋਂ ਵੱਧ ਚੌਲੀ ਮੈਰਾਥਨ ਬਹਿਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਇਸ ਨੂੰ ਪਾਸ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ। ਬਿੱਲ ਦੇ ਹੱਕ 'ਚ 128 ਤੇ ਵਿਰੋਧ 'ਚ 95 ਵੋਟਾਂ ਪਈਆਂ। ਬਿੱਲ 'ਤੇ ਵਿਰੋਧੀ ਧਿਰ ਵੱਲੋਂ ਕਈ ਸੋਧਾਂ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ, ਜਿਹੜੀਆਂ ਸਦਨ ਨੇ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤੀਆਂ। ਦੋਵਾਂ ਸਦਨਾਂ ਤੋਂ ਪਾਸ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਇਹ ਬਿੱਲ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਦੀ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਲਈ ਭੇਜਿਆ ਜਾਵੇਗਾ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਮਿਲਦਿਆਂ ਹੀ ਬਿੱਲ ਕਾਨੂੰਨ ਦਾ ਰੂਪ ਲੈ ਲਵੇਗਾ। ਬਿੱਲ ਪਾਸ ਕਰਨ ਲਈ

ਲੋਕ ਸਭਾ ਵਾਂਗ ਰਾਜ ਸਭਾ 'ਚ ਵੀ ਅੱਧੀ ਰਾਤ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਤੱਕ ਕਾਰਵਾਈ ਚੱਲੀ। ਇਸ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਘੱਟ ਗਿਣਤੀ ਮਾਮਲਿਆਂ ਦੇ ਮੰਤਰੀ ਕਿਰਨ ਰਿਜਿਜੂ ਨੇ ਰਾਜ ਸਭਾ 'ਚ ਵਕਫ਼ (ਸੋਧ) ਬਿੱਲ 2025 ਪੇਸ਼ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਸਪੱਸ਼ਟ ਕੀਤਾ ਕਿ ਵਕਫ਼ ਬੋਰਡ ਇਕ ਕਾਨੂੰਨੀ ਅਦਾਰਾ ਹੈ ਤੇ ਇਸ ਨੂੰ ਧਰਮ ਨਿਰਪੱਖ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਫਿਰ ਵੀ ਇਸ 'ਚ ਗ਼ੈਰ ਮੁਸਲਮਾਨਾਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਸੀਮਤ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਇਸ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਮਕਸਦ ਮੁਸਲਮਾਨ ਔਰਤਾਂ ਨੂੰ ਮਜ਼ਬੂਤ ਬਣਾਉਣਾ ਤੇ ਸਾਰੇ ਮੁਸਲਮਾਨਾਂ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦੀ ਰਾਖੀ ਕਰਨਾ ਹੈ। ਇਹ ਬਿੱਲ ਮੁਸਲਮਾਨਾਂ ਦੇ ਖ਼ਿਲਾਫ਼ ਬਿਲਕੁਲ ਨਹੀਂ ਹੈ ਬਲਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਭਲਾਈ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਹੈ। ਬੁੱਧਵਾਰ ਨੂੰ ਲੋਕ ਸਭਾ ਨੇ 288-232 ਵੋਟਾਂ ਦੇ ਬਹੁਮਤ ਨਾਲ ਵਕਫ਼ ਬਿੱਲ ਪਾਸ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਸੀ। ਵੀਰਵਾਰ ਨੂੰ ਇਸ ਬਿੱਲ 'ਤੇ ਰਾਜ ਸਭਾ 'ਚ ਲਗਪਗ 10 ਘੰਟੇ ਚਰਚਾ ਹੋਈ। ਦੇਰ ਰਾਤ ਇਸ ਦੇ ਪਾਸ ਹੋਣ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਹੈ। ਦੋਵਾਂ ਸਦਨਾਂ ਤੋਂ ਪਾਸ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਇਸ ਨੂੰ ਤੁਰੰਤ ਹੀ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਦੀ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਲਈ ਭੇਜਿਆ ਜਾਵੇਗਾ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਮਿਲਦੇ ਹੀ ਇਹ ਬਿੱਲ ਕਾਨੂੰਨ ਦਾ ਰੂਪ ਲੈ ਲਵੇਗਾ। ਬਿੱਲ 'ਤੇ ਬਹਿਸ 'ਚ ਦੋਵਾਂ ਧਿਰਾਂ ਦੇ ਕਈ ਵੱਡੇ ਚਿਹਰਿਆਂ ਨੇ ਹਿੱਸਾ ਲਿਆ। ਲੋਕ ਸਭਾ 'ਚ ਗ੍ਰਹਿ ਮੰਤਰੀ ਅਮਿਤ ਸ਼ਾਹ ਤੇ ਰਾਜ ਸਭਾ 'ਚ ਸਦਨ ਦੇ ਆਗੂ ਤੇ ਭਾਜਪਾ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਜੇਪੀ ਨੱਡਾ ਨੇ ਚਰਚਾ 'ਚ ਹਿੱਸਾ ਲਿਆ ਪਰ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸਦਨ 'ਚ ਵਿਰੋਧੀ ਧਿਰ ਦੇ ਆਗੂ ਰਾਹੁਲ ਗਾਂਧੀ ਤੇ ਮਲਿਕਾਰਜੁਨ ਖੜਗੇ ਨਹੀਂ ਬੋਲੇ ਜਦਕਿ ਸੰਭਾਵਨਾ ਪ੍ਰਗਟਾਈ ਜਾ ਰਹੀ ਸੀ ਕਿ ਉਹ ਵੀ ਬੋਲਣਗੇ।

ਰਾਜ ਸਭਾ 'ਚ ਬਿੱਲ ਨੂੰ ਲੈ ਕੇ ਵੈਸੇ ਤਾਂ ਭਾਰੀ ਹੰਗਾਮਾ ਤੇ ਵਿਰੋਧੀ ਧਿਰ ਦੇ ਸਖ਼ਤ ਵਿਰੋਧ ਦੀ ਉਮੀਦ ਸੀ ਪਰ ਲੋਕ ਸਭਾ 'ਚ ਬਿੱਲ ਪਾਸ ਹੋਣ ਤੇ ਸਰਕਾਰ ਵੱਲੋਂ ਬਿੱਲ ਨੂੰ ਮੁਸਲਮਾਨਾਂ ਦੇ

ਹਿੱਤ 'ਚ ਹੋਣ ਨੂੰ ਲੈ ਕੇ ਜਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਦਲੀਲਾਂ ਦਿੱਤੀਆਂ ਗਈਆਂ, ਚਰਚਾ ਦੌਰਾਨ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਕਈ ਵਾਰੀ ਖੜ੍ਹੇ ਹੋ ਕੇ ਨਾ ਸਿਰਫ਼ ਦਖਲ ਦਿੱਤਾ ਬਲਕਿ ਵਿਰੋਧੀ ਧਿਰ ਨੂੰ ਸੀਜ਼ਾ ਵੀ ਦਿਖਾਇਆ। ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ 'ਤੇ ਬੋਲ ਰਹੇ ਕਾਂਗਰਸ ਦੇ ਸੰਸਦ ਮੈਂਬਰ ਨਾਸਿਰ ਹੁਸੈਨ ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਟੋਕਿਆ ਤੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਹੁਣ ਤੱਕ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਦੇ ਫ਼ੈਸਲੇ ਨੂੰ ਚੁਣੌਤੀ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਸੀ। ਨਵੇਂ ਬਿੱਲ 'ਚ ਅਸੀਂ ਇਸ ਨੂੰ ਲੈ ਕੇ ਆਏ ਹਾਂ। ਨੱਡਾ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਕਾਂਗਰਸ ਨੇ ਮੁਸਲਮਾਨ ਔਰਤਾਂ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਸ਼ਾਸਨਕਾਲ 'ਚ ਦੂਜੇ ਦਰਜੇ ਦੀ ਨਾਗਰਿਕ ਬਣਾ ਦਿੱਤਾ ਸੀ। ਮਿਸਰ, ਸੁਡਾਨ, ਬੰਗਲਾਦੇਸ਼ ਤੇ ਸੀਰੀਆ ਵਰਗੇ ਮੁਸਲਮਾਨ ਦੇਸ਼ਾਂ 'ਚ ਕਈ ਸਾਲ ਪਹਿਲਾਂ ਤੱਤਕਾਲ ਤਿੰਨ ਤਲਾਕ 'ਤੇ ਪਾਬੰਦੀ

ਲਗਾ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ ਪਰ ਕਾਂਗਰਸ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਵਾਲੀ ਯੂਪੀਏ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਇਕ ਦਹਾਕੇ ਤੱਕ ਸੱਤਾ 'ਚ ਰਹਿਣ ਦੌਰਾਨ ਮੁਸਲਮਾਨ ਔਰਤਾਂ ਲਈ ਕੁਝ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ। ਰਿਜਿਜੂ ਨੇ ਰਾਜ ਸਭਾ 'ਚ ਬਿੱਲ ਪੇਸ਼ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਜਿੱਥੇ ਇਸ ਦੀਆਂ ਖੁਬੀਆਂ ਗਿਣਾਈਆਂ, ਉੱਥੇ ਵਿਰੋਧੀ ਧਿਰ ਵੱਲੋਂ ਫੈਲਾਏ ਜਾ ਰਹੇ ਗਲਤ ਪ੍ਰਚਾਰ ਦਾ ਵੀ ਜਵਾਬ ਦਿੱਤਾ। ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਹ ਬਿੱਲ ਗਰੀਬ ਤੇ ਪੱਛੜੇ ਮੁਸਲਮਾਨਾਂ ਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਪਰਿਵਾਰਾਂ ਦੇ ਵਿਕਾਸ ਦਾ ਰਸਤਾ ਖੋਲ੍ਹਣ ਵਾਲਾ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ ਇਸ ਦਾ ਨਾਂ 'ਉਮੀਦ' ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਉਮੀਦ (ਯੂਨੀਫਾਈਡ ਵਕਫ਼ ਮੈਨੇਜਮੈਂਟ ਇੰਸਟੀਚਿਊਟ, ਐਫੀਸੀਐਸੀ ਐਡ ਡਿਵੈਲਪਮੈਂਟ) ਦਾ ਪੂਰਾ ਨਾਂ ਵੀ ਪੜ੍ਹ ਕੇ ਦੱਸਿਆ।

ਕਾਨੂੰਨ ਨੂੰ ਚੁਣੌਤੀ ਦੀ ਗੱਲ 'ਤੇ ਸਿੰਘਵੀ ਦੀ ਝਾੜ-ਬੰਬ

ਚਰਚਾ ਦੌਰਾਨ ਕਾਂਗਰਸ ਦੇ ਅਭਿਸ਼ੇਕ ਮਨੁ ਸਿੰਘਵੀ ਨੇ ਤਾਂ ਇਹ ਭਵਿੱਖਬਾਣੀ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਕਿ ਜੇਕਰ ਇਹ ਬਿੱਲ ਪਾਸ ਹੋ ਕੇ ਕਾਨੂੰਨ ਬਣਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਅਗਲੇ ਕੁਝ ਸਾਲਾਂ ਵਿਚ ਨਿਆਪਾਲਿਕਾ ਤੋਂ ਖਾਰਜ ਹੋ ਜਾਵੇਗਾ। ਸਿੰਘਵੀ ਦੀ ਇਸ ਗੱਲ ਨਾਲ

ਡੂੰਘੀ ਨਾਰਾਜ਼ਗੀ ਪ੍ਰਗਟ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਚੇਅਰਮੈਨ ਜਗਦੀਪ ਧਨਖੜ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਹ ਦਾਅਵਾ ਕਰਨਾ ਸੰਸਦ ਦੀ ਸਰਬਉੱਚਤਾ ਤੇ ਪ੍ਰਭੂਸੱਤਾ 'ਤੇ ਸਵਾਲ ਖੜ੍ਹੇ ਕਰਨਾ ਹੈ। ਇਕ ਸੰਸਦ ਮੈਂਬਰ ਨੂੰ ਅਜਿਹਾ ਨਹੀਂ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ। ਸਿੰਘਵੀ ਨੇ ਬਿੱਲ ਦੀਆਂ ਬਹੁਤ ਸਾਰੀਆਂ ਤਜਵੀਜ਼ਾਂ 'ਤੇ ਸਵਾਲ ਖੜ੍ਹੇ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਦੋਸ਼ ਲਾਇਆ ਕਿ ਇਸ ਰਾਹੀਂ ਸਰਕਾਰ ਦਾ ਇਕ

ਹੱਥ ਮੁਸਲਿਮ ਸਮਾਜ ਨੂੰ ਇਹ ਦਿਖਾਉਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਉਸ ਦੇ ਭਲੇ ਲਈ ਕੰਮ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੈ ਜਦਕਿ ਸੱਚਾਈ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਦੂਜਾ ਹੱਥ ਉਨ੍ਹਾਂ ਤੋਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਜ਼ਮੀਨ ਤੇ ਹੱਕ ਖੋਹ ਰਿਹਾ ਹੈ।

ਵਿਸਾਖੀ ਸਮਾਗਮਾਂ 'ਤੇ ਗਾਖਲ ਗਰੁੱਪ ਯੂ.ਐੱਸ.ਏ. ਕਰੇਗਾ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਦੇ ਗੁਰੂਘਰਾਂ 'ਚ ਪਾਣੀ ਦੀਆਂ 30,000 ਬੋਤਲਾਂ ਦੀ ਸੇਵਾ

ਜਲ ਸੇਵਾ 'ਚ ਬਾਬਾ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਹਾਕੀ ਅਕੈਡਮੀ ਨਨਕਾਣਾ ਸਾਹਿਬ ਦਾ
ਰਹੇਗਾ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਸਹਿਯੋਗ: ਅਮੋਲਕ ਸਿੰਘ ਗਾਖਲ

ਵਾਟਨਸਵਿੱਲ (ਐੱਸ.ਅਸ਼ੋਕ ਭੱਰਾ): ਗਾਖਲ ਪਰਿਵਾਰ (ਅਮੋਲਕ ਸਿੰਘ ਗਾਖਲ, ਪਲਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਗਾਖਲ ਅਤੇ ਇਕਬਾਲ ਸਿੰਘ ਗਾਖਲ) ਦਹਾਕਿਆਂ ਤੋਂ ਸਮਾਜ ਸੇਵਾ ਦੇ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਮੋਹਰੀ ਰੋਲ ਅਦਾ ਕਰਦਾ ਆ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਭਾਰਤ ਹੀ ਨਹੀਂ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਦੇ ਗੁਰੂਘਰਾਂ ਵਿੱਚ ਵੀ ਗਾਖਲ ਪਰਿਵਾਰ ਵੱਲੋਂ ਗੁਰੂ ਕੇ ਲੰਗਰਾਂ ਲਈ ਰਾਸ਼ਨ ਦੀ ਸੇਵਾ ਲਗਾਤਾਰ ਜਾਰੀ ਹੈ।

ਅਤੇ ਐਤਵਾਰ ਨੂੰ ਸ਼ਰਧਾ ਨਾਲ ਕੀਤੀ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ। ਗਾਖਲ ਗਰੁੱਪ ਦੇ ਚੇਅਰਮੈਨ ਅਮੋਲਕ ਸਿੰਘ ਗਾਖਲ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ 10 ਅਪ੍ਰੈਲ ਨੂੰ ਵਾਹਗਾ ਬਾਰਡਰ ਰਾਹੀਂ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਦਾਖਲ ਹੋਣ ਵਾਲੀ ਸੰਗਤ ਦੀ ਵੀ ਬੋਤਲਾਂ ਵਾਲੇ ਪਾਣੀ ਨਾਲ ਸੇਵਾ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ। ਪਾਣੀ ਵਰਤਾਉਣ ਦੀ ਸੇਵਾ ਬਾਬਾ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਹਾਕੀ ਅਕੈਡਮੀ ਨਨਕਾਣਾ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਵਾਲੰਟੀਅਰਾਂ ਵੱਲੋਂ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।

ਅਮੋਲਕ ਸਿੰਘ ਗਾਖਲ, ਪਲਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਗਾਖਲ, ਇਕਬਾਲ ਸਿੰਘ ਗਾਖਲ ਅਤੇ ਸਾਧੂ ਸਿੰਘ ਖਲੋਰ।

ਪਿਛਲੇ ਸਾਲ ਵਾਂਗ ਇਸ ਵਾਰ ਵੀ ਗਾਖਲ ਪਰਿਵਾਰ ਅਤੇ ਗਾਖਲ ਗਰੁੱਪ ਯੂ.ਐੱਸ.ਏ. ਵੱਲੋਂ ਵਿਸਾਖੀ ਦੇ ਤਿਉਹਾਰ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਦੇ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸਾਹਿਬਾਨ ਪੰਜਾ ਸਾਹਿਬ, ਨਨਕਾਣਾ ਸਾਹਿਬ, ਡੇਰਾ ਸਾਹਿਬ, ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸੱਚਾ ਸੌਦਾ, ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਜਨਮ ਅਸਥਾਨ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਅਮਰਦਾਸ ਜੀ ਵਿਖੇ ਪਾਣੀ ਦੀਆਂ 30,000 ਬੋਤਲਾਂ ਦੀ ਸੇਵਾ 12 ਅਤੇ 13 ਅਪ੍ਰੈਲ 2025 ਦਿਨ ਸ਼ਨਿਚਰਵਾਰ

ਗਾਖਲ ਗਰੁੱਪ ਦੇ ਮੁੱਖ ਮੈਂਬਰ ਸਾਧੂ ਸਿੰਘ ਖਲੋਰ ਵੀ ਪੰਜਾਬ ਤੋਂ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਪੁੱਜ ਚੁੱਕੇ ਹਨ, ਜੋ ਇਸ ਸੇਵਾ ਵਿੱਚ ਹੱਥ ਵਟਾਉਣਗੇ। ਸ. ਗਾਖਲ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਪਰਿਵਾਰ ਉੱਤੇ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਜੀ ਦੀ ਖਾਸ ਮਿਹਰ ਹੈ ਜੋ ਉਨ੍ਹਾਂ ਤੋਂ ਇਹ ਸੇਵਾ ਲੈ ਰਹੇ ਹਨ ਅਤੇ ਗਾਖਲ ਪਰਿਵਾਰ ਅਰਦਾਸ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬ ਸਾਡੇ ਤੋਂ ਇਹ ਸੇਵਾ ਹਮੇਸ਼ਾ ਲੈਂਦੇ ਰਹਿਣ।

Matrimonials

ਲੜਕੇ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ

Prajapat, Sikh girl Oct-95, 5' 3". Masters in Computers, working on H1-B Visa. Required equally qualified boy. Send biodata at Mob- +17324076683 and +91-78140-94986 or Email: bhagatsingh.91@gmail.com

15-18

Jatt Sikh family seeking a suitable match for their USA citizen girl 30, 5'5". Girl is working as a Dentist. Entire family is in the USA. Seeking a Doctor or engineer match from the USA. Jatt Sikh should be preferred. Please contact us at: 773-679-5664

US citizen Nai girl 27, 5'6" is looking for a suitable match. She has done DMD (Doctor of Dental medicine) and never married. She is working as a dentist. Entire family is in the USA. Seeking an educated and well settled boy in the USA. Preference to same caste Please contact at: 937-776-6474

11-14

ਲੜਕੀ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ

ਜੱਟ ਸਿੱਖ 47, 5'10" ਸੋਹਣੇ ਸੁਨੱਖੇ ਪੜ੍ਹੇ-ਲਿਖੇ, ਸ਼ਹਿਰੀ, ਖਾਨਦਾਨੀ, ਯੂ.ਐੱਸ.ਏ. ਵਿੱਚ ਹੋਲਡਰ ਲੜਕੇ ਲਈ ਸਾਥ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ। ਤਲਾਕਸੂਦਾ ਅਤੇ ਵਿਧਵਾ ਵੀ ਸੰਪਰਕ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਐਮ੍ਰਿਤਸਰ ਸ਼ਹਿਰੀ ਜਾਇਦਾਦ। ਵੱਡਾ ਭਰਾ USA ਸਿਟੀਜ਼ਨ। ਚਾਹਵਾਨ ਫੋਨ ਨੰਬਰ 484-219-4922 ਜਾਂ ਈ-ਮੇਲ baljitrandhawa0001@gmail.com 'ਤੇ ਸੰਪਰਕ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਨ।

14-17

Ramgarhia Family seeks a suitable match for their USA Born and Raised 30 year 5'6.5" Gursikh Boy, PhD. Girl should be Gursikh and educated. Caste no bar. If you are interested please call us at 224-422-4773.

ਜੱਟ ਸਿੱਖ ਸਿੱਧੂ, ਉਮਰ 28 ਸਾਲ, ਕੱਦ 5'9", ਦਸਤਾਰਧਾਰੀ, ਯੂ.ਐੱਸ.ਏ. ਵਿੱਚ ਜਾਰਜੀਆ ਯੀਨੀਵਰਸਿਟੀ ਵਿੱਚ ਸਕਾਲਰਸ਼ਿਪ 'ਤੇ ਪੀਐਚ.ਡੀ ਕਰ ਰਹੇ ਲੜਕੇ ਲਈ ਪੜ੍ਹੀ-ਲਿਖੀ ਲੜਕੀ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ। ਬਠਿੰਡਾ ਵਿੱਚ ਦਸ ਏਕੜ ਜ਼ਮੀਨ, ਕੋਈ ਭੈਣ-ਭਰਾ ਨਹੀਂ। ਚਾਹਵਾਨ ਵ੍ਹਟਸਐਪ ਨੰਬਰ (706) 206-2516 'ਤੇ ਸੰਪਰਕ ਕਰਨ।

13-16

Wanted US or Canada resident girl for 34 years, 5'6" Jatt Sikh, Dhillon, boy, BCA completed, resides in Punjab, raised by single mother, no siblings, hard working, respectful and positive outlook on life, open to single mothers/ divorcee. Have relatives settled in California. Direct party please contact: Asidhu2012@gmail.com

12-15

Jatt Sikh SF Bay Area family seeking bride for their USA born Son 24, 5'10". Our Son wears a turban and keeps his hair. He has a BS and MS in Computer Science and is well settled in his profession. Beyond education, girl must have a joint family-oriented mindset with good moral family values. Please Contact ph: 510 861 6491 or email: pgrrealty@gmail.com

ਕੀ ਤੁਸੀਂ ਸਭ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਇਲਾਜ ਕਰਾ ਕੇ ਥੱਕ ਚੁੱਕੇ ਹੋ?
ਹੋਮਿਓਪੈਥੀ, ਕੁਦਰਤੀ ਇਲਾਜ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਅਜ਼ਮਾ ਕੇ ਦੇਖੋ

Gurdip Singh Sandhu DHMS, BAMS
HOMEOPATHIC NATURAL MEDICINES

When Tired of all Treatments, For any Disease,
At any Age, Try Alternative Treatment

Gurdip Singh Sandhu

Homeopathic Ayurvedic
Consultant/Physician Since
1973
DHMS-Gold medalist,
Ex-Prof, Principal, &
CMO Medical
Colleges/Hospitals in
India

Ph: (408) 687-1899
(925) 557-9093

Email: Homeomdicine@yahoo.com
Website: www.Homeopathyatoz.com

7021 Village Parkway, Dublin, CA 94568
Practice under provision of Act S8_577
State of CA

GoldenKey
LENDING

Grow your business with our Strategic

**COMERCIAL LOAN
SOLUTIONS**

Partner with us for expert
guidance and support

Contact Us at

317-620-4100
www.goldenkeylending.com

We speak your Language
English • ਪੰਜਾਬੀ • ਹਿੰਦੀ • اردو

325 S. College Avenue, Indianapolis, Indiana 46202

NMLS 147421

WE HELP YOU WITH

RESIDENTIAL REAL ESTATE.
COMMERCIAL REAL ESTATE.
HOME. AUTO. LIFE. BUSINESS.
WORKERS COMP. INSURANCE.

PHONE: (248) 458-2050
EMAIL: ADMIN@THESOHIGROUP.COM

THE SOHI GROUP
REALTY • INSURANCE • INVESTMENTS • CARPENTRY

Jas Sohi
Principal

Jazze Sohi
Principal

ਪੰਜਾਬ ਟਾਈਮਜ਼ ਵਿੱਚ ਇਸ਼ਤਿਹਾਰ ਦੇਣ ਲਈ ਸੰਪਰਕ ਕਰੋ:
847-359-0746

ਅਮਰੀਕੀ ਟੈਰਿਫ਼ ਦਾ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਕਿਸਾਨਾਂ ਉੱਪਰ ਅਸਰ ਪੈਣਾ ਤੈਅ

ਫ਼ਿਰੋਜ਼ਪੁਰ: ਭਾਰਤੀ ਬਾਸਮਤੀ ਚੌਲਾਂ 'ਤੇ ਅਮਰੀਕਾ ਵਲੋਂ ਲਗਾਈ ਗਈ 26 ਫ਼ੀਸਦੀ ਦਰਾਮਦ ਡਿਊਟੀ ਨੇ ਉਦਯੋਗ, ਖਾਸ ਤੌਰ 'ਤੇ ਪੰਜਾਬ, ਜੋ ਕਿ ਭਾਰਤ ਦੇ ਕੁੱਲ ਬਾਸਮਤੀ ਉਤਪਾਦਨ 'ਚ 40 ਫ਼ੀਸਦੀ ਤੋਂ ਵੱਧ ਯੋਗਦਾਨ ਪਾਉਂਦਾ ਹੈ, ਨੂੰ ਬਟਕਾ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਇਸ ਦਾ ਸੂਬੇ ਦੇ ਬਰਾਮਦਕਾਰਾਂ ਅਤੇ ਕਿਸਾਨਾਂ ਦੇਵਾਂ 'ਤੇ ਮਾੜਾ ਪ੍ਰਭਾਵ ਪੈ ਸਕਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਖ਼ਤਰੇ 'ਚ ਪਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਤੇ ਇਸ ਨਾਲ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਨੂੰ ਫ਼ਾਇਦਾ ਹੋਣ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਹੈ। ਵਿੱਤੀ ਸਾਲ 2022-23 'ਚ ਅਮਰੀਕਾ ਨੂੰ 3.08 ਲੱਖ ਮੀਟ੍ਰਿਕ ਟਨ ਬਾਸਮਤੀ ਚੌਲ ਨਿਰਯਾਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਕਿਉਂਕਿ ਦੇਸ਼ 'ਚੋਂ ਕੁਲ 59.42 ਲੱਖ ਮੀਟ੍ਰਿਕ ਟਨ ਬਾਸਮਤੀ ਚੌਲ ਬਰਾਮਦ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਨ ਤੇ 2023-24 'ਚ 3.15 ਲੱਖ ਮੀਟ੍ਰਿਕ ਟਨ ਬਾਸਮਤੀ ਚੌਲ ਅਮਰੀਕਾ ਨੂੰ ਬਰਾਮਦ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਨ, ਜਦਕਿ ਭਾਰਤ ਤੋਂ ਕੁਲ 52.42 ਲੱਖ ਮੀਟ੍ਰਿਕ ਟਨ ਬਾਸਮਤੀ ਚੌਲ ਬਰਾਮਦ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਨ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਹੁਣ ਅਮਰੀਕਾ ਨੂੰ ਜਾਣ ਵਾਲੀਆਂ ਬਹੁਤ ਸਾਰੀਆਂ ਸ਼ਿਪਮੈਂਟਾਂ ਨੂੰ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨਵੀਆਂ ਡਿਊਟੀਆਂ ਤਹਿਤ ਇਕ ਅਸਪਸ਼ਟ ਕਿਸਮਤ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਕਰਨਾ

ਪੈ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਇਸ ਸੰਬੰਧੀ ਗੱਲਬਾਤ ਕਰਦਿਆਂ ਬਾਸਮਤੀ ਰਾਈਸ ਮਿਲਰ ਐਂਡ ਐਕਸਪੋਰਟਰ ਐਸੋਸੀਏਸ਼ਨ ਦੇ ਮੀਤ ਪ੍ਰਧਾਨ ਰਣਜੀਤ ਸਿੰਘ ਜੋਸ਼ਨ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਬਰਾਮਦਕਾਰਾਂ ਅਤੇ ਖ਼ਰੀਦਦਾਰਾਂ ਵਿਚਕਾਰ 9 ਅਪ੍ਰੈਲ ਤੋਂ ਲਾਗੂ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਨਵੇਂ ਅਮਰੀਕੀ ਟੈਰਿਫ਼ ਆਰਡਰ ਨੂੰ ਲੈ ਕੇ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਵਿਵਾਦ ਪੈਦਾ ਹੋ ਗਿਆ ਹੈ, ਕਿਉਂਕਿ ਬਰਾਮਦਕਾਰਾਂ ਨੇ ਅਮਰੀਕਾ ਨੂੰ ਖੇਪਾਂ ਭੇਜੀਆਂ ਹਨ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਉਥੇ ਪਹੁੰਚਣ ਲਈ ਇਕ ਮਹੀਨਾ ਲੱਗ ਜਾਵੇਗਾ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਖ਼ਰੀਦਦਾਰ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਅਸੀਂ 26 ਫ਼ੀਸਦੀ ਦਰਾਮਦ ਡਿਊਟੀ ਨੂੰ ਸਹਿਣ ਕਰੀਏ ਜੋ ਕਿ 300 ਅਮਰੀਕੀ ਡਾਲਰ ਪ੍ਰਤੀ ਟਨ ਬਣਦੀ ਹੈ, ਕਿਉਂਕਿ ਅਮਰੀਕਾ ਦੀ ਮਾਰਕੀਟ ਇਸ ਰਾਤੋ-ਰਾਤ ਕੀਤੇ ਵਾਧੇ ਨੂੰ ਜਜ਼ਬ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦਾ। ਉਥੋਂ ਦੇ ਦਰਾਮਦਕਾਰ ਭਾਰਤ ਤੋਂ ਐਸਤਨ 1100 ਅਮਰੀਕੀ ਡਾਲਰ ਪ੍ਰਤੀ ਟਨ ਦੇ ਹਿਸਾਬ ਨਾਲ ਬਾਸਮਤੀ ਖ਼ਰੀਦਦੇ ਹਨ। ਸਾਨੂੰ ਘੱਟ ਕੀਮਤਾਂ 'ਤੇ ਹੋਰ ਦੇਸ਼ਾਂ ਨੂੰ ਖੇਪ ਭੇਜਣ ਲਈ ਮਜ਼ਬੂਰ ਕੀਤਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ, ਕਿਉਂਕਿ ਅਮਰੀਕਾ

‘ਚ ਚੱਲ ਰਹੇ ਸੌਦੇ ਹੁਣ ਰੋਕੇ ਹੋਏ ਹਨ ਅਤੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਅਸੀਂ ਆਪਣੀ ਮਾਰਕੀਟ ਸ਼ੇਅਰ ਗੁਆ ਦਿੰਦੇ ਹਾਂ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਅੱਗੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਸਾਡੀ ਮੁਦਰਾ ਦੀ ਕੀਮਤ 85.50 ਰੁਪਏ ਪ੍ਰਤੀ ਅਮਰੀਕੀ ਡਾਲਰ ਹੈ ਅਤੇ ਪਾਕਿਸਤਾਨੀ ਰੁਪਏ ਦੀ ਕੀਮਤ 280 ਰੁਪਏ ਪ੍ਰਤੀ ਅਮਰੀਕੀ ਡਾਲਰ ਹੈ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਜਦੋਂ ਪਾਕਿਸਤਾਨੀ ਕਰੰਸੀ ਦਾ ਅਮਰੀਕੀ ਡਾਲਰ ਦੇ ਮੁਕਾਬਲੇ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਮੁੱਲ ਘਟਿਆ

ਹੈ ਤਾਂ ਗੁਆਂਢੀ ਦੇਸ਼ ਦੇ ਬਰਾਮਦਕਾਰਾਂ ਨੂੰ ਸਿੱਧਾ ਫ਼ਾਇਦਾ ਹੋਵੇਗਾ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਦੂਸਰਾ ਕਾਰਨ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਉਥੋਂ ਦੇ ਕਿਸਾਨਾਂ ਕੋਲ ਜ਼ਮੀਨਾਂ ਥੋੜ੍ਹੀਆਂ ਹਨ, ਜਿਸ ਕਾਰਨ ਉਹ ਕੀਟਨਾਸ਼ਕਾਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਨਹੀਂ ਕਰਦੇ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਫ਼ਸਲ ਕੀਟਨਾਸ਼ਕ ਮੁਕਤ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਇਹ ਅਮਰੀਕਾ ਤੋਂ ਦਰਾਮਦਕਾਰ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਵੱਲ ਤਬਦੀਲ ਹੋ ਸਕਦੇ ਹਨ, ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਇਕ ਸਸਤਾ ਬਦਲ ਹੈ। ਕੀਟਨਾਸ਼ਕਾਂ ਦੀ ਰਹਿੰਦ-ਖੂੰਹਦ ਦਾ ਮੁੱਦਾ ਯੂਰਪੀਅਨ ਯੂਨੀਅਨ, ਅਮਰੀਕਾ ਅਤੇ ਹੋਰਾਂ ਸਮੇਤ ਕਈ ਦੇਸ਼ਾਂ ਦੇ ਬਾਸਮਤੀ ਨਿਰਯਾਤਕਾਂ ਨੂੰ ਵੀ ਪ੍ਰੇਸ਼ਾਨ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੈ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਐਮ.ਆਰ.ਐਲ. (ਘੱਟੋ-ਘੱਟ ਰਹਿੰਦ-ਖੂੰਹਦ ਦਾ ਪੱਧਰ) ਘਟਾ ਦਿੱਤਾ ਸੀ, ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਪੰਜਾਬ ਤੋਂ ਨਿਰਯਾਤ ਨੂੰ ਘਟਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਜੋਸ਼ਨ ਨੇ ਅੱਗੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਕੁਲ ਬਾਸਮਤੀ ਚੌਲਾਂ ਦੀ ਬਰਾਮਦ 'ਚੋਂ 50 ਫ਼ੀਸਦੀ ਹਿੱਸਾ ਦੇਸ਼

ਦੇ ਚਾਰ ਕਾਰੋਬਾਰੀ ਘਰਾਣਿਆਂ ਦਾ ਹੈ, ਜੋ ਕਿ ਪੰਜਾਬ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਿਤ ਹਨ, ਕਿਉਂਕਿ ਉਹ ਸੂਬੇ ਦੇ ਕਿਸਾਨਾਂ ਤੋਂ ਫ਼ਸਲ ਖ਼ਰੀਦਦੇ ਹਨ, ਜਿਸ ਨਾਲ ਨਿਰਯਾਤ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਕਿਸਾਨਾਂ ਨੂੰ ਵੀ ਸਿੱਧੀ ਮਾਰ ਪੈਂਦੀ ਹੈ, ਕਿਉਂਕਿ ਭਾਵ ਵਾਲੇ ਚੌਲਾਂ ਦਾ ਉਤਪਾਦਨ ਮੁੱਖ ਤੌਰ 'ਤੇ ਪੰਜਾਬ 'ਚ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਬਾਸਮਤੀ ਚੌਲਾਂ ਦੇ ਕੁੱਲ ਨਿਰਯਾਤ 'ਚੋਂ 35 ਤੋਂ 40 ਫ਼ੀਸਦੀ ਹਿੱਸਾ ਪੰਜਾਬ ਦਾ ਹੈ, ਫਿਰ ਹਰਿਆਣਾ ਦਾ ਨਿਰਯਾਤ, ਜੋ ਜ਼ਿਆਦਾਤਰ ਪੰਜਾਬ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਆਪਣੇ ਰਾਜ ਤੋਂ ਵੀ ਖ਼ਰੀਦਦਾ ਹੈ, ਕਿਉਂਕਿ ਪਿਛਲੇ ਚਾਰ ਸਾਲਾਂ 'ਚ 50 ਫ਼ੀਸਦੀ ਪਿਤਾਈ ਪੰਜਾਬ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਹਰਿਆਣਾ, ਮੱਧ ਪ੍ਰਦੇਸ਼, ਰਾਜਸਥਾਨ ਅਤੇ ਉੱਤਰ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ 'ਚ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਪਿਛਲੇ ਸਾਲਾਂ 'ਚ ਇਹ ਪੰਜਾਬ 'ਚ ਪਹਿਲਾਂ 80 ਯੂਨਿਟ ਬਾਸਮਤੀ ਯੂਨਿਟਾਂ ਤੋਂ ਦੁੱਗਣਾ ਹੋ ਗਿਆ ਸੀ, ਹੁਣ ਸੂਬੇ ਭਰ 'ਚ 210 ਯੂਨਿਟ ਹਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਅਮਰੀਕਾ ਦੀ ਘਟਦੀ ਮੰਗ ਬਰਾਮਦਕਾਰਾਂ ਨੂੰ ਖ਼ਰੀਦ ਕੀਮਤਾਂ 'ਚ ਕਟੌਤੀ ਕਰਨ ਲਈ ਮਜ਼ਬੂਰ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ, ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਇਹ ਰਾਜ ਭਰ ਦੇ ਕਿਸਾਨਾਂ ਨੂੰ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਕਰੇਗਾ, ਜਿਥੇ ਬਾਸਮਤੀ ਇਕ ਉੱਚ ਕੀਮਤ ਵਾਲੀ ਨਕਦ ਫ਼ਸਲ ਹੈ।

ਡੱਲੇਵਾਲ ਜਾਂਚ ਲਈ ਖੰਨਾ ਦੇ ਨਿੱਜੀ ਹਸਪਤਾਲ 'ਚ ਦਾਖ਼ਲ

ਖੰਨਾ: ਮਰਨ ਵਰਤ ਖ਼ਤਮ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਕਿਸਾਨ ਆਗੂ ਜਗਜੀਤ ਸਿੰਘ ਡੱਲੇਵਾਲ ਜਾਂਚ ਲਈ ਦੇਰ ਸ਼ਾਮ ਖੰਨਾ ਦੇ ਖੰਨਾ ਨਰਸਿੰਗ ਹੋਮ ਪੁੱਜੇ। ਜਿੱਥੇ ਡਾ. ਰਣਜੀਤ ਖੰਨਾ ਤੇ ਡਾ. ਮਿਨਲ ਖੰਨਾ ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਸਿਹਤ ਜਾਂਚ ਕੀਤੀ। ਡੱਲੇਵਾਲ ਦੇ ਸਪੁੱਤਰ ਗੁਰਪ੍ਰੀਤ ਸਿੰਘ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਸੀ ਮਰਨ ਵਰਤ ਸਮਾਪਤੀ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਕਿਸਾਨ ਆਗੂਆਂ ਨੇ ਚੈਕਅੱਪ ਕਰਵਾਉਣ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਸੀ, ਤਾਂ ਜੋ ਇਹ ਪਤਾ ਲੱਗ ਸਕੇ ਕਿ ਸਰੀਰ ਨੂੰ ਭੋਜਨ ਪਚਾਉਣ 'ਚ ਕੋਈ ਸਮੱਸਿਆ ਨਾ ਆਵੇ। ਡਾ. ਮਿਨਲ ਖੰਨਾ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਕੀਟੋਨ ਲੈਵਲ ਪਾਜ਼ੇਟਿਵ ਆਇਆ ਹੈ, ਜੋ ਕਿ ਇੰਨੇ ਦਿਨਾਂ ਤੋਂ ਭੁੱਖ ਹੜਤਾਲ 'ਤੇ ਰਹਿਣ ਕਾਰਨ ਤਣਾਅ ਕਾਰਨ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਉਹ ਖਾਣਾ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਦੇਖਣਾ ਚਾਹੁੰਦੇ ਸਨ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਸਰੀਰ ਭੋਜਨ ਹਜ਼ਮ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਨਹੀਂ? ਡਾਕਟਰਾਂ ਦੀ ਨਿਗਰਾਨੀ 'ਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਖ਼ੁਰਾਕ ਮੁੜ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ। ਉਹ ਹਸਪਤਾਲ 'ਚ ਨਿਗਰਾਨੀ ਹੇਠ ਰਹਿਣਗੇ।

ਕੇਂਦਰ ਦੀ ਅਪੀਲ 'ਤੇ ਡੱਲੇਵਾਲ ਦਾ ਮਰਨ ਵਰਤ ਖ਼ਤਮ

ਫ਼ਤਹਿਗੜ੍ਹ ਸਾਹਿਬ: ਸੰਯੁਕਤ ਕਿਸਾਨ ਮੋਰਚਾ (ਗੈਰ ਸਿਆਸੀ) ਦੇ ਨੇਤਾ ਜਗਜੀਤ ਸਿੰਘ ਡੱਲੇਵਾਲ ਨੇ 131 ਦਿਨਾਂ ਬਾਅਦ ਐਤਵਾਰ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਭੁੱਖ ਹੜਤਾਲ ਖ਼ਤਮ ਕਰ ਦਿੱਤੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਇਹ ਐਲਾਨ ਸਰਹਿੰਦ ਦੀ ਅਨਾਜ ਮੰਡੀ ਵਿਖੇ ਭਾਰਤੀ ਕਿਸਾਨ ਯੂਨੀਅਨ (ਸਿੱਧੂਪੁਰ) ਦੀ ਕਿਸਾਨ ਮਹਾਂਪੰਚਾਇਤ ਦੌਰਾਨ ਕੀਤਾ। ਇਸ ਦੇ ਨਾਲ ਹੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਐਲਾਨ ਕੀਤਾ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਸਾਰੀਆਂ ਫ਼ਸਲਾਂ 'ਤੇ ਐਮਐੱਸਪੀ ਦੀ ਕਾਨੂੰਨੀ ਗਾਰੰਟੀ ਤੇ ਹੋਰ ਮੰਗਾਂ ਪੂਰਤੀ ਤੱਕ ਸੰਘਰਸ਼ ਜਾਰੀ ਰਹੇਗਾ। ਜ਼ਿਕਰਯੋਗ ਹੈ ਕਿ ਸ਼ਨਿਚਰਵਾਰ ਨੂੰ ਹੀ ਕੇਂਦਰੀ ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਮੰਤਰੀ ਸ਼ਿਵਰਾਜ ਸਿੰਘ ਚੌਹਾਨ ਤੇ ਕੇਂਦਰੀ ਰੇਲ ਰਾਜ ਮੰਤਰੀ ਰਵੀਨੰਤ ਸਿੰਘ ਬਿੱਟੂ ਨੇ ਡੱਲੇਵਾਲ ਨੂੰ ਮਰਨ ਵਰਤ ਖ਼ਤਮ ਕਰਨ ਦੀ ਅਪੀਲ ਕੀਤੀ ਸੀ। ਚੌਹਾਨ ਨੇ ਐਕਸ 'ਤੇ ਲਿਖਿਆ ਸੀ ਕਿ ਸਰਕਾਰ ਤੇ ਕਿਸਾਨ ਜਥੇਬੰਦੀਆਂ ਵਿਚਾਲੇ ਗੱਲਬਾਤ ਜਾਰੀ ਹੈ। ਅਸੀਂ ਡੱਲੇਵਾਲ ਨੂੰ ਭੁੱਖ ਹੜਤਾਲ ਖ਼ਤਮ ਕਰਨ ਦੀ ਬੇਨਤੀ ਕਰਦੇ ਹਾਂ ਤੇ ਚਾਰ ਮਈ ਨੂੰ ਮੀਟਿੰਗ 'ਚ ਮੰਗਾਂ 'ਤੇ ਗੱਲਬਾਤ ਕਰਾਂਗੇ। ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਰਵੀਨੰਤ ਸਿੰਘ ਬਿੱਟੂ ਨੇ ਕਿਹਾ ਸੀ ਕਿ ਤੁਹਾਡੀ ਸਿਹਤ ਸਭ ਤੋਂ ਅਹਿਮ ਹੈ। ਕਿਸਾਨਾਂ ਦੇ ਸੰਘਰਸ਼ ਲਈ ਤੁਹਾਡੀ ਲੀਡਰਸ਼ਿਪ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ।

ਮੀਟਿੰਗ 'ਚ ਉਹ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਣਗੇ। ਡੱਲੇਵਾਲ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸਰਕਾਰ ਇਕ ਪਾਸੇ ਗੱਲਬਾਤ ਦਾ ਸੌਦਾ ਦੇ ਰਹੀ ਹੈ, ਪਰ ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ ਰਾਤ ਦੇ ਹਨੇਰੇ 'ਚ ਇਕ ਸਾਲ ਤੋਂ ਵੱਧ ਸਮੇਂ ਤੋਂ ਸੰਭੂ ਤੇ ਖਨੌਰੀ 'ਚ ਚੱਲ ਰਹੇ ਸਾਡੇ ਮੋਰਚੇ ਜਬਰੀ ਹਟਾ ਦਿੱਤੇ। ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਕਿਸਾਨਾਂ ਨਾਲ ਧੋਖਾ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ

ਸਾਫ਼ ਕੀਤਾ ਕਿ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਮੰਗਾਂ ਪੂਰੀਆਂ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀਆਂ ਜਾਂਦੀਆਂ ਉਦੋਂ ਤੱਕ ਅੰਦੋਲਨ ਜਾਰੀ ਰਹੇਗਾ ਤੇ ਇਹ ਪਹਿਲਾਂ ਨਾਲੋਂ ਵੀ ਦੱਸ ਗੁਣਾ ਵੱਧ ਤਾਕਤ ਨਾਲ ਚੱਲੇਗਾ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਛੇਤੀ ਹੀ ਸੰਯੁਕਤ ਕਿਸਾਨ ਮੋਰਚੇ ਦੀ ਬੈਂਕ ਬੁਲਾ ਕੇ ਰਣਨੀਤੀ ਤਿਆਰ ਕਰਾਂਗੇ।

ਐਤਵਾਰ ਨੂੰ ਡੱਲੇਵਾਲ ਸਵੇਰੇ ਪਹਿਲਾਂ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਫਤਹਿਗੜ੍ਹ ਸਾਹਿਬ ਵਿਖੇ ਨਤਮਸਤਕ ਹੋਏ। ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਸਰਹਿੰਦ ਦੀ ਅਨਾਜ ਮੰਡੀ ਵਿਖੇ ਕਿਸਾਨਾਂ ਨੂੰ ਸੰਬੋਧਨ ਕਰਦਿਆਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਤੁਸੀਂ ਮੈਨੂੰ ਮਰਨ ਵਰਤ ਖ਼ਤਮ ਕਰਨ ਲਈ ਕਿਹਾ ਹੈ। ਅੰਦੋਲਨ ਨੂੰ ਸੰਭਾਲਣ ਲਈ ਮੈਂ ਤੁਹਾਡਾ ਰਿਣੀ ਹਾਂ। ਮੈਂ ਤੁਹਾਡੀਆਂ ਭਾਵਨਾਵਾਂ ਦਾ ਸਤਿਕਾਰ ਕਰਦਾ ਹਾਂ ਤੇ ਤੁਹਾਡੇ ਹੁਕਮ ਨੂੰ ਮੰਨਦਾ ਹਾਂ। ਇਸ ਦੇ ਨਾਲ ਹੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਭੁੱਖ ਹੜਤਾਲ ਖ਼ਤਮ ਕਰਨ ਦਾ ਐਲਾਨ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਡੱਲੇਵਾਲ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ 4 ਮਈ ਨੂੰ ਕੇਂਦਰ ਨਾਲ ਹੋ ਰਹੀ ਕਿਸਾਨਾਂ ਦੀ

ਬੇਅਦਬੀ ਕਰਨ ਵਾਲਿਆਂ 'ਤੇ ਸਖ਼ਤ ਕਾਰਵਾਈ ਦੀ ਮੰਗ

ਮਹਾਂਪੰਚਾਇਤ 'ਚ ਖਨੌਰੀ 'ਚ 19 ਮਾਰਚ ਨੂੰ ਸ੍ਰੀ ਜਪਜੀ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਪਾਠ ਨੂੰ ਰੁਕਵਾਉਣ ਤੇ ਅਖੰਡ ਜੋਤ ਨੂੰ ਬੰਦ ਕਰ ਕੇ ਮਰਿਆਦਾ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਤੇ ਬੇਅਦਬੀ ਦੀ ਵੀ ਸਖ਼ਤ ਨਿਖੇਧੀ ਕੀਤੀ ਗਈ। ਕਿਸਾਨ ਨੇਤਾਵਾਂ ਨੇ ਇਸ ਲਈ ਦੋਸ਼ੀ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਖ਼ਿਲਾਫ਼ ਸਖ਼ਤ ਕਾਰਵਾਈ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ। ਡੱਲੇਵਾਲ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਕੋਈ ਵੀ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਨਾਮਲੇਵਾ ਵਿਅਕਤੀ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਨਿਰਾਦਰ ਨੂੰ ਬਰਦਾਸ਼ਤ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦਾ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਅਗਲੇ ਦਿਨ ਭੋਗ ਪੈ ਜਾਣਾ ਸੀ ਤੇ ਪੁਲਿਸ ਇੱਕ ਦਿਨ ਰੁਕ ਵੀ ਸਕਦੀ ਸੀ। ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਦਾ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਵੀ ਸੜਕ ਤੋਂ ਦੂਰ ਕੀਤਾ ਹੋਇਆ ਸੀ। ਜ਼ਿਕਰਯੋਗ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਨੂੰ ਕਿਸਾਨ ਨੇਤਾਵਾਂ ਨੇ ਸ੍ਰੀ ਅਕਾਲ ਤਖ਼ਤ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਜਥੇਦਾਰ ਗਿਆਨੀ ਕੁਲਦੀਪ ਸਿੰਘ ਗੜਗੱਜ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਵੀ ਚੁੱਕਿਆ ਸੀ। ਜਥੇਦਾਰ ਨੇ ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਦੀ ਜਾਂਚ ਲਈ ਇਕ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਗਠਨ ਦਾ ਵੀ ਐਲਾਨ ਕੀਤਾ ਹੈ।

ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਕੀਤਾ ਭਾਜਪਾ ਨਾਲ ਸਮਝੌਤਾ

ਪੱਤਰਕਾਰਾਂ ਨਾਲ ਗੱਲਬਾਤ ਦੌਰਾਨ ਡੱਲੇਵਾਲ ਨੇ ਭਗਵੰਤ ਮਾਨ ਸਰਕਾਰ 'ਤੇ ਵਰ੍ਹੇ ਦਿੱਤੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਲੁਧਿਆਣੇ ਦੀ ਸੀਟ ਜਿੱਤਣ ਲਈ ਤੇ ਆਪਣੇ ਸੁਪਰੀਮੋ (ਅਰਵਿੰਦ ਕੇਜਰੀਵਾਲ) ਨੂੰ ਰਾਜ ਸਭਾ 'ਚ ਭੇਜਣ ਤੇ ਕੇਂਦਰੀ ਏਜੰਸੀਆਂ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਤੋਂ ਬਚਾਉਣ ਲਈ 'ਆਪ' ਨੇ ਭਾਜਪਾ ਨਾਲ ਸਮਝੌਤਾ ਕਰ ਲਿਆ ਹੈ। ਇਸੇ ਲਈ ਕਿਸਾਨ ਮੋਰਚੇ ਹਟਾ ਕੇ ਭਗਵੰਤ ਮਾਨ ਨੇ ਕਿਸਾਨਾਂ 'ਤੇ ਹੀ ਹਮਲਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਸਗੋਂ ਪੂਰੇ ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਪਿੱਠ 'ਚ ਫੁਰਾ ਮਾਰਿਆ ਹੈ। ਪੱਤਰਕਾਰਾਂ ਨਾਲ ਗੱਲਬਾਤ ਦੌਰਾਨ ਕਿਸਾਨ ਜਥੇਬੰਦੀਆਂ 'ਚ ਏਕਤਾ ਬਾਰੇ ਪੁੱਛੇ ਸਵਾਲ ਦੇ ਜਵਾਬ 'ਚ ਜਗਜੀਤ ਸਿੰਘ ਡੱਲੇਵਾਲ

ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਈ ਜਥੇਬੰਦੀਆਂ ਅਜਿਹੀਆਂ ਹਨ, ਜਿਹੜੀਆਂ ਘੱਟੋ-ਘੱਟ ਸਮਰਥਨ ਮੁੱਲ ਨੂੰ ਮੁੱਦਾ ਹੀ ਨਹੀਂ ਮੰਨਦੀਆਂ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਜਦੋਂ ਇਕ ਸਾਂਝੇ ਮੁੱਦੇ 'ਤੇ ਜਥੇਬੰਦੀਆਂ ਸਹਿਮਤ ਹੋ ਜਾਣਗੀਆਂ ਤਾਂ ਇੱਕਜੁੱਟਤਾ ਵੀ ਹੋ ਜਾਵੇਗੀ।

ਮੋਗਾ ਸੈਕਸ ਸਕੈਂਡਲ ਵਿਚ ਪੁਲਿਸ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਕੈਦ

ਮੋਹਾਲੀ: ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਚਰਚਿਤ ਮੋਗਾ ਸੈਕਸ ਸਕੈਂਡਲ ਮਾਮਲੇ 'ਚ 18 ਸਾਲ ਬਾਅਦ ਇਨਸਾਫ਼ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਮੋਹਾਲੀ ਸਥਿਤ ਸੀਬੀਆਈ ਦੀ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਇਸ ਮਾਮਲੇ 'ਚ ਸ਼ਾਮਲ ਚਾਰ ਸਾਬਕਾ ਪੁਲਿਸ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਪੰਜ-ਪੰਜ ਸਾਲ ਦੀ ਕੈਦ ਤੇ ਦੋ-ਦੋ ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਜੁਰਮਾਨੇ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਸੁਣਾਈ ਹੈ। ਇਨ੍ਹਾਂ 'ਚ ਦਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਗਰਚਾ, ਤੱਤਕਾਲੀਨ ਐੱਸਐੱਸਪੀ ਮੋਗਾ, ਪਰਮਦੀਪ ਸਿੰਘ ਸੰਧੂ ਸਾਬਕਾ ਐੱਸਪੀ (ਮੁੱਖ ਦਫ਼ਤਰ) ਮੋਗਾ, ਰਮਨ ਕੁਮਾਰ ਸਾਬਕਾ ਐੱਸਐੱਚਓ ਮੋਗਾ ਸਿਟੀ ਤੇ ਅਮਰਜੀਤ ਸਿੰਘ ਸਾਬਕਾ ਇੰਸਪੈਕਟਰ ਮੋਗਾ ਸਿਟੀ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ। ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਇੰਸਪੈਕਟਰ ਰਮਨ ਕੁਮਾਰ ਨੂੰ ਇਕ

ਹੋਰ ਧਾਰਾ ਹੇਠ ਤਿੰਨ ਸਾਲ ਦੀ ਕੈਦ ਤੇ ਇਕ ਲੱਖ ਲੱਖ ਦਾ ਹੋਰ ਜੁਰਮਾਨਾ ਵੀ ਲਾਇਆ ਹੈ। ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਅਦਾਲਤ ਨੇ 29 ਮਾਰਚ ਨੂੰ ਚਾਰਾਂ ਨੂੰ ਦੋਸ਼ੀ ਕਰਾਰ ਦਿੱਤਾ ਸੀ। ਹਾਲਾਂਕਿ ਇਸ ਮਾਮਲੇ 'ਚ ਅਕਾਲੀ ਆਗੂ ਤੋਤਾ ਸਿੰਘ ਦੇ ਪੁੱਤਰ ਬਰਜਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਉਰਫ਼ ਮੱਖਣ

ਬਰਾਤ ਅਤੇ ਸੁਖਰਾਜ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਸਬੂਤਾਂ ਦੀ ਘਾਟ ਕਾਰਨ ਬਰੀ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਸੀਬੀਆਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਦਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਗਰਚਾ ਤੇ ਪੀਐੱਸ ਸੰਧੂ ਨੂੰ ਭ੍ਰਿਸ਼ਟਾਚਾਰ ਰੋਕੂ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 13(1)(ਡੀ) ਅਤੇ 13(2) ਤਹਿਤ ਦੋਸ਼ੀ ਪਾਇਆ ਸੀ। ਰਮਨ ਕੁਮਾਰ ਤੇ ਅਮਰਜੀਤ

ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਵੀ ਇਸੇ ਐਕਟ ਦੀਆਂ ਧਾਰਾਵਾਂ ਤੇ ਭਾਰਤੀ ਦੰਡ ਜਾਬਤੇ ਦੀ ਧਾਰਾ 384 (ਜਬਰਦਸਤੀ ਵਸੂਲੀ) ਤਹਿਤ ਦੋਸ਼ੀ ਪਾਇਆ ਜਦਕਿ ਅਮਰਜੀਤ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਆਈਪੀਸੀ ਦੀ ਧਾਰਾ 511 ਤਹਿਤ ਵੀ ਦੋਸ਼ੀ ਪਾਇਆ ਗਿਆ। ਇਸ ਮਾਮਲੇ 'ਚ ਸਰਕਾਰੀ ਗਵਾਹ ਬਣੀ ਮਨਪ੍ਰੀਤ ਕੌਰ ਤੇ ਉਸਦੇ ਪਤੀ ਦੀ 2018 'ਚ ਗੋਲੀ ਮਾਰ ਕੇ ਹੱਤਿਆ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਗਈ। ਦੋਵਾਂ ਨੇ ਨਾਂ ਬਦਲ ਕੇ ਜ਼ੀਰਾ ਨੇੜੇ ਪਨਾਹ ਲਈ ਹੋਈ ਸੀ। ਹੱਤਿਆ ਸਮੇਂ ਉਹ ਗਰਭਵਤੀ ਸੀ। ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਕਰਤਾ ਰਣਜੀਤ ਸਿੰਘ ਨੇ ਫ਼ੈਸਲੇ 'ਤੇ ਤਸੱਲੀ ਪ੍ਰਗਟਾਉਂਦਿਆਂ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਇਨਸਾਫ਼ ਦੀ ਜਿੱਤ ਹੈ।

Punjab Times

Established in 2000
25th Year in Publication

Published every Saturday
by **A B Publication Inc.**
20451 N Plum Grove Rd.
Palatine, IL 60074-2018
Ph:847-359-0746
Fax:847-705-9388

Email: punjabtimes1@gmail.com

www.punjabtimesusa.com

Founder Editor:
Amolak Singh Jammu
Managing Editor
Jaspreet Kaur
Editor

Lakhvinder S. Johal
Astt. Editor
Amrit Pal Kaur

Photographer
Kamaljit Singh Viridi
Ph. 847-502-2703

Our Columnists
Gurbakhsh Singh Bhandal
Buta Singh

Tarlochan Singh Dupalpur
Correspondents

California
Ashok Bhaura
New York
Iqbal S. Jabowalia
917-375-6395

Postmaster: Please send
address changes to Punjab Times,
20451 N. Plum Grove Rd., Palatine,
IL 60074

Distributed in:

California, Illinois, Indiana, Ohio,
Michigan, Wisconsin, Mississippi,
Iowa, Arkansas, Massachusetts,
Texas, Virginia, Nevada, Washington,
Oregon, Arizona, Georgia, Florida,
New York, New Jersey, Connecticut,
Oklahoma, Pennsylvania, Missouri,
Kentucky, Kansas.

ਡਾਕ ਰਾਹੀਂ ਪਰਚਾ ਮੰਗਵਾਉਣ ਲਈ
ਸਾਲਾਨਾ ਚੰਦਾ: 130 ਡਾਲਰ

ਨੋਟ: ਪੰਜਾਬ ਟਾਈਮਜ਼ ਵਿਚ
ਛਪੇ ਲੇਖਾਂ ਵਿਚਲੇ ਵਿਚਾਰਾਂ ਨਾਲ
ਅਦਾਰਾ ਪੰਜਾਬ ਟਾਈਮਜ਼ ਦਾ ਸਹਿਮਤ
ਹੋਣਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਹ ਪਾਠਕਾਂ
ਦੀ ਮਹਿਜ਼ ਜਾਣਕਾਰੀ ਹਿੱਤ ਛਪੇ ਜਾਂਦੇ
ਹਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਸਹੀ ਜਾਂ ਗਲਤ ਹੋਣ
ਬਾਰੇ ਫੈਸਲਾ ਪਾਠਕਾਂ ਦੇ ਹੱਥ ਵਿਚ ਹੈ।

ਪੰਜਾਬ ਟਾਈਮਜ਼ ਵਿਚ ਛਪੇ
ਇਸ਼ਤਿਹਾਰ ਵਿਚ ਕੀਤੇ ਗਏ ਦਾਅਵੇ
ਦੀ ਜ਼ਰੂਰੀ ਨਹੀਂ ਕਿ ਅਦਾਰਾ ਪੰਜਾਬ
ਟਾਈਮਜ਼ ਤਾਈਦ ਕਰਦਾ ਹੋਵੇ। ਪਾਠਕ
ਕਿਸੇ ਵੀ ਇਸ਼ਤਿਹਾਰ ਦੇ ਦਾਅਵੇ ਦੀ
ਪੁਸ਼ਟੀ ਆਪ ਕਰ ਲੈਣ।

Disclaimer

The views expressed in the
articles published in the columns
of Punjab Times are that of
their writers, and it is not
implied that Punjab Times
endorses them.

Sameway Punjab Times
does not necessarily endorse
the claim made in the
advertisement published in
Punjab Times.

All disputes subject to
Chicago jurisdiction.

ਟੈਰਿਫ਼ ਕਾਰਨ ਚੀਨ ਨੇ ਅਮਰੀਕਾ ਨਾਲ ਟਿਕਟਾਕ ਦੀ ਡੀਲ ਟਾਲੀ

ਵਾਸ਼ਿੰਗਟਨ: ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਡੋਨਾਲਡ
ਟਰੰਪ ਨੇ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਟਿਕਟਾਕ ਨਾਲ ਡੀਲ
ਹੋਣ ਵਾਲੀ ਸੀ ਪਰ ਟੈਰਿਫ਼ ਕਾਰਨ ਚੀਨ ਨੇ

ਆਪਣਾ ਮਨ ਬਦਲ ਲਿਆ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੱਸਿਆ ਕਿ
ਜੇਕਰ ਅਸੀਂ ਟੈਰਿਫ਼ 'ਚ ਕਟੌਤੀ ਕਰ ਦਿੰਦੇ ਤਾਂ
ਚੀਨ 15 ਮਿੰਟ ਵਿਚ ਇਹ ਡੀਲ ਪੂਰੀ ਕਰ ਲੈਂਦਾ।
ਟਰੰਪ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਹ ਤੁਹਾਨੂੰ ਟੈਰਿਫ਼ ਦੀ
ਤਾਕਤ ਦਿਖਾਉਂਦਾ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਇਹ ਵੀ ਕਿਹਾ ਕਿ

ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਟਿਕਟਾਕ ਨੂੰ ਬਚਾਉਣ ਲਈ
ਇਸ ਡੀਲ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਨ ਲਈ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰ
ਰਿਹਾ ਹੈ। ਇਸ ਦੇ ਨਾਲ ਹੀ ਉਹ ਇਕ
ਕਾਰਜਕਾਰੀ ਹੁਕਮ 'ਤੇ
ਦਸਤਖ਼ਤ ਕਰਨਗੇ, ਜਿਸ
ਨਾਲ ਇਸ ਐਪ ਦਾ
ਚਲਾਉਣਾ ਅਮਰੀਕਾ ਵਿਚ
75 ਦਿਨਾਂ ਲਈ ਵਧਾਇਆ
ਜਾਵੇਗਾ। ਟਰੰਪ ਨੇ ਉਮੀਦ
ਜ਼ਾਹਰ ਕੀਤੀ ਹੈ ਕਿ ਚੀਨ
ਨਾਲ ਗੱਲਬਾਤ ਜਾਰੀ ਰਹੇਗੀ।
ਉਨ੍ਹਾਂ ਮਨਜ਼ੂਰ ਕੀਤਾ ਕਿ ਚੀਨ
ਅਮਰੀਕਾ ਦੇ ਜਵਾਬੀ ਟੈਰਿਫ਼
ਤੋਂ ਨਾਰਾਜ਼ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਇਨ੍ਹਾਂ
ਟੈਕਸਾਂ ਦਾ ਸਹਾਰਾ ਲੈਂਦਿਆਂ

ਕਰਨੈਲ ਸਿੰਘ ਪੀਰਮੁਹੰਮਦ ਵੱਲੋਂ ਅਸਤੀਫ਼ਾ

ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ: ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਅਕਾਲੀ
ਦਲ ਦੇ ਜਰਨਲ ਸਕੱਤਰ ਕਰਨੈਲ ਸਿੰਘ
ਪੀਰਮੁਹੰਮਦ ਨੇ ਪਾਰਟੀ ਦੀ ਮੁੱਢਲੀ
ਮੈਂਬਰਸ਼ਿਪ ਤੇ ਅਹੁਦੇ ਤੋਂ ਅਸਤੀਫ਼ਾ ਦੇ
ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਦਰਅਸਲ 10 ਜਨਵਰੀ ਨੂੰ
ਸ੍ਰੀ ਅਕਾਲ ਤਖ਼ਤ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਸਾਬਕਾ
ਜਥੇਦਾਰ ਸਿੰਘ ਸਾਹਿਬ ਗਿਆਨੀ
ਰਘਬੀਰ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਦਿੱਤੇ ਅਸਤੀਫ਼ੇ ਦੀ
ਕਾਪੀ ਪੀਰਮੁਹੰਮਦ ਨੇ ਸੋਮਵਾਰ ਨੂੰ
ਜਨਤਕ ਕੀਤੀ ਹੈ, ਜਿਸ ਵਿਚ ਉਨ੍ਹਾਂ
ਲਿਖਿਆ, 'ਮੇਰੀ ਆਪ ਨੂੰ ਬੇਨਤੀ ਹੈ ਕਿ
ਆਪ ਲੀਹੋ ਲੱਥੀ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਅਕਾਲੀ ਦਲ
ਦੀ ਲੀਡਰਸ਼ਿਪ ਨੂੰ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹਿਦਾਇਤ
ਕਰਕੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਤੁਰੰਤ ਦੁਬਾਰਾ ਸ੍ਰੀ
ਅਕਾਲ ਤਖ਼ਤ ਸਾਹਿਬ ਵੱਲੋਂ ਪੰਜ
ਅਬਜ਼ਰਵਰਾਂ ਦੀ ਨਿਗਰਾਨੀ ਵਿਚ ਵਰਕਿੰਗ
ਕਮੇਟੀ ਦੀ ਮੀਟਿੰਗ ਬਲਾਉਣ ਦੀ ਤਾਕੀਦ ਕਰੋ

ਅਤੇ ਪਾਰਟੀ ਦਾ ਜਥੇਬੰਦਕ ਢਾਂਚਾ ਭੰਗ ਕਰਕੇ
ਸੱਤ ਮੈਂਬਰੀ ਭਰਤੀ ਕਮੇਟੀ ਨੂੰ ਬੁਲਾਕੇ

(ਪਹਿਲੇ ਸਫ਼ੇ ਦਾ ਬਾਕੀ)
ਟਰੰਪ ਨੇ ਬਾਜ਼ਾਰ ਦੀ ਮੰਦੀ ਨੂੰ
'ਦਵਾਈ' ਦਾ ਅਸਰ....

ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਵਿਚ ਵੀ ਮੰਦੀ

ਕਰਾਚੀ ਰਿਪੋਰਟ ਮੁਤਾਬਕ, ਪਾਕਿਸਤਾਨ
ਦੇ ਸ਼ੇਅਰ ਬਾਜ਼ਾਰ (ਪੀਐਸਐਕਸ) 'ਚ ਸੋਮਵਾਰ
ਨੂੰ ਬੈਚਮਾਰਕ ਕੇਐੱਸਐੱਸ-100 ਸੂਚਕਅੰਕ 'ਚ
8,000 ਤੋਂ ਜ਼ਿਆਦਾ ਅੰਕਾਂ ਦੀ ਗਿਰਾਵਟ ਆਈ।

ਇਸ ਕਾਰਨ ਕਰੀਬ ਇਕ ਘੰਟੇ ਲਈ ਕਾਰੋਬਾਰ
ਰੋਕਣਾ ਪਿਆ। ਯਾਨੀ ਸਰਕਟ ਬ੍ਰੇਕਰ (ਕਾਰੋਬਾਰ
ਦੀ ਉੱਚ ਜਾਂ ਹੇਠਲੀ ਹੱਦ ਜਿਸ ਤੋਂ ਅੱਗੇ ਘਟਣ
ਜਾਂ ਵਧਣ 'ਤੇ ਇਕ ਨਿਸ਼ਚਿਤ ਸਮੇਂ ਤੱਕ ਕਾਰੋਬਾਰ

ਰੋਕ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ) ਲੱਗਾ। ਇਕ ਘੰਟੇ ਦੇ ਰੋਕ
ਸਮੇਂ ਦੇ ਬਾਅਦ ਵੀ ਕਾਰੋਬਾਰ ਮੁੜ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਣ
'ਤੇ ਪੀਐੱਸਐੱਕਸ 'ਚ 2,000 ਅੰਕਾਂ ਦੀ ਹੋਰ
ਗਿਰਾਵਟ ਆਈ, ਜਿਸਦੇ ਸਿੱਟੇ ਵਜੋਂ ਦਿਨ 'ਚ
ਕਾਰੋਬਾਰ 'ਚ ਇਹ ਰਿਕਾਰਡ 8,600 ਅੰਕ ਤੱਕ
ਟੁੱਟ ਗਿਆ। ਸੂਚਕਅੰਕ ਪਿਛਲੇ ਬੰਦ ਪੱਧਰ ਤੋਂ
3,882.18 ਯਾਨੀ 3.27 ਫੀਸਦੀ ਦੀ ਗਿਰਾਵਟ
ਦੇ ਨਾਲ 1,14,909.48 ਤੇ ਬੰਦ ਹੋਇਆ।

ਰੁਪਿਆ ਵੀ 38 ਪੈਸੇ ਟੁੱਟਾ

ਵਿਸ਼ਵ ਪੱਧਰ 'ਤੇ ਉਬਲ ਪੁਬਲ ਕਾਰਨ
ਸੋਮਵਾਰ ਨੂੰ ਰੁਪਿਆ 38 ਪੈਸੇ ਡਿੱਗ ਕੇ 85.82
ਪ੍ਰਤੀ ਡਾਲਰ 'ਤੇ ਬੰਦ ਹੋਇਆ। ਵਿਦੇਸ਼ੀ ਕਰੰਸੀ
ਵਪਾਰੀਆਂ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਕੱਚੇ ਤੇਲ ਦੀਆਂ ਕੀਮਤਾਂ
'ਚ ਭਾਰੀ ਗਿਰਾਵਟ ਤੇ ਕਮਜ਼ੋਰ ਅਮਰੀਕੀ
ਕਰੰਸੀ ਘਰੇਲੂ ਕਰੰਸੀ 'ਚ ਗਿਰਾਵਟ ਨੂੰ ਰੋਕਣ
'ਚ ਨਾਕਾਮ ਰਹੀ। ਅੰਤਰਬੈਂਕ ਵਿਦੇਸ਼ੀ ਕਰੰਸੀ
ਰੈਗੂਲੇਸ਼ਨ ਬਾਜ਼ਾਰ 'ਚ ਰੁਪਿਆ 85.79 'ਤੇ
ਖੁੱਲ੍ਹਿਆ ਤੇ ਦਿਨ ਦੌਰਾਨ ਡਾਲਰ ਦੇ ਮੁਕਾਬਲੇ
85.90 ਦੇ ਹੇਠਲੇ ਪੱਧਰ 'ਚ ਝੁਲਦਾ ਰਿਹਾ।
ਸੈਸ਼ਨ ਦੇ ਅਖੀਰ 'ਚ ਡਾਲਰ ਦੇ ਮੁਕਾਬਲੇ
ਰੁਪਿਆ 85.82 'ਤੇ ਬੰਦ ਹੋਇਆ। ਇਸ ਤੋਂ
ਪਹਿਲਾਂ ਰੁਪਏ 'ਚ 25 ਫਰਵਰੀ ਨੂੰ ਇੰਨੀ ਵੱਡੀ
ਗਿਰਾਵਟ ਦੇਖੀ ਗਈ ਸੀ।

ਭਾਰਤੀ ਬੈਂਕਾਂ ਨੇ 14000 ਕਰੋੜ ਤੋਂ ਵੱਧ ਦੀ ਕੀਤੀ ਵਸੂਲੀ: ਮਾਲਿਆ

ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ: ਭਗੋੜੇ ਸ਼ਰਾਬ ਕਾਰੋਬਾਰੀ
ਵਿਜੇ ਮਾਲਿਆ ਨੇ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਹੈ ਕਿ ਭਾਰਤੀ
ਬੈਂਕਾਂ ਨੇ ਉਸ ਕੋਲੋਂ 14,131.6 ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ
ਦੀ ਵਸੂਲੀ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਇਹ ਰਕਮ ਬੈਂਕਾਂ ਦੇ ਉਸ
'ਤੇ ਬਕਾਏ ਤੋਂ ਦੁੱਗਣੀ ਹੈ। ਉਸਨੇ ਵਿੱਤ ਮੰਤਰਾਲੇ
ਦੀ ਸਾਲਾਨਾ ਰਿਪੋਰਟ 2024-25 'ਚ ਵਿਲਫੁਲ
ਡਿਫਾਲਟਰਜ਼ ਦੇ ਖਿਲਾਫ਼ ਈ.ਡੀ. ਵੱਲੋਂ ਕੀਤੀ

ਗਈ ਵਸੂਲੀ ਦੇ ਵੇਰਵਿਆਂ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ
ਹੈ। ਉਸਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਬੈਂਕਾਂ ਨੇ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਕਰਜ਼ਾ
ਵਸੂਲੀ ਅਥਾਰਟੀ ਵੱਲੋਂ ਦਿੱਤੇ ਗਏ। 6203 ਕਰੋੜ
ਰੁਪਏ ਦੇ ਮੁਕਾਬਲੇ 14,131.6 ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ
ਵਸੂਲ ਲਏ ਹਨ। ਮਾਲਿਆ ਨੇ ਐਕਸ 'ਤੇ ਇਕ
ਪੋਸਟ 'ਚ ਕਿਹਾ, 'ਆਖਿਰਕਾਰ 6203 ਕਰੋੜ
ਰੁਪਏ ਦੇ ਕਰਜ਼ੇ ਦੇ ਮੁਕਾਬਲੇ 14,131.6 ਕਰੋੜ
ਰੁਪਏ ਦੀ ਵਸੂਲੀ ਕੀਤੀ, ਇਹ ਬ੍ਰਿਟੇਨ 'ਚ ਮੇਰੇ
ਦੀਵਾਲੀਪਣ ਰੱਦ ਕਰਨ ਦੀ ਅਰਜ਼ੀ 'ਚ ਅਹਿਮ
ਸਬੂਤ ਹੋਵੇਗਾ। ਹੁਣ ਹੈਰਾਨੀਜਨਕ ਹੈ ਕਿ ਬੈਂਕ
ਬ੍ਰਿਟਿਸ਼ ਅਦਾਲਤ 'ਚ ਕੀ ਕਹਿਣਗੇ।' ਹੈਰਾਨੀਜਨਕ
ਹੈ ਕਿ ਵਿੱਤ ਮੰਤਰਾਲੇ ਦੀ ਸਾਲਾਨਾ
ਰਿਪੋਰਟ 2024-25 'ਚ ਮਾਲਿਆ ਤੇ 10 ਹੋਰ
ਲੋਕਾਂ ਸਮੇਤ ਭਗੋੜੇ ਆਰਥਿਕ ਅਪਰਾਧੀਆਂ ਦਾ
ਵੇਰਵਾ ਸਾਂਝਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਰਿਪੋਰਟ 'ਚ ਕਿਹਾ
ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ 36 ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੇ ਸਬੰਧ 'ਚ
ਕੁੱਲ 44 ਹਵਾਲਗੀ ਅਪੀਲਾਂ ਵੱਖ ਵੱਖ ਦੇਸ਼ਾਂ ਨੂੰ
ਭੇਜੀਆਂ ਗਈਆਂ ਹਨ। ਮੰਤਰਾਲੇ ਦੀ ਸਾਲਾਨਾ
ਰਿਪੋਰਟ ਅਨੁਸਾਰ, ਵਿਜੇ ਮਾਲਿਆ ਦੇ ਮਾਮਲੇ
'ਚ 14,131.6 ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ ਦੀ ਕੁਰਕ ਕੀਤੀ
ਗਈ ਜਾਇਦਾਦ ਦੀ ਪੂਰੀ ਰਕਮ ਜਨਤਕ ਖੇਤਰ
ਦੇ ਬੈਂਕਾਂ ਨੂੰ ਸਫਲਤਾਪੂਰਵਕ ਵਾਪਸ ਕਰ ਦਿੱਤੀ
ਗਈ ਹੈ।

ਸਿਨਹਾ ਹੋਣਗੇ ਖ਼ੁਫ਼ੀਆ ਵਿਭਾਗ ਦੇ ਮੁਖੀ

ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ: ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਇਕ
ਹੁਕਮ ਜਾਰੀ ਕਰਕੇ ਖ਼ੁਫ਼ੀਆ ਵਿਭਾਗ ਦੇ ਮੁਖੀ
ਏ.ਡੀ.ਜੀ.ਪੀ. ਆਰ.ਕੇ. ਜੈਸਵਾਲ ਨੂੰ ਹਟਾ
ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਜੈਸਵਾਲ
ਦੀ ਥਾਂ 'ਤੇ ਪ੍ਰਵੀਨ
ਕੁਮਾਰ ਸਿਨਹਾ ਨੂੰ
ਖ਼ੁਫ਼ੀਆ ਵਿਭਾਗ ਦੀ
ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਸੌਂਪੀ
ਗਈ ਹੈ। ਜੈਸਵਾਲ
ਨੂੰ ਇਸ ਵੇਲੇ ਕੋਈ ਪੋਸਟਿੰਗ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ
ਗਈ ਹੈ ਤੇ ਪੀ.ਕੇ. ਸਿਨਹਾ ਨੂੰ ਤੁਰੰਤ
ਏ.ਡੀ.ਜੀ.ਪੀ. ਇੰਟੈਲੀਜੈਂਸ ਵਜੋਂ ਚਾਰਜ
ਸੰਭਾਲਣ ਲਈ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਸਿਵਲ ਤੇ
ਪੁਲਿਸ ਵਿਭਾਗ 'ਚ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਅਜਿਹੇ
ਅਧਿਕਾਰੀ ਹਨ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਅਜੇ ਤੱਕ ਕੋਈ
ਪੋਸਟਿੰਗ ਨਹੀਂ ਮਿਲੀ।

ਗੈਸ ਸਿਲੰਡਰ 50 ਰੁਪਏ ਹੋਰ ਮਹਿੰਗਾ ਹੋਇਆ

ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ: ਦੇਸ਼ 'ਚ ਮੰਗਲਵਾਰ ਤੋਂ
ਰਸੋਈ ਗੈਸ ਸਿਲੰਡਰ 50 ਰੁਪਏ ਮਹਿੰਗਾ
ਹੋ ਜਾਵੇਗਾ। ਪੈਟਰੋਲੀਅਮ ਤੇ ਕੁਦਰਤੀ ਗੈਸ
ਮੰਤਰਾਲੇ ਵੱਲੋਂ ਸੋਮਵਾਰ ਨੂੰ ਕਿਹਾ ਗਿਆ
ਕਿ ਇਕ ਦਿਨ ਬਾਅਦ ਤੋਂ ਉਜਵਲਾ ਯੋਜਨਾ
ਦੇ ਤਹਿਤ 142 ਕਿਲੋਗ੍ਰਾਮ ਦੇ ਗੈਸ ਸਿਲੰਡਰ
ਦੀ ਕੀਮਤ 500 ਰੁਪਏ ਤੋਂ ਵਧਾ ਕੇ 550
ਰੁਪਏ ਤੇ ਗੈਰ ਉਜਵਲਾ ਕੁਨੈਕਸ਼ਨ ਦੇ ਤਹਿਤ
ਗੈਸ ਸਿਲੰਡਰ ਦੀ ਕੀਮਤ 803 ਰੁਪਏ ਤੋਂ
ਵਧਾ ਕੇ 853 ਰੁਪਏ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।
ਇਸਦੇ ਨਾਲ ਹੀ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਪੈਟਰੋਲ ਤੇ
ਡੀਜ਼ਲ 'ਤੇ ਐਕਸਾਈਜ਼ ਡਿਊਟੀ ਦੀ ਦਰ 'ਚ
ਦੋ ਰੁਪਏ ਪ੍ਰਤੀ ਲੀਟਰ ਦਾ ਵਾਧਾ ਵੀ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ ਪਰ ਇਸ ਨਾਲ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਪਰਚੂਨ ਕੀਮਤਾਂ 'ਚ
ਕੋਈ ਵਾਧਾ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿਉਂਕਿ ਤੇਲ ਕੰਪਨੀਆਂ ਨੇ ਇਸਦੀ ਐਡਜਸਟਮੈਂਟ ਆਪਣੀ ਲਾਗਤ 'ਚ
ਕਰਨ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਹੈ।

ਪੰਜਾਬ ਟਾਈਮਜ਼ ਦਾ ਆਨਰੇਰੀ ਸਲਾਹਕਾਰ ਬੋਰਡ

(ਡਾ.) ਨਵਦੀਪ ਕੌਰ
ਬਲਵਿੰਦਰ (ਨਿੱਕੀ) ਕੌਰ ਸੇਖੋਂ
ਜਸਬੀਰ ਕੌਰ ਢਿੱਲੋਂ
ਡਾ. ਇਨਕਲਾਬੀ ਥਾਂਦੀ
ਦਰਸ਼ਨ ਸਿੰਘ ਗਰੇਵਾਲ
ਹਰਦਿਆਲ ਸਿੰਘ ਦਿਓਲ
ਡਾ. ਗੁਰਦਿਆਲ ਸਿੰਘ ਬਸਰਾਨ
ਹਰਜੀਤ ਸਿੰਘ ਸਾਰੀ

ਸਰਵਣ ਸਿੰਘ ਟਿਵਾਣਾ
ਜੈਦੇਵ ਸਿੰਘ ਭੱਠਲ
ਪਰਮਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਵਾਲੀਆ
ਡਾ. ਹਰਗੁਰਮੁਖਪਾਲ ਸਿੰਘ
ਡਾ. ਤੇਜਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਮੰਡੇਰ
ਜਗਦੀਸ਼ਰ ਸਿੰਘ ਕਲੇਰ
ਰਘਬੀਰ ਸਿੰਘ ਘੁੰਨ
ਦਰਸ਼ਨ ਸਿੰਘ ਦਰਤ

ਡਾ. ਗੁਰਚਰਨ ਸਿੰਘ ਗਰੇਵਾਲ
ਗੁਰਦੇਵ ਸਿੰਘ ਜੌਤਾ
ਰਾਜਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਬੈਂਸ
ਮਨਦੀਪ ਸਿੰਘ ਭੂਰਾ
ਗੁਲਜ਼ਾਰ ਸਿੰਘ ਮੁਲਤਾਨੀ
ਅਵਤਾਰ ਸਿੰਘ ਸਪਰਿੰਗਫੀਲਡ
ਗੁਰਵੀਰ ਸਿੰਘ ਗਿੱਲ
ਜਸਕਰਨ ਸਿੰਘ ਧਾਲੀਵਾਲ

ਅਮਰੀਕ ਸਿੰਘ (ਅਮਰ ਕਾਰਪੇਟ)
ਅੰਮ੍ਰਿਤਪਾਲ ਸਿੰਘ ਸੰਘਾ
ਭੁਪਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਧਾਲੀਵਾਲ
ਹਰਵਿੰਦਰਪਾਲ ਸਿੰਘ ਲੈਲ
ਜਗਜੀਤ ਸਿੰਘ ਚੀਡਸਾ
ਸੁਖਮੇਲ ਸਿੰਘ ਅਟਵਾਲ
ਮੁਖਤਿਆਰ ਸਿੰਘ (ਹੈਪੀ ਹੀਰ)
ਅਮੋਲਕ ਸਿੰਘ ਗਾਖਲ
ਜਸਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ (ਜੱਸੀ) ਗਿੱਲ
ਸੁਰਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਸੁੰਨਤ

ਭਾਸ਼ਾ ਵਿਵਾਦ: ਮੋਦੀ ਨੇ ਸਟਾਲਿਨ ਸਰਕਾਰ 'ਤੇ ਕੱਸਿਆ ਤਨਜ਼

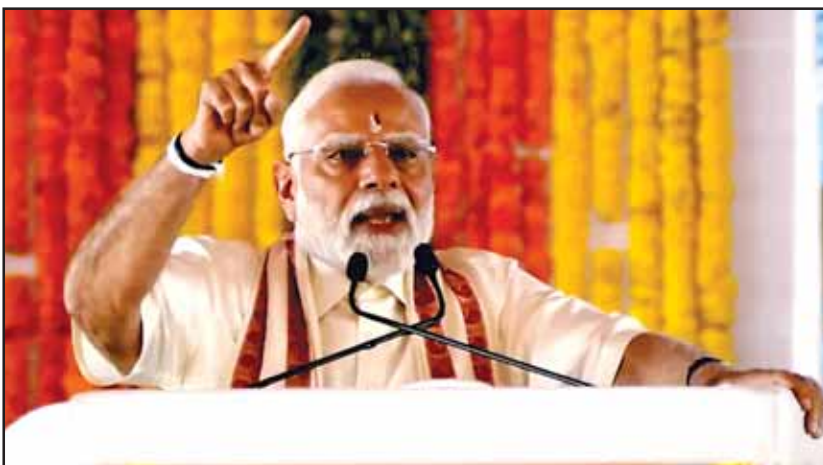
ਰਾਮੇਸ਼ਵਰਮ: ਤੈਥਾਸ਼ਾ ਨਾਲ ਜੁੜੇ ਵਿਵਾਦ ਵਿਚਾਲੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਨਰਿੰਦਰ ਮੋਦੀ ਨੇ ਐਤਵਾਰ ਨੂੰ ਤਾਮਿਲਨਾਡੂ ਦੀ ਸਟਾਲਿਨ ਸਰਕਾਰ 'ਤੇ ਤਿੱਖਾ ਤਨਜ਼ ਕੀਤਾ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਕੋਲ ਚੇਨਈ ਤੋਂ ਰੋਜ਼ਾਨਾ ਕਈ ਚਿੱਠੀਆਂ ਆਉਂਦੀਆਂ ਹਨ ਪਰ ਹੈਰਾਨੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ 'ਤੇ ਤਾਮਿਲਨਾਡੂ ਦੇ ਨੇਤਾ ਹਸਤਾਖਰ ਵੀ ਤਮਿਲ ਵਿਚ ਨਹੀਂ ਕਰਦੇ। ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਨੇ ਗੁਜ਼ਾਰਿਸ਼ ਕੀਤੀ ਕਿ ਘੱਟ ਤੋਂ ਘੱਟ ਹਸਤਾਖਰ ਤਾਂ ਤਮਿਲ ਵਿਚ ਕਰੋ।

ਮੋਦੀ ਨੇ ਤਾਮਿਲਨਾਡੂ ਦੇ ਰਾਮੇਸ਼ਵਰ ਵਿਚ 700 ਕਰੋੜ ਦੀ ਲਾਗਤ ਨਾਲ ਬਣੇ ਏਸ਼ੀਆ ਦੇ ਪਹਿਲੇ ਪੰਥਨ ਵਰਟੀਕਲ ਸੀ ਬ੍ਰਿਜ ਦਾ ਉਦਘਾਟਨ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਰਾਮੇਸ਼ਵਰ-ਤਾਮਿਲ (ਚੇਨਈ) ਨਵੀਂ ਟ੍ਰੇਨ ਸੇਵਾ ਨੂੰ ਹਰੀ ਝੰਡੀ ਦਿੱਤੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਇਕ ਕ੍ਰੈਸਟ ਗਾਰਡ ਜਹਾਜ਼ ਨੂੰ ਵੀ ਹਰੀ ਝੰਡੀ ਦਿਖਾਈ, ਜਿਹੜਾ ਪੁਲ ਦੇ ਹੇਠਾਂ ਤੋਂ ਲੰਘਿਆ। ਰਾਮਨੋਮੀ ਦੇ ਦਿਨ ਇਸ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਦੌਰਾਨ ਉਨ੍ਹਾਂ ਅਯੁੱਧਿਆ ਤੋਂ ਰਾਮੇਸ਼ਵਰਮ ਤੱਕ, ਉੱਤਰ ਤੋਂ ਦੱਖਣ ਤੱਕ ਇਕ ਭਾਰਤ ਦੀ ਪਛਾਣ ਨੂੰ ਭਗਵਾਨ ਸ਼੍ਰੀਰਾਮ ਨਾਲ ਜੋੜਿਆ। ਕਿਹਾ ਕਿ ਕੁਝ ਘੰਟੇ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਅਯੁੱਧਿਆ ਦੇ ਸ਼ਾਨਦਾਰ ਮੰਦਰ ਵਿਚ ਸੂਰਜ ਦੀਆਂ ਕਿਰਨਾਂ ਨੇ ਸ਼੍ਰੀਰਾਮ ਦਾ ਤਿਲਕ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਜਨ-ਸਮੂਹ ਤੋਂ ਜੈ ਸ਼੍ਰੀਰਾਮ ਦੇ ਨਾਅਰੇ ਵੀ ਲਗਵਾਏ।

ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਮੋਦੀ ਨੇ ਆਪਣੇ ਸੰਬੋਧਨ ਵਿਚ ਕਿਹਾ, ਤਮਿਲ ਭਾਸ਼ਾ ਤੇ ਤਮਿਲ ਵਿਰਾਸਤ

ਦੁਨੀਆ ਦੇ ਹਰ ਕੋਨੇ ਤੱਕ ਪਹੁੰਚੇ, ਇਸਦੇ ਲਈ ਸਰਕਾਰ ਲਗਾਤਾਰ ਕੰਮ ਕਰ ਰਹੀ ਹੈ। ਕਦੀ-ਕਦੀ ਮੈਨੂੰ ਹੈਰਾਨੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਜਦੋਂ ਮੈਨੂੰ ਤਾਮਿਲਨਾਡੂ ਦੇ ਕੁਝ ਆਗੂਆਂ ਦੀਆਂ ਚਿੱਠੀਆਂ ਮਿਲਦੀਆਂ ਹਨ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚੋਂ ਕਿਸੇ 'ਤੇ ਵੀ ਤਮਿਲ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿਚ ਹਸਤਾਖਰ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੇ। ਜੇਕਰ ਤੁਹਾਨੂੰ ਤਮਿਲ 'ਤੇ ਮਾਣ ਹੈ ਤਾਂ ਮੈਂ ਸਾਰਿਆਂ ਨੂੰ ਬੇਨਤੀ ਕਰਾਂਗਾ ਕਿ ਘੱਟ ਤੋਂ ਘੱਟ ਆਪਣੇ ਹਸਤਾਖਰ ਤਾਂ ਤਮਿਲ ਵਿਚ ਕਰੋ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਸਟਾਲਿਨ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਗੁਜ਼ਾਰਿਸ਼ ਕੀਤੀ ਕਿ ਤਾਮਿਲਨਾਡੂ ਵਿਚ ਮੈਡੀਕਲ ਦੀ ਪੜ੍ਹਾਈ ਸਥਾਨਕ ਤਮਿਲ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿਚ ਕਰਵਾਉਣ ਦਾ ਪ੍ਰਬੰਧ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਤਾਂ ਕਿ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਨਾ ਜਾਨਣ ਵਾਲੇ ਗ਼ਰੀਬ ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਵੀ ਡਾਕਟਰ ਬਣਨ ਵਿਚ ਸਹੂਲਤ ਹੋਵੇ।

ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਪਿਛਲੀ ਯੂਪੀਏ ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਤੁਲਨਾ ਵਿਚ ਇਕ ਦਹਾਕੇ 'ਚ ਤਾਮਿਲਨਾਡੂ ਦੇ ਵਿਕਾਸ ਲਈ ਤਿੰਨ ਗੁਣਾ ਵੱਧ ਪੈਸਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਤਾਮਿਲਨਾਡੂ ਦਾ

ਬੁਨਿਆਦੀ ਢਾਂਚਾ ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਸਰਬਉੱਚ ਤਰਜੀਹ ਹੈ। ਪਿਛਲੇ ਇਕ ਦਹਾਕੇ ਵਿਚ ਸੂਬੇ ਦੇ ਰੇਲ ਬਜਟ ਵਿਚ ਸੱਤ ਗੁਣਾ ਤੋਂ ਵੀ ਵੱਧ ਦਾ ਵਾਧਾ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਇਸ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਵਾਧੇ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਕੁਝ ਲੋਕ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਵਜੂਹ ਦੇ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਕਰਦੇ ਰਹਿੰਦੇ ਹਨ। ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਤਾਮਿਲਨਾਡੂ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਤੇ ਕਲਿਆਣ ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਸਰਬਉੱਚ ਤਰਜੀਹ ਹੈ ਅਤੇ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਯਤਨਾਂ ਨਾਲ ਪਿਛਲੇ ਦਹਾਕੇ ਵਿਚ 3,700 ਤੋਂ ਵੱਧ ਮਛੇਰਿਆਂ ਨੂੰ ਸ਼੍ਰੀਲੰਕਾ ਤੋਂ ਵਾਪਸ ਲਿਆਂਦਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚੋਂ 600 ਤੋਂ ਵੱਧ ਮਛੇਰਿਆਂ ਨੂੰ ਪਿਛਲੇ ਸਾਲ ਮੁਕਤ

ਕਰਵਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਮੋਦੀ ਨੇ ਪੰਥਨ ਬ੍ਰਿਜ ਨੂੰ ਤਕਨੀਕ ਤੇ ਵਿਰਾਸਤ ਦਾ ਸੰਗਮ ਦੱਸਣ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਇਸ ਨਾਲ ਜੁੜੇ ਤਿੰਨ ਸੰਜੋਗ ਵੀ ਦੱਸੇ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਰਾਮਨੋਮੀ ਮੌਕੇ ਰਾਮੇਸ਼ਵਰਮ ਵਿਚ ਪੰਥਨ ਬ੍ਰਿਜ ਦੇ ਉਦਘਾਟਨ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਭਾਜਪਾ ਦਾ ਸਥਾਪਨਾ ਦਿਵਸ ਵੀ ਹੈ। ਮੋਦੀ ਨੇ

ਚੇਨਈ ਦੇ ਨਾਲ ਦੇਸ਼ ਦੇ ਹੋਰ ਹਿੱਸਿਆਂ ਨਾਲ ਵੀ ਜੋੜਨਗੀਆਂ। ਇਸ ਨਾਲ ਤਾਮਿਲਨਾਡੂ ਵਿਚ ਵਪਾਰ-ਰੁਜ਼ਗਾਰ ਤੇ ਸੈਰ-ਸਪਾਟੇ 'ਚ ਵਾਧਾ ਹੋਵੇਗਾ। ਮੋਦੀ ਨੇ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਕਿ ਸ਼ਾਨਦਾਰ ਆਧੁਨਿਕ ਮੁੱਢਲੇ ਢਾਂਚੇ ਦੇ ਤੇਜ਼ ਵਿਕਾਸ ਦੇ ਚੱਲਦੇ ਪਿਛਲੇ ਦਸ ਸਾਲਾਂ ਵਿਚ ਭਾਰਤ ਦੀ ਅਰਥ ਵਿਵਸਥਾ ਦੁੱਗਣੀ ਵਧੀ ਹੈ। ਨਿਰਮਾਣ ਕਾਰਜ ਵੱਡੇ ਪੈਮਾਨੇ 'ਤੇ ਚੱਲ ਰਹੇ ਹਨ। ਦੱਖਣ ਵਿਚ ਪੰਥਨ ਬ੍ਰਿਜ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਜੰਮੂ-ਕਸ਼ਮੀਰ ਵਿਚ ਵਿਸ਼ਵ ਦੇ ਸਭ ਤੋਂ ਉੱਚੇ ਰੇਲ ਪੁਲਾਂ ਵਿਚੋਂ ਇਕ ਚਿਨਾਬ ਬ੍ਰਿਜ ਦਾ ਨਿਰਮਾਣ ਹੋਇਆ ਹੈ।

ਮੁੰਬਈ ਵਿਚ ਦੇਸ਼ ਦਾ ਸਭ ਤੋਂ ਲੰਬਾ ਸਮੁੰਦਰੀ ਪੁਲ ਅਟਲ ਸੇਤੂ ਅਤੇ ਅਸਾਮ ਵਿਚ ਬੋਗੀਬੀਲ ਬ੍ਰਿਜ ਦਾ ਨਿਰਮਾਣ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਵਿਚ ਤਾਮਿਲਨਾਡੂ ਦੇ ਰਾਜਪਾਲ ਆਰਐੱਨ ਰਵੀ, ਕੇਂਦਰੀ ਮੰਤਰੀ ਅਸ਼ਵਨੀ ਵੈਸ਼ਣਵ, ਕੇਂਦਰੀ ਰਾਜ ਮੰਤਰੀ ਐੱਲ. ਮੁਰੁਗਨ ਸਣੇ ਹੋਰ ਲੋਕ ਵੀ ਮੌਜੂਦ ਸਨ। ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਸ਼੍ਰੀਲੰਕਾ ਦੀ ਆਪਣੀ ਯਾਤਰਾ ਸਮਾਪਤ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਸਿੱਧੇ ਤਾਮਿਲਨਾਡੂ ਪੁੱਜੇ ਸਨ।

ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਨੇ ਐਤਵਾਰ ਨੂੰ ਪ੍ਰਸਿੱਧ ਰਾਮਨਾਥ ਸਵਾਮੀ ਮੰਦਰ ਵਿਚ ਪੂਜਨ ਵੀ ਕੀਤਾ। ਲਗਪਗ ਇਕ ਸਾਲ ਦੇ ਸਮੇਂ ਵਿਚ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਦੂਜੀ ਵਾਰ ਇਸ ਮੰਦਰ 'ਚ ਪੁੱਜੇ। ਇਸ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਪਿਛਲੇ ਸਾਲ ਅਯੁੱਧਿਆ ਸਥਿਤ ਰਾਮ ਮੰਦਰ ਵਿਚ ਪ੍ਰਾਣ ਪ੍ਰਤਿਫਲਾ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਇੱਥੇ ਆ ਕੇ ਪੂਜਨ ਕੀਤਾ ਸੀ।

ਭਾਜਪਾ ਆਗੂ ਦੇ ਘਰ 'ਤੇ ਗ੍ਰੇਨੇਡ ਹਮਲਾ ਪੰਜਾਬ ਪੁਲਿਸ ਨੇ ਮਹਿਜ਼ 12 ਘੰਟਿਆਂ 'ਚ ਸੁਲਝਾਇਆ ਮਾਮਲਾ

ਦੋ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰ, ਪਾਕਿ-ਆਈ.ਐਸ.ਆਈ. ਸਮਰਥਿਤ ਅੱਤਵਾਦੀ ਮਾਡਿਊਲ ਸਾਜ਼ਿਸ਼ਕਰਤਾ

ਜਲੰਧਰ: ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਭਗਵੰਤ ਸਿੰਘ ਮਾਨ ਦੇ ਨਿਰਦੇਸ਼ਾਂ 'ਤੇ ਪੰਜਾਬ ਨੂੰ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਸੂਬਾ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਚੱਲ ਰਹੀ ਮੁਹਿੰਮ ਦੌਰਾਨ ਪੰਜਾਬ ਪੁਲਿਸ ਨੇ ਪਾਕਿ-ਆਈਐਸਆਈ ਸਮਰਥਿਤ ਅੱਤਵਾਦੀ ਮਾਡਿਊਲ ਵੱਲੋਂ, ਘੜੀ ਸਾਜ਼ਿਸ਼ ਤਹਿਤ ਭਾਜਪਾ ਨੇਤਾ ਦੇ ਘਰ 'ਤੇ ਕੀਤੇ ਗ੍ਰੇਨੇਡ ਹਮਲੇ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਨੂੰ ਸੁਲਝਾਉਣ ਵਿੱਚ ਮੁਲਜ਼ਮਾਂ ਮਹਿਜ਼ 12 ਘੰਟਿਆਂ ਤੋਂ ਵੀ ਘੱਟ

ਜ਼ੀਸ਼ਾਨ ਅਖਤਰ ਸੀ, ਜੋ ਕਿ ਗੈਂਗਸਟਰ ਲਾਰੈਂਸ ਬਿਸ਼ਨੋਈ ਅਤੇ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਸਥਿਤ ਆਈਐਸਆਈ-ਸਮਰਥਿਤ ਗੈਂਗਸਟਰ ਸ਼ਹਿਜ਼ਾਦ ਭੱਟੀ ਦਾ ਨਜ਼ਦੀਕੀ ਸਾਥੀ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਇਹ ਵੀ ਕਿਹਾ ਕਿ ਮੁਲਜ਼ਮਾਂ ਦੇ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਸਥਿਤ ਬੱਬਰ ਖਾਲਸਾ ਇੰਟਰਨੈਸ਼ਨਲ (ਬੀਕੇਆਈ) ਦੇ ਮਾਸਟਰਮਾਈਂਡ ਹਰਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਉਰਫ਼ ਰਿੰਦਾ ਅਤੇ ਗੈਂਗਸਟਰ ਹੈਪੀ ਪਾਸੀਆਂ ਨਾਲ ਵੀ ਸਬੰਧਾਂ ਦੀ ਤਫ਼ਤੀਸ਼ ਕੀਤੀ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ।

ਸਮੇਂ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰ ਕਰਕੇ ਵੱਡੀ ਸਫ਼ਲਤਾ ਹਾਸਲ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਇਹ ਜਾਣਕਾਰੀ ਸਪੈਸ਼ਲ ਡਾਇਰੈਕਟਰ ਜਨਰਲ ਆਫ਼ ਪੁਲਿਸ (ਸਪੈਸ਼ਲ ਡੀਜੀਪੀ) ਕਾਨੂੰਨ ਅਤੇ ਵਿਵਸਥਾ ਅਰਪਿਤ ਸੁਕਲਾ ਨੇ ਮੰਗਲਵਾਰ ਨੂੰ ਇੱਥੇ ਦਿੱਤੀ।

ਸਪੈਸ਼ਲ ਡੀਜੀਪੀ ਨੇ ਕਿਹਾ, “ਸ਼ੁਰੂਆਤੀ ਜਾਂਚ ਤੋਂ ਪਤਾ ਲੱਗਾ ਹੈ ਕਿ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਦੀ ਆਈ.ਐਸ.ਆਈ. ਵੱਲੋਂ ਪੰਜਾਬ ਵਿੱਚ ਫਿਰਕੂ ਸਦਭਾਵਨਾ ਨੂੰ ਢਾਹ ਲਾਉਣ ਲਈ ਵੱਡੀ ਸਾਜ਼ਿਸ਼ ਰਚੀ ਗਈ ਸੀ। ਇਸ ਸਾਜ਼ਿਸ਼ ਦਾ ਮਾਸਟਰਮਾਈਂਡ

ਸਪੈਸ਼ਲ ਡੀ. ਜੀ. ਪੀ. ਅਰਪਿਤ ਸੁਕਲਾ, ਜਿਹਨਾਂ ਨਾਲ ਆਈਜੀਪੀ ਹੈੱਡਕੁਆਰਟਰ ਡਾ. ਸੁਖਚੈਨ ਸਿੰਘ ਗਿੱਲ ਵੀ ਮੌਜੂਦ ਸਨ, ਨੇ ਪੱਤਰਕਾਰਾਂ ਨੂੰ ਸੰਬੋਧਨ ਕਰਦਿਆਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਪੁਲਿਸ ਟੀਮਾਂ ਨੇ ਇਸ ਅਪਰਾਧ ਨੂੰ ਅੰਜਾਮ ਦੇਣ ਲਈ ਦੋਸ਼ੀਆਂ ਵੱਲੋਂ ਵਰਤਿਆ ਈ-ਰਿਕਸ਼ਾ ਵੀ ਬਰਾਮਦ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਈ ਜਾਣਕਾਰੀ ਮੁਤਾਬਿਕ ਸੋਮਵਾਰ ਅਤੇ ਮੰਗਲਵਾਰ ਦੀ ਦਰਮਿਆਨੀ ਰਾਤ ਨੂੰ ਸੈਂਟਰਲ ਟਾਊਨ ਜਲੰਧਰ ਸਥਿਤ ਸੀਨੀਅਰ ਭਾਜਪਾ ਆਗੂ ਮਨੋਰੰਜਨ ਕਾਲੀਆ ਦੇ ਘਰ ਧਮਾਕਾ ਹੋਇਆ ਸੀ। ਜਲੰਧਰ ਕਮਿਸ਼ਨਰੇਟ ਦੀਆਂ ਪੁਲਿਸ ਟੀਮਾਂ ਤੁਰੰਤ ਮੌਕੇ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚ ਗਈਆਂ ਅਤੇ ਫੋਰੈਂਸਿਕ ਟੀਮ ਵੱਲੋਂ ਮੌਕਾ-ਏ-ਵਾਰਦਾਤ ਤੋਂ ਨਮੂਨੇ ਅਤੇ ਸਬੰਧਿਤ ਸਬੂਤ ਇਕੱਠੇ ਕਰ ਲਏ ਗਏ।

ਸ਼ੁਰੂ ਹੁੰਦਿਆਂ ਹੀ ਵਿਵਾਦਾਂ ਵਿਚ ਘਿਰੀ ‘ਸਿੱਖਿਆ ਕ੍ਰਾਂਤੀ’

ਸਾਬਕਾ ਮੰਤਰੀ ਚੇਤਨ ਸਿੰਘ ਜੋੜਾਮਾਜਰਾ ਬੁਖਲਾਏ

ਪਟਿਆਲਾ: “ਕਿੰਨੇ ਬੱਚੇ ਗੈਰ-ਹਾਜ਼ਰ ਐ, ਕਿੰਨੇ ਟੀਚਰ ਗੈਰ ਹਾਜ਼ਰ ਐ, ਬਿਲਕੁੱਲ ਫੇਲ੍ਹ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਹੈ ਤੁਹਾਡਾ। ਗੱਲਾਂ ਕਰਦੇ ਵੱਡੀਆਂ ਵੱਡੀਆਂ, ਬੋਡੀ ਬੱਚਿਆਂ 'ਤੇ ਪਕੜ ਹੀ ਨਹੀਂ, ਬੱਚੇ ਐਂ ਫਿਰਦੇ ਜਿਵੇਂ ਸਰਾਂ ਵਿਚ ਤੁਰੇ ਫਿਰਦੇ ਨੇ। ਇਹ ਸਕੂਲ ਬੋਡੀ ਹੈ, ਸਕੂਲ ਵਾਲੀ ਗੱਲ ਹੀ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਸਾਰੇ ਟੀਚਰਾਂ ਦੀ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਔਜ ਹੀ ਸੀ.ਐੱਮ. ਸਾਬ ਨੂੰ ਅਤੇ ਐਜੂਕੇਸ਼ਨ ਮਨਿਸਟਰ ਨੂੰ ਲਿਖ ਕੇ ਭੇਜਾਂਗਾ। ਕੋਈ ਸਿਸਟਮ ਵਧੀਆ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਐਨੇ ਪੈਸੇ ਸਰਕਾਰ ਲਾ ਰਹੀ ਹੈ, ਤੁਹਾਡਾ ਕੋਈ ਕਹਿਣਾ ਨਹੀਂ ਮੰਨਦਾ, ਤੁਸੀਂ 50 ਕੁਰਸੀਆਂ ਨਹੀਂ ਲਗਾ ਸਕੇ, ਹੋਰ ਕੀ ਕਰੋਗੇ ਤੁਸੀਂ।” ਇਹ ਗੱਲਾਂ ਸਮਾਣਾ ਤੋਂ ਵਿਧਾਇਕ ਤੇ ਸਾਬਕਾ ਸਿਹਤ ਮੰਤਰੀ ਚੇਤਨ ਸਿੰਘ ਜੋੜਾਮਾਜਰਾ ਨੇ ਸਰਕਾਰੀ ਸਕੂਲ ਵਿਚ ਸਿੱਖਿਆ ਕ੍ਰਾਂਤੀ ਤਹਿਤ ਕਰਵਾਏ ਸਮਾਗਮ ਦੌਰਾਨ ਸਟੇਜ ਤੋਂ ਅਧਿਆਪਕਾਂ ਲਈ ਕਹੀਆਂ।

ਜਾਣਕਾਰੀ ਅਨੁਸਾਰ “ਪੰਜਾਬ ਸਿੱਖਿਆ ਕ੍ਰਾਂਤੀ: ਤਹਿਤ ਸਮਾਣਾ ਦੇ ਸਹੀਦ ਫਲਾਇਟ ਲੈਫਟੀਨੈਂਟ ਮੋਹਿਤ ਕੁਮਾਰ ਗਰਗ ਸਕੂਲ ਆਫ ਐਮੀਨੈਂਸ 'ਚ ਸਮਾਗਮ ਕਰਵਾਇਆ ਗਿਆ। ਇਸ ਦੌਰਾਨ ਵਿਧਾਇਕ ਚੇਤਨ ਸਿੰਘ ਜੋੜਾਮਾਜਰਾ ਵੱਲੋਂ ਮੁੱਖ ਮਹਿਮਾਨ ਵਜੋਂ ਸ਼ਿਰਕਤ ਕਰਦਿਆਂ ਸਕੂਲ ਦੀ ਚਾਰਦੀਵਾਰੀ ਦੀ ਉਸਾਰੀ ਮੁਕੰਮਲ ਹੋਣ ਉਪਰੰਤ ਇਸ ਨੂੰ ਲੋਕ ਅਰਪਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਇਸ ਦੌਰਾਨ ਸਟੇਜ ਤੋਂ ਇਕ ਅਧਿਆਪਕ ਨੇ ਮੁੱਖ ਮਹਿਮਾਨ ਦੀ ਸ਼ਾਨ 'ਚ ਸ਼ਬਦ ਬੋਲਦਿਆਂ ਸੰਬੋਧਨ ਕਰਨ ਦੀ ਅਪੀਲ ਕੀਤੀ। ਸਟੇਜ 'ਤੇ ਮਾਈਕ ਫੜਦਿਆਂ ਵਿਧਾਇਕ ਚੇਤਨ ਸਿੰਘ ਜੋੜਾਮਾਜਰਾ ਭੜਕ ਗਏ ਤੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਸਾਹਮਣੇ ਅਧਿਆਪਕਾਂ ਦੀ ਹੀ ਕਲਾਸ ਲਾਉਣੀ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦਿੱਤੀ।

ਸਮਾਗਮ ਲਈ ਲੱਗੇ ਪੰਡਾਲ ਵਿਚ ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਬਾਹਰ ਜਾਂਦਿਆਂ ਦੇਖ ਵਿਧਾਇਕ ਭੜਕ ਗਏ ਤੇ ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਅਧਿਆਪਕਾਂ ਦੇ ਕਹੇ ਵਿਚ ਨਾ ਹੋਣ ਅਤੇ ਅਧਿਆਪਕਾਂ ਦੀ ਬੱਚਿਆਂ 'ਤੇ ਕਮਾਂਡ ਨਾ ਹੋਣ ਦਾ ਕਹਿ ਦਿੱਤਾ। ਪੂਰੇ ਪ੍ਰਬੰਧ ਨਾ ਹੋਣ ਅਤੇ ਸਮਾਗਮ ਵਿਚ ਕੁਰਸੀਆਂ ਦੀ ਘਾਟ ਹੋਣ ਦੀ ਗੱਲ ਕਰਦਿਆਂ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਤੇ ਸਿੱਖਿਆ ਮੰਤਰੀ ਕੋਲ ਸਕੂਲ ਦੇ ਸਾਰੇ ਸਟਾਫ ਦੀ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਕਰਨ ਦੀ ਧਮਕੀ ਵੀ ਦੇ ਦਿੱਤੀ। ਇਸ

ਮਾਮਲੇ ਬਾਰੇ ਸਕੂਲ ਦੀ ਪ੍ਰਿੰਸੀਪਲ ਹਰਜੋਤ ਕੌਰ ਦਾ ਕਹਿਣਾ ਹੈ ਕਿ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਸਬੰਧੀ ਸਾਰੇ ਪ੍ਰਬੰਧ ਮੁਕੰਮਲ ਸਨ, ਟੈਂਟ ਤੇ ਕੁਰਸੀਆਂ ਦਾ ਵੀ ਪੂਰਾ

ਪ੍ਰਬੰਧ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਵਿਧਾਇਕ ਦੀ ਨਾਰਾਜ਼ਗੀ ਦੇ ਸਵਾਲ 'ਤੇ ਪ੍ਰਿੰਸੀਪਲ ਨੇ ਕੁਝ ਵੀ ਕਹਿਣ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰ ਦਿੱਤਾ।

ਡੀ.ਟੀ.ਐੱਫ. ਨੇ ਕਿਹਾ-ਮੁਆਫ਼ੀ ਮੰਗੇ ਵਿਧਾਇਕ

ਡੈਮੋਕਰੇਟਿਕ ਟੀਚਰ ਫਰੰਟ ਦੇ ਆਗੂ ਵਿਕਰਮ ਦੇਵ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਜਬੇਬੰਦੀ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਸਕੂਲਾਂ ਵਿਚ ਸਿਆਸੀ ਦਖਲ ਦਾ ਵਿਰੋਧ ਕਰ ਰਹੀ ਹੈ, ਇਸ ਨਾਲ ਵਿੱਦਿਅਕ ਮਾਹੌਲ ਖਰਾਬ ਹੋਣ ਦਾ ਅਨੁਮਾਨ ਵੀ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਲਗਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਸਮਾਣਾ ਦੇ ਸਕੂਲ ਵਿਚ ਹੋਈ ਘਟਨਾ ਨੇ ਜਬੇਬੰਦੀ ਦੇ ਅਨੁਮਾਨ ਨੂੰ ਸਹੀ ਸਾਬਤ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਵਿਧਾਇਕ ਚੇਤਨ ਸਿੰਘ ਵੱਲੋਂ ਸਕੂਲ ਵਿਚ ਅਧਿਆਪਕਾਂ ਨਾਲ ਕੀਤੀ ਬਦਸਲੂਕੀ ਨਿਖੇਧੀਯੋਗ ਹੈ ਤੇ ਵਿਧਾਇਕ ਨੂੰ ਸਾਰੇ ਅਧਿਆਪਕਾਂ ਤੋਂ ਮਾਫ਼ੀ ਮੰਗਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸਿਆਸੀ ਦਖਲ ਅਤੇ ਦਬਾਅ ਨਾਲ ਅਧਿਆਪਕਾਂ ਨੂੰ ‘ਈਵੈਂਟ ਮੈਨੇਜਰ ਬਣਾਉਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਅਪੀਲ ਹੈ ਕਿ ਸਕੂਲਾਂ ਵਿਚ ਸਿਆਸੀ ਦਖਲ-ਅੰਦਾਜ਼ੀ ਬੰਦ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇ ਅਤੇ ਸਕੂਲ ਸਿੱਖਿਆ ਸ਼ਾਸਤਰੀਆਂ ਨੂੰ ਹੀ ਸੌਂਪੇ ਜਾਣ।

(ਪਹਿਲੇ ਸਫ਼ੇ ਦਾ ਬਾਕੀ)

ਚੀਮਾ ਅਨੁਸਾਰ 500 ਤੋਂ ਵੱਧ ਡੈਲੀਗੇਟ ਚੋਣ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਵਿਚ ਹਿੱਸਾ ਲੈ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਹਰੇਕ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਹਲਕੇ ਵਿਚ ਚਾਰ ਡੈਲੀਗੇਟ ਬਣਾਏ ਗਏ ਹਨ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ 468 ਡੈਲੀਗੇਟ ਬਣਦੇ ਹਨ। ਜਦਕਿ ਦੂਜੇ ਰਾਜਾਂ ਵਿਚੋਂ ਕੁਝ ਡੈਲੀਗੇਟ ਚੋਣ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਵਿਚ ਹਿੱਸਾ ਲੈਣਗੇ। ਚਰਚਾ ਹੈ ਕਿ ਸੁਖਬੀਰ ਬਾਦਲ ਨੂੰ ਸਰਬਸੰਮਤੀ

ਨਾਲ ‘ਦੁਬਾਰਾ ਪ੍ਰਧਾਨ ਚੁਣ ਲਿਆ ਜਾਵੇਗਾ। ਇਸ ਸਮੇਂ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਅੰਦਰ ਜਾਂ ਡੈਲੀਗੇਟ ਵਿਚੋਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਕੋਈ ਚੁਣੌਤੀ ਦੇਣ ਵਾਲਾ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਵਰਨਣਯੋਗ ਹੈ ਕਿ ਸੁਖਬੀਰ ਬਾਦਲ ਨੇ 16 ਨਵੰਬਰ 2024 ਨੂੰ ਪਾਰਟੀ ਪ੍ਰਧਾਨ ਦੇ ਅਹੁਦੇ ਤੋਂ ਅਸਤੀਫਾ ਦੇ ਦਿੱਤਾ ਸੀ। ਵਰਕਿੰਗ ਕਮੇਟੀ ਨੇ ਸ਼੍ਰੀ ਅਕਾਲ ਤਖ਼ਤ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਦਬਾਅ ਹੇਠ 10 ਜਨਵਰੀ ਨੂੰ ਅਸਤੀਫਾ ਸਵੀਕਾਰ ਕੀਤਾ ਸੀ।

ਜਾਇਦਾਦਾਂ ਦਾ ਵੇਰਵਾ ਨਾ ਦੇਣ ਵਾਲੇ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਵਿਰੁੱਧ ਹੋਵੇ ਕਾਰਵਾਈ: ਸੰਸਦੀ ਕਮੇਟੀ

ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ: ਅਮਲਾ, ਲੋਕ ਸ਼ਿਕਾਇਤ, ਕਾਨੂੰਨ ਅਤੇ ਨਿਆਂ ਸਬੰਧੀ ਸੰਸਦੀ ਕਮੇਟੀ ਨੇ 91 ਆਈ.ਏ.ਐੱਸ. ਅਫਸਰਾਂ ਵੱਲੋਂ ਅਚੱਲ ਜਾਇਦਾਦ ਦਾ ਵੇਰਵਾ ਨਾ ਦਿੱਤੇ ਜਾਣ ਦਾ ਜ਼ਿਕਰ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਇਹ ਜੋ ਕਿਹਾ ਕਿ ਅਜਿਹੇ ਅਫਸਰਾਂ ਵਿਰੁੱਧ ਦੰਡਾਤਮਕ ਕਾਰਵਾਈ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇ। ਉਪਜ ਕਮੇਟੀ ਨੇ ਇਹ ਵੀ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਸ ਵਿਚ ਸ਼ੱਕ ਹੈ ਕਿ ਅਜਿਹੀ ਕਿਸੇ ਵਿਵਸਥਾ ਨਾਲ ਆਈ.ਏ.ਐੱਸ. ਅਫਸਰ ਭੈਅਭੀਤ ਹੋਣਗੇ। ਜੇ ਅਜਿਹੀ ਕੋਈ ਵਿਵਸਥਾ ਬਣ ਵੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਇਹ ਅਫਸਰ ਉਸ ਵਿਚ ਆਸਾਨੀ ਨਾਲ ਮੋਰੀਆਂ ਤਲਾਸ਼ ਲੈਣਗੇ। ਬਹੁਤ ਸੰਭਵ ਹੈ ਕਿ ਚੋਟੀ ਦੇ ਨੌਕਰਸ਼ਾਹੀ ਵਿਵਸਥਾ ਹੀ ਅਜਿਹੀ ਕਰਵਾਉਣ ਜਿਸ ਨਾਲ ਆਪਣੀ ਸੰਪਤੀ ਦਾ ਵੇਰਵਾ ਨਾ ਦੇਣ ਵਾਲੇ ਆਈਏਐੱਸ ਅਫਸਰਾਂ ਵਿਰੁੱਧ ਨੌਸ ਕਾਰਵਾਈ ਸੰਭਵ ਨਾ ਹੋ ਸਕੇ। ਆਖਰ ਇਹ ਇਕ ਤੱਥ ਹੈ ਕਿ ਨਿਯਮ-ਕਾਨੂੰਨ ਬਣਾਉਣ ਵਿਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਭੂਮਿਕਾ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਇਸੇ ਦਾ ਲਾਹਾ ਚੁੱਕ ਕੇ ਉਹ ਅਜਿਹੀ ਵਿਵਸਥਾ ਨਹੀਂ ਬਣਨ ਦੇ ਰਹੇ ਹਨ ਜਿਸ ਨਾਲ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਜਵਾਬਦੇਹ ਬਣਾਇਆ ਜਾ ਸਕੇ

ਜਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਭ੍ਰਿਸ਼ਟਾਚਾਰ ਤੋਂ ਰੋਕਿਆ ਜਾ ਸਕੇ ਜਾਂ ਫਿਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਇਸ ਦੇ ਲਈ ਸਜ਼ਾ ਦਿੱਤੀ ਜਾ ਸਕੇ। ਇਸ ਦੀ ਅਣਦੇਖੀ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਕਿ ਸਰਕਾਰੀ ਤੰਤਰ ਵਿਚ ਭ੍ਰਿਸ਼ਟਾਚਾਰ ਦਾ ਇਕ ਕਾਰਨ ਨੌਕਰਸ਼ਾਹੀ ਦਾ ਰਵੱਈਆ ਹੈ। ਜੇ ਉਹ ਚਾਹੁਣ ਤਾਂ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਕੀ ਅਤੇ ਰਾਜਨੀਤਕ-ਭ੍ਰਿਸ਼ਟਾਚਾਰ 'ਤੇ ਅਸਰਦਾਰ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਲਗਾਮ ਲੱਗ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਧਿਆਨ ਰਹੇ ਕਿ ਜੇ ਨੇਤਾ ਭ੍ਰਿਸ਼ਟਾਚਾਰ ਕਰਨ ਵਿਚ ਸਮਰੱਥ ਰਹਿੰਦੇ ਹਨ ਤਾਂ ਨੌਕਰਸ਼ਾਹੀ ਦੀ ਮਦਦ ਨਾਲ ਹੀ।

ਅਚੱਲ ਜਾਇਦਾਦ ਹੋਣ ਦਾ ਪਤਾ ਲੱਗਦਾ ਹੈ। ਜੇ ਇਹ ਸੋਚਿਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਨੌਕਰਸ਼ਾਹੀ ਵੱਲੋਂ ਆਪਣੀ ਸੰਪਤੀ ਦਾ ਵੇਰਵਾ ਜਨਤਕ ਕਰਨ ਨਾਲ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਭ੍ਰਿਸ਼ਟਾਚਾਰ 'ਤੇ ਵਿਰਾਮ ਲੱਗ ਜਾਵੇਗਾ ਤਾਂ ਇਹ ਦਿਨੇ ਸੁਪਨੇ ਦੇਖਣ ਵਾਂਗ ਹੈ। ਚੰਗਾ ਹੋਵੇ ਕਿ ਇਸ ਤੋਂ ਅੱਗੇ ਕੁਝ ਸੋਚਿਆ ਜਾਵੇ।

ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਕੀ ਸੁਧਾਰਾਂ ਨੂੰ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਅੱਗੇ ਨਹੀਂ ਵਧਾ ਸਕੀ ਹੈ ਜਿਸ ਨਾਲ ਨੌਕਰਸ਼ਾਹੀ ਦੇ ਭ੍ਰਿਸ਼ਟਾਚਾਰ 'ਤੇ ਰੋਕ ਲੱਗ ਸਕੇ। ਸਮੱਸਿਆ ਸਿਰਫ਼ ਇਹ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਆਈਏਐੱਸ ਅਫਸਰਾਂ ਦੇ ਭ੍ਰਿਸ਼ਟਾਚਾਰ ਦੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਨੂੰ ਨੱਲੂ ਨਹੀਂ ਪੈ ਰਹੀ ਹੈ।

ਨੌਕਰਸ਼ਾਹੀ ਨਾ ਸਿਰਫ਼ ਨੇਤਾਵਾਂ ਦੇ ਭ੍ਰਿਸ਼ਟਾਚਾਰ ਵਿਚ ਮਦਦਗਾਰ ਬਣਦੇ ਹਨ ਬਲਕਿ ਅਜਿਹੇ ਯਤਨ ਵੀ ਕਰਦੇ ਹਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਸਦਕਾ ਖੁਦ

ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਭ੍ਰਿਸ਼ਟ ਤੌਰ-ਤਰੀਕਿਆਂ ਦਾ ਪਰਦਾਫਾਸ਼ ਨਾ ਹੋ ਸਕੇ। ਇਹ ਕਾਰਨ ਹੈ ਕਿ ਅਕਸਰ ਅਜਿਹੇ ਭ੍ਰਿਸ਼ਟ ਨੌਕਰਸ਼ਾਹੀ ਦਾ ਮਾਮਲਾ ਸਾਹਮਣੇ ਆਉਂਦਾ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਕੋਲ ਅਥਾਹ ਚੱਲ-ਪਹਿਲਾ ਕੰਮ ਤਾਂ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਕੀ ਸੁਧਾਰਾਂ ਦਾ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਨਿਰਾਸ਼ਾਜਨਕ ਹੈ ਕਿ ਭ੍ਰਿਸ਼ਟਾਚਾਰ 'ਤੇ ਲਗਾਮ ਲਗਾਉਣ ਦੇ ਤਮਾਮ ਦਾਅਵਿਆਂ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਵੀ ਮੌਦੀ ਸਰਕਾਰ

ਸਭ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਕੰਮ ਤਾਂ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਕੀ ਸੁਧਾਰਾਂ ਦਾ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਨਿਰਾਸ਼ਾਜਨਕ ਹੈ ਕਿ ਭ੍ਰਿਸ਼ਟਾਚਾਰ 'ਤੇ ਲਗਾਮ ਲਗਾਉਣ ਦੇ ਤਮਾਮ ਦਾਅਵਿਆਂ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਵੀ ਮੌਦੀ ਸਰਕਾਰ

ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ ਵਿਕਣ ਵਾਲਾ ਦੁੱਧ ਖ਼ਤਰਨਾਕ

ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ: ਪੰਜਾਬ 'ਚ ਪਿਛਲੇ ਇਕ ਸਾਲ ਦੌਰਾਨ ਦੁੱਧ, ਦੁੱਧ ਤੋਂ ਬਣੇ ਪਦਾਰਥਾਂ, ਮਠਿਆਈਆਂ, ਤੇਲ ਤੇ ਹੋਰ ਖਾਣ-ਪੀਣ ਵਾਲੀਆਂ ਵਸਤਾਂ ਮਿਲਾਵਟ 7 ਫੀਸਦੀ ਵਧੀ 'ਚ 22 ਫੀਸਦੀ ਭੋਜਨ ਦੇ ਨਮੂਨੇ ਫੇਲ੍ਹ ਪਾਏ ਗਏ ਸਾਲ 2023-24 ਵਿੱਚ ਫੀਸਦੀ ਨਮੂਨੇ ਫੇਲ੍ਹ ਹੋਏ ਸਨ। ਖਾਣ-ਪੀਣ ਦੀਆਂ ਵਸਤਾਂ 'ਚ ਖ਼ਤਰਨਾਕ ਮਿਲਾਵਟ ਕੈਂਸਰ, ਜਿਗਰ ਤੇ ਗੁਰਦੇ ਨਾਲ ਸਬੰਧਿਤ ਬਿਮਾਰੀਆਂ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਦਸਤ, ਐਲਰਜੀ, ਮਤਲੀ ਤੇ ਸ਼ੂਗਰ ਨੂੰ ਜਨਮ ਦੇ ਰਹੀ ਹੈ। ਇਹ ਖੁਲਾਸਾ ਫੂਡ ਸੇਫਟੀ ਐਂਡ ਸਟੈਂਡਰਡ ਅਥਾਰਟੀ ਆਫ ਇੰਡੀਆ (ਐਫ.ਐਸ.ਏ.ਏ.ਆਈ.) ਦੀ ਰਿਪੋਰਟ 'ਚ ਹੋਇਆ ਹੈ।

ਰਿਪੋਰਟ ਅਨੁਸਾਰ ਸਾਲ 2023-24 'ਚ 6041 ਨਮੂਨੇ ਲਏ ਗਏ ਸਨ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ 'ਚੋਂ 929 ਨਮੂਨੇ ਫੇਲ੍ਹ ਹੋਏ ਹਨ। ਇਹ ਕੁੱਲ ਨਮੂਨਿਆਂ ਦਾ 15.38 ਫੀਸਦ ਸੀ। ਇਸ ਕਾਰਨ ਇਕ ਯੂਨਿਟ ਦਾ ਲਾਇਸੈਂਸ ਵੀ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ। ਜੇਕਰ 2022-23 ਦੀ ਗੱਲ ਕਰੀਏ ਤਾਂ 8179 ਖਾਣ-ਪੀਣ ਦੀਆਂ ਵਸਤਾਂ ਦੇ ਨਮੂਨੇ ਲਏ ਗਏ ਸਨ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ 'ਚੋਂ 1724 ਨਮੂਨੇ ਫੇਲ੍ਹ ਹੋਏ। ਕੇਂਦਰੀ ਸਿਹਤ ਤੇ ਪਰਿਵਾਰ ਭਲਾਈ ਰਾਜ ਮੰਤਰੀ ਪ੍ਰਤਾਪਰਾਓ ਜਾਧਵ ਨੇ ਲੋਕ ਸਭਾ 'ਚ ਇਕ ਸਵਾਲ ਦੇ ਜਵਾਬ 'ਚ ਇਹ ਰਿਪੋਰਟ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਜੇਕਰ ਪਿਛਲੇ 4 ਸਾਲਾਂ ਦੇ ਅੰਕੜਿਆਂ 'ਤੇ ਨਜ਼ਰ ਮਾਰੀਏ ਤਾਂ ਮਿਲਾਵਟ ਵਧ ਰਹੀ ਹੈ, ਪਰ ਵਿਭਾਗ ਵਲੋਂ ਸੈਂਪਲਿੰਗ ਵੀ ਘਟ ਰਹੀ ਹੈ, ਜਿਸ ਤੋਂ ਸਾਫ਼ ਹੈ ਕਿ ਜੇਕਰ ਪਿਛਲੇ ਕੁਝ ਸਾਲਾਂ 'ਚ ਹੋਰ ਨਮੂਨੇ ਲਏ ਗਏ ਹੁੰਦੇ ਤਾਂ ਮਿਲਾਵਟ ਦੇ ਕੁਝ ਹੋਰ ਹੈਰਾਨ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਅੰਕੜੇ ਸਾਹਮਣੇ ਆ ਸਕਦੇ ਸਨ। ਮਿਲਾਵਟੀ ਭੋਜਨਾਂ 'ਚ ਮੌਜੂਦ ਰਸਾਇਣ ਕੈਂਸਰ ਦਾ ਕਾਰਨ ਬਣ ਸਕਦੇ ਹਨ।

ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦੇ ਜੱਜ ਜਨਤਕ ਕਰਨਗੇ ਜਾਇਦਾਦ ਦਾ ਵੇਰਵਾ

ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ: ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਨੇ ਪਾਰਦਰਸ਼ਤਾ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਮੁੜ ਇਕ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਕਦਮ ਚੁੱਕਿਆ ਹੈ। ਚੀਫ ਜਸਟਿਸ ਸੰਜੀਵ ਖੰਨਾ ਸਣੇ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦੇ ਸਾਰੇ 33 ਜੱਜਾਂ ਨੇ ਆਪਣੀ ਜਾਇਦਾਦ ਦਾ ਐਲਾਨ ਕਰਨ ਤੇ ਉਸ ਦਾ ਵੇਰਵਾ ਜਨਤਕ ਕਰਨ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਹੈ।

ਨੇ ਜਾਇਦਾਦ ਦੇ ਐਲਾਨ ਨੂੰ ਸਵੈ ਇੱਛਾ ਨਾਲ ਵੈਬਸਾਈਟ 'ਤੇ ਅਪਲੋਡ ਕਰਨ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਹੋਵੇ। 2009 'ਚ ਵੀ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਨੇ ਫੁੱਲ ਕੋਰਟ ਮੀਟਿੰਗ 'ਚ ਅਜਿਹਾ ਹੀ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਸੀ ਤੇ ਉਸ ਸਮੇਂ ਵੀ ਜੱਜਾਂ ਨੇ ਆਪਣੀ ਜਾਇਦਾਦ ਦਾ ਐਲਾਨ ਕੀਤਾ ਸੀ ਤੇ ਉਸ ਨੂੰ ਜਨਤਕ ਵੀ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਵੀਰਵਾਰ ਨੂੰ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦੀ ਵੈਬਸਾਈਟ 'ਤੇ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ। ਹੈ ਕਿ ਫੁੱਲ ਕੋਰਟ ਮੀਟਿੰਗ 'ਚ ਸੀਜੇਆਈ ਸੰਜੀਵ ਖੰਨਾ ਸਣੇ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦੇ ਸਾਰੇ ਜੱਜਾਂ ਨੇ ਆਪਣੀ ਜਾਇਦਾਦ ਦਾ ਐਲਾਨ ਕਰਨ ਦੀ ਤਜਵੀਜ਼ ਪਾਸ ਕੀਤੀ। ਇਸ ਵਿਚ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਅਹੁਦਾ ਸੰਭਾਲਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਜੱਜ ਆਪਣੀ ਜਾਇਦਾਦ ਦਾ ਵੇਰਵਾ ਚੀਫ ਜਸਟਿਸ ਨੂੰ ਦੇਣਗੇ। ਜਦੋਂ ਵੀ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਜਾਇਦਾਦ ਲੈਣਗੇ ਉਦੋਂ ਵੀ ਉਸ ਦਾ ਐਲਾਨ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਜਾਇਦਾਦ ਦਾ ਐਲਾਨ ਚੀਫ ਜਸਟਿਸ ਵੀ ਕਰਨਗੇ।

ਫੁੱਲ ਕੋਰਟ ਮੀਟਿੰਗ 'ਚ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦੇ ਜੱਜਾਂ ਨੇ ਇਹ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ। ਏਨਾ ਹੀ ਨਹੀਂ, 30 ਜੱਜਾਂ ਨੇ ਤਾਂ ਆਪਣੀ ਜਾਇਦਾਦ ਦਾ ਵੇਰਵਾ ਚੀਫ ਜਸਟਿਸ ਨੂੰ ਸੌਂਪ ਦਿੱਤਾ ਹੈ ਜਦਕਿ ਤਿੰਨ ਜੱਜਾਂ ਦੇ ਨਾਂ ਹਾਲੇ ਤੱਕ ਸਾਹਮਣੇ ਨਹੀਂ ਆਏ। ਜਾਇਦਾਦ ਦਾ ਐਲਾਨ ਸਵੈ ਇੱਛਾ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਨੂੰ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦੀ ਵੈਬਸਾਈਟ 'ਤੇ ਅਪਲੋਡ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਜੱਜ ਯਸ਼ਵੰਤ ਵਰਮਾ ਦੇ ਘਰੋਂ ਵੱਡੀ ਮਾਤਰਾ 'ਚ ਨਕਦੀ ਮਿਲਣ ਦੇ ਵਿਵਾਦ ਤੋਂ

ਬਾਅਦ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦੇ ਜੱਜਾਂ ਵਲੋਂ ਪਾਰਦਰਸ਼ਤਾ ਵਧਾਉਣ ਲਈ ਜਾਇਦਾਦ ਨੂੰ ਜਨਤਕ ਕਰਨ ਦਾ ਐਲਾਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਇਹ ਨਿਆਇਕ ਪ੍ਰਣਾਲੀ 'ਚ ਜਨਤਾ ਦੇ ਭਰੋਸੇ ਨੂੰ ਹੋਰ ਮਜ਼ਬੂਤ ਕਰੇਗਾ। ਹਾਲਾਂਕਿ ਇਹ ਪਹਿਲਾਂ ਮੌਕਾ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਜਦੋਂ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦੇ ਜੱਜਾਂ

ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਵਲੋਂ ਨਵੀਂ ਮਾਈਨਿੰਗ ਨੀਤੀ ਨੂੰ ਪ੍ਰਵਾਨਗੀ

ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ: ਪੰਜਾਬ ਮੰਤਰੀ ਮੰਡਲ ਨੇ ਰੇਤ ਬੱਜਰੀ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਨਵੀਂ ਮਾਈਨਿੰਗ ਨੀਤੀ ਨੂੰ ਪ੍ਰਵਾਨਗੀ ਦੇ ਦਿੱਤੀ ਹੈ। ਇਸ ਨਵੀਂ ਨੀਤੀ ਤਹਿਤ ਹੁਣ ਸੂਬੇ ਦੇ ਖੇਤ ਮਾਲਕ ਆਪਣੀ ਜ਼ਮੀਨ 'ਚੋਂ ਮਿੱਟੀ, ਰੇਤ ਜਾਂ ਬੱਜਰੀ ਕੱਢ ਕੇ ਵੇਚ ਸਕਣਗੇ। ਸਰਕਾਰ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਨੀਤੀ ਨਾਲ ਰੇਤ, ਬੱਜਰੀ, ਮਿੱਟੀ ਦੀਆਂ ਕੀਮਤਾਂ ਘੱਟਣਗੀਆਂ ਤੇ ਸਰਕਾਰੀ ਮਾਲੀਏ 'ਚ ਵਾਧਾ ਹੋਵੇਗਾ।

ਨਵੀਂ ਨੀਤੀ ਨਾਲ ਰੇਤ ਤੇ ਬਜਰੀ ਦੇ ਰੇਟ ਨਾ ਵਧਣ ਪਰ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਮਾਲੀਏ 'ਚ ਵਾਧਾ ਹੋਵੇ

ਸਰਕਾਰੀ ਸਕੂਲ ਗੋਦ ਲੈ ਸਕਣਗੇ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨਿਕ ਅਧਿਕਾਰੀ

ਪੰਜਾਬ ਮੰਤਰੀ ਮੰਡਲ ਨੇ ਸਕੂਲ ਮੈਂਟਰਸ਼ਿਪ ਸਕੀਮ ਨੂੰ ਹਰੀ ਝੰਡੀ ਦੇ ਦਿੱਤੀ ਹੈ। ਹੁਣ ਆਈਏਐੱਸ, ਆਈਪੀਐੱਸ ਤੇ ਆਈਆਰਐੱਸ ਅਧਿਕਾਰੀ ਸਕੂਲ ਆਫ ਐਮੀਨੈਂਸ ਜਾਂ ਸਰਕਾਰੀ ਸਕੂਲ ਨੂੰ ਅਡਾਪਟ ਕਰ ਸਕਣਗੇ। ਯੋਜਨਾ ਦੇ ਪਹਿਲੇ ਪੜਾਅ ਵਜੋਂ ਸੂਬੇ ਦੇ 118 ਸਕੂਲ ਆਫ ਐਮੀਨੈਂਸ 'ਚੋਂ 80 ਸਕੂਲਾਂ ਦੀ ਚੋਣ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਯੋਜਨਾ ਤਹਿਤ

ਪੰਜ ਸਾਲਾਂ ਲਈ ਸਕੂਲ ਗੋਦ ਮਿਲੇਗਾ। ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਇਨ੍ਹਾਂ ਸਕੂਲਾਂ ਦਾ ਰੈਗੂਲਰ ਦੌਰਾ ਕਰਨਾ ਪਵੇਗਾ।

ਸਕੂਲਾਂ ਦੀਆਂ ਕਮੀਆਂ ਦੀ ਨਿਗਰਾਨੀ ਕਰ ਕੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਦੂਰ ਕਰਨਾ, ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਦੁਨੀਆ ਭਰ 'ਚ ਹੋ ਰਹੀਆਂ ਤਬਦੀਲੀਆਂ ਬਾਰੇ ਦੱਸਣਾ ਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਸਿਵਲ ਸੇਵਾਵਾਂ ਜਾਂ ਹੋਰ ਖੇਤਰਾਂ ਬਾਰੇ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦੇਣਾ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਦੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਹੋਵੇਗੀ। ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਦੀ ਬਦਲੀ ਹੋਣ ਬਾਅਦ ਸਕੂਲਾਂ ਦੀ ਦੇਖਭਾਲ 'ਚ ਦਿੱਕਤ ਬਾਰੇ ਪੁੱਛੇ ਸਵਾਲ ਦੇ ਜਵਾਬ 'ਚ ਵਿੱਤ ਮੰਤਰੀ ਹਰਪਾਲ ਸਿੰਘ ਚੀਮਾ ਨੇ ਪੰਜਾਬ ਕੋਈ ਬਹੁਤ ਵੱਡਾ ਸੂਬਾ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਟ੍ਰਾਂਸਫਰ ਦੀ ਸਥਿਤੀ 'ਚ ਉਹ ਵੀਡੀਓ ਕਾਨਫਰੰਸਿੰਗ ਰਾਹੀਂ ਆਪਣੇ ਗੋਦ ਲਏ ਸਕੂਲ ਨਾਲ ਆਸਾਨੀ ਨਾਲ ਜੁੜੇ ਰਹਿ ਸਕਦੇ ਹਨ।

ਮਾਤਰਾ ਦਾ ਮੁੱਲਾਂਕਣ ਕਰਵਾ ਕੇ ਇਸ ਨੂੰ ਖੁਦ ਕੱਢ ਸਕਦੇ ਹਨ, ਵੇਚ ਸਕਦੇ ਹਨ ਜਾਂ ਜ਼ਮੀਨ ਕਰੋਸ਼ਰ ਮਾਲਕਾਂ ਨੂੰ ਕਿਰਾਏ 'ਤੇ ਦੇ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਪਰ ਮੁਲਾਂਕਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਰਾਇਲਟੀ ਅਦਾ ਕਰਨੀ ਪਵੇਗੀ।

ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਜ਼ਮੀਨ ਸਰਕਾਰੀ ਹੈ ਜਾਂ ਪੰਚਾਇਤੀ ਇਸ ਦੀ ਪਤਤਾਲ ਜ਼ਿਲ੍ਹਿਆਂ ਦੇ ਡਿਪਟੀ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਕਰਨਗੇ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਸਾਰੀਆਂ ਥਾਵਾਂ ਤੋਂ ਰੇਤ ਤੇ ਬੱਜਰੀ ਕੱਢਣ ਲਈ, ਜ਼ਮੀਨ ਮਾਲਕ ਜਾਂ ਮਾਈਨਰ ਖੁਦ ਵਿਭਾਗ ਤੋਂ ਵਾਤਾਵਰਨ ਸਬੰਧੀ ਪ੍ਰਵਾਨਗੀ ਲੈਣਗੇ। ਬਰਿੰਦਰ ਕੁਮਾਰ ਗੋਇਲ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਹ ਨੀਤੀ ਸਾਰੇ ਹਿੱਸੇਦਾਰਾਂ ਨਾਲ ਸਲਾਹ-ਮਸ਼ਵਰਾ ਕਰ ਕੇ ਬਣਾਈ ਗਈ ਹੈ।

ਤੀਰਥ ਯਾਤਰਾ ਯੋਜਨਾ ਲਈ ਰੱਖੇ 100 ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ

ਪੰਜਾਬ ਕੈਬਨਿਟ ਨੇ ਤੀਰਥ ਯਾਤਰਾ ਯੋਜਨਾ ਨੂੰ ਵੀ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦੇ ਦਿੱਤੀ ਹੈ। ਇਸ ਯੋਜਨਾ ਤਹਿਤ 50 ਸਾਲ ਤੋਂ ਵੱਧ ਉਮਰ ਦੇ ਲੋਕ ਧਾਰਮਿਕ ਸਥਾਨਾਂ ਦੀ ਯਾਤਰਾ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਨ ਤੇ ਸਾਰੇ ਪ੍ਰਬੰਧ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੇ ਜਾਣਗੇ। ਸਾਰਿਆਂ ਨੂੰ ਏਅਰ ਕੰਡੀਸ਼ਨਡ ਬੱਸਾਂ, ਟ੍ਰੇਨਾਂ ਆਦਿ ਰਾਹੀਂ ਯਾਤਰਾ ਕਰਵਾਈ ਜਾਵੇਗੀ।

ਵਿੱਤ ਮੰਤਰੀ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਸ ਲਈ 100 ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ ਦਾ ਬਜਟ ਪ੍ਰਬੰਧ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਸ ਲਈ ਰਜਿਸਟ੍ਰੇਸ਼ਨ ਅਪ੍ਰੈਲ ਦੇ ਅੰਤ 'ਚ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਵੇਗੀ ਤੇ ਸਬੰਧਤ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਮਈ ਮਹੀਨੇ 'ਚ ਯਾਤਰਾ 'ਤੇ ਭੇਜਿਆ ਜਾਵੇਗਾ। ਚੀਮਾ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਸ ਲਈ ਇੱਕ ਕਮੇਟੀ ਬਣਾਈ ਗਈ ਹੈ ਜੋ ਦੇਸ਼ ਦੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਧਾਰਮਿਕ ਸਥਾਨਾਂ ਦੀ ਚੋਣ ਕਰੇਗੀ।

ਕਰਨਲ ਬਾਠ ਮਾਮਲਾ: ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ ਪੁਲਿਸ ਕਰੇਗੀ ਜਾਂਚ

ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ: ਪੰਜਾਬ ਤੋਂ ਹਰਿਆਣਾ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਪਟਿਆਲਾ 'ਚ 13 ਮਾਰਚ ਦੀ ਰਾਤ ਨੂੰ ਕਰਨਲ ਬਾਠ ਦੀ ਮਾਰਕੁੱਟ ਨੂੰ ਲੈ ਕੇ ਵੀਰਵਾਰ ਨੂੰ ਵੱਡਾ ਫ਼ੈਸਲਾ ਸੁਣਾਇਆ। ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਦੀ ਜਾਂਚ ਸੂਬਾ ਸਰਕਾਰ ਵੱਲੋਂ ਬਣਾਈ ਗਈ ਐੱਸ.ਆਈ.ਟੀ. ਦੀ ਬਜਾਏ ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ ਪੁਲਿਸ ਨੂੰ ਸੌਂਪ ਦਿੱਤੀ। ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ ਪੁਲਿਸ ਦੇ ਡੀਜੀਪੀ ਨੂੰ ਇਕ ਹਫ਼ਤੇ ਦੇ ਅੰਦਰ ਐੱਫਆਈਆਰ ਦੀ ਜਾਂਚ ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ ਯੂਟੀ 'ਚ ਤਾਇਨਾਤ ਇਕ ਆਈਪੀਐੱਸ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨੂੰ ਸੌਂਪਣੀ ਪਵੇਗੀ, ਜਿਹੜੇ ਏਜੀਐੱਮਯੂਟੀ (ਅਰੁਣਾਚਲ ਪ੍ਰਦੇਸ਼, ਗੋਆ, ਮਿਜ਼ੋਰਮ ਤੇ ਯੂਨੀਅਨ ਟੈਰੇਟਰੀਜ਼) ਕੈਡਰ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹੋਵੇ। ਜਾਂਚ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨੂੰ ਚਾਰ ਮਹੀਨਿਆਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਮਾਮਲੇ ਦੀ ਜਾਂਚ ਪੂਰੀ ਕਰ ਕੇ ਸਬੰਧਤ ਖੇਤਰ ਅਧਿਕਾਰੀ ਕੋਰਟ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਰਿਪੋਰਟ ਪੇਸ਼ ਕਰਨੀ ਪਵੇਗੀ।

ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਡੀਜੀਪੀ ਨੂੰ ਜਾਂਚ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨੂੰ ਮਾਮਲੇ ਦੀ ਜਾਂਚ 'ਚ ਪੂਰਨ ਸਹਿਯੋਗ ਦੇਣ ਦਾ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਵੀ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਜਸਟਿਸ ਹਰਪ੍ਰੀਤ ਸਿੰਘ ਬਰਾੜ ਨੇ ਇਹ ਆਦੇਸ਼ ਉਦੋਂ ਪਾਸ ਕੀਤਾ। ਜਦੋਂ ਕਰਨਲ ਬਾਠ ਦੇ ਵਕੀਲ ਤੇ ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਦੋਵੇਂ ਇਸ ਗੱਲ 'ਤੇ ਸਹਿਮਤ ਹੋਏ ਕਿ ਮਾਮਲੇ ਦੇ ਤੱਥਾਂ ਤੇ ਹਾਲਾਤ ਨੂੰ ਦੇਖਦੇ ਹੋਏ। ਐੱਫਆਈਆਰ ਦੀ ਜਾਂਚ ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ ਯੂਟੀ 'ਚ ਤਾਇਨਾਤ ਇਕ ਅਜਿਹੇ ਆਈਪੀਐੱਸ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨੂੰ ਸੌਂਪੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ ਜਿਹੜਾ ਪੰਜਾਬ ਕੈਡਰ ਦਾ ਨਾ ਹੋਵੇ, ਤਾਂ ਜੋ ਮੌਜੂਦਾ ਪਟੀਸ਼ਨ 'ਚ

ਸ਼ਾਮਲ ਵਿਵਾਦ ਨੂੰ ਹੱਲ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕੇ। ਕਰਨਲ ਬਾਠ ਨੇ ਹਾਈ ਕੋਰਟ 'ਚ ਦਾਖਲ ਪਟੀਸ਼ਨ 'ਚ ਜਾਂਚ ਸੀਬੀਆਈ ਨੂੰ ਸੌਂਪਣ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਸੀ। ਕਰਨਲ ਬਾਠ ਨੇ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਸੀ ਕਿ ਜੇਕਰ ਮਾਮਲੇ ਨੂੰ ਇਕ ਸੁਤੰਤਰ ਏਜੰਸੀ ਨੂੰ ਨਾ ਸੌਂਪਿਆ ਗਿਆ ਤਾਂ ਇਸ ਨਾਲ ਆਰਮਡ ਦਸਤਿਆਂ ਮਨੋਬਲ ਡਿਗ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਜਨਤਾ ਦੇ ਭੋਰਸੈ ਨੂੰ ਕਦੇ ਨਾ ਪੂਰਾ ਹੋਣ ਵਾਲਾ ਨੁਕਸਾਨ ਪਹੁੰਚ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਕਰਨਲ ਬਾਠ, ਜਿਹੜੇ ਇਸ ਸਮੇਂ ਕੈਬਨਿਟ ਸਕੱਤਰੇਤ ਤਹਿਤ ਇਕ ਸੰਵੇਦਨਸ਼ੀਲ ਅਹੁਦੇ 'ਤੇ ਤਾਇਨਾਤ ਹਨ, ਨਾਲ 13 ਮਾਰਚ ਨੂੰ ਪਟਿਆਲਾ 'ਚ ਇਕ ਢਾਬੇ ਦੇ ਨਜ਼ਦੀਕ ਪੁਲਿਸ ਮੁਲਾਜ਼ਮਾਂ ਨੇ ਮਾਰਕੁੱਟ ਕੀਤੀ ਸੀ। ਬੇਟੇ ਦੇ ਨਾਲ ਵੀ ਮਾਰਕੁੱਟ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਪਟੀਸ਼ਨ ਮੁਤਾਬਕ, ਮਾਰਕੁੱਟ ਕਰਨ ਵਾਲਿਆਂ 'ਚ ਪੰਜਾਬ ਪੁਲਿਸ ਦੇ ਚਾਰ

ਇੰਸਪੈਕਟਰ ਚੈਕ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰੀ ਸ਼ਾਮਲ ਸਨ। ਕਰਨਲ ਦਾ ਸਰਕਾਰੀ ਪਛਾਣ ਪੱਤਰ ਤੇ ਮੋਬਾਈਲ ਫੋਨ ਖੋਹ ਲਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਤੇ ਫਰਜ਼ੀ ਮੁਕਾਬਲੇ ਦੀ ਧਮਕੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ।

ਕਰਨਲ ਨੇ ਆਪਣੀ ਪਟੀਸ਼ਨ 'ਚ ਇਹ ਵੀ ਦੋਸ਼ ਲਗਾਇਆ ਸੀ ਕਿ ਅਪਰਾਧ ਦੀ ਗੰਭੀਰਤਾ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਸਥਾਨਕ ਪੁਲਿਸ ਨੇ ਕੋਈ ਕਾਰਵਾਈ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਬਿਆਨ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਐੱਫਆਈਆਰ ਦਰਜ ਕਰਨ ਦੀ ਬਜਾਏ ਇੱਕ ਗੈਰ ਸਬੰਧਤ ਤੀਜੀ ਧਿਰ ਦੀ ਸ਼ਿਕਾਇਤ 'ਤੇ ਅਣਪਛਾਤੇ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਖ਼ਿਲਾਫ਼ ਐੱਫਆਈਆਰ ਦਰਜ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਬਾਅਦ 'ਚ ਮੁਲਜ਼ਮ ਪੁਲਿਸ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਪਤਨੀ 'ਤੇ ਸਮਝੌਤਾ ਕਰਨ ਦਾ ਦਬਾਅ ਵੀ ਪਾਇਆ।

ਹਨੀ ਟ੍ਰੈਪ ਦੇ ਚਾਰ ਦੋਸ਼ੀ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰ

ਸ਼ਾਹਕੋਟ: ਸਥਾਨਕ ਪੁਲਿਸ ਵੱਲੋਂ ਭੋਲੇ ਭਾਲੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਝਾਂਸੇ 'ਚ ਲੈ ਕੇ ਹਨੀ ਟ੍ਰੈਪ 'ਚ ਫਸਾਉਣ ਵਾਲੇ ਗਿਰੋਹ ਦੇ 4 ਮੈਂਬਰਾਂ ਨੂੰ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਜਾਣਕਾਰੀ ਦਿੰਦੇ ਹੋਏ ਡੀ.ਐੱਸ.ਪੀ. ਸ਼ਾਹਕੋਟ ਉਕਾਰ ਸਿੰਘ ਬਰਾੜ ਤੇ ਇੰਸਪੈਕਟਰ ਬਲਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਭੁੱਲਰ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਜਗਰੂਪ ਸਿੰਘ ਵਾਸੀ ਜੀਰਾ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਫਿਰੋਜ਼ਪੁਰ ਨੇ ਪੁਲਿਸ ਨੂੰ ਇਤਲਾਹ ਦਿੱਤੀ ਕਿ ਉਹ ਐੱਚ.ਡੀ.ਐੱਫ.ਸੀ. ਬੈਂਕ ਮੋਗਾ 'ਚ ਲੋਨ ਵਿਭਾਗ 'ਚ ਨੌਕਰੀ ਕਰਦਾ ਹੈ। 1 ਅਪ੍ਰੈਲ 2025 ਨੂੰ ਉਸ ਨੂੰ ਲੋਨ ਕਰਾਉਣ ਸਬੰਧੀ ਇਕ ਔਰਤ ਦੀ ਕਾਲ ਆਈ ਕਿ ਉਸਨੇ ਲੋਨ ਕਰਵਾਉਣਾ ਹੈ, ਤੁਸੀਂ ਸ਼ਾਹਕੋਟ ਆ ਜਾਓ। ਗਾਹਕ ਔਰਤ ਉਸ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਘਰ ਪਿੰਡ ਸਲੈਂਚਾਂ ਲੈ ਗਈ। ਜਿੱਥੇ ਉਸ ਦੇ ਘਰ 'ਚ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਤਿੰਨ ਔਰਤਾਂ ਤੇ ਤਿੰਨ ਮਰਦ ਮੌਜੂਦ ਸਨ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਉਸ ਨੂੰ ਚਾਹ ਪਾਣੀ ਪੁੱਛ ਕੇ ਉਸ ਨੂੰ ਕਮਰੇ 'ਚ ਬੰਦ ਕਰਕੇ ਉਸਦੇ ਜਬਰੀ ਕੱਪੜੇ ਉਤਾਰ ਕੇ ਉਸ ਦੀ ਕੁੱਟ-ਮਾਰ ਕੀਤੀ ਨਾਲ ਹੀ ਉਸ ਨੂੰ ਅਲਫ ਨੰਗਾ ਕਰ ਕੇ ਉਸ ਦੀ ਜਬਰੀ ਅਸਲੀਲ ਵੀਡੀਓ ਬਣਾਈ ਤੇ ਉਸ ਨੂੰ ਪੱਖੇ ਨਾਲ ਬੰਨ ਕੇ ਉਲਟਾ ਲਟਕਾਇਆ ਤੇ ਨਾਲ ਹੀ ਘਰ 'ਚ ਹਾਜ਼ਰ ਔਰਤਾਂ 'ਚੋਂ ਇੱਕ ਔਰਤ ਨੇ ਵੀ ਉਸ ਨੂੰ ਬਲੈਕਮੇਲ ਕਰਨ ਦੀ ਨੀਅਤ ਨਾਲ ਜਬਰਦਸਤੀ ਅਸਲੀਲ ਵੀਡੀਓ ਬਣਾਈ ਤੇ ਫਿਰ ਉਸ ਨੂੰ ਡਰਾ ਧਮਕਾ ਕੇ ਉਸ ਦੇ ਪਰਸ 'ਚੋਂ ਏ.ਟੀ.ਐਮ. ਤੇ ਕਰੈਡਿਟ ਕਾਰਡ ਕੱਢ ਕੇ ਉਸ ਦੇ ਬੈਂਕ 'ਚੋਂ 90 ਹਜ਼ਾਰ ਰੁਪਏ ਕੱਢਵਾਏ ਤੇ ਨਾਲ ਹੀ ਉਸ ਦੇ ਬੈਂਕ 'ਚੋਂ ਚੈੱਕ ਬੁੱਕ ਕੱਢ ਕੇ 2 ਖਾਲੀ ਚੈੱਕਾਂ ਉਪਰ ਵੀ

ਜਬਰਦਸਤੀ ਦਸਤਖਤ ਕਰਵਾ ਲਏ। ਕਰੀਬ 4 ਘੰਟੇ ਪੀੜਤ ਨੂੰ ਬੰਧਕ ਬਣਾ ਕੇ ਉਸ ਨਾਲ ਕੁੱਟ-ਮਾਰ ਕਰਦੇ ਰਹੇ ਤੇ ਉਸ ਦਾ ਤੋਂ ਨਿੱਜੀ ਸਾਜ਼ੋ-ਸਮਾਨ ਵੀ ਆਪਣੇ ਕਬਜ਼ੇ 'ਚ ਰੱਖ ਕੇ ਉਸ ਨੂੰ ਬੇਇੱਜ਼ਤ ਕਰਕੇ ਘਰੋਂ ਬਾਹਰ ਕੱਢ ਦਿੱਤਾ ਤੇ ਉਸ ਨੂੰ ਧਮਕਾਇਆ ਕਿ ਜੇਕਰ ਤੂੰ ਪੁਲਿਸ ਨੂੰ ਦੱਸਿਆ ਤਾਂ ਤੇਰੀ ਅਸਲੀਲ ਵੀਡੀਓ ਵਾਇਰਲ ਕਰ ਦੇਵਾਂਗੇ। ਡੀ.ਐੱਸ.ਪੀ. ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਪੀੜਤ ਡਰਿਆ ਤੇ ਘਬਰਾਇਆ ਹੋਇਆ ਆਪਣੇ ਘਰ ਪੁੱਜਾ ਤੇ ਅਗਲੇ ਦਿਨ ਪਿੰਡ ਦੇ ਮੋਹਤਬਰ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਨੂੰ ਨਾਲ ਲੈ ਕੇ ਡਾਕਟਰੀ ਮੁਲਾਹਜਾ ਕਰਵਾ ਕੇ ਪੁਲਿਸ ਨੂੰ ਇਤਲਾਹ ਦਿੱਤੀ। ਜਿਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਪੁਲਿਸ ਨੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਸੰਗੀਨ ਧਾਰਾਵਾਂ ਹੇਠ ਮੁਕੱਦਮਾ ਦਰਜ ਕਰਕੇ ਮੁੱਢਲੀ ਤਫਤੀਸ ਅਮਲ 'ਚ ਲਿਆਂਦੀ।

ਪੁਲਿਸ ਵੱਲੋਂ ਕਾਰਵਾਈ ਕਰਦਿਆਂ ਚਰਨਜੀਤ ਸਿੰਘ ਵਾਸੀ ਸਲੈਂਚਾਂ, ਗੁਰਬਖਸ਼ ਕੌਰ, ਦਿਲਬਾਗ ਸਿੰਘ ਵਾਸੀ ਕੋਟ ਈਸੇ ਖਾਂ ਤੇ ਕਿਰਨ ਵਾਸੀ ਬਠਿੰਡਾ ਨੂੰ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰ ਕਰਕੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਪਾਸੋਂ 3 ਮੋਬਾਇਲ ਫੋਨ, ਇਕ ਕਾਰ ਕਰੋਲਾ, ਇਕ ਐਕਟਿਵਾ ਤੇ ਜਬਰੀ ਵਸੂਲੇ 10,200/-ਰੁਪਏ ਤੇ ਹੋਰ ਬਰਾਮਦ ਕਰ ਲਿਆ ਹੈ।

ਬਠਿੰਡਾ ਦੇ ਲੇਖਕਾਂ ਵੱਲੋਂ ਪ੍ਰੇਮ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਅਤੇ ਪ੍ਰੋ. ਅਟਵਾਲ ਨੂੰ ਸ਼ਰਧਾਂਜਲੀ

ਬਠਿੰਡਾ: ਹਾਲ ਹੀ ਵਿੱਚ ਸਦੀਵੀ ਵਿਛੋੜਾ ਦੇ ਗਏ ਪ੍ਰਸਿੱਧ ਕਹਾਣੀਕਾਰ ਪ੍ਰੇਮ ਪ੍ਰਕਾਸ਼, ਉੱਘੇ ਅਲੋਚਕ ਅਤੇ ਕੇਂਦਰੀ ਪੰਜਾਬੀ ਲੇਖਕ ਸਭਾ (ਰਜਿ.) ਦੇ ਸੀਨੀਅਰ ਮੀਤ ਪ੍ਰਧਾਨ ਪ੍ਰੋ. ਹਰਜਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਅਟਵਾਲ, ਉੱਘੇ ਮਾਰਕਸਵਾਦੀ ਅਲੋਚਕ ਡਾ. ਮੁਹੰਮਦ ਏਜਾਜ਼ ਯੂ.ਕੇ., ਸ਼ਾਇਰ ਕੇਵਲ ਸਰਮਾ, ਸੁਰਜੀਤ ਭਗਤ, ਰੰਗ ਕਰਮੀ ਵੀਰਪਾਲ ਸਮਰਾ ਅਤੇ ਭੁਪਿੰਦਰ ਸੰਧੂ ਨਮਿੱਤ ਇੱਥੋਂ ਦੇ ਟੀਚਰਜ਼ ਹੋਮ ਵਿਖੇ ਇਕ ਸ਼ੋਕ ਸਭਾ ਦਾ ਆਯੋਜਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ।

ਇਸ ਸ਼ੋਕ ਸਭਾ ਵਿੱਚ ਬਠਿੰਡਾ ਸ਼ਹਿਰ ਦੀਆਂ ਲੇਖਕ ਸਭਾਵਾਂ ਕ੍ਰਮਵਾਰ ਪੰਜਾਬੀ ਸਾਹਿਤ ਸਭਾ, ਸਾਹਿਤ ਸਿਰਜਣਾ ਮੰਚ, ਸਾਹਿਤ ਤੇ ਸੱਭਿਆਚਾਰਕ ਮੰਚ, ਸਾਹਿਤ ਜਾਗ੍ਰੂਤੀ ਸਭਾ ਅਤੇ ਟੀਚਰਜ਼ ਹੋਮ ਟਰੱਸਟ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਿਤ ਲਗਭੱਗ ਦੋ ਦਰਜਨ ਲੇਖਕ ਅਤੇ ਸਾਹਿਤ ਪ੍ਰੇਮੀ ਹਾਜ਼ਰ ਹੋਏ। ਸ਼ੋਕ ਸਭਾ ਦੇ ਆਰੰਭ ਵਿੱਚ ਦੇ ਮਿੰਟ ਦਾ ਮੌਨ ਧਾਰਨ ਕਰਕੇ ਹਾਜ਼ਰ ਲੇਖਕਾਂ ਵੱਲੋਂ ਵਿਛੋੜੇ ਲੇਖਕਾਂ ਨੂੰ ਸ਼ਰਧਾਂਜਲੀ ਭੇਂਟ ਕੀਤੀ ਗਈ।

ਇਸ ਉਪਰੰਤ ਕੇਂਦਰੀ ਪੰਜਾਬੀ ਲੇਖਕ ਸਭਾ ਦੇ ਮੀਤ ਪ੍ਰਧਾਨ ਸੁਰਿੰਦਰਪ੍ਰੀਤ ਘਣੀਆ ਨੇ ਉਕਤ ਲੇਖਕਾਂ ਨੂੰ ਸ਼ਰਧਾਂਜਲੀ ਭੇਂਟ ਕਰਦਿਆਂ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਸਾਹਿਤਕ ਯੋਗਦਾਨ ਦਾ ਜ਼ਿਕਰ ਤੇ ਪ੍ਰਸ਼ੰਸਾ ਕੀਤੀ। ਪ੍ਰੋ. ਹਰਜਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਅਟਵਾਲ ਬਾਰੇ ਉਹਨਾਂ ਉਚੇਚੇ ਤੌਰ ਤੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਅਟਵਾਲ

ਸਾਹਿਬ ਇੱਕ ਸੁਹਿਰਦ, ਸ਼ਾਲੀਨ ਅਤੇ ਮਿਲਾਪਤੋ ਸੁਭਾਅ ਦੇ ਇਨਸਾਨ, ਸਮਰੱਥ ਅਲੋਚਕ ਅਤੇ ਸੁਹਿਰਦ ਤੇ ਸਿਰਜੀ ਜਥੇਬੰਦਕ ਆਗੂ ਸਨ। ਉਹਨਾਂ ਕੇਵਲ ਸਰਮਾ ਦੇ ਕਾਵਿ- ਸੰਗ੍ਰਹਿ 'ਬਾਬੀਹਾ' ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ ਕਵਿਤਾ ਪੜ੍ਹ ਕੇ ਉਸਨੂੰ ਸ਼ਰਧਾਂਜਲੀ ਭੇਂਟ ਕੀਤੀ। ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਹਾਣੀਕਾਰ

ਕਹਾਣੀਕਾਰ ਅਤੇ ਕੇਂਦਰੀ ਪੰਜਾਬੀ ਲੇਖਕ ਸਭਾ ਦੇ ਸਾਬਕਾ ਸੀਨੀਅਰ ਮੀਤ ਪ੍ਰਧਾਨ ਸ੍ਰੀ ਅਤਰਜੀਤ ਨੇ ਪ੍ਰੇਮ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਨੂੰ ਸ਼ਰਧਾਂਜਲੀ ਭੇਂਟ ਕਰਦਿਆਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਪ੍ਰੇਮ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਨੇ ਪੰਜਾਬੀ ਕਹਾਣੀ ਦਾ ਇੱਕ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਟਰੇਡ ਮੈਂਟ ਕਰਨ ਦੇ ਨਾਲ ਨਾਲ ਕਹਾਣੀ ਨੂੰ ਕਲਾਤਮਿਕ ਤੌਰ ਤੇ ਸਮਰੱਥ ਕੀਤਾ।

ਉਨ੍ਹਾਂ ਪ੍ਰੋ. ਹਰਜਿੰਦਰ ਅਟਵਾਲ ਨਾਲ ਆਪਣੀਆਂ ਯਾਦਾਂ ਸਾਂਝੀਆਂ ਕਰਦਿਆਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਹ ਇੱਕ ਬੇਹੱਦ ਨਿਮਰ ਅਤੇ ਮਿਲਾਪਤੋ ਇਨਸਾਨ ਸਨ। ਪੰਜਾਬੀ ਸਾਹਿਤ ਅਕੈਡਮੀ, ਲੁਧਿਆਣਾ ਦੇ ਮੀਤ ਪ੍ਰਧਾਨ ਜਸਪਾਲ ਮਾਨਖੇੜਾ ਨੇ ਪ੍ਰੇਮ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਦੇ ਸਾਹਿਤਕ ਯੋਗਦਾਨ ਦੇ ਹਵਾਲੇ ਨਾਲ ਕਿਹਾ ਕਿ

ਪ੍ਰੇਮ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਨੇ ਆਪਣੀਆਂ ਕਹਾਣੀਆਂ ਵਿੱਚ ਆਧੁਨਿਕ ਮਨੁੱਖ ਦੀ ਅੰਦਰਲੀ ਟੁੱਟ ਭੱਜ ਨੂੰ ਬਾਖੂਬੀ ਪੇਸ਼ ਕਰਦਿਆਂ ਪੰਜਾਬੀ ਕਹਾਣੀ ਨੂੰ ਨਵੀਂ ਦਿਸ਼ਾ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੀ। ਪ੍ਰੋ. ਹਰਜਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਅਟਵਾਲ, ਡਾ. ਮੁਹੰਮਦ ਏਜਾਜ਼, ਭੁਪਿੰਦਰ ਸੰਧੂ ਦੇ ਸਾਹਿਤਕ ਯੋਗਦਾਨ ਦੀ ਵੀ ਉਹਨਾਂ ਪ੍ਰਸ਼ੰਸਾ ਕੀਤੀ। ਇਸ ਉਪਰੰਤ ਪ੍ਰੋ. ਤਰਸੇਮ ਨਰੂਲਾ, ਅਮਰ ਸਿੰਘ ਸਿੱਧੂ, ਸੁਖਦਰਸ਼ਨ ਗਰਗ, ਅਮਰਜੀਤ ਸਿੰਘ ਆਦਿ ਬੁਲਾਰਿਆਂ ਨੇ ਉਕਤ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਸੁਰਜੀਤ ਭਗਤ, ਵੀਰਪਾਲ ਸਮਰਾ ਨੂੰ ਸ਼ਰਧਾਂਜਲੀ ਭੇਂਟ ਕਰਦਿਆਂ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਵਿਛੋੜੇ ਨੂੰ ਪੰਜਾਬੀ ਸਾਹਿਤ ਲਈ ਵੱਡਾ ਘਾਟਾ ਦੱਸਿਆ। ਸ਼ੋਕ ਸਭਾ ਦਾ ਮੰਚ ਦਾ ਮੰਚ ਸੰਚਾਲਨ ਕਰਦਿਆਂ ਟੀਚਰਜ਼ ਹੋਮ ਟਰੱਸਟ ਦੇ ਜਨਰਲ ਸਕੱਤਰ ਲਛਮਣ ਮਲੂਕਾ ਨੇ ਵੀ ਟਰੱਸਟ ਵੱਲੋਂ ਵਿਛੋੜੇ ਲੇਖਕਾਂ ਨੂੰ ਸ਼ਰਧਾਂਜਲੀ ਭੇਂਟ ਕੀਤੀ। ਸੁਰਿੰਦਰਪ੍ਰੀਤ ਘਣੀਆ ਦੀ ਰਿਪੋਰਟ ਅਨੁਸਾਰ ਇਸ ਸ਼ੋਕ ਸਭਾ ਵਿੱਚ ਉਕਤ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਰਣਵੀਰ ਰਾਣਾ, ਮਨਜੀਤ ਸਿੰਘ ਜੀਤ, ਡਾ. ਜਸਪਾਲਜੀਤ, ਡਾ. ਅਜੀਤ ਪਾਲ ਸਿੰਘ, ਦਮਜੀਤ ਦਰਸ਼ਨ, ਪ੍ਰਿੰ. ਅਮਰਜੀਤ ਸਿੰਧੂ, ਰਮੇਸ਼ ਕੁਮਾਰ ਗਰਗ, ਅਮਰਜੀਤ ਕੌਰ ਹਰਤ, ਕਮਲ ਬਠਿੰਡਾ, ਮੀਤ ਬਠਿੰਡਾ, ਭੋਲਾ ਸਿੰਘ ਸ਼ਮੀਰੀਆ, ਰਮੇਸ਼ ਸੇਠੀ, ਦਲਜੀਤ ਬੰਗੀ, ਅਵਤਾਰ ਸਿੰਘ ਬਾਹੀਆ, ਜਸਵਿੰਦਰ ਸੁਰਗੀਤ ਆਦਿ ਲੇਖਕ ਹਾਜ਼ਰ ਸਨ।

ਇਤਰਾਜ਼ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਵਲੋਂ ਵਾਹਗਾ ਸਰਹੱਦ 'ਤੇ ਵੱਡੀ ਗੈਲਰੀ ਦੀ ਉਸਾਰੀ

ਅਟਾਰੀ: ਭਾਰਤ ਅਤੇ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਦੀ ਸਾਂਝੀ ਕੌਮਾਂਤਰੀ ਅਟਾਰੀ-ਵਾਹਗਾ ਸਰਹੱਦ ਵਿਖੇ ਦੋਵੇਂ ਪਾਸੇ ਸ਼ਾਮ ਨੂੰ ਝੰਡੇ ਦੀ ਰਸਮ ਮੌਕੇ ਆਉਣ ਵਾਲੇ ਹਜ਼ਾਰਾਂ ਸਲਾਨੀਆਂ ਦੀ ਸਹੂਲਤ ਵਾਸਤੇ ਭਾਰਤ ਵਲੋਂ ਬਣਾਈ ਗਈ ਆਲੀਸ਼ਾਨ ਦਰਸ਼ਕ ਗੈਲਰੀ ਨੂੰ ਵੇਖਦੇ ਹੋਏ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਵਲੋਂ ਵੀ ਨਵੀਂ ਦਰਸ਼ਕ ਗੈਲਰੀ ਉਸਾਰੀ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ। ਵਾਹਗਾ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਦੀ ਸਰਹੱਦ 'ਤੇ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਦੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਸ਼ਹਿਰਾਂ ਤੋਂ ਖਾਸ ਕਰਕੇ ਲਾਹੌਰ ਸ਼ਹਿਰ ਤੋਂ ਹਜ਼ਾਰਾਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ 'ਚ ਸੈਲਾਨੀ ਸਰਹੱਦ 'ਤੇ ਪੁੱਜਦੇ ਸਨ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਬੈਠਣ ਲਈ ਕੋਈ ਢੁੱਕਵੀਂ ਜਗ੍ਹਾ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਸੀ, ਹੁਣ ਇਸ ਨੂੰ ਵੇਖਦੇ ਹੋਏ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਸਰਕਾਰ ਵਲੋਂ ਅਰਬਾਂ ਰੁਪਏ ਦੀ ਲਾਗਤ ਨਾਲ ਇਕ ਨਵੀਂ ਦਰਸ਼ਕ ਗੈਲਰੀ ਭਾਰਤ ਦੀ ਤਰਜ 'ਤੇ ਬਣਾਈ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ। ਦੱਸਣਯੋਗ ਹੈ ਕਿ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਵਲੋਂ ਬਣਾਈ ਗਈ ਦਰਸ਼ਕ ਗੈਲਰੀ ਭਾਵੇਂ ਕਿ ਭਾਰਤ ਦੀ ਤਰਜ 'ਤੇ ਬਣਾਈ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ, ਪਰ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਨੇ

ਇਹ ਦਰਸ਼ਕ ਗੈਲਰੀ ਭਾਰਤ ਨਾਲੋਂ ਡੇਢ ਗੁਣਾ ਵੱਡੀ ਤਿਆਰ ਕਰਨ ਦੀ ਤਵੱਜੋ ਰੱਖੀ ਹੈ। ਪਿਛਲੇ ਕਰੀਬ ਡੇਢ ਸਾਲ ਤੋਂ ਤਿਆਰ ਕੀਤੀ ਜਾ ਰਹੀ ਦਰਸ਼ਕ ਗੈਲਰੀ ਦਾ ਇਕ ਹਿੱਸਾ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਸਰਕਾਰ ਵਲੋਂ ਬਣਾ ਕੇ ਆਪਣੇ ਨਾਗਰਿਕਾਂ ਨੂੰ ਸਮਰਪਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਜਿਸ 'ਚ ਹੁਣ ਪਾਕਿਸਤਾਨੀ ਦਰਸ਼ਕ ਖੁੱਲ੍ਹੇ ਡੁੱਲ੍ਹੇ ਬੈਠ ਕੇ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਵਾਲੇ ਪਾਸਿਓਂ ਤੇ ਭਾਰਤ ਵਾਲੇ ਪਾਸੇ ਝਾਤੀ ਮਾਰਦੇ ਹੋਏ ਰੀਟਰੀਟ ਸੈਰੋਮਨੀ (ਝੰਡੇ ਦੀ ਰਸਮ) ਦਾ

ਸਾਂਝੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਆਨੰਦ ਮਾਣਦੇ ਹਨ। ਇੱਥੇ ਇਹ ਗੱਲ ਵੀ ਸਾਹਮਣੇ ਆਈ ਹੈ ਕਿ ਪਾਕਿਸਤਾਨ

ਵਲੋਂ ਬਣਾਈ ਜਾ ਰਹੀ ਦਰਸ਼ਕ ਗੈਲਰੀ ਭਾਰਤ ਨਾਲੋਂ ਅੱਗੇ ਆ ਕੇ ਭਾਰਤ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਸਰਹੱਦ ਦੀ ਜ਼ੀਰੋ ਲਾਈਨ ਸਰਹੱਦ ਦੇ ਬਿਲਕੁਲ ਉੱਪਰ ਉਸਾਰੀ ਕੀਤੀ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ, ਜਿਸ 'ਚ ਸੁਰੱਖਿਆ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਵਾਲੇ ਪਾਸਿਓਂ ਸਾਫ਼ ਤੌਰ 'ਤੇ ਭਾਰਤੀ ਖੇਤਰ 'ਚ ਪਾਕਿ ਰੋਜ਼ਰਾਂ ਜਾਂ ਦਰਸ਼ਕਾਂ ਵਲੋਂ ਲਗਾਤਾਰ ਝਾਤ ਮਾਰੀ ਜਾ ਸਕੇਗੀ। ਇਥੇ ਇਹ ਵੀ ਪਤਾ ਲੱਗਾ ਹੈ ਕਿ ਬੀ.ਐੱਸ.ਐੱਫ. ਤੇ ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਵਲੋਂ ਪਾਕਿਸਤਾਨੀ ਦਰਸ਼ਕ ਗੈਲਰੀ ਦਾ ਇਤਰਾਜ਼ ਵੀ ਲਗਾਤਾਰ ਇਸ ਕਰਕੇ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਦਰਸ਼ਕ ਗੈਲਰੀ ਪਾਕਿਸਤਾਨ

ਵਲੋਂ ਭਾਰਤ ਦੀ ਸੀਮਾ ਦੇ ਬਿਲਕੁਲ ਉੱਪਰ ਉਸਾਰੀ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ, ਪਰ ਕਈ ਵਾਰ ਇਤਰਾਜ਼ ਕਰਨ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਵੀ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਸਰਕਾਰ ਤੇ ਪਾਕਿ ਰੋਜ਼ਰ ਟਸ ਤੋਂ ਮਸ ਨਹੀਂ ਹੋਏ। ਇਹ ਵੀ ਪਤਾ ਚੱਲਿਆ ਹੈ ਕਿ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਵਲੋਂ ਉਸਾਰੀ ਜਾ ਰਹੀ ਨਵੀਂ ਦਰਸ਼ਕ ਗੈਲਰੀ ਦਾ ਜੋ ਨਿਰਮਾਣ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਉਸ ਨੂੰ ਜ਼ਮੀਨੀ ਪੱਧਰ ਤੱਕ ਖੁਦਾਈ ਕਰਕੇ ਭਾਰਤ ਨਾਲ ਲੜਾਈ ਸਮੇਂ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਰੋਜ਼ਰਾਂ ਤੇ ਫੌਜ ਨੂੰ ਸੁਰੱਖਿਆ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ ਵੀ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਜਿਸ 'ਚ ਜ਼ਮੀਨਦੋਜ ਬੰਕਰ ਸਿੱਧੇ ਟੈਂਕ ਤੇ ਹੋਰ ਤੋਪਾਂ ਆਦਿ ਰੱਖਣ ਦਾ ਵੀ ਪ੍ਰਬੰਧ ਇਸ ਦਰਸ਼ਕ ਗੈਲਰੀ ਦੇ ਜ਼ਮੀਨ ਖੁਦਾਈ ਮੌਕੇ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਵਾਲੇ ਪਾਸੇ ਅੱਧੀ ਦਰਸ਼ਕ ਗੈਲਰੀ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਣ ਕਰਕੇ ਸੈਲਾਨੀ ਖੁੱਲ੍ਹੇ ਬੈਠ ਕੇ ਆਪਣੇ ਪਰਿਵਾਰਾਂ ਨਾਲ ਰੀਟਰੀਟ ਦਾ ਆਨੰਦ ਮਾਣਦੇ ਹੋਏ ਨਜ਼ਰ ਆਉਂਦੇ ਵਿਖਾਈ ਦਿੰਦੇ ਹਨ।

ਪੰਜਾਬ ਟਾਈਮਜ਼

12 ਅਪਰੈਲ, ਸ਼ਨਿਚਰਵਾਰ

ਪੰਜਾਬ ਦਾ ਯੁੱਧ ਨਸ਼ਿਆਂ ਵਿਰੁੱਧ

ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਵਲੋਂ ਪੂਰੇ ਜ਼ੋਰ ਸ਼ੋਰ ਨਾਲ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ “ਯੁੱਧ ਨਸ਼ਿਆਂ ਵਿਰੁੱਧ” ਕਈ ਦਿਸ਼ਾਵਾਂ ਵਿੱਚ ਫੈਲਦਾ ਹੋਇਆ ਦਿਨੋ-ਦਿਨ ਕਈ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਸਵਾਲਾਂ ਵਿੱਚ ਵੀ ਘਿਰਦਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਸਵਾਲਾਂ ਵਿੱਚ ਬੁਲਡੋਜ਼ਰ ਵੀ ਹੈ, ਕਾਲੀ ਥਾਰ ਵਾਲੀ ਬੀਬੀ ਵਲੋਂ ਕੀਤੇ ਜਾ ਰਹੇ ਖੁਲਾਸੇ ਵੀ ਹਨ, ਨੇਤਾਵਾਂ, ਮੰਤਰੀਆਂ ਅਤੇ ਪੁਲਸ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਵਲ ਉਠ ਰਹੀਆਂ ਉਂਗਲਾਂ ਵੀ ਹਨ।

ਇਸ ਯੁੱਧ ਦਾ ਇਕ ਹੋਰ ਪਾਸਾਰ “ਕ੍ਰੈਡਿਟ ਵਾਰ” ਵਲ ਖੁਲ੍ਹਦਾ ਵੀ ਨਜ਼ਰ ਆ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਇਸ ਅਤਿ ਨਾਜ਼ੁਕ ਅਤੇ ਗੰਭੀਰ ਸਮੱਸਿਆ ਨਾਲ ਨਜਿੱਠਣ ਲਈ ਸਾਰੀਆਂ ਧਿਰਾਂ ਨੂੰ ਕ੍ਰੈਡਿਟ ਵਾਰ ਤੋਂ ਉਪਰ ਉਠ ਕੇ ਇਮਾਨਦਾਰੀ ਨਾਲ ਆਪਣਾ ਯੋਗਦਾਨ ਪਾਉਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਹੁਣ ਤੱਕ ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੋ ਚੁੱਕਿਆ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਯੁੱਧ ਸਾਰੇ ਪੰਜਾਬ ਦਾ ਸਾਂਝਾ ਯੁੱਧ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਨੂੰ ਸਾਂਝੇ ਤੌਰ ਤੇ ਹੀ ਲੜਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਵਲੋਂ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤੇ ਗਏ ਇਸ ਯੁੱਧ ਵਿੱਚ

ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਰਾਜਪਾਲ ਗੁਲਾਬ ਚੰਦ ਕਟਾਰੀਆ ਦਾ ਪ੍ਰਵੇਸ਼ ਇਸ ਯੁੱਧ ਨੂੰ ਹੋਰ ਵਸੀਹ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੈ।

ਰਾਜਪਾਲ ਕਟਾਰੀਆ ਨੇ ਨਸ਼ਿਆਂ ਵਿਰੁੱਧ ਲੋਕਾਂ ਵਿਚ ਜਾਗਰੂਕਤਾ ਪੈਦਾ ਕਰਨ ਲਈ 6 ਦਿਨਾਂ ਦੀ ਪੈਦਲ ਯਾਤਰਾ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਇਸੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਫਤਹਿਗੜ੍ਹ ਚੂੜੀਆਂ ਤੋਂ ਇਸ ਪੈਦਲ ਯਾਤਰਾ ਦੇ ਅਗਲੇ ਪੜਾਅ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਕਰਦਿਆਂ, ਜਿੱਥੇ ਇਸ ਮੁਹਿੰਮ ਦੇ ਸਮਰਥਨ ਵਿਚ ਜ਼ਿਆਦਾ ਤੋਂ ਜ਼ਿਆਦਾ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਜੁੜਨ ਦਾ ਸੱਦਾ ਦਿੱਤਾ, ਉੱਥੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਤੌਰ ‘ਤੇ ਪੇਂਡੂ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਨਸ਼ਾ-ਵਿਰੋਧੀ ਮੁਹਿੰਮ ਨਾਲ ਜੁੜਨ ਦੀ ਅਪੀਲ ਵੀ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਇਸ ਦੌਰਾਨ ਉਨ੍ਹਾਂ ਸੁਰੱਖਿਆ ਕਮੇਟੀਆਂ ਦੇ ਮੈਂਬਰਾਂ ਨਾਲ ਮੁਲਾਕਾਤ ਕੀਤੀ। ਰਾਜਪਾਲ ਦੀ ਇਸ ਨਸ਼ਾ-ਵਿਰੋਧੀ ਪੈਦਲ ਯਾਤਰਾ ਨੂੰ ਜਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਲੋਕਾਂ ਦਾ ਸਮਰਥਨ ਮਿਲਿਆ, ਉਸ ਤੋਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਇਸ ਮੁਹਿੰਮ ਨੂੰ ਭਵਿੱਖ ਵਿਚ ਬੂਰ ਪੈਣ ਦੀ ਵੱਡੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਹੈ। ਰਾਜਪਾਲ ਕਿਉਂਕਿ ਭਾਰਤੀ ਰੈੱਡ ਕਰਾਸ ਸੁਸਾਇਟੀ ਦੀ ਪੰਜਾਬ ਇਕਾਈ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਵੀ ਹਨ, ਇਸ ਲਈ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਇਸ ਮੁਹਿੰਮ ਨੂੰ ਸਰਕਾਰ ਤੇ ਸਮਾਜ ਦੇ ਸਭ ਵਰਗਾਂ ਵਲੋਂ ਭਰਵਾਂ ਸਮਰਥਨ ਮਿਲਣ ਕਰਕੇ ਇਸ ਦੇ ਕਾਮਯਾਬ ਹੋਣ ਦੀਆਂ ਸੰਭਾਵਨਾਵਾਂ ਹੋਰ ਵੀ ਵਧੇਰੇ ਜਾਪ ਰਹੀਆਂ ਹਨ। ਭਾਵੇਂ ਰਾਜਪਾਲ ਦਾ ਅਹੁਦਾ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਪਰ ਸੂਬੇ ਦੀ ਇਸ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਡੀ ਤੇ ਗੰਭੀਰ ਸਮੱਸਿਆ ਨਸ਼ੇ ਦੇ ਪ੍ਰਸਾਰ ਤੇ ਪ੍ਰਭਾਵ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਰਾਜਪਾਲ ਦੀ ਆਪਣੀ ਸਰਗਰਮੀ ਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਪੈਦਲ ਯਾਤਰਾ ਨੂੰ ਮਿਲੇ ਵਿਆਪਕ ਸਮਰਥਨ ਨੂੰ ਵੇਖਦਿਆਂ ਉਮੀਦ ਬੱਝ ਰਹੀ ਹੈ ਕਿ ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ ਨਸ਼ਿਆਂ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਜੇਕਰ ਕੋਈ ਲੋਕ ਅੰਦੋਲਨ ਚਲਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਲੰਬੇ ਸਮੇਂ ਲਈ ਉਸ ਨੂੰ ਵਿਆਪਕ ਸਮਰਥਨ ਮਿਲ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਗੁਰੂਆਂ, ਪੀਰਾਂ, ਫਕੀਰਾਂ, ਦੇਸ਼ ਭਗਤ ਯੋਧਿਆਂ ਦੀ ਧਰਤੀ ਹੈ। ਪੰਜਾਬ ਨੂੰ ਦੇਸ਼ ਦਾ ‘ਅੰਨ ਭੰਡਾਰ’ ਭਰਨ ਵਾਲਾ ਸੂਬਾ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਪਰ ਪਿਛਲੇ ਕੁਝ ਦਹਾਕਿਆਂ ਤੋਂ ਇਹ ਸੂਬਾ ਨਸ਼ਿਆਂ ਦੀ ਧਰਤੀ ਬਣ ਕੇ ਰਹਿ ਗਿਆ ਹੈ। ਸੂਬੇ ‘ਚ ਬਣੀਆਂ ਸਮੇਂ-ਸਮੇਂ ਦੀਆਂ ਸਰਕਾਰਾਂ ਅਤੇ ਮੌਜੂਦਾ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਵੀ ਨਸ਼ੇ ਦੀ ਇਸ ਗੰਭੀਰ ਸਮੱਸਿਆ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਵਿਆਪਕ ਪੱਧਰ ‘ਤੇ ਕਦਮ ਚੁੱਕੇ ਹਨ, ਪਰ ਇਸ ਸਮੱਸਿਆ ਦੇ ਦੈਂਤ ‘ਤੇ ਕਦੇ ਵੀ ਪੱਕੀ ਰੋਕ ਨਹੀਂ ਲਗਾਈ ਜਾ ਸਕੀ। ਹੁਣ ਰਾਜਪਾਲ ਕਟਾਰੀਆ ਵਲੋਂ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਪੈਦਲ ਯਾਤਰਾ ਮੁਹਿੰਮ ਦਾ ਮਕਸਦ ਵੀ ਜਿਵੇਂ-ਕਿਵੇਂ ਨਸ਼ਿਆਂ ਵਿਰੁੱਧ ਕਾਮਯਾਬੀ ਹਾਸਲ ਕਰਨਾ ਹੀ ਹੈ, ਇਸੇ ਕਰਕੇ ਇਸ ਪੈਦਲ ਯਾਤਰਾ ਨੂੰ ਵਧੇਰੇ ਸਮਰਥਨ ਮਿਲਣਾ ਸੁਭਾਵਿਕ ਹੈ। ਰਾਜਪਾਲ ਨੇ ਆਪਣੇ ਭਾਸ਼ਨ ਵਿਚ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਗੌਰਵਮਈ ਅਤਿਤ ਤੇ ਪੰਜਾਬੀਆਂ ਦੇ ਸਖ਼ਤ ਮਿਹਨਤੀ ਸੁਭਾਅ ਦਾ ਜ਼ਿਕਰ ਕਰਦਿਆਂ ਸੂਬੇ ਨੂੰ ਮੁੜ ਖੁਸ਼ਹਾਲ ਸੂਬਾ ਬਣਾਉਣ ਦੀ ਅਪੀਲ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਵਿਚ ਕਿਉਂਕਿ ਦੇਸ਼ ਭਗਤੀ ਤੇ ਕੁਰਬਾਨੀ ਦਾ ਜਜ਼ਬਾ ਕੁੱਟ-ਕੁੱਟ ਕੇ ਭਰਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਇਸੇ ਲਈ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਲੋਕ ਖਾਸ ਕਰਕੇ ਪੇਂਡੂ ਲੋਕ, ਇਸ ਪੈਦਲ ਯਾਤਰਾ ਦਾ ਇਕਜੁੱਟ ਹੋ ਕੇ ਹਿੱਸਾ ਬਣੇ ਹਨ। ਅਜਿਹਾ ਇਸ ਲਈ ਵੀ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਨਸ਼ਿਆਂ ਦੀ ਸਮੱਸਿਆ ਦਾ ਬੁਰਾ ਪ੍ਰਭਾਵ ਭਾਵੇਂ ਸ਼ਹਿਰਾਂ ਤੇ ਪਿੰਡਾਂ ਦੋਹਾਂ ਥਾਵਾਂ ‘ਤੇ ਇਕੋ ਜਿਹਾ ਹੈ, ਪਰ ਖੇਤੀ ਪ੍ਰਧਾਨ ਸੂਬੇ ਦੇ ਪਿੰਡਾਂ ਵਿਚ ਇਸ ਸਮੱਸਿਆ ਨੇ ਕੁਝ ਜ਼ਿਆਦਾ ਹੀ ਕਹਿਰ ਵਰਸਾਇਆ ਹੈ। ਸੂਬੇ ਦੇ ਪਿੰਡਾਂ ‘ਚੋਂ ਇਸ ਸਮੱਸਿਆ ਦੀ ਜੜ੍ਹ ਪੁੱਟਣੀ ਇਸ ਲਈ ਵੀ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਇਸ ਕਾਰਨ ਖੇਤੀ ਧੰਦਾ ਵੀ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਪੰਜਾਬ ਨੂੰ ਖੁਸ਼ਹਾਲ ਤੇ ਪਹਿਲਾਂ ਜਿਹਾ ਸ਼ਾਨਮੱਤਾ ਸੂਬਾ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ ਕਿ ਨਸ਼ਿਆਂ ਵਿਰੁੱਧ ਕੋਈ ਵੀ ਮੁਹਿੰਮ ਚਾਹੇ ਉਹ ਸਰਕਾਰੀ ਧਿਰ ਵਲੋਂ ਹੋਵੇ ਜਾਂ ਰਾਜਪਾਲ ਵਲੋਂ ਹੋਵੇ, ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਧਿਰ ਵਲੋਂ ਹੋਵੇ, ਉਸ ਨੂੰ ਹਰੇਕ ਪੰਜਾਬੀ ਦਾ ਪੂਰਨ ਸਮਰਥਨ ਤੇ ਸਹਿਯੋਗ ਮਿਲਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਕਿ ਸੂਬੇ ਦੇ ਨੌਜਵਾਨ ਵਰਗ ਨੂੰ ਨਸ਼ਿਆਂ ਦੀ ਮਾਰ ਤੋਂ ਜਲਦੀ ਮੁਕਤ ਕਰਵਾਇਆ ਜਾ ਸਕੇ। ਇਸ ਮੁਹਿੰਮ ਵਿਚ ਨਸ਼ਿਆਂ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਸਮੂਹਿਕ ਯਤਨਾਂ ਵਿਚ ਜੇਕਰ ਥੋੜ੍ਹੀ ਜਿਹੀ ਵੀ ਸਫਲਤਾ ਹਾਸਿਲ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਇਹ ਇਕ ਵੱਡੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਹੋਵੇਗੀ।

ਠਾਹ-ਸੋਟਾ

-ਚਾਚਾ ਬੇਲਿਹਾਜ਼

ਬਹੁਮੱਤ ਦੀਆਂ ਆਰੀਆਂ!

ਸਿਰ ਤੋਲਣ ਦੀ ਜਗਾਹ ਹਨ ‘ਗਿਣੇ’ ਜਾਂਦੇ, ਲੋਕਰਾਜ ਦੀਆਂ ਸਿਫਤਾਂ ਨਿਆਰੀਆਂ ਜੀ। ਫਿਰਕਾਪ੍ਰਸਤੀ ਤੇ ਹੈਂਕੜ ਫਿਰ ਜ਼ੋਰ-ਜਰਬੀ, ਇਹ ਬੀਮਾਰੀਆਂ ਨੇ ‘ਹੈਂਸਿਆਰੀਆਂ’ ਜੀ। ਧੁੰਮਾਂ ਧਾਰ ‘ਤਕਰੀਰਾਂ’ ਵੀ ‘ਸਭਾ’ ਅੰਦਰ, ਬਣਨ ‘ਯਾਭਾਂ ਦੇ ਭੇੜ’ ਵਿਚਾਰੀਆਂ ਜੀ। ‘ਜਿੰਦਰੇ’ ਜੀਭਾਂ ਨੂੰ ਫੌਰਨ ਲਾ ਦਿੰਦੀਆਂ ਨੇ, ਸੱਤਾ ਧਿਰ ਨਾਲ ਲੱਗੀਆਂ ‘ਯਾਰੀਆਂ’ ਜੀ। ਰਹਿ ਜਾਣ ਫਿਰ ‘ਧਰੀਆਂ ਧਰਾਈਆਂ’ ਹੀ, ਘੱਟ-ਗਿਣਤੀਆਂ ਦੀਆਂ ‘ਤਿਆਰੀਆਂ’ ਜੀ। ‘ਚਿੱਟਾ ਸੱਚ’ ਹੋਵੇ ਫਿਰ ਵੀ ‘ਚੀਰ’ ਸੁੱਟਣ, ਬਹੁ-ਮੱਤ ਦੀਆਂ ਤਿੱਖੀਆਂ ‘ਆਰੀਆਂ’ ਜੀ!

ਅਮਰੀਕਾ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਵਿਰੁੱਧ ਭਾਰਤ ਦਾ ਦੱਬਿਆ ਹੋਇਆ ਜਵਾਬ

ਅਮਰੀਕਾ ਵੱਲੋਂ ਹੋਰਨਾਂ ਦੇਸ਼ਾਂ ਤੋਂ ਆਉਣ ਵਾਲੀਆਂ ਵਸਤੂਆਂ/ਦਰਾਮਦਾਂ ‘ਤੇ ਇਕ ਤਰਫਾ ਵੱਡੀਆਂ ਦਰਾਂ ਤੇ ਕਸਟਮ ਡਿਊਟੀ/ਟੈਕਸ ਲਾ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਹਨ। ਇਸ ਕਾਰਵਾਈ ਨਾਲ ਅਮਰੀਕਾ ਨੇ ਆਪਣੀ ਧੌਕਸ਼ਾਹੀ ਦਾ ਐਲਾਨ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਅਮਰੀਕਾ ਵਲੋਂ ਭਾਵੇਂ ਹਰੇਕ ਦੇਸ਼ ਦੇ ਖ਼ਿਲਾਫ 10% ਬੁਨਿਆਦੀ ਕਸਟਮ ਡਿਊਟੀ ਲਗਾਉਣ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਪਰ ਚੀਨ ਖ਼ਿਲਾਫ 36%, ਜਪਾਨ ਵਿਰੁੱਧ 34%, ਵੀਅਤਨਾਮ ਵਿਰੁੱਧ 70% ਅਤੇ ਭਾਰਤੀ ਵਸਤਾਂ ‘ਤੇ 26% ਡਿਊਟੀ ਲਗਾਉਣ ਦਾ ਐਲਾਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਵਿਚ ਅਮਰੀਕਾ ਨੇ ਆਪਣੇ ਨਜ਼ਦੀਕੀ ਦੇਸ਼ ਮੈਕਸੀਕੋ, ਕੈਨੇਡਾ ਅਤੇ ਯੂਰਪੀਨ ਯੂਨੀਅਨ ਨੂੰ ਵੀ ਨਹੀਂ ਬਖਸ਼ਿਆ। ਇਸ ਨਾਲ ਸਾਰੀ ਦੁਨੀਆਂ ਵਿਚ ਹਾਹਾਕਾਰ ਮੱਚ ਗਈ ਹੈ। ਦੁਨੀਆਂ ਦੇ ਕਈ ਦੇਸ਼ਾਂ ਵਲੋਂ ਇਸ ਧੌਕਸ਼ਾਹੀ ਖ਼ਿਲਾਫ ਆਵਾਜ਼ ਉਠਾਈ ਗਈ ਹੈ ਅਤੇ ਜਵਾਬੀ ਕਾਰਵਾਈ ਦਾ ਐਲਾਨ ਵੀ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਪਰ ਭਾਰਤ ਇਸ ਦੇ ਖ਼ਿਲਾਫ ਬੋਲਣ ਤੋਂ ਝਿਜਕ ਰਿਹਾ ਹੈ।

ਅਮਰੀਕੀ ਸਰਕਾਰ ਦੇ 2 ਅਪ੍ਰੈਲ, 2025 ਦੇ ਐਲਾਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਦੇ ਕੌਮਾਂਤਰੀ ਆਰਥਿਕ ਸਿਸਟਮ ਬਾਰੇ ਬੋਝਾ ਜ਼ਿਕਰ ਕਰਨਾ ਠੀਕ ਹੈ। ਇਹ ਸਿਸਟਮ ਅਮਰੀਕਾ ਅਤੇ ਬਰਤਾਨੀਆ ਦੇ ਸਾਂਝੇ ਯਤਨਾਂ ਨਾਲ ਬਰੈਟਨ ਵੂਡਜ਼ ਵਿਖੇ

ਸੁੱਚਾ ਸਿੰਘ ਗਿੱਲ

1944 ਦੀ ਕਾਨਫਰੰਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਹੋਂਦ ਵਿਚ ਆਇਆ ਸੀ। ਇਸ ਕਾਨਫਰੰਸ ਵਿਚ ਤਿੰਨ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਬਣਾਉਣ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਕੌਮਾਂਤਰੀ ਆਰਥਿਕਤਾ ਨੂੰ ਨਿਰਵਿਧਨ ਚਲਾਉਣ ਵਾਸਤੇ ਅੰਤਰਰਾਸ਼ਟਰੀ ਮੁਦਰਾ ਕੋਸ਼ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ। ਇਸ ਸਿਸਟਮ ਵਿਚ ਅਮਰੀਕਾ ਦੇ ਡਾਲਰ ਨੂੰ ਗਲੋਬਲ ਕਰੰਸੀ ਦਾ ਦਰਜਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਹੋਰਨਾਂ ਦੇਸ਼ਾਂ ਨੂੰ ਵਪਾਰ ਵਾਸਤੇ ਬਾਹਰ ਮਾਲ ਵੇਚਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਡਾਲਰ ਕਮਾਉਣੇ ਪੈਂਦੇ ਹਨ ਪਰ ਅਮਰੀਕਾ ਡਾਲਰ ਛਾਪ ਕੇ ਵੀ ਬਾਕੀ ਦੁਨੀਆਂ ਤੋਂ ਵਸਤੂਆਂ ਮੰਗਵਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਦੁਨੀਆਂ ਵਿਚ ਅਮਰੀਕਾ ਦੀ ਧਾਂਕ ਜਮਾਉਣ ਵਿਚ ਸਹਾਈ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਸਿਸਟਮ ਅੱਜ-ਕੱਲ੍ਹ ਵੀ ਜਾਰੀ ਹੈ। ਯੂਰਪੀਨ ਦੇਸ਼ਾਂ ਦੇ ਪੁਨਰ-ਨਿਰਮਾਣ ਅਤੇ ਘੱਟ ਵਿਕਸਤ ਦੇਸ਼ਾਂ ਦੇ ਵਿਕਾਸ ਵਾਸਤੇ ਵਿਸ਼ਵ ਬੈਂਕ ਦੀ ਸਥਾਪਨਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਇਹ ਅੱਜ ਤੱਕ ਕਾਇਮ ਹੈ। ਅਮਰੀਕਾ ਇਸ ਸੰਸਥਾ ਨੂੰ ਘੱਟ ਵਿਕਸਤ ਦੇਸ਼ਾਂ ਦੀਆਂ ਆਰਥਿਕ ਵਿਕਾਸ ਦੀਆਂ ਨੀਤੀਆਂ ਨੂੰ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਕਰਨ ਲਈ ਵਰਤਦਾ ਹੈ। ਵੱਖ-ਵੱਖ ਦੇਸ਼ਾਂ ਵਿਚ ਵਪਾਰ ਦੇ ਨਿਯਮ ਤੈਅ ਕਰਨ ਅਤੇ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਵਾਸਤੇ, ਤੀਜੀ ਸੰਸਥਾ, ਅੰਤਰਰਾਸ਼ਟਰੀ ਵਪਾਰ ਸੰਸਥਾ ਬਣਾਉਣ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਪਰ ਇਸ ਸੰਸਥਾ ਦੀ ਮੁਢਲੀ ਰੂਪ-ਰੇਖਾ ਅਤੇ ਬਣਤਰ ਬਾਰੇ ਅਮਰੀਕਾ ਸਹਿਮਤ ਨਾ ਹੋਇਆ, ਇਸ ਕਰਕੇ ਗੈਟ (ਜਨਰਲ ਐਗਰੀਮੈਂਟ ਆਨ ਟੈਰਿਫ ਐਂਡ ਟਰੇਡ) ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਗੱਲਬਾਤ ਦੇ ਅੰਨ ਦੌਰਾਂ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਪਹਿਲੀ ਜਨਵਰੀ 1995 ਨੂੰ ਗੈਟ ਦੀ ਜਗ੍ਹਾ ਵਿਸ਼ਵ ਵਪਾਰ ਸੰਸਥਾ (ਵੋ) ਸਥਾਪਿਤ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਇਸ ਦੀ ਸਥਾਪਨਾ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ 1986-1994 ਦੇ ਅੰਨ ਸਾਲ ਵਿਸ਼ਵ ਦੇ ਦੇਸ਼ਾਂ ਵਿਚ ਗੱਲਬਾਤ ਚਲਾਉਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਸਹਿਮਤੀ ਨਾਲ ਵਿਸ਼ਵ ਵਪਾਰ ਸੰਸਥਾ ਕਾਇਮ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਇਸ ਦੀ ਸਥਾਪਨਾ ਵਿਚ ਅਮਰੀਕਾ ਅਤੇ ਬਰਤਾਨੀਆ ਵਲੋਂ ਮੋਹਰੀ ਰੋਲ ਅਦਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਸ ਸੰਸਥਾ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਵਿਚ ਕਾਫ਼ੀ ਵਾਧਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਗੈਟ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਵਿਚ ਵਸਤੂਆਂ ਦੇ ਵਪਾਰ ਨੂੰ ਕੇਂਦਰ ਵਿਚ ਰੱਖ ਕੇ ਗੱਲਬਾਤ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਸੀ ਅਤੇ ਫੈਸਲੇ ਲਏ ਜਾਂਦੇ ਸਨ। ਪਰ ਖੇਤੀ ਵਸਤੂਆਂ ਦੇ ਵਪਾਰ ਨੂੰ ਇਸ ਵਿਚ ਸ਼ਾਮਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਸੀ। ਵਿਸ਼ਵ ਵਪਾਰ ਸੰਸਥਾ ਦੇ ਬਣਨ ਉਪਰੰਤ ਖੇਤੀ ਵਪਾਰ ਅਤੇ ਖੇਤੀ ਵਿਕਾਸ ਨੂੰ ਇਸ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਵਿਚ ਸ਼ਾਮਲ ਕਰ ਲਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਸੇਵਾਵਾਂ ਦੇ ਵਪਾਰ, ਬੌਧਿਕ ਜਾਇਦਾਦ ਅਧਿਕਾਰ, ਵਿਦੇਸ਼ੀ ਪੂੰਜੀ ਦੇ ਦੇਸ਼ਾਂ ਵਿਚ ਖੁੱਲ੍ਹੇ ਦਾਖਲੇ ਬਾਰੇ ਫੈਸਲੇ ਲੈਣ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਵਿਸ਼ਵ ਵਪਾਰ ਸੰਸਥਾ ਨੂੰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਅਤੇ ਟੈਰਿਫ/ਕਸਟਮ ਨੂੰ ਘਟਾਇਆ ਗਿਆ ਅਤੇ

ਵਪਾਰ ਉਪਰ ਹੋਰ ਰੋਕਾਂ ਨੂੰ ਖਤਮ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਦੇਸ਼ਾਂ ਦੇ ਵਿਸ਼ਵੀਕਰਨ ਨੂੰ ਉਤਸ਼ਾਹਿਤ ਕਰਨ ਲਈ ਵਪਾਰ ਮੰਤਰੀਆਂ ਦੀਆਂ ਸਮੇਂ-ਸਮੇਂ ਮੀਟਿੰਗਾਂ ਦੇ ਪ੍ਰਬੰਧ ਕੀਤੇ ਗਏ। ਦੇਸ਼ਾਂ ਦੇ ਵਪਾਰ, ਪੂੰਜੀ, ਬੌਧਿਕ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਅਤੇ ਹੋਰ ਮਸਲਿਆਂ ਨੂੰ ਨਜਿੱਠਣ ਲਈ ਝਗੜਾ ਨਿਵਾਰਨ ਵਿਧੀ ਦਾ ਪ੍ਰਬੰਧ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਵਿਸ਼ਵ ਵਪਾਰ ਸੰਸਥਾ ਦੇ ਨਿਯਮਾਂ ਤਹਿਤ ਪਿਛਲੇ 30 ਸਾਲਾਂ ਦੌਰਾਨ ਵਿਸ਼ਵੀਕਰਨ ਦਾ ਦੌਰ ਬੜੀ ਤੇਜ਼ੀ ਨਾਲ ਚੱਲਿਆ। ਇਹ ਗੱਲ ਨੋਟ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਹੈ ਕਿ ਗੈਟ ਅਤੇ ਵਿਸ਼ਵ ਵਪਾਰ ਸੰਸਥਾ ਦੇ ਦੌਰ ਵਿਚ ਇਸ ਗੱਲ ਨੂੰ ਪ੍ਰਵਾਨ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਰਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਵਿਸ਼ਵ ਦੇ ਦੇਸ਼ਾਂ ਦੇ ਆਰਥਿਕ ਵਿਕਾਸ ਵਿਚ ਗੈਰ-ਬਰਾਬਰੀ ਹੈ। ਪਛੜੇ ਅਤੇ ਗਰੀਬ ਦੇਸ਼ਾਂ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਵਿਕਸਤ ਦੇਸ਼ਾਂ ਦੇ ਮੁਕਾਬਲੇ ਵਿਦੇਸ਼ਾਂ ਤੋਂ ਆਈਆਂ ਵਸਤੂਆਂ ‘ਤੇ ਜ਼ਿਆਦਾ ਕਸਟਮ ਡਿਊਟੀ ਲਗਾ ਸਕਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਘਰੇਲੂ ਉਦਯੋਗ ਅਤੇ ਖੇਤੀ ਦੇ ਵਿਕਾਸ ਵਾਸਤੇ ਵੱਧ ਸਬਸਿਡੀਆਂ ਦੀ ਨੀਤੀ ਅਪਣਾ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਦੇਸ਼ ਵਿਚ ਵਿਦੇਸ਼ਾਂ ਤੋਂ ਆਉਣ ਵਾਲੀਆਂ ਸਸਤੀਆਂ ਵਸਤੂਆਂ ਕਾਰਨ ਪੈਦਾ ਹੋਏ ਸੰਕਟ ਸਮੇਂ ਸਖ਼ਤ ਆਰਥਿਕ ਨੀਤੀਆਂ/ਰੋਕਾਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਨ।

ਵਿਸ਼ਵ ਵਪਾਰ ਸੰਸਥਾ ਬਣ ਜਾਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਵਿਸ਼ਵੀਕਰਨ ਦੇ ਦੌਰ ਦਾ ਚੀਨ, ਭਾਰਤ, ਦੱਖਣੀ ਅਫਰੀਕਾ, ਬ੍ਰਾਜ਼ੀਲ ਅਤੇ ਹੋਰ ਉਭਰ ਰਹੇ ਦੇਸ਼ਾਂ ਦੇ ਆਰਥਿਕ ਵਿਕਾਸ ਨੂੰ ਫਾਇਦਾ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਇਸ ਕਾਰਨ ਚੀਨ ਦੁਨੀਆਂ ਦੀ ਦੂਜੀ ਅਤੇ ਭਾਰਤ ਪੰਜਵੀਂ ਵੱਡੀ ਆਰਥਿਕਤਾ ਬਣ ਗਏ ਹਨ। ਇਸ ਨਾਲ ਵਿਸ਼ਵ ਦੇ ਆਰਥਿਕ ਵਿਕਾਸ ਦਾ ਪੱਲਤਾ ਏਸ਼ੀਆ ਵੱਲ ਝੁਕਦਾ ਨਜ਼ਰ ਆਉਣ ਲੱਗ ਪਿਆ ਹੈ। ਇਸ ਦੇ ਨਾਲ ਹੀ ਬਰਿਕਸ (ਭ੍ਰੀਫ) ਦੇਸ਼ਾਂ ਦੇ ਸੰਗਠਨ ਦੇ ਕਾਇਮ ਹੋਣ ਨਾਲ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੇਸ਼ਾਂ ਨੇ ਡਾਲਰ ਦੀ ਗੈਰਵਾਜ਼ਬ ਸਰਦਾਰੀ ਦੇ ਖ਼ਿਲਾਫ ਆਵਾਜ਼ ਉਠਾਉਣੀ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਹੈ। ਇਹ ਅਮਰੀਕਾ ਨੂੰ ਮਨਜ਼ੂਰ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਹੋ ਕਾਰਨ ਹੈ ਕਿ ਅਮਰੀਕਾ ਨੇ ਦੂਜੇ ਦੇਸ਼ਾਂ ਖ਼ਿਲਾਫ ਕਸਟਮ ਡਿਊਟੀ ਲਾਉਣ ਸਮੇਂ ਇਹ ਵੀ ਐਲਾਨ ਕੀਤਾ ਹੈ ਕਿ ਜਿਹੜੇ ਦੇਸ਼ ਡਾਲਰ ਨੂੰ ਛੱਡ ਕੇ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਕਰੰਸੀ ਵਿਚ ਵਿਦੇਸ਼ੀ ਵਪਾਰ ਕਰਨਗੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਉਪਰ 100% ਡਿਊਟੀ ਲਗਾਈ ਜਾਵੇਗੀ। ਆਪਣੇ ਵਲੋਂ ਦੂਜੇ ਦੇਸ਼ਾਂ ਖ਼ਿਲਾਫ ਕਸਟਮ ਡਿਊਟੀ ਲਗਾਉਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਇਹ ਵੀ ਸਲਾਹ ਦਿੱਤੀ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਅਮਰੀਕਾ ਖ਼ਿਲਾਫ ਕੋਈ ਜਵਾਬੀ ਕਸਟਮ ਡਿਊਟੀ ਨਾ ਲਾਉਣ।

ਇਹ ਸਾਰੇ ਫੈਸਲੇ ਇੱਕ ਤਰਫਾ, ਬਗੈਰ ਕਿਸੇ ਦੇਸ਼ ਨਾਲ ਗੱਲਬਾਤ ਕਰਨ ਤੋਂ ਕੀਤੇ ਜਾ ਰਹੇ ਹਨ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਅਮਰੀਕਾ ਵਲੋਂ ਆਪ ਪਹਿਲ-ਕਦਮੀ ਕਰ ਕੇ ਬਣਾਈ ਵਿਸ਼ਵ ਵਪਾਰ ਸੰਸਥਾ ਦਾ ਭੋਗ ਪਾਉਣ ਦਾ ਐਲਾਨ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਗਰੀਬ ਅਤੇ ਪਛੜੇ ਦੇਸ਼ਾਂ ਦੇ ਉਸ ਅਧਿਕਾਰ ਨੂੰ ਵੀ ਨਕਾਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਜਿਸ ਤਹਿਤ ਉਹ ਘਰੇਲੂ ਛੋਟੇ ਉਦਯੋਗਾਂ ਅਤੇ ਖੇਤੀ ਵਿਕਾਸ ਵਾਸਤੇ ਵੱਧ ਕਸਟਮ ਡਿਊਟੀ ਲਗਾ ਸਕਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਵਧੇਰੇ ਸਬਸਿਡੀਆਂ ਦੇ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ ਅਮਰੀਕਾ ਦਾ ਰਵੱਈਆ ਦੂਜੇ ਦੇਸ਼ਾਂ ਦੇ ਇਲਾਕਿਆਂ ‘ਤੇ ਕਬਜ਼ਾ ਕਰਨ ਬਾਰੇ ਸਾਫ਼ ਨਜ਼ਰ ਆਉਂਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਦੇਸ਼ ਦੇ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਵਲੋਂ ਕੈਨੇਡਾ, ਗਰੀਨਲੈਂਡ, ਪਨਾਮਾ ਨਹਿਰ ਅਤੇ ਗਾਜ਼ਾ ਪੱਟੀ ‘ਤੇ ਕਬਜ਼ਾ ਕਰਨ ਬਾਰੇ ਬਿਆਨ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਹਨ। ਇਹ ਬਿਆਨ 18ਵੀਂ-20ਵੀਂ ਸਦੀ ਦੇ ਬਸਤੀਵਾਦੀ ਯੁੱਗ ਦੀ ਯਾਦ ਦਿਵਾਉਂਦੇ ਹਨ। ਇਸ ਯੁੱਗ ਦਾ ਖਾਤਮਾ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੂਜੇ ਵਿਸ਼ਵ ਯੁੱਧ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਹੋ ਚੁੱਕਿਆ ਹੈ ਪਰ ਅਮਰੀਕਾ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਉਸ ਯੁੱਗ ਦੀ ਯਾਦ ਕਰਵਾਉਂਦੀ ਹੈ। ਇਹ ਵਿਸ਼ਵ ਦੇ ਦੇਸ਼ਾਂ ਅਤੇ ਖਾਸ ਕਰਕੇ ਘੱਟ ਵਿਕਸਤ ਅਤੇ ਛੋਟੇ ਦੇਸ਼ਾਂ ਦੀ ਪ੍ਰਭੂਸੱਤਾ ਵਾਸਤੇ ਖ਼ਤਰੇ ਪੈਦਾ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਜੇਕਰ ਪ੍ਰਵਾਸੀਆਂ ਖ਼ਿਲਾਫ ਵਿਚਾਰਧਾਰਕ ਮਾਹੌਲ ਨੂੰ ਇਸ ਗੱਲਬਾਤ ਵਿਚ ਸ਼ਾਮਲ ਕਰ ਲਿਆ ਜਾਵੇ ਤਾਂ ਇਸ ਵਿਚੋਂ ਵਿਕਸਤ ਦੇਸ਼ਾਂ ਵਿਚ ਮੌਜੂਦਾ ਬਹੁ-ਸਭਿਆਚਾਰ

ਦੀ ਮਕਬੂਲੀਅਤ ‘ਤੇ ਸੱਟ ਵਜਦੀ ਨਜ਼ਰ ਆਉਂਦੀ ਹੈ। ਇਹ ਨਸਲਵਾਦ ਦੀ ਵਿਚਾਰਧਾਰਾ ਨੂੰ ਉਤਸ਼ਾਹਿਤ ਕਰਨ ਵੱਲ ਲਿਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਜਮਹੂਰੀਅਤ ਦੇ ਵਰਤਾਰੇ ਅਤੇ ਘੱਟ-ਗਿਣਤੀਆਂ ਦੇ ਖ਼ਿਲਾਫ ਬਿਰਤਾਂਤ ਉਸਾਰਨ ਦੀ ਸਮਰੱਥਾ ਰੱਖਦਾ ਹੈ। ਡੋਨਲਡ ਟਰੰਪ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਦੇ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਵਲੋਂ ਅਪਣਾਈ ਧੌਕਸ਼ਾਹੀ ਦੀ ਨੀਤੀ ਦਾ ਕਈ ਦੇਸ਼ਾਂ ਵਲੋਂ ਸਖ਼ਤ ਵਿਰੋਧ ਜ਼ਾਹਿਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਚੀਨ, ਕੈਨੇਡਾ ਅਤੇ ਮੈਕਸੀਕੋ ਵਲੋਂ ਅਮਰੀਕਾ ਦੀਆਂ ਬਰਾਮਦਾਂ ‘ਤੇ ਬਰਾਬਰ ਦੀ ਕਸਟਮ ਡਿਊਟੀ ਲਗਾਉਣ ਦਾ ਐਲਾਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਦੂਜੇ ਦੇਸ਼ਾਂ ਦੇ ਇਲਾਕਿਆਂ ‘ਤੇ ਕਬਜ਼ਾ ਕਰਨ ਦਾ ਵਿਰੋਧ ਮੱਧ ਪੂਰਬ ਦੇ ਦੇਸ਼ਾਂ, ਕੈਨੇਡਾ, ਗਰੀਨਲੈਂਡ ਅਤੇ ਪਨਾਮਾ ਵਲੋਂ ਜ਼ਾਹਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਯੂਰਪ ਦੇ ਦੇਸ਼ਾਂ ਵਲੋਂ ਵੀ ਇਕਤਰਫਾ ਕਸਟਮ ਡਿਊਟੀ ਲਾਉਣ ਦਾ ਵਿਰੋਧ ਕੀਤਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ।

ਭਾਰਤ ਦੀ ਪ੍ਰਤੀਕਿਰਿਆ ਇੱਕ ਡਰੇ ਹੋਏ ਦੇਸ਼ ਵਾਲੀ ਹੈ। ਅਮਰੀਕਾ ਵਲੋਂ 26% ਕਸਟਮ ਡਿਊਟੀ ਲਗਾਉਣ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਭਾਰਤ ਨੇ ਕੋਈ ਬਿਆਨ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ। ਮਹੀਨਾ ਕੁ ਪਹਿਲਾਂ ਅਮਰੀਕਾ ਵਿਚ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਭਾਰਤੀ ਪਰਵਾਸੀਆਂ ਨੂੰ ਹੱਥਕੜੀਆਂ ਲਗਾ ਕੇ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਦੇ ਹਵਾਈ ਅੱਡੇ ‘ਤੇ ਫੌਜੀ ਜਹਾਜ਼ ਰਾਹੀਂ ਭੇਜ ਕੇ ਦੇਸ਼ ਦੇ ਸਨਮਾਨ ਨੂੰ ਸੱਟ ਮਾਰੀ ਸੀ। ਉਸ ਵਕਤ ਵੀ ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਵਲੋਂ ਕੋਈ ਵਿਰੋਧ ਨਹੀਂ ਜਤਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਸ ਦੇ ਮੁਕਾਬਲੇ ਲਾਤੀਨੀ ਅਮਰੀਕਾ ਦੇ ਮੈਕਸੀਕੋ ਅਤੇ ਕੋਲੰਬੀਆ ਵਲੋਂ ਆਪਣੇ ਨਾਗਰਿਕਾਂ ਨਾਲ ਐਸਾ ਵਿਹਾਰ ਨਹੀਂ ਹੋਣ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਲੋਂ ਆਪਣੇ ਨਾਗਰਿਕਾਂ ਨੂੰ ਸਿਵਲ ਹਵਾਈ ਜਹਾਜ਼ਾਂ ਰਾਹੀਂ ਆਪਣੇ ਦੇਸ਼ਾਂ ਵਿਚ ਵਾਪਸ ਲਿਆਉਣ ਦਾ ਇਤਜ਼ਾਮ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਹੁਣ ਅਮਰੀਕਾ ਦੀ ਧੌਕਸ਼ਾਹੀ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਭਾਰਤ ਵਲੋਂ ਆਪਣੇ ਤੌਰ ‘ਤੇ ਆਟੋਮੋਬਾਈਲਜ਼ ਅਤੇ ਮੋਟਰਸਾਈਕਲਾਂ ਤੇ ਮੌਜੂਦਾ ਬਸਟ ਵਿਚ ਚੋਖੀ ਕਟੌਤੀ ਕਰ ਕੇ ਆਪਣੀ ਕਮਜ਼ੋਰੀ ਵਿਖਾਈ ਗਈ ਹੈ। ਅਮਰੀਕਾ ਤੋਂ ਜੰਗੀ ਸਾਜ਼ੋਸਾਮਾਨ ਅਤੇ ਪੁਰਾਣੇ ਜੰਗੀ ਹਵਾਈ ਜਹਾਜ਼ ਖਰੀਦਣ ਦੀਆਂ ਖਬਰਾਂ ਮੀਡੀਆ ਵਿਚ ਆ ਰਹੀਆਂ ਹਨ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਅਮਰੀਕਾ ਦੇ ਨਾਲ ਖੁੱਲ੍ਹਾ ਵਪਾਰ ਸਮਝੌਤਾ ਕਰਨ ਲਈ ਮੰਤਰੀ ਪੱਧਰ ਦੇ ਡੈਲੀਗੇਸ਼ਨ ਭੇਜੇ ਜਾ ਰਹੇ ਹਨ ਅਤੇ ਅਮਰੀਕਾ ਤੋਂ ਡੈਲੀਗੇਸ਼ਨ ਮੰਗਵਾਏ ਜਾ ਰਹੇ ਹਨ। ਭਾਵੇਂ ਜਨਤਕ ਤੌਰ ‘ਤੇ ਖੁੱਲ੍ਹਾ ਵਪਾਰ ਸਮਝੌਤੇ ਵਿਚ ਖੇਤੀ ਸੈਕਟਰ ਨੂੰ ਬਚਾਉਣ ਦੀ ਗੱਲ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ ਪਰ ਅਮਰੀਕਾ ਅਤੇ ਯੂਰਪੀਨ ਯੂਨੀਅਨ ਦਾ ਦਬਾਅ ਭਾਰਤ ਤੇ ਖੇਤੀ ਦਰਾਮਦਾਂ ਨੂੰ ਖੋਲ੍ਹਣ ਬਾਰੇ ਪਿਛਲੇ 20 ਸਾਲਾਂ ਤੋਂ ਲਗਾਤਾਰ ਬਣਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਇਸ ਤੋਂ ਬਚਣ ਦਾ ਤਰੀਕਾ ਡਰ ਕੇ ਨਹੀਂ ਸਗੋਂ ਆਪਣੇ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਵਾਸਤੇ ਮਜ਼ਬੂਤੀ ਨਾਲ ਪਹਿਰਾ ਦੇਣ ਨਾਲ ਹੀ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਭਾਰਤ ਦੇ ਆਜ਼ਾਦੀ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਦੇ ਇਤਿਹਾਸ ਨਾਲ ਮੇਲ ਨਹੀਂ ਖਾਂਦਾ। ਉਸ ਵਕਤ ਜਦੋਂ ਦੇਸ਼ ਦੀ ਆਰਥਿਕਤਾ ਬਹੁਤ ਕਮਜ਼ੋਰ ਸੀ। ਦੇਸ਼ ਨਿਊਨਤਮ ਆਮਦਨ ਵਾਲੇ ਦੇਸ਼ਾਂ ਵਿਚ ਗਿਣਿਆ ਜਾਂਦਾ ਸੀ ਅਤੇ ਅਨਾਜ ਦੀ ਬੁੜ੍ਹ ਕਾਰਨ ਭੁੱਖਮਰੀ ਦੇ ਡਰ ਦਾ ਸ਼ਿਕਾਰ ਸੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਕਤਾਂ ਵਿਚ ਵੀ ਠੰਢੀ ਜੰਗ ਸਮੇਂ ਦੇਸ਼ ਵਲੋਂ ਗੁੱਟ ਨਿਰਲੇਪ ਨੀਤੀ ਅਪਣਾਈ ਗਈ ਸੀ। 1971 ਦੀ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਨਾਲ ਲੜਾਈ ਸਮੇਂ ਅਮਰੀਕੀ ਵਿਰੋਧ ਦਾ ਡੱਟ ਕੇ ਮੁਕਾਬਲਾ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਬੰਗਲਾਦੇਸ਼ ਦੇਸ਼ ਦੇ ਬਣਨ ਵਿਚ ਨੁਮਾਇਆ ਰੋਲ ਅਦਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਹੁਣ ਦੇਸ਼ ਅਨਾਜ ਵਿਚ ਆਤਮ-ਨਿਰਭਰ ਹੈ ਅਤੇ ਨੀਵੇਂ ਮੱਧ ਆਮਦਨ ਦੇਸ਼ਾਂ ਦੇ ਵਰਗ ਵਿਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋ ਗਿਆ ਹੈ। ਦੇਸ਼ ਦੀ ਆਰਥਿਕਤਾ ਦਾ ਆਕਾਰ ਵਿਸ਼ਵ ਵਿਚ ਪੰਜਵੇਂ ਸਥਾਨ ‘ਤੇ ਪਹੁੰਚ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਸ ਸਮੇਂ ਦੇਸ਼ ਦੀ ਸਮਰੱਥਾ ਆਪਣੇ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਅਤੇ ਆਰਥਿਕਤਾ ਨੂੰ ਬਚਾਉਣ ਦੀ ਪਹਿਲਾਂ ਤੋਂ ਕਾਫ਼ੀ ਜ਼ਿਆਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਮੌਕੇ ਡਰੇ ਹੋਣ ਦਾ ਮੁਜ਼ਾਹਰਾ ਘਾਤਕ ਸਾਬਤ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਧੌਕਸ਼ਾਹੀ ਵਾਲੀ ਅਮਰੀਕੀ ਸੋਚ ਸਾਹਮਣੇ ਕਮਜ਼ੋਰ ਸਟੈਂਡ ਉਸ ਨੂੰ ਭਾਰਤ ਦੇ ਖ਼ਿਲਾਫ ਸਖ਼ਤ ਕਦਮ ਚੁੱਕਣ ਵਾਸਤੇ ਉਤਸ਼ਾਹਿਤ ਕਰੇਗਾ। ਇਸ ਕਰਕੇ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ ਇਸ ਧੌਕਸ਼ਾਹੀ ਖ਼ਿਲਾਫ ਮਜ਼ਬੂਤ ਪੌਜ਼ੀਸ਼ਨ ਲੈ ਕੇ ਦੇਸ਼ ਦੀ ਆਜ਼ਾਦੀ ਅਤੇ ਪ੍ਰਭੂਸੱਤਾ ਨੂੰ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਰੱਖਿਆ ਜਾਵੇ ਅਤੇ ਦੇਸ਼ ਦੀ ਆਰਥਿਕ ਨੀਤੀ ਨੂੰ ਦੇਸ਼ ਸਾਧਨਾਂ ਅਤੇ ਲੋੜਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਢਾਲਿਆ ਜਾਵੇ। ਇਸ ਵਾਸਤੇ ਦੇਸ਼ ਵਾਸੀਆਂ ਨਾਲ ਸਾਰੀ ਗਲਬਾਤ ਖੋਲ੍ਹ ਕੇ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਹਮਾਇਤ ਹਾਸਲ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕੇ।

ਪੰਜਾਬੀ ਕਲਚਰਲ ਸੁਸਾਇਟੀ ਆਫ ਮਿਸ਼ੀਗਨ

18ਵਾਂ ਸਾਲਾਨਾ 'ਪੰਜਾਬੀ ਮੇਲਾ'

26 ਅਪ੍ਰੈਲ, 2025 (ਸ਼ਨੀਵਾਰ)

FREE ENTRY

FREE FOOD

@WINGS EVENT CENTER

3600 VANRICK DRIVE, KALAMAZOO, MI 49001

Timing: 04:00PM TO MIDNIGHT

ਤੁਹਾਨੂੰ ਸਭ ਨੂੰ
ਪਰਿਵਾਰਾਂ ਸਮੇਤ
ਆਉਣ ਦਾ ਸੱਦਾ

• ਗਾਇਕੀ ਦਾ ਖੁੱਲ੍ਹਾ ਅਖਾੜਾ • ਗਿੱਧਾ-ਭੰਗੜਾ • ਡਾਂਸ
• ਗੀਤ-ਸੰਗੀਤ • ਸਕਿੱਟ • ਬੋਲੀਆਂ ਅਤੇ ਓਪਨ ਡੀ.ਜੇ.

Chief Guest
DR ANIL KUMAR MD
Board of Governors
Wayne State University Detroit

Guest of Honor
MIKE DUGGAN
Mayor City of Detroit

Guest of Honor
HALEY STEVENS
Congresswoman

Be Ready For **GOOD TIME**

Design By: MINTAN DESIGNZ

PCS OF MICHIGAN EXECUTIVE COMMITTEE

ਗਾਇਕ ਗਿੱਤਾ ਜੈਲਦਾਰ, ਮਿਸ ਪੂਜਾ ਅਤੇ ਜੀ ਸਿੱਧੂ
ਗੀਤ-ਸੰਗੀਤ ਰਾਹੀਂ ਸਰੋਤਿਆਂ ਦਾ
ਮਨੋਰੰਜਨ ਕਰਨਗੇ।

				
RUSTY SEKHON (Chairman)	LALI MANGAT (President)	JASWINDER SINGH (Vice President)	BOBBY CHEEMA (Secretary)	MUKHTAR S KHEHRA (Treasurer)
				
TARSEM SINGH (Joint Treasurer)	AJAY GROVER (Media Advisor)	RUBAL SOHI (Media Advisor)	RAJ BAINS (Media Advisor)	

ਬੋਰਡ ਮੈਂਬਰ

								
ਰਾਜਬੀਰ ਬੋਪਾਰਾਏ	ਕੁਲਦੀਪ ਸਿੰਘ ਗਿੱਲ	ਬਲਦੇਵ ਸਿੰਘ	ਹਰਦੇਵ ਸਰਾਓ	ਭਗਵੰਤ ਸਿੰਘ ਸੰਧੂ	ਕੁਲਵੰਤ ਸਿੰਘ ਮਾਂਗਟ	ਭਾਗ ਸਿੰਘ ਸਿੱਧੂ	ਅਮਰਜੀਤ ਸਿੰਘ	ਪਰਮਜੀਤ ਸਿੰਘ
								
ਜਸਪਾਲ ਸਿੰਘ ਗਿੱਲ	ਰਾਜ ਸਿੰਘ ਬੋਪਾਰਾਏ	ਗੁਰਮੀਤ ਗੋਗੀ	ਕਰਨੈਲ ਸਿੰਘ ਜੱਬੋ	ਸੁਖਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਨਰਵਾਲ	ਸਤਪਾਲ ਸਿੰਘ	ਜੱਸੀ ਧਾਮੀ	ਬਿੱਲੂ ਜੱਸਰ	ਸਵਾਤੀ ਰਾਠੋਰ

HARJAS
Wholesale Indian

PALACE OF INDIA
A FINE INDIAN CUISINE

Best Choice Wholesaler
Grand Rapid Michigan
5701 Division Ave.
Wyoming MI 49548

You are invited with
your family to witness and enjoy
this colorful event.
Snacks and dinner will be provided.
Donors / Sponsors will be honored.

Punjabi Cultural Society of Chicago

Celebrating 31 Years of Community Service

To Celebrate Vaisakhi PCS Presents...

ਰੰਗਲਾ ਪੰਜਾਬ

Rangla Punjab

2025!

Enjoy a colorful family style evening full of excitement featuring Bhangra, Gidha, Dances, Boliyan, Punjabi Songs, Skits and much more!!

Saturday, April 26, 2025
6:00 PM - 11:00 PM

 Copernicus Center
5216 W Lawrence Ave
Chicago, IL 60630

Chief Guest

\$125 (VIP Seats with Dinner)
\$65 (Preferred Seats), \$40 (General Seating)

• Assigned Seats for all • Limited Free Parking • Children Under 5 yr Free (Need to be in Lap)

Sponsors & Advertisements Encouraged

Please email: info@PCSchicago.org or call: (847) 359-5PCS

Scan me!

More Information at:

<https://www.pcschicago.org>

Punjabi Cultural Society of Chicago

(847) 359-5PCS or (847) 359-5727

P. O. BOX 1244, PALATINE, IL. 60078

E-mail: info@pcschicago.org

Dr. Devesh Ranjan

*School Chair- ME at GT
Incoming Engg. Dean
UW - Madison*

PCS is a non-profit 501 (c)(3) organization promoting Punjabi culture, language, Performing Arts, education, good citizenship, healthy life style and sports.

PCS Board of Directors 2025

Dr. Param Singh
(Chairman)

Navtej S. Sohi
(President)

Bikram Singh Sohi
(Vice President)

Gurlal S. Bhattal
(Executive Secretary)

Parmjot S. Parmar
(Finance Director)

Gurpreet Sidhu
(Asst. Finance & IT Director)

Jigerdeep Singh Dhillon
(Asst. Executive secretary)

Paramvir Kaur
(Youth Director)

Tejveer S. Soodan
(Inter Community Director)

Amitpaul Singh
(Sports Director)

Manjeet S. Bhalla
(Past President)

Dr. Vikram Gill
(Past Chairman)

PCS Board of Governors

Rajinder S. Mago

Mohinderjit S. Saini

Harwinder Paul S. Lail

Bhinder S. Pamma

Jasbir S. Palia

Balwinder S. Girn

Amarjit K. Atwal

Vick Singh

PCS Board of Advisors

Bhupinder S. Dhaliwal

Parvinder Singh Nanua

Gurmit S. Dhillon

Surinder Palia

ਮਿਡਵੈਸਟ ਦੇ ਪੰਜਾਬੀਆਂ ਵਲੋਂ 'ਮਾਂ ਬੋਲੀ ਪੰਜਾਬੀ' ਨੂੰ ਸਿਜਦਾ

ਕੌਮਾਂਤਰੀ ਮਾਂ ਬੋਲੀ ਦਿਹਾੜੇ 'ਤੇ ਚੱਲਿਆ ਰਚਨਾਵਾਂ ਦਾ ਦੌਰ; ਸੱਭਿਆਚਾਰਕ ਪੇਸ਼ਕਾਰੀਆਂ ਨੇ ਦਿਲ ਜਿੱਤੇ

ਸ਼ਿਕਾਗੋ (ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਪਾਲ ਕੌਰ): ਵਿਦੇਸ਼ਾਂ ਵਿਚ ਰਹਿੰਦਿਆਂ ਮਾਂ ਬੋਲੀ ਪੰਜਾਬੀ ਅਤੇ ਆਪਣੇ ਸੱਭਿਆਚਾਰ ਨਾਲ ਜੁੜੇ ਰਹਿਣ ਦੀ ਤਾਘ ਪੰਜਾਬੀਆਂ 'ਚ ਹੋਰ ਵੀ ਵਧ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਆਪਣੀ ਇਸੇ ਇੱਛਾ ਦੀ ਪੂਰਤੀ ਅਤੇ ਮਾਂ ਬੋਲੀ ਪੰਜਾਬੀ ਨੂੰ ਸਿਜਦਾ ਕਰਨ ਲਈ ਇਸ ਦੇ ਜਾਇਆਂ ਨੇ ਲੰਘੇ ਐਤਵਰ ਉਘੇ ਕਾਰੋਬਾਰੀ

ਵੀ ਰੱਜ ਕੇ ਅਨੰਦ ਮਾਣਿਆ।

ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਦੇ ਮੁੱਖ ਮਹਿਮਾਨ ਕੌਂਸਲ ਜਨਰਲ ਸ਼੍ਰੀ ਸੋਮਨਾਥ ਘੋਸ਼ ਨੇ ਸਟੇਜ 'ਤੇ ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਪੰਜਾਬੀ ਬੋਲਦੇ ਦੇਖ ਕੇ ਖੁਸ਼ੀ ਦਾ ਪ੍ਰਗਟਾਵਾ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਇਸ ਨੂੰ ਕੌਮਾਂਤਰੀ ਮਾਂ ਬੋਲੀ ਦਿਹਾੜੇ ਦੀ ਅਸਲ ਭਾਵਨਾ ਦੱਸਿਆ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਜ਼ੋਰ ਦੇ ਕੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਪੰਜਾਬੀ ਅਤੇ ਬੰਗਾਲੀ ਸਮੇਤ ਕਈ

ਤੋਂ ਲੈ ਕੇ ਹੁਣ ਤੱਕ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਭੂਮਿਕਾ ਨਿਭਾਉਣ ਵਾਲੇ ਸ. ਰਣਜੀਤ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਯਾਦ ਕੀਤਾ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਹਰੇਕ ਇਨਸਾਨ ਦੀਆਂ ਤਿੰਨ ਮਾਵਾਂ, ਜਨਮ ਦੇਣ ਵਾਲੀ ਮਾਂ, ਮਾਂ ਬੋਲੀ ਤੇ ਧਰਤੀ ਮਾਂ ਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ ਤੇ ਸਾਨੂੰ ਸਾਰਿਆਂ ਦਾ ਸਤਿਕਾਰ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਹਮੇਸ਼ਾ ਸਹਿਯੋਗ ਦੇਣ ਲਈ ਸ. ਦਰਸ਼ਨ ਸਿੰਘ

ਨੇ 'ਪਰਦੇਸ' ਬਾਰੇ ਗੁਜ਼ਲ 'ਬੂਹਾ ਝੋਅ ਲੈ ਮਾਏ ਨੀ', ਗੁਰਬਖਸ਼ ਸਿੰਘ ਰੰਧਾਵਾ ਨੇ 'ਕੁਝ ਨਜ਼ਰਾਂ ਦੀ ਛੋਹ ਇੰਜ ਹੁੰਦੀ' 'ਨਾਲ ਅਦਬ ਝੁਕਾਏ ਸਰ', ਗੁਰਲੀਨ ਕੌਰ ਨੇ 'ਤੈਨੂੰ ਅਮਰੀਕਾ ਰਹਿੰਦੇ ਨੂੰ ਮੈਂ ਕੀ ਆਖਾਂ', ਰਾਜ ਲਾਲੀ ਬਟਾਲਾ ਨੇ 'ਚਲੋ ਹੁਣ ਸਾਂਝੀਏ ਇਸ ਨੂੰ, ਡਗਰ ਇਹ ਡਗਮਗਾਉਂਦੀ ਹੈ, ਕਸਿਸ਼ ਹੁਸ਼ਿਆਰਪੁਰੀ ਨੇ 'ਮਹਿਫਿਲ' 'ਚ

ਅਗਲੇ ਸਾਲ ਤੋਂ ਵਧੀਆ ਕਵਿਤਾਵਾਂ ਬੋਲਣ ਵਾਲੇ ਤਿੰਨ ਕਵੀਆਂ ਨੂੰ ਨਕਦ ਇਨਾਮ ਦੇਣ ਦਾ ਐਲਾਨ ਵੀ ਕੀਤਾ। ਪ੍ਰਬੰਧਕਾਂ ਵਲੋਂ ਮੁਖ ਮਹਿਮਾਨਾਂ ਦਾ ਸਨਮਾਨ ਵੀ ਕੀਤਾ ਗਿਆ।

ਸਮਾਗਮ ਦੇ ਅਖੀਰ ਵਿਚ ਭੰਗੜਾ ਰਾਈਮਜ਼ ਦੀ ਟੀਮ ਨੇ ਕੋਚ ਅਮਨ ਕੁਲਾਰ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਹੇਠ ਭੰਗੜਾ ਪਾ ਕੇ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਨੂੰ ਸਿਖਰ 'ਤੇ

ਅਤੇ ਪ੍ਰਵਾਸੀ ਭਾਰਤੀ ਸਨਮਾਨ ਜੇਤੂ ਸ. ਦਰਸ਼ਨ ਸਿੰਘ ਧਾਲੀਵਾਲ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਹੇਠ 'ਕੌਮਾਂਤਰੀ ਮਾਂ ਬੋਲੀ ਦਿਹਾੜਾ' ਮਨਾਇਆ। ਸ਼ਾਮਬਰਗ ਦੇ ਨੈਸ਼ਨਲ ਇੰਡੀਆ ਹੱਥ ਦੇ ਖਚਾਖਚ ਭਰੇ ਹਾਲ ਵਿਚ ਪੰਜਾਬੀਆਂ ਦੀ ਭਾਰੀ ਸ਼ਮੂਲੀਅਤ ਤੋਂ ਹੀ ਇਸ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਦੀ ਸਫਲਤਾ ਦਾ ਅੰਦਾਜ਼ਾ ਲਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਸੀ। ਮਿਡਵੈਸਟ ਦੇ ਪੰਜਾਬੀ ਭਾਈਚਾਰੇ ਵਲੋਂ ਇਹ ਦਿਹਾੜਾ ਪਿਛਲੇ ਕਈ ਸਾਲਾਂ ਤੋਂ ਲਗਾਤਾਰ ਮਨਾਇਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ, ਜਿਸ ਦੀ ਸ਼ੁਰੂਆਤ ਸਾਬਕਾ ਕੌਂਸਲਰ ਸ. ਰਣਜੀਤ ਸਿੰਘ ਨੇ ਕੀਤੀ ਸੀ ਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਲੋਂ ਚਲਾਈ ਪਰੰਪਰਾ ਨੂੰ ਹੁਣ ਰਾਜ ਲਾਲੀ ਬਟਾਲਾ ਅਤੇ ਸ. ਹਰਜਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਖਹਿਰਾ ਨੇ ਬਾ-ਦਸਤੂਰ ਜਾਰੀ ਰੱਖਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ, ਜਿਸ ਲਈ ਉਹ ਵਧਾਈ ਦੇ ਪਾਤਰ ਹਨ। ਐਤਕੀ ਕੌਮਾਂਤਰੀ ਮਾਂ ਬੋਲੀ ਦਿਹਾੜੇ ਦੀ 25ਵੀਂ ਵਰ੍ਹੇਗੰਢ ਹੋਣ ਕਾਰਨ ਇਹ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਖਾਸ ਸੀ ਅਤੇ ਨਵੀਂ ਪੀੜ੍ਹੀ ਦੀ ਸ਼ਮੂਲੀਅਤ ਇਸ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਦਾ ਹਾਸਲ ਹੋ ਨਿਬੜਿਆ। ਸ਼ਾਮ 5:00 ਵਜੇ ਤੋਂ ਰਾਤ 8:00 ਵਜੇ ਤੱਕ ਚੱਲਿਆ ਇਹ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਕਵਿਤਾਵਾਂ, ਅਤੇ ਸੱਭਿਆਚਾਰਕ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਦਾ ਸੁਮੇਲ ਸੀ, ਜਿਸ ਦਾ ਪੰਜਾਬੀਆਂ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਹੋਰਨਾਂ ਭਾਈਚਾਰਿਆਂ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਨੇ

ਖੇਤਰੀ ਭਾਸ਼ਾਵਾਂ ਵਿਸ਼ਵ ਆਰਥਿਕ ਅਤੇ ਡਿਜੀਟਲ ਤਾਕਤਾਂ ਕਾਰਨ ਦਬਾਅ ਹੇਠ ਹਨ। 'ਸਾਨੂੰ ਆਪਣੀਆਂ ਭਾਸ਼ਾਵਾਂ ਨੂੰ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਰੱਖਣ ਅਤੇ ਪ੍ਰਫੁੱਲਤ ਕਰਨ ਲਈ ਤਕਨਾਲੋਜੀ, ਖਾਸ ਤੌਰ 'ਤੇ ਏ.ਆਈ. ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਨੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ।' ਉਨ੍ਹਾਂ ਭਾਈਚਾਰੇ ਨੂੰ ਖੇਤਰੀ ਪੰਜਾਬੀ ਸਮੱਗਰੀ ਵਿਕਸਿਤ ਕਰਨ ਅਤੇ ਇਸਨੂੰ ਔਨਲਾਈਨ ਪਹੁੰਚਯੋਗ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਉਤਸ਼ਾਹਿਤ ਕੀਤਾ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ 'ਜੇ ਅਸੀਂ ਪਹਿਲ ਨਹੀਂ ਕਰਾਂਗੇ, ਤਾਂ ਕੋਈ ਹੋਰ ਨਹੀਂ ਕਰੇਗਾ।'

ਸਮਾਗਮ ਦੌਰਾਨ ਖਾਸ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸਾਬਕਾ ਜਥੇਦਾਰ ਗਿਆਨੀ ਹਰਪ੍ਰੀਤ ਸਿੰਘ ਵੀ ਪਹੁੰਚੇ ਤੇ ਪੰਜਾਬੀ ਭਾਈਚਾਰੇ ਨੂੰ ਇਹ ਦਿਨ ਮਨਾਉਣ ਦੀ ਵਧਾਈ ਦਿੱਤੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਬੱਚਾ ਜਿੰਨਾ ਗਿਆਨ ਆਪਣੀ ਮਾਂ ਬੋਲੀ ਵਿਚ ਹਾਸਲ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਹੋਰ ਕਿਸੇ ਬੋਲੀ ਵਿਚ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦਾ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਪੰਜਾਬ ਨੂੰ ਦੁਨੀਆ ਦਾ ਸਭ ਤੋਂ ਬਿਹਤਰੀਨ ਖਿੱਤਾ ਦੱਸਿਆ। ਬਾਬਾ ਦਲਜੀਤ ਸਿੰਘ ਨੇ ਭਾਸ਼ਾ ਦਿਵਸ ਦੀ ਵਧਾਈ ਦਿੰਦਿਆਂ ਪ੍ਰਬੰਧਕਾਂ ਨੂੰ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਨੂੰ ਅੱਗੇ ਵੀ ਜਾਰੀ ਰੱਖਣ ਦੀ ਸਲਾਹ ਦਿੱਤੀ ਤੇ ਘਰਾਂ ਵਿਚ ਪੰਜਾਬੀ ਬੋਲਣ ਦਾ ਸੱਦਾ ਦਿੱਤਾ। ਲੇਖਕਾਂ ਤੇ ਸ਼ਾਇਰਾਂ ਨੇ ਆਪਣੀਆਂ ਰਚਨਾਵਾਂ ਰਾਹੀਂ ਪੰਜਾਬੀਆਂ ਨੂੰ ਆਪਣੀਆਂ ਜੜ੍ਹਾਂ ਅਤੇ ਮਾਂ ਬੋਲੀ ਨਾਲ ਜੁੜੇ ਰਹਿਣ ਦਾ ਹੋਕਾ ਦਿੱਤਾ।

ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਦਾ ਆਗਾਜ਼ ਕਨਵੀਨਰ ਰਾਜ ਲਾਲੀ ਬਟਾਲਾ ਨੇ ਹਾਜ਼ਰੀਨ ਨੂੰ ਜੀ ਆਇਆਂ ਆਖ ਕੇ ਕੀਤਾ ਤੇ ਇਸ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਦੀ ਸ਼ੁਰੂਆਤ

ਧਾਲੀਵਾਲ ਅਤੇ ਸਾਰੇ ਸਪਾਂਸਰਾਂ ਦਾ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਤੌਰ 'ਤੇ ਧੰਨਵਾਦ ਕੀਤਾ।

ਸਮਾਗਮ ਦੀ ਪਹਿਲੀ ਪੇਸ਼ਕਾਰੀ 'ਅਸ਼ੁਕੇ ਭੰਗੜਾ ਕਲੱਬ' ਦੀ ਟੀਮ ਨੇ ਕੋਚ ਨਵਜੋਧ ਸਿੰਘ ਬਾਜਵਾ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਹੇਠ ਮਾਂ ਬੋਲੀ ਨੂੰ ਸਮਰਪਿਤ ਗੀਤ 'ਮੇਰੀ ਆਨ ਪੰਜਾਬੀ ਮੇਰੀ ਸ਼ਾਨ ਪੰਜਾਬੀ' 'ਤੇ ਭੰਗੜਾ ਪਾ ਕੇ ਕੀਤੀ। ਬੱਚਿਆਂ ਨੇ ਗੀਤ 'ਤੇ ਜਦੋਂ ਭੰਗੜਾ ਪਾਇਆ ਤਾਂ ਸਾਰੇ ਅਸ਼-ਅਸ਼ ਕਰ ਉਠੇ। ਤਾੜੀਆਂ ਨਾਲ ਸਾਰਿਆਂ ਨੇ ਬੱਚਿਆਂ ਦੀ ਹੌਸਲਾ-ਅਫਜ਼ਾਈ ਕੀਤੀ।

ਅਗਲੇ ਸੈਸ਼ਨ ਦੀ ਸ਼ੁਰੂਆਤ ਕਰਦਿਆਂ ਰਾਜ ਲਾਲੀ ਬਟਾਲਾ ਨੇ ਡਾ. ਆਤਮਜੀਤ, ਰਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਸਹਿਰਾ, ਕਸਿਸ਼ ਹੁਸ਼ਿਆਰਪੁਰੀ, ਆਬਿਦ ਰਸ਼ੀਦ, ਤਾਹਿਰਾ ਰਿਦਾ, ਗੁਰਲੀਨ ਕੌਰ ਨੂੰ ਪ੍ਰਧਾਨਗੀ ਮੰਡਲ ਵਿਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਣ ਦਾ ਸੱਦਾ ਦਿੱਤਾ। ਕਮਲੇਸ਼ ਕਪੂਰ ਨੇ ਸਟੇਜ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਅੱਗੇ ਤੌਰਦਿਆਂ ਪਹਿਲਾ ਸੱਦਾ ਅੰਮ੍ਰਿਤਪਾਲ ਕੌਰ ਨੂੰ ਦਿੱਤਾ, ਜਿਸ ਨੇ ਆਪਣੀ ਕਵਿਤਾ 'ਮਾਂ ਬੋਲੀ ਦਾ ਸਬਕ ਪੜ੍ਹਾ ਦੇ' ਨਾਲ ਵਾਹ-ਵਾਹ ਖੱਟੀ। ਤਾਹਿਰਾ ਰਿਦਾ ਨੇ 'ਕੋਈ ਰੁੱਸ ਰੁਸ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਜਾਣ ਦਿਓ', ਰਾਕਿੰਦ ਕੌਰ ਨੇ ਪ੍ਰੋਜੈਕਟਰ 'ਤੇ ਸਲਾਈਡ ਚਲਾਉਣ ਦੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਬਾਬੂਬੀ ਸੰਭਾਲੀ ਤੇ ਆਪਣੀ ਰਚਨਾ 'ਜਦ ਹਸਤੀ ਹੀ ਕਵਿਤਾ ਹੈ' ਅਤੇ 'ਬਾਪੂ ਦੇ ਕੰਨ ਵਿਚ ਬੇਬੇ ਵੜ ਗਈ' ਰਾਹੀਂ ਦਰਸ਼ਕਾਂ ਦੀਆਂ ਤਾੜੀਆਂ ਬਣੇਰੀਆਂ। ਲਹਿੰਦੇ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਸ਼ਾਇਰ ਆਬਿਦ ਰਸ਼ੀਦ ਨੇ 'ਹੁਣ ਕਿਹਨੂੰ ਕਿਹਨੂੰ ਜੀਅ ਕਰੀਏ', ਬਦਰ ਇਸਲਾਮ

ਆ ਕੇ ਬੈਠੇ ਜਦੋਂ ਕਰੀਬ ਸਾਡੇ' ਅਤੇ ਗੁਲਾਮ ਮੁਸਤਫਾ ਅੰਜੁਮ ਨੇ 'ਯਾਰ ਦਾ ਡੰਗਿਆ ਹੋਇਆ ਵਾਂ' ਅਤੇ ਬੋਲੀਆਂ ਰਾਹੀਂ ਦਾਦ ਖੱਟੀ। ਅੰਜੁਮ ਨੇ ਹਮੇਸ਼ਾ ਵਾਂਗ ਮਾਹੌਲ ਨੂੰ ਖੁਸ਼ ਗਵਾਰ ਬਣਾ ਦਿੱਤਾ।

ਉਘੇ ਲੇਖਕ ਤੇ ਸ਼ਾਇਰ ਸ. ਰਵਿੰਦਰ ਸਹਿਰਾ ਅਤੇ ਕੌਮਾਂਤਰੀ ਮਾਂ ਬੋਲੀ ਦਿਹਾੜੇ ਦੇ ਇਤਿਹਾਸ ਬਾਰੇ ਚਾਨਣਾ ਪਾਇਆ ਅਤੇ ਆਪਣੀ ਰਚਨਾ 'ਉਧਾਰੇ ਹਰਫ' ਸੁਣਾਈ। ਸਾਹਿਤ ਅਕਾਦਮੀ ਅਤੇ ਸੰਗੀਤ ਨਾਟਕ ਅਕਾਦਮੀ ਅਵਾਰਡ ਜੇਤੂ ਡਾ. ਆਤਮਜੀਤ ਹੁਰਾਂ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਆਪਣੀ ਮਾਂ ਬੋਲੀ ਬੋਲ ਕੇ ਵੀ ਤਰੱਕੀ ਹਾਸਲ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਆਪਣੀ ਰਚਨਾ 'ਆ ਭਰਾਵਾ ਆਰਿਫਾ, ਤੂੰ ਵੀ ਬਹਿ ਜਾ ਭੈਣ ਫਰੀਹ' ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀ। ਨਵੀਂ ਪੀੜ੍ਹੀ ਦੇ ਬੱਚਿਆਂ ਨਵਰੂਪ ਕੌਰ ਵਿਰਕ, ਅਸੀਸ ਅਤੇ ਅਜ਼ਾਨੀ ਨੇ ਵੀ ਆਪਣੀਆਂ ਕਵਿਤਾਵਾਂ ਸੁਣਾਈਆਂ। ਸਾਰੇ ਕਵੀਆਂ ਨੇ ਆਪਣੀਆਂ ਕਵਿਤਾਵਾਂ ਨਾਲ ਸਰੋਤਿਆਂ ਦਾ ਭਰਪੂਰ ਮਨੋਰੰਜਨ ਕੀਤਾ ਤੇ ਸਾਰੇ ਬੁਲਾਰਿਆਂ ਨੂੰ ਦਰਸ਼ਕਾਂ ਨੇ ਸ਼ੁਰੂ ਤੋਂ ਲੈ ਕੇ ਅਖੀਰ ਤੱਕ ਬੜੇ ਧਿਆਨ ਨਾਲ ਸੁਣਿਆ।

ਸ. ਰਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਮਾਗੋ ਨੇ ਕੌਮਾਂਤਰੀ ਮਾਂ ਬੋਲੀ ਦਿਹਾੜੇ ਦੇ ਇਤਿਹਾਸ 'ਤੇ ਚਾਨਣਾ ਪਾਉਂਦਿਆਂ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਪੰਜਾਬੀ ਭਾਈਚਾਰੇ ਲਈ ਇਹ ਮਾਣ ਵਾਲੀ ਗੱਲ ਹੈ ਕਿ 'ਸਟੇਟ ਆਫ ਇਲੀਨੋਇ ਵਲੋਂ ਫਰਵਰੀ ਦੇ ਮਹੀਨੇ ਨੂੰ 'ਪੰਜਾਬੀ ਲੈਂਗੂਏਜ ਮੰਥ' ਵਜੋਂ ਮਾਨਤਾ ਦਿੱਤੀ ਹੋਈ ਹੈ। ਸ. ਦਰਸ਼ਨ ਸਿੰਘ ਧਾਲੀਵਾਲ ਨੇ

ਪਹੁੰਚਾਇਆ।

ਸਮਾਗਮ ਦੇ ਮੁੱਖ ਕੋਆਰਡੀਨੇਟਰ ਡਾ. ਹਰਜਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਖਹਿਰਾ ਅਤੇ ਕਨਵੀਨਰ ਰਾਜ ਲਾਲੀ ਬਟਾਲਾ ਨੇ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਨੂੰ ਨੇਪਰੇ ਚਾੜ੍ਹਨ ਵਿਚ ਅਹਿਮ ਭੂਮਿਕਾ ਨਿਭਾਈ। ਪ੍ਰਬੰਧਕੀ ਟੀਮ ਦੇ ਹੋਰ ਮੁੱਖ ਮੈਂਬਰਾਂ ਵਿਚ ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਕਮਲੇਸ਼ ਕਪੂਰ (ਸੰਯੁਕਤ ਕੋਆਰਡੀਨੇਟਰ), ਰਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਮਾਗੋ, ਗੁਰਮੁਖ ਸਿੰਘ ਭੁੱਲਰ, ਚਰਨਦੀਪ ਸਿੰਘ, ਜਸਮੀਤ ਸਿੰਘ, ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਜਸਬੀਰ ਮਾਨ, ਪੀ.ਐਸ ਮਾਨ, ਅਮਨ ਕੁਲਰ, ਜਿਗਰਦੀਪ ਸਿੰਘ ਢਿੱਲੋਂ, ਨਰਿੰਦਰ ਸਰਾਂ, ਸੁਰਜੀਤ, ਅਮਰਦੇਵ ਬਦੇਸ਼ਾ, ਰਾਜਿੰਦਰ ਦਿਆਲ, ਸਲਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਆਦਿ ਸ਼ਾਮਲ ਸਨ। ਹਾਜ਼ਰੀਨ ਨੇ ਪਹਿਲਾਂ ਸ਼ਾਮ ਨੂੰ ਚਾਹ ਅਤੇ ਸਨੈਕਸ ਦਾ ਤੇ ਰਾਤ ਨੂੰ ਸੁਆਦੀ ਡਿਨਰ ਦਾ ਆਨੰਦ ਮਾਣਿਆ।

ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਵਿਚ ਜਪਨੀਤ ਖਹਿਰਾ (ਗ੍ਰੈਂਡ ਸਪਾਂਸਰ), ਗੁਲਜ਼ਾਰ ਸਿੰਘ ਮੂਲਤਾਨੀ, ਭੁਪਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਧਾਲੀਵਾਲ, ਲੱਕੀ ਸਹੋਤਾ, ਮੁਖਤਿਆਰ ਸਿੰਘ (ਹੈਪੀ ਰੀਰ), ਪਰਮਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਗੋਲਡੀ, ਅਮਰੀਕ ਸਿੰਘ (ਅਮਰ ਕਾਰਪੇਟ), ਡਾ. ਵਿਕਰਮ ਗਿੱਲ, ਪੀ.ਐਸ. ਮਾਨ, ਦਰਸ਼ਨ ਸਿੰਘ ਗਰੇਵਾਲ, ਬ੍ਰਿਜ ਸ਼ਰਮਾ, ਸਰਵਣ ਸਿੰਘ ਮਿਸ਼ਵਾਕਾ, ਪਾਲ ਸਿੰਘ ਖਲੀਲ, ਕਮਲੇਸ਼ ਕਪੂਰ, ਦਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਰੰਗੀ, ਜਸਕਰਨ ਧਾਲੀਵਾਲ, ਠਾਕਰ ਸਿੰਘ ਬਸਾਤੀ ਆਦਿ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਏ। ਪ੍ਰਬੰਧਕਾਂ ਨੇ ਖੇਡ ਕਲੱਬਾਂ ਤੇ ਵੱਖ ਵੱਖ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਦਾ ਸਹਿਯੋਗ ਲਈ ਤਹਿ ਦਿਲੋਂ ਧੰਨਵਾਦ ਕੀਤਾ।

ਤਸਵੀਰਾਂ: ਏਸ਼ੀਅਨ ਮੀਡੀਆ ਯੂ.ਐੱਸ.ਏ.

ਮਕਬੂਲ ਫਿਦਾ ਹੁਸੈਨ: ਕਲਾਕਾਰ, ਜਿਸਦੀ ਕਲਾ ਅਤੇ ਵਿਰਾਸਤ ਨੂੰ ਮੌਤ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਵੀ ਸ਼ਾਂਤੀ ਨਸੀਬ ਨਹੀਂ ਹੋਈ

ਮਕਬੂਲ ਕਲਾਕਾਰ ਫਿਦਾ ਹੁਸੈਨ ਦੀਆਂ ਵਿਵਾਦਪੂਰਨ ਕਲਾਕ੍ਰਿਤੀਆਂ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਸਮਾਜਿਕ-ਰਾਜਨੀਤਿਕ ਪ੍ਰਭਾਵ ਗਹਿਰੇ ਹਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਮੌਤ (2011) ਦੇ ਬਾਅਦ ਵੀ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਪੇਂਟਿੰਗਾਂ ਨੂੰ ਲੈ ਕੇ ਵਿਵਾਦ ਜਾਰੀ ਹੈ। ਫਿਦਾ ਹੁਸੈਨ ਭਾਰਤ ਦਾ ਇੱਕ ਅਜਿਹਾ ਕਲਾਕਾਰ ਹੈ ਜਿਸਦੀ ਚਰਚਾ ਮਰਨ ਦੇ ਬਾਅਦ ਵੀ ਖਤਮ ਹੋਣ ਦਾ ਨਾਮ ਨਹੀਂ ਲੈ ਰਹੀ। 2024 ਦੇ ਦਸੰਬਰ ਦੇ ਅੱਧ ਵਿਚ ਉਹ ਉਸ ਸਮੇਂ ਚਰਚਾ 'ਚ ਆ ਗਏ ਜਦੋਂ ਦਿੱਲੀ ਆਰਟ ਗੈਲਰੀ ਵਿਚ ਲੱਗੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਪੇਂਟਿੰਗ ਨੂੰ ਲੈ ਕੇ ਪਾਰਲੀਮੈਂਟ ਸਟ੍ਰੀਟ ਸਥਿਤ ਪੁਲਿਸ ਥਾਣੇ ਵਿਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿਰੁੱਧ ਇੱਕ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਦਰਜ ਕਰਵਾਈ ਗਈ। ਮਕਬੂਲ ਫਿਦਾ ਹੁਸੈਨ ਦੀ ਉਸ ਪੇਂਟਿੰਗ ਨੂੰ ਦੇਵਤਿਆਂ ਦਾ ਅਪਮਾਨ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ। ਜਦੋਂ ਪੁਲਿਸ ਆਰਟ ਗੈਲਰੀ ਵਿਚ ਛਾਣਬੀਣ ਕਰਨ ਲਈ ਲਈ ਗਈ,

ਭਗਵਾ ਹਕੂਮਤ ਭਾਰਤੀ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਦੇ ਹਰ ਖੇਤਰ ਨੂੰ ਕੰਟਰੋਲ ਕਰਨ ਲਈ ਹਰ ਹਰਬਾ ਵਰਤ ਰਹੀ ਹੈ। ਇਸ ਦਾ ਇੱਕ ਵੱਡਾ ਨਿਸ਼ਾਨਾ ਕਲਾ ਅਤੇ ਪ੍ਰਗਟਾਵੇ ਦੀ ਆਜ਼ਾਦੀ ਨੂੰ ਕੁਚਲਣਾ ਹੈ। ਇਸੇ ਤਹਿਤ ਉਘੇ ਕਲਾ ਰਚੇਤਾ ਮਕਬੂਲ ਫਿਦਾ ਹੁਸੈਨ ਦੀਆਂ ਕਲਾ ਕਿਰਤਾਂ ਉਪਰ ਇਤਰਾਜ਼ ਖੜ੍ਹੇ ਕੀਤੇ ਗਏ ਅਤੇ ਉਸਨੂੰ ਜਲਾਵਤਨ ਹੋਣ ਲਈ ਮਜਬੂਰ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ। ਉਸ ਦੀਆਂ ਕਲਾ ਕਿਰਤਾਂ ਦੀ ਮੰਗ ਦਰਸਾਉਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਤਾਨਾਸ਼ਾਹ ਹਕੂਮਤਾਂ ਦੇ ਕਲਾ ਨੂੰ ਮਾਰਨ ਦੇ ਮਨਸੂਬੇ ਕਦੇ ਸਫਲ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੇ। ਸਾਡੇ ਕਾਲਮਨਵੀਸ ਬੂਟਾ ਸਿੰਘ ਮਹਿਮੂਦਪੁਰ ਨੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਸਾਰੇ ਪੱਖਾਂ ਦੀ ਚਰਚਾ ਇਸ ਲੇਖ ਵਿਚ ਕੀਤੀ ਹੈ।

ਵਿਚੋਂ ਜ਼ਿਆਦਾਤਰ 1970 ਦੇ ਦਹਾਕੇ ਵਿਚ ਬਣੀਆਂ ਸਨ। ਪੁਰਾਣੀਆਂ ਹੁੰਦੀਆਂ ਇਮਾਰਤਾਂ ਦੇ ਟੁੱਟਣ ਦਾ ਸਿਲਸਿਲਾ ਵੀ ਜਾਰੀ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਹੀ ਉਹ ਕਲਾਕ੍ਰਿਤਾਂ ਵੀ ਖਤਮ ਹੋ ਜਾਣਗੀਆਂ। ਪਰ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਚੰਦ ਭਤਕਾਉ ਰੇਖਾਵਾਂ ਦੀ ਕੌਮਲਤਾ ਤੋਂ ਜੋ ਆਕਾਰ ਉਭਰਦੇ ਹਨ, ਉਹ ਆਧੁਨਿਕ ਭਾਰਤੀ ਕਲਾ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਬਣ ਚੁੱਕੀਆਂ ਹਨ। ਉਹ ਭਾਰਤੀ ਕਲਾ ਤੋਂ ਬਾਹਰ

ਬੂਟਾ ਸਿੰਘ ਮਹਿਮੂਦਪੁਰ

ਤਾਂ ਉਦੋਂ ਤੱਕ ਉਥੋਂ 'ਇਤਰਾਜ਼ਯੋਗ' ਪੇਂਟਿੰਗ ਹਟਾ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਇਹ 10 ਦਸੰਬਰ ਦੀ ਗੱਲ ਸੀ। ਮੀਡੀਆ ਵਿਚ ਇਸ ਨੂੰ ਲੈ ਕੇ ਉਸ ਸਮੇਂ ਕਈ ਖ਼ਬਰਾਂ ਆਈਆਂ ਅਤੇ ਇੱਕ ਵਾਰ ਫਿਰ ਫਿਦਾ ਹੁਸੈਨ ਚਰਚਾ ਵਿਚ ਆ ਗਏ ਸਨ।

ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਇਹ ਚਰਚਾ ਆਉਣ ਵਾਲੇ ਸਮੇਂ ਵਿਚ ਘੱਟ ਹੁੰਦੀ-ਹੁੰਦੀ ਉਸ ਸਮੇਂ ਇੱਕ ਵਾਰ ਫਿਰ ਮੀਡੀਆ ਦੀਆਂ ਮੁੱਖ ਖ਼ਬਰਾਂ ਵਿਚ ਬਦਲ ਗਈ ਜਦੋਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ 'ਗੁਮ ਯਾਤਰਾ' ਪੇਂਟਿੰਗ ਦਾ ਮੁੱਲ 118.7 ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ ਅੰਗਿਆ ਗਿਆ। ਭਾਰਤੀ ਮਾਡਰਨ ਆਰਟ ਗੈਲਰੀ ਵੱਲੋਂ ਇਹ ਨੀਲਾਮੀ ਨਿਊਯਾਰਕ ਵਿਚ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਇਸ ਨੇ ਅਮ੍ਰਿਤਾ ਸ਼ੇਰਗਿੱਲ ਦੀ 'ਦ ਸਟੋਰੀ ਟੇਲਰ' ਪੇਂਟਿੰਗ ਨੂੰ ਵੀ ਪਿੱਛੇ ਛੱਡ ਦਿੱਤਾ। ਇਸ ਪੇਂਟਿੰਗ ਦੀ ਖਰੀਦਦਾਰ ਸੀ ਕਿਰਨ ਨਾਦਰ। ਉਹ ਸ਼ਿਵ ਨਾਦਰ ਫਾਊਂਡੇਸ਼ਨ ਦੀ ਟਰੱਸਟੀ ਹੈ।

'ਗੁਮ ਯਾਤਰਾ' ਇੱਕ ਵਰਕਸ਼ਾਪ ਦੇ ਦੌਰਾਨ ਬਣਾਈ ਗਈ ਸੀ। 14 ਫੁੱਟ ਲੰਬੀ-ਚੌੜੀ ਇਸ ਪੇਂਟਿੰਗ ਵਿਚ ਭਾਰਤੀ ਪੇਂਡੂ ਜੀਵਨ ਦੇ ਕੁਲ 13 ਵੱਖ-ਵੱਖ ਦ੍ਰਿਸ਼ ਚਿੱਤਰੇ ਗਏ ਹਨ। ਇਸ ਪੇਂਟਿੰਗ ਨੂੰ ਬਣਾਏ ਜਾਣ ਅਤੇ ਇਸਦੇ ਵਰਕਸ਼ਾਪ ਦੇ ਫਿਲਮਾਂਕਣ ਨੂੰ ਯੂਟਿਊਬ ਉੱਪਰ ਵੇਖਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।

ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਉਪਰੋਕਤ ਚਰਚਾਵਾਂ ਦੇ ਬਾਅਦ 5 ਅਪ੍ਰੈਲ, 2025 ਨੂੰ ਇੱਕ ਛੋਟੀ ਜਿਹੀ ਖ਼ਬਰ ਇੰਡੀਅਨ ਐਕਸਪ੍ਰੈਸ ਦੇ ਤੀਜੇ ਪੰਨੇ 'ਤੇ ਛਪੀ। ਦਿੱਲੀ ਆਰਟ ਗੈਲਰੀ ਵਿਚ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨੀ ਦੇ ਦੌਰਾਨ ਲੱਗੀ ਮਕਬੂਲ ਫਿਦਾ ਹੁਸੈਨ ਦੀ ਪੇਂਟਿੰਗ ਨੂੰ ਲੈ ਕੇ ਦਰਜ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਨੂੰ ਐੱਫ.ਆਈ.ਆਰ. ਵਿਚ ਬਦਲਣ ਸੰਬੰਧੀ ਮੈਟ੍ਰੋਪੋਲੀਟਨ ਕੋਰਟ ਵਿਚ ਸੁਣਵਾਈ ਦੇ ਦੌਰਾਨ ਦਿੱਲੀ ਆਰਟ ਗੈਲਰੀ ਵੱਲੋਂ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਬਿਆਨ ਗੌਰਤਲਬ ਸੀ: "ਜੋ ਸਕੈਚ ਸਨ, ਉਹ ਉਥੇ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨੀ ਲਈ 30 ਦਿਨਾਂ ਤੱਕ ਸਨ। ਹਜ਼ਾਰਾਂ ਲੋਕਾਂ ਨੇ ਪੇਂਟਿੰਗਾਂ ਨੂੰ ਦੇਖਿਆ। ਇਤਰਾਜ਼ ਕਰਤਾ (ਸਚਦੇਵਾ) ਨੂੰ ਛੱਡ ਕੇ ਕਿਸੇ ਨੇ ਇਤਰਾਜ਼ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਇਸ ਇਤਰਾਜ਼ ਨੂੰ ਪੂਰੇ ਭਾਈਚਾਰੇ ਦੇ ਇਤਰਾਜ਼ ਵਾਂਗ ਨਹੀਂ ਦੇਖਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ।"

ਨਾਲ ਹੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਵਕੀਲ ਨੇ ਇਹ ਵੀ ਜੋੜਿਆ: "ਕਲਾ ਦੀ ਸਮਝਦਾਰੀ ਲਈ ਤੁਹਾਨੂੰ ਆਪਣਾ ਦਿਮਾਗ ਵਧਾਉਣ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ।"

ਇਹ ਬਹਿਸ ਅਜੇ ਜਾਰੀ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਸੰਬੰਧ ਵਿਚ 21 ਅਪ੍ਰੈਲ ਨੂੰ ਸੁਣਵਾਈ ਤੈਅ ਹੋਈ ਹੈ। ਕੋਰਟ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕੀ ਲੈ ਕੇ ਆਵੇਗਾ, ਇਹ

ਅਜੇ ਦੇਖਣਾ ਬਾਕੀ ਹੈ। ਪਰ, ਕਲਾ ਦੀ ਮੰਡੀ ਵਿਚ ਮਕਬੂਲ ਫਿਦਾ ਹੁਸੈਨ ਦਾ ਨਾਮ ਸਭ ਤੋਂ ਉੱਪਰ ਪਹੁੰਚ ਗਿਆ ਹੈ। ਅਤੇ ਇਸਦੇ ਖਰੀਦਦਾਰ ਕਿਤੇ ਹੋਰ ਤੋਂ ਨਹੀਂ, ਬਲਕਿ ਇੱਥੇ ਹੀ ਦਿੱਲੀ ਤੋਂ ਹਨ।

ਕਲਾ ਇੱਕ ਅਜਿਹਾ ਸਿਰਜਣਾਤਮਕ ਪੱਖ ਹੈ ਜਿਸਦੀ ਚੋਣ ਜਿੰਨੀ ਆਤਮਗਤ ਹੈ, ਉਸਦਾ ਪ੍ਰਗਟਾਵਾ ਉਨਾ ਹੀ ਸਮਾਜਿਕ ਹੈ। ਇਹ ਆਪਣੇ ਅੰਦਰ ਇਤਿਹਾਸਕ ਵਿਕਾਸ ਯਾਤਰਾ ਨੂੰ ਸਮੇਟੇ ਹੋਏ ਆਉਂਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਵਰਤਮਾਨ ਨਾਲ ਅਕਸਰ ਉਲਝ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਸਭ ਵਿਚ ਕਲਾਕਾਰ ਦੀ ਆਪਣੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਬੇਹੱਦ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਭੂਮਿਕਾ ਨਿਭਾਉਂਦੀ ਹੈ। ਪਰ, ਇਨ੍ਹਾਂ ਸਭ ਵਿਚ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਡੀ ਭੂਮਿਕਾ ਉਸ ਸਮੇਂ ਦੀ ਰਾਜਨੀਤੀ ਨਿਭਾਉਂਦੀ ਹੈ, ਜਿਸਦੇ ਕੇਂਦਰ ਵਿਚ ਰਾਜ ਅਤੇ ਵਿਚਾਰ ਦੇਵੇਂ ਹੀ ਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਜੋ ਵਿਚਾਰ ਰਾਜ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਕੰਟਰੋਲ ਵਿਚ ਲੈਂਦਾ ਹੈ, ਰਾਜ ਉਸ ਵਿਚਾਰ ਦੇ ਵਾਹਕਾਂ, ਵਰਗਾਂ, ਭਾਈਚਾਰਿਆਂ ਦੇ ਹਿਤ-ਸਾਧਕ ਵਿਚ ਬਦਲਦਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਵਿਚ ਕਲਾ ਅਤੇ ਕਲਾਕਾਰ ਦੀ ਹੋਂਦ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਹੀ ਜੁੜੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ।

ਕਲਾ ਅਤੇ ਕਲਾਕਾਰ ਵਿਚ ਮੁੱਖ ਪੱਖ ਨਿਸ਼ਚੇ ਹੀ ਕਲਾਕਾਰ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਇਸੇ ਲਈ, ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਧ ਮਾਰ ਕਲਾਕਾਰ 'ਤੇ ਹੀ ਪੈਂਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਸਦੀ ਦੇ ਸ਼ੁਰੂਆਤੀ ਸਾਲਾਂ ਵਿਚ ਫਿਦਾ ਹੁਸੈਨ ਦੀ ਚਰਚਾ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਉੱਪਰ ਹਮਲਿਆਂ ਦੀ ਸ਼ੁਰੂਆਤ ਹੋ ਚੁੱਕੀ ਸੀ। ਅੰਤ ਵਿਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ 2006 ਵਿਚ ਮੁਲਕ ਛੱਡ ਦਿੱਤਾ। 2011 ਵਿਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਦੇਹਾਂਤ ਹੋ ਗਿਆ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਇਹ ਮੁਲਕ ਨਸੀਬ ਨਹੀਂ ਹੋਇਆ। ਪਰ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਕਲਾ ਨੂੰ ਇਹ ਨਸੀਬ ਹਾਸਲ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਇਸ ਮੁਲਕ ਵਿਚ ਬਣੀ ਰਹੇ। ਹਾਲਾਂਕਿ ਅਜੇ ਵੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਕਲਾਕ੍ਰਿਤਾਂ ਨੂੰ ਲੈ ਕੇ ਵਿਵਾਦ ਜਾਰੀ ਹੈ।

ਅੱਜ ਵੀ ਮਕਬੂਲ ਫਿਦਾ ਹੁਸੈਨ ਦੀਆਂ ਕਲਾਕ੍ਰਿਤਾਂ ਨੂੰ ਦਿੱਲੀ ਦੀਆਂ ਕਈ ਸਰਕਾਰੀ ਇਮਾਰਤਾਂ 'ਤੇ ਵੇਖਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇਨ੍ਹਾਂ

ਹੋ ਜਾਣ ਵਾਲੀਆਂ ਨਹੀਂ ਹਨ।

ਜਿਸ ਮੰਡੀਵਾਦ ਨੇ ਫਿਦਾ ਹੁਸੈਨ ਨੂੰ ਭਾਰਤ ਤੋਂ ਜਲਾਵਤਨ ਕਰ ਦਿੱਤਾ, ਉਸੇ ਮੰਡੀ ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਕਲਾ ਨੂੰ ਇੱਕ ਨਿੱਜੀ ਸੰਗ੍ਰਹਿਯਾਨੇ ਵਿਚ ਵਾਪਸ ਆਉਣ ਦਾ ਰਾਹ ਦੇ ਦਿੱਤਾ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਾਕਾਂ ਨੂੰ ਪੜ੍ਹਦੇ ਸਮੇਂ ਇਹ ਜੋੜ ਕੇ ਜ਼ਰੂਰ ਪੜ੍ਹਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ: "ਕਲਾਕਾਰ ਦੀ ਵਾਪਸੀ ਬਿਲਕੁਲ ਨਹੀਂ ਹੋਈ ਹੈ। ਕਲਾਕਾਰ ਅਜੇ ਵੀ ਜਲਾਵਤਨ ਹੈ। ਮੰਡੀ ਹਮੇਸ਼ਾ ਹੀ ਸਿਰਜਣਹਾਰ ਨੂੰ ਹਾਸ਼ੀਏ 'ਤੇ ਧੱਕਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਰਾਜ ਦੀ ਤਾਕਤ ਨਾਲ ਉਸਨੂੰ ਮੌਤ ਵੱਲ ਲੈ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਮੰਡੀ ਕਦੇ ਵੀ ਕਲਾਕਾਰ ਦੀ ਵਾਪਸੀ ਨਹੀਂ ਕਰਦੀ, ਉਸਦੀ ਕਲਾ ਦਾ ਮੁੱਲ ਜ਼ਰੂਰ ਲਗਾਉਂਦੀ ਹੈ। ਮੰਡੀ ਵਿਚ ਸਭ ਤੋਂ ਉੱਚੇ ਮੁੱਲ 'ਤੇ ਵਿਕਣ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਵੀ, ਮਕਬੂਲ ਫਿਦਾ ਹੁਸੈਨ ਇਸਦੇ ਅਪਵਾਦ ਨਹੀਂ ਹਨ।"

ਕੀ ਫਰਾਂਸੀਸੀ ਅਦਾਲਤਾਂ ਵਰਗੇ ਇਤਿਹਾਸਕ ਫੈਸਲੇ ਸਾਡੇ ਦੇਸ਼ਾਂ ਵਿਚ ਵੀ ਹੋਣਗੇ?

ਜਿਵੇਂ ਸਾਡੇ ਆਮ ਦੰਦ ਕਥਾ ਹੈ ਕਿ ਸਿਆਸਤ, ਜਾਂ ਸਿਆਸੀ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਸਮਝਣਾ ਆਮ ਬੰਦੇ ਦੇ ਵੱਸ ਦਾ ਰੋਗ ਨਹੀਂ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਕਹਿਣੀ ਅਤੇ ਕਥਨੀ ਵਿਚ ਲੱਖਾਂ ਕੋਹਾਂ ਦਾ ਫਰਕ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਕਿਉਂਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਫ਼ੋਕੇ ਦਾਅਵੇ ਅਤੇ ਵਾਅਦੇ ਕਦੇ ਤੋੜ ਨਹੀਂ ਚੜ੍ਹਦੇ, ਰਾਹ ਵਿਚ ਹੀ ਦਮ ਤੋੜ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। 'ਬੁਰਕੇ ਵਾਲੇ ਲੁਟੇਰਿਆਂ' ਵਾਂਗ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੇ 'ਅਸਲ' ਚਿਹਰੇ ਵੀ ਕਦੇ-ਕਦਾਈਂ ਹੀ ਲੋਕਾਂ ਦੇ

ਸ਼ਿਵਚਰਨ ਜੱਗੀ ਕੁੱਸਾ

ਸਾਹਮਣੇ ਨੰਗੇ ਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਫਰਾਂਸ ਦੀ ਸਿਆਸਤਦਾਨ ਮਾਰੀਨ ਲੇ ਪੇਨ ਫਰਾਂਸ ਦੀ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਦੇ ਅਹੁਦੇ ਦੀ ਦਾਅਵੇਦਾਰ ਸੀ। ਪਰ ਪਰਦੇ ਪਿੱਛੇ ਚੱਲ ਰਹੇ ਦਿਲਚਸਪ ਨਾਟਕ ਦਾ ਜਦ ਪਰਦਾ 'ਫਾਸ' ਹੋਇਆ, ਤਾਂ ਫਰਾਂਸੀਸੀਆਂ ਨੇ ਹੀ ਨਹੀਂ, ਯੂਰਪੀਅਨ ਦੇਸ਼ਾਂ ਦੇ ਬਾਸ਼ਿੰਦਿਆਂ ਨੇ ਵੀ ਮੂੰਹ ਵਿਚ ਉਂਗਲਾਂ ਪਾ ਲਈਆਂ ਅਤੇ ਹੈਰਾਨੀ ਨਾਲ ਜੀਭ ਦੇਂਦਾਂ ਵਿਚ ਲੈ ਲਈ।

ਸਿਆਸੀ ਲੋਕ ਸਿਰਫ਼ ਭਾਰਤ ਜਾਂ ਹੋਰ ਏਸ਼ੀਆਈ ਦੇਸ਼ਾਂ ਵਿਚ ਹੀ ਹੋਰਾ-ਫ਼ੇਰੀ ਨਹੀਂ ਕਰਦੇ, ਬਲਕਿ 'ਬਾਹਰਲੇ' ਅਗਾਂਹਵਧੂ ਦੇਸ਼ਾਂ ਦੇ ਲੀਡਰ ਵੀ ਇਸ ਪੱਖੋਂ ਬਹੁਤੇ ਦੁੱਧ ਧੋਤੇ ਨਹੀਂ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਉੱਪਰ ਵੀ ਹਾਥੀ ਦੇ ਦੰਦਾਂ ਵਾਲੀ ਕਹਾਵਤ ਖੂਬ ਢੁਕਦੀ ਹੈ। ਪਿਛਲੇ ਦਿਨੀਂ ਫਰਾਂਸ ਦੇ 'ਲੀਬ' ਦਾ ਪਹਿਲਾ ਪੰਨਾ ਇਸ ਤੋਂ ਵੱਧ ਸਪੱਸ਼ਟ ਨਹੀਂ ਹੋ

ਸਕਦਾ ਸੀ, ਕਿ ਮਾਰੀਨ ਲੇ ਪੇਨ 'ਗਬਨ' ਦੀ ਦੋਸ਼ੀ ਹੈ, ਅਤੇ ਭ੍ਰਿਸ਼ਟ ਸਿਆਸਤਦਾਨਾਂ ਨੂੰ ਵੀ ਜਵਾਬਦੇਹ ਬਣਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਫਰਾਂਸ ਦੀ ਸੱਜੇ-ਪੱਖੀ ਨੈਸ਼ਨਲ ਰੈਲੀ ਪਾਰਟੀ ਦੀ ਮੁਖੀ, ਮਾਰੀਨ ਲੇ ਪੇਨ ਨੇ ਆਪਣਾ ਤਮਾਮ ਕੈਰੀਅਰ ਯੂਰਪੀਅਨ ਯੂਨੀਅਨ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਰੈਲੀਆਂ ਕਰਨ, ਪ੍ਰਵਾਸੀਆਂ 'ਤੇ ਬੇਰਹਿਮੀ ਨਾਲ ਹਮਲੇ ਕਰਨ ਅਤੇ 'ਲੇ ਵੇਕਿਸਮ' ਬਾਰੇ 'ਤਿੱਖੇ ਨਾਅਰੇ' ਲਗਾ ਕੇ ਸੱਭਿਆਚਾਰਕ ਯੁੱਧ ਨੂੰ ਭਤਕਾਉਣ ਵਿਚ ਬਿਤਾਇਆ ਹੈ। ਦੋਸ਼ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੋਣ ਕਾਰਨ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਅਹੁਦੇ ਲਈ ਉਸ ਦੀ ਦਾਅਵੇਦਾਰੀ ਬੇਕਾਰ ਹੋ ਗਈ ਹੈ, ਕਿਉਂਕਿ ਰਾਜ ਨੇਤਾ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਰਾਜਨੀਤਿਕ ਪਾਰਟੀ ਨੂੰ ਫੰਡ ਦੇਣ ਲਈ ਯੂਰਪੀਅਨ ਯੂਨੀਅਨ ਦੇ ਫੰਡਾਂ ਦੀ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਨ ਦਾ 'ਦੋਸ਼ੀ' ਪਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ।

ਚਾਹੇ ਹੰਗਰੀ ਦੇ ਵਿਕਟਰ ਓਰਬਨ, ਇਟਲੀ ਦੀ ਜੌਰਜੀਆ ਮੇਲੋਨੀ, ਕ੍ਰੋਮੇਲਿਨ, ਅਮਰੀਕਾ ਦੇ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਡੋਨਾਲਡ ਟਰੰਪ ਅਤੇ ਉਸ ਦੇ ਸਲਾਹਕਾਰ ਅਤੇ ਤਕਨੀਕੀ ਅਰਬਪਤੀ ਐਲੋਨ ਮਸਕ ਨੇ ਆਪਣੀ ਆਪਣੀ ਰਾਇ ਪ੍ਰਗਟ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਮਾਰੀਨ ਲੇ ਪੇਨ ਉਪਰ ਪੰਜ ਸਾਲ ਦੀ ਚੋਣ ਪਾਬੰਦੀ ਲੱਗਣ ਬਾਰੇ ਐਲਾਨ ਮਸਕ ਨੇ ਤਾਂ ਇਸ ਫੈਸਲੇ ਨੂੰ ਖੱਬੇਪੱਖੀਆਂ ਦੀ ਕੱਟਤਪੱਖੀ ਕਾਰਵਾਈ ਕਰਾਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਬਹੁਤ ਸਾਰੀਆਂ ਪ੍ਰਤੀਕਿਰਿਆਵਾਂ ਨੇ ਇਸ ਫੈਸਲੇ ਨੂੰ ਵਰਤਮਾਨ ਵਿਚ ਸਭ ਤੋਂ ਅਗਲੀ ਕਤਾਰ ਵਿਚ ਖੜ੍ਹੇ ਉਮੀਦਵਾਰ ਨੂੰ 2027 ਵਿਚ ਫਰਾਂਸੀਸੀ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਦੀ ਚੋਣ ਲੜਨ 'ਤੇ ਰੋਕਣ ਦੀ ਇੱਕ ਲੋਕਤੰਤਰ ਵਿਰੋਧੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਵਜੋਂ ਦਰਸਾਇਆ।

ਹੁਣ ਘੋਰ ਹੈਰਾਨੀ ਦੀ ਗੱਲ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਮਾਰੀਨ ਲੇ ਪੇਨ ਦੁਆਰਾ ਉਸੀ ਸੰਸਥਾ ਤੋਂ ਵਿੱਤੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਲਾਭ ਉਠਾਉਣ ਦੀ ਵਿਡੰਬਨਾ ਕਿਸੇ ਤੋਂ ਵੀ ਛੁਪੀ ਨਹੀਂ, ਜਿਸ ਸੰਸਥਾ ਦੀ ਉਹ ਸਾਲਾਂ ਤੋਂ ਨਿੰਦਾ ਅਤੇ ਵਿਰੋਧਤਾ ਕਰਦੀ ਆ ਰਹੀ ਹੈ। ਪਰ

ਇਸ ਫੈਸਲੇ ਦੀ ਮਹੱਤਤਾ ਨੈਸ਼ਨਲ ਰੈਲੀ ਦੇ ਪਾਖੰਡ ਤੋਂ ਕਿਤੇ ਵੱਧ ਹੈ। ਇਸ ਪ੍ਰਤੀ ਫਰਾਂਸ ਦੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਸਿਆਸਤਦਾਨਾਂ ਨੇ ਆਪਣਾ ਪ੍ਰਤੀਕਰਮ ਜ਼ਾਹਿਰ ਕੀਤਾ ਹੈ:

ਫਰਾਂਸੀਸੀ ਨਿਆਂ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਨੇ ਇੱਕ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਲੋਕਤੰਤਰੀ ਮੁੱਦੇ 'ਤੇ ਇੱਕ ਸੁਤੰਤਰ ਫੈਸਲਾ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ - ਲਿਬਰਟੇ

ਇਸ ਫੈਸਲੇ ਨੇ ਫਰਾਂਸੀਸੀ ਨਾਗਰਿਕਾਂ ਦੇ ਨਿਰਪੱਖ ਫੰਡ ਵਾਲੀਆਂ ਚੋਣਾਂ ਵਿਚ ਹਿੱਸਾ ਲੈਣ ਦੇ ਜਮਹੂਰੀ ਅਧਿਕਾਰ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ -

ਈਗਲੀਟੇ

ਅਗਲੇ ਪੰਜ ਸਾਲਾਂ ਲਈ ਅਹੁਦੇ ਲਈ ਚੋਣ ਲੜਨ ਵਿਚ ਮਾਰੀਨ ਲੇ ਪੇਨ ਦੀ ਅਸਮਰੱਥਾ ਫਰਾਂਸ ਦੇ ਲੋਕਤੰਤਰੀ ਸੰਸਥਾਨਾਂ 'ਤੇ ਹਮਲਾ ਕਰਨ ਦੀ ਤਾਨਾਸ਼ਾਹੀ ਨੈਸ਼ਨਲ ਰੈਲੀ ਦੀ ਯੋਗਤਾ ਨੂੰ ਠੱਲ੍ਹ ਪਾਵੇਗੀ - ਫਰੈਟਰਨੀਟੇ

ਹੁਣ ਪਹਿਲਾਂ ਆਪਾਂ ਇਹ ਜਾਣ ਲਈਏ ਕਿ ਲੇ ਪੇਨ ਅਤੇ ਨੈਸ਼ਨਲ ਰੈਲੀ 'ਤੇ ਕੀ ਕਰਨ ਦੇ ਦੋਸ਼ ਸਨ? ਮਾਰੀਨ ਲੇ ਪੇਨ, ਉਸ ਦੀ ਪਾਰਟੀ, ਨੈਸ਼ਨਲ ਰੈਲੀ, ਅਤੇ 24 ਸਹਿਯੋਗੀ ਮੈਂਬਰਾਂ 'ਤੇ ਯੂਰਪੀਅਨ ਸੰਸਦ ਤੋਂ ਸੰਸਦੀ ਸਹਾਇਕਾਂ ਲਈ ਭੁਗਤਾਨ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਫੰਡਾਂ ਦੀ ਦੁਰਵਰਤੋਂ ਕਰਨ ਅਤੇ ਨਵੰਬਰ 2004 ਤੋਂ ਜਨਵਰੀ 2016 ਤੱਕ ਯੂਰਪੀਅਨ ਯੂਨੀਅਨ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਕਾਰੋਬਾਰ 'ਤੇ ਕੰਮ ਨਾ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਪਾਰਟੀ ਕਰਮਚਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਭੁਗਤਾਨ ਕਰਨ ਲਈ ਉਸ ਪੈਸੇ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਨ ਦਾ ਦੋਸ਼ ਲਗਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਅੰਦਾਜ਼ਾ

ਲਗਾਇਆ ਕਿ ਨੈਸ਼ਨਲ ਰੈਲੀ ਨੇ 4 ਮਿਲੀਅਨ ਤੋਂ ਵੱਧ ਦਾ ਗਬਨ ਕੀਤਾ, 474,000 ਜਿਸ ਵਿਚੋਂ ਲੇ ਪੇਨ ਨਿੱਜੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਪਹਿਲਾਂ ਇੱਕ ਐੱਮ.ਈ.ਪੀ. ਵਜੋਂ ਅਤੇ ਫਿਰ ਬਾਅਦ ਵਿਚ ਪਾਰਟੀ ਪ੍ਰਧਾਨ ਵਜੋਂ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਸੀ। 150 ਪੰਨਿਆਂ ਤੋਂ ਵੱਧ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਵਿਚ, ਕੇਸ ਦੀ ਸੁਣਵਾਈ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਤਿੰਨ ਜੱਜਾਂ ਦੇ ਪੈਨਲ ਨੇ ਫੈਸਲਾ ਸੁਣਾਇਆ ਕਿ ਪਾਰਟੀ ਦੀ ਯੋਜਨਾ ਨੇ ਇਸ ਨੂੰ ਫਰਾਂਸੀਸੀ ਰਾਜਨੀਤਿਕ ਪਾਰਟੀਆਂ ਲਈ ਖੇਡ ਦੇ ਮੈਦਾਨ ਨੂੰ ਵੀ ਬਰਾਬਰ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਖਰਚ ਨਿਯਮਾਂ ਨੂੰ

ਪ੍ਰਭਾਵਸ਼ਾਲੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਬਾਈਪਾਸ ਕਰਨ ਦੀ ਆਗਿਆ ਦਿੱਤੀ।

ਅਨੁਮਾਨਤ ਤੌਰ 'ਤੇ, ਜਦੋਂ ਵੀ ਬੁਨਿਆਦੀ ਜਵਾਬਦੇਹੀ ਨਿਯਮ ਲਾਗੂ ਕੀਤੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ, ਤਾਂ ਸੱਜੇ ਪੱਖੀ ਹਮੇਸ਼ਾ ਪੀੜਤ ਦਾ ਕਿਰਦਾਰ ਨਿਭਾਉਂਦੇ ਹਨ। ਮਾਰੀਨ ਲੇ ਪੇਨ ਇਸ ਸਮੇਂ ਇਹੀ ਕਰ ਰਹੀ ਹੈ। ਉਹ ਦਾਅਵਾ ਕਰ ਰਹੀ ਹੈ ਕਿ ਫਰਾਂਸ ਹੁਣ "ਜ਼ਾਲਮ ਜੱਜ" ਦੇ ਅਧੀਨ ਇੱਕ 'ਜ਼ਾਲਮ' ਸ਼ਾਸਨ ਹੈ। ਹੈਰਾਨੀ ਦੀ ਗੱਲ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਨਾਲ 'ਦਾ ਟੈਲੀਗ੍ਰਾਫ' ਅਤੇ 'ਦਾ ਸਪੈਕਟੇਟਰ' ਦੇ ਸੰਪਾਦਕ ਸਹਿਮਤ ਜਾਪਦੇ ਹਨ। ਪਰ ਅਸਲ ਨਿਆਂ ਪੀੜਤ ਸਮੂਹਾਂ ਦੇ 'ਡੈਮਾਗੋਗ' ਜਾਂ ਸੱਜੇ-ਪੱਖੀ 'ਟੈਬਲਾਇਡ' ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ। ਇਹ ਲੋਕਤੰਤਰ ਦੇ ਸਭ ਤੋਂ ਬੁਨਿਆਦੀ ਸਿਧਾਂਤ ਨੂੰ ਕਾਇਮ ਰੱਖਦਾ ਹੈ, ਕਿ ਅਸੀਂ ਇੱਕ ਸਮਾਜ ਵਿਚ ਰਹਿੰਦੇ ਹਾਂ, ਉਸ ਸਮਾਜ ਦੇ ਕੁਝ ਨਿਯਮ ਹਨ, ਜਿੰਨ੍ਹਾਂ 'ਤੇ ਅਸੀਂ ਸਾਰੇ ਸਹਿਮਤੀ ਪ੍ਰਗਟ ਕਰਦੇ ਹਾਂ ਅਤੇ ਚੱਲਦੇ ਵੀ ਹਾਂ। ਜੇ ਵੀ ਕੋਈ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨਿਯਮਾਂ ਨੂੰ ਤੋੜਦਾ ਹੈ, ਉਸ ਨੂੰ ਕਾਨੂੰਨ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਕਰਨਾ ਪੈਣਾ ਹੈ ਅਤੇ ਉਸ ਨੂੰ ਨਤੀਜੇ ਭੁਗਤਣ ਲਈ ਵੀ ਤਿਆਰ ਰਹਿਣਾ ਪੈਣਾ ਹੈ। ਇਸ ਇਤਿਹਾਸਕ ਅਦਾਲਤੀ ਫੈਸਲੇ ਨੇ ਇਹ ਸਾਬਤ ਕਰ ਦਿਖਾਇਆ ਕਿ ਅੱਜ ਵੀ ਫਰਾਂਸ ਵਿਚ ਕਾਨੂੰਨ ਦਾ ਰਾਜ ਜਿਉਂਦਾ ਹੈ- ਵਿਵੇ ਲਾ ਰਿਪਬਲਿਕ! - ਅਰਥਾਤ "ਗਣਤੰਤਰ ਜ਼ਿੰਦਾਬਾਦ!" ਹੁਣ ਸੁਆਲ ਇਹ ਉਠਦਾ ਹੈ, ਕਿ ਕੀ ਸਾਡੇ ਮੁਲਕਾਂ ਵਿਚ ਕਾਨੂੰਨੀ ਵਿਵਸਥਾ ਦੇ 'ਘੜ੍ਹਮ ਚੌਧਰੀ' ਬਣੇ ਬੈਠੇ ਲੀਡਰ ਆਪਣੀ ਦਖਲਅੰਦਾਜ਼ੀ ਬੰਦ ਕਰ ਕੇ, ਕਾਨੂੰਨ ਜਾਂ ਜੱਜਾਂ ਨੂੰ ਆਜ਼ਾਦ ਫੈਸਲੇ ਕਰਨ ਦੇਣਗੇ? ਜਾਂ ਪ੍ਰਨਾਲਾ ਓਥੇ ਦਾ ਓਥੇ ਹੀ ਰਹੇਗਾ?

ਵਕਫ਼ ਦੇ ਅਰਥ ਤੇ ਮੌਜੂਦਾ ਵਕਫ਼ ਸੋਧ ਬਿਲ ਵਿਵਾਦ !

ਪਿਛਲੇ ਕੁਝ ਮਹੀਨਿਆਂ ਤੋਂ ਵਕਫ਼ ਬੋਰਡ ਬਿਲ ਨੂੰ ਲੈ ਕੇ ਜੋ ਦੇਸ਼ ਦੀ ਸੱਤਾਧਾਰੀ ਤੇ ਵਿਰੋਧੀ ਧਿਰਾਂ 'ਚ ਰੱਸਾ-ਕਸੀ ਵਾਲਾ ਮਾਹੌਲ ਚੱਲ ਰਿਹਾ ਸੀ ਆਖਿਰ ਉਸ ਵਕਫ਼ ਬਿਲ ਨੂੰ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਲੋਕ ਸਭਾ ਵਿਚ ਪੇਸ਼ ਕਰਦਿਆਂ ਪਾਸ ਕਰਵਾ ਦਿੱਤਾ।

ਹਾਲਾਂਕਿ ਬਿਲ ਸੰਬੰਧੀ ਵਧੇਰੇ ਮਾਹਿਰਾਂ ਦਾ ਕਹਿਣਾ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਬਿਲ ਦੀ ਮੁਸਲਮਾਨਾਂ ਨੂੰ ਕਦਾਚਿਤ ਲੋੜ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਲਗਦਾ ਹੈ ਕਿ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਅਜਿਹੇ ਬਿਲਾਂ ਨੂੰ ਪੇਸ਼ ਕਰਨ ਦਾ ਮਕਸਦ ਜਿੱਥੇ ਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਦਰਪੇਸ਼ ਮੁੱਖ ਮੁੱਦਿਆਂ ਤੋਂ ਲੋਕਾਂ ਦਾ ਧਿਆਨ ਹਟਾਉਣਾ ਹੈ, ਉਥੇ ਹੀ ਇਸ ਦੇ ਜ਼ਰੀਏ

ਮੁਹੰਮਦ ਅਬਾਸ ਧਾਲੀਵਾਲ

ਵਕਫ਼ ਜਾਇਦਾਦਾਂ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਦੀ ਪੂਰਤੀ ਲਈ ਵਰਤਣਾ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਜਿੱਥੇ ਸਰਕਾਰ ਇਸ ਸੰਸ਼ੋਧਨ ਬਿਲ ਦੇ ਸੰਦਰਭ ਵਿਚ ਇਹ ਦਾਅਵਾ ਕਰਦੀ ਨਹੀਂ ਬੱਕਦੀ ਕਿ ਇਹ ਗ਼ਰੀਬ ਮੁਸਲਮਾਨਾਂ ਦੇ ਹੱਕਾਂ ਦੀ ਹਿਫ਼ਾਜ਼ਤ ਕਰੇਗਾ ਉਥੇ ਹੀ ਮੁਸਲਿਮ ਭਾਈਚਾਰੇ ਦੇ ਵਧੇਰੇ ਲੋਕ ਅਤੇ ਵਿਰੋਧੀ ਧਿਰ ਇਸ ਉਕਤ ਵਿਵਾਦਪੂਰਨ ਬਿਲ ਨੂੰ ਵਕਫ਼ ਜਾਇਦਾਦਾਂ ਨੂੰ ਖੋਰਾ ਲਾਉਣ ਵਾਲਾ ਅਤੇ ਇੱਕ ਧਰਮ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਦੇ ਮੂਲ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਨੂੰ ਵਲੰਧਰੇ ਜਾਣ ਵਾਲਾ ਕਰਾਰ ਦੇ ਰਹੇ ਹਨ।

ਇਸ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਕਿ ਅਸੀਂ ਉਕਤ ਵਕਫ਼ ਬਿਲ ਦੀ ਚਰਚਾ ਨੂੰ ਅੱਗੇ ਤੋਰੀਏ, ਆਓ! ਸਭ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਇਸ ਵਕਫ਼ ਸ਼ਬਦ ਦੀ ਉਤਪਤੀ ਤੇ ਅਰਥਾਂ ਨੂੰ ਵੇਖਦੇ ਹਾਂ। ਇਹ ਅਰਬੀ ਭਾਸ਼ਾ ਦਾ ਸ਼ਬਦ ਹੈ, ਜਿਸ ਦੇ ਅਰਥ ਹਨ ਰੁਕਣਾ, ਖੜ੍ਹੇ ਹੋਣਾ ਠਹਿਰਨਾ ਆਦਿ। ਜਦੋਂ ਇਸ ਸ਼ਬਦ ਨੂੰ ਇਸਲਾਮੀ ਭਾਸ਼ਾ ਦੇ ਨਜ਼ਰੀਏ ਤੋਂ ਵੇਖਦੇ ਹਾਂ ਤਾਂ ਇਸ ਦਾ ਮਤਲਬ ਹੈ 'ਰੱਬ ਦੇ ਨਾਮ 'ਤੇ ਦਾਨ ਕੀਤੀ ਗਈ ਜਾਇਦਾਦ'। ਜਿਕਰਯੋਗ ਹੈ ਕਿ ਵਕਫ਼ ਦੇ ਤਹਿਤ ਕੋਈ ਵੀ ਮੁਸਲਮਾਨ ਆਪਣੀ ਜਾਇਦਾਦ (ਜ਼ਮੀਨ, ਮਕਾਨ ਆਦਿ) ਵਕਫ਼ (ਭਾਵ ਰੱਬ ਦੇ ਨਾਂ) ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਫਿਰ ਇਸ ਵਕਫ਼ ਜਾਇਦਾਦ ਨੂੰ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਕਰ ਗ਼ਰੀਬ ਮੁਸਲਮਾਨਾਂ ਦੇ ਭਲਾਈ ਦੇ ਕੰਮਾਂ ਹਿੱਤ ਵਰਤਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਮੈਨੂੰ ਯਾਦ ਹੈ ਜਦੋਂ ਮੈਂ +2 ਦਾ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਸੀ ਤਾਂ ਪੰਜਾਬ ਵਕਫ਼ ਬੋਰਡ ਵੱਲੋਂ ਮੈਨੂੰ ਸਾਲ ਦਾ ਕਰੀਬ 1500 ਰੁਪਏ ਵਜੀਫਾ ਮੁਹੱਈਆ ਕਰਵਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਸੀ, ਜੋ ਉਨੀਂ ਦਿਨੀਂ ਮੇਰੇ ਕਾਲਜ ਦੀ ਸਾਲਾਨਾ ਫੀਸ ਆਦਿ

ਭਰਨ ਲਈ ਕਾਫ਼ੀ ਮਦਦਗਾਰ ਸਿੱਧ ਹੁੰਦਾ ਸੀ। ਇਸੇ ਪ੍ਰਕਾਰ ਵਕਫ਼ ਜਾਇਦਾਦਾਂ ਤੋਂ ਹੋਣ ਵਾਲੀ ਆਮਦਨ ਨੂੰ ਯਤੀਮ ਬੱਚਿਆਂ, ਵਿਧਵਾਵਾਂ ਅਤੇ ਅਪਾਹਿਸ਼ ਤੇ ਗ਼ਰੀਬ ਜਰੂਰਤਮੰਦ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਭਲਾਈ ਦੇ ਕੰਮਾਂ ਵਿਚ ਖਰਚ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਇੱਥੇ ਇਹ ਗੱਲ ਵੀ ਜਿਕਰਯੋਗ ਹੈ ਕਿ ਇੱਕ ਵਾਰ ਵਕਫ਼ ਹੋਈ ਜਾਇਦਾਦ ਫਿਰ ਕਦੇ ਵੀ ਗੈਰ-ਵਕਫ਼ ਨਹੀਂ ਬਣ ਸਕਦੀ।

ਵਕਫ਼ ਸੰਬੰਧੀ ਜਦੋਂ ਅਸੀਂ ਭਾਰਤੀ ਵਕਫ਼ ਬੋਰਡ ਦੇ ਇਤਿਹਾਸ 'ਤੇ ਝਾਤ ਮਾਰਦੇ ਹਾਂ ਤਾਂ ਅਸੀਂ ਵੇਖਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਵਕਫ਼ ਐਕਟ ਪਹਿਲੀ ਵਾਰ 1954 ਵਿਚ ਵਜੂਦ 'ਚ ਆਇਆ। 1995 ਵਿਚ ਨਵਾਂ ਕਾਨੂੰਨ ਬਣਿਆ, ਜਿਸ ਵਿਚ ਰਾਜਾਂ ਨੂੰ ਵਕਫ਼ ਬੋਰਡ ਬਣਾਉਣ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ। ਇਸ ਉਪਰੰਤ 2013 ਵਿਚ ਸੋਧ ਕਰਦਿਆਂ ਧਾਰਾ-40 ਜੋੜੀ ਗਈ, ਜਿਸ ਨਾਲ ਬੋਰਡ ਨੂੰ ਆਪਣੇ-ਆਪ ਜਾਇਦਾਦ ਨੂੰ ਵਕਫ਼ ਐਲਾਨਣ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਮਿਲਿਆ।

ਹੁਣ ਜੋ ਬਿਲ ਲੋਕ ਸਭਾ ਵਿਚ ਮੌਜੂਦਾ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਉਸ ਵਿਚ ਧਾਰਾ-40 ਹਟਾਈ ਗਈ ਭਾਵ ਹੁਣ ਵਕਫ਼ ਬੋਰਡ ਆਪਣੇ-ਆਪ ਜਾਇਦਾਦ ਨੂੰ ਵਕਫ਼ ਨਹੀਂ ਐਲਾਨ ਸਕੇਗਾ। ਅਤੇ ਇਸ ਦੇ ਨਾਲ ਹੀ ਹੁਣ ਸਰਕਾਰੀ ਜਾਇਦਾਦ ਨੂੰ ਵਕਫ਼ ਨਹੀਂ ਮੰਨਿਆ ਜਾਵੇਗਾ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਕੇਂਦਰੀ ਵਕਫ਼ ਕੌਂਸਲ ਵਿਚ ਹੁਣ 2 ਗੈਰ-ਮੁਸਲਿਮ ਅਤੇ 2 ਮਹਿਲਾ ਮੈਂਬਰ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਣਗੇ। ਹੁਣ ਵਕਫ਼ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਵਿਚ ਨਾਨ-ਮੁਸਲਿਮ ਜੱਜ ਵੀ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋ ਸਕਣਗੇ।

ਉਧਰ ਵਿਰੋਧੀ ਪਾਰਟੀਆਂ ਦਾ ਤਰਕ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਬਿਲ ਮੁਸਲਿਮਾਂ ਦੀ ਧਾਰਮਿਕ ਆਜ਼ਾਦੀ 'ਤੇ ਹਮਲਾ ਹੈ। ਇਸ ਰਾਹੀਂ ਸਰਕਾਰ ਵਕਫ਼ ਜਾਇਦਾਦਾਂ 'ਤੇ ਕਬਜ਼ਾ ਕਰਨਾ ਚਾਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਦੇ ਨਾਲ ਨਾਲ ਇਹ ਸੰਵਿਧਾਨ ਵਿਰੁੱਧ ਹੈ, ਕਿਉਂਕਿ ਸਿਰਫ਼ ਇੱਕ ਧਰਮ ਲਈ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਕਾਨੂੰਨ ਹੈ।

ਵਕਫ਼ (ਸੰਸ਼ੋਧਨ) ਬਿੱਲ, ਜੋ ਭਾਰਤ ਦੀ ਸਰਕਾਰ ਵੱਲੋਂ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਮੁਸਲਿਮ ਜ਼ਮੀਨੀ ਫੰਡਾਂ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਵਕਫ਼ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਦੇ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਵਿਚ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਤਬਦੀਲੀਆਂ ਦਾ ਸੂਝਾਅ ਦਿੰਦਾ ਹੈ। ਬੋਰਡ ਵਿਚ ਗੈਰ-ਮੁਸਲਿਮ ਮੈਂਬਰਾਂ ਨੂੰ ਸ਼ਾਮਲ ਕਰਨ ਦਾ ਪ੍ਰਸਤਾਵ ਹੈ ਅਤੇ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਵਕਫ਼ ਸੰਪਤੀ ਨਾਲ ਸਬੰਧਿਤ ਵਿਵਾਦਾਂ ਦੀ ਅਧਿਕਾਰਤਾ ਦੇਣ ਦੀ ਗੱਲ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਜਿੱਥੇ ਸਰਕਾਰ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਕਦਮ ਭ੍ਰਿਸ਼ਟਾਚਾਰ ਨਾਲ ਲੜਨ ਅਤੇ ਪ੍ਰਬੰਧਨ ਵਿਚ ਸੁਧਾਰ ਲਿਆਉਣ ਲਈ ਉਠਾਏ ਜਾ ਰਹੇ ਹਨ, ਉਥੇ ਆਲੋਚਕਾਂ ਦਾ ਮੰਨਣਾ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਤਦਬੀਲੀਆਂ ਮੁਸਲਿਮ ਜਾਇਦਾਦ ਦੇ

ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਵਿਚ ਦਖਲਅੰਦਾਜ਼ੀ ਕਰਨ ਅਤੇ ਮੁਸਲਿਮ ਧਾਰਮਿਕ ਸੰਸਥਾਵਾਂ 'ਤੇ ਸਰਕਾਰੀ ਨਿਯੰਤਰਣ ਵਧਾਉਣ ਵਾਲੀਆਂ ਹਨ।

ਵਿਰੋਧੀ ਧਿਰਾਂ ਅਤੇ ਮੁਸਲਿਮ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਨੇ ਇਸ ਬਿੱਲ ਦੇ ਖ਼ਿਲਾਫ਼ ਤਿੱਖਾ ਵਿਰੋਧ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਕਹਿਣਾ ਹੈ ਕਿ ਕੁਝ ਪ੍ਰੋਵਿਜ਼ਨ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ 'ਵਕਫ਼ ਬਾਈ ਯੂਜ਼ਰ' ਕਾਨਸੈਪਟ ਨੂੰ

ਹਟਾਉਣਾ- ਜੋ ਕਿ ਅਣਪੱਤਰ ਕੀਤੀਆਂ ਜਾਇਦਾਦਾਂ ਨੂੰ ਵੀ ਵਕਫ਼ ਅਪੱਤਰਿਤ ਕਰਨ ਦੀ ਆਗਿਆ ਦਿੰਦਾ ਹੈ- ਕਈ ਵਕਫ਼ ਜਾਇਦਾਦਾਂ ਨੂੰ ਖ਼ਤਰੇ ਵਿਚ ਪਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਵਕਫ਼ ਬੋਰਡਜ਼ ਦੇ ਮੁੱਖ ਕਾਰਜਕਾਰੀ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਗੈਰ-ਮੁਸਲਿਮਾਂ ਨੂੰ ਤਾਇਨਾਤ ਕਰਨ ਦਾ ਪ੍ਰਸਤਾਵ ਇਸ ਗੱਲ ਨੂੰ ਲੈ ਕੇ ਚਿੰਤਾ ਉਤਪੰਨ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਨਾਲ ਧਾਰਮਿਕ ਅਤੇ ਸਾਂਸਕ੍ਰਿਤਿਕ ਪੱਖਾਂ ਵਿਚ ਦਖਲਅੰਦਾਜ਼ੀ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ।

ਉਧਰ ਬਿੱਲ ਪੇਸ਼ ਹੋਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਕਾਂਗਰਸ ਨੇਤਾ ਗੌਰਵ ਗੋਗੋਈ ਨੇ ਇਸ ਬਿਲ ਦਾ ਸਖ਼ਤ ਵਿਰੋਧ ਕਰਦਿਆਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਹ ਦੇਸ਼ ਵਿਚ ਸ਼ਾਂਤੀ ਭੰਗ ਕਰੇਗਾ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ, 'ਜੇ ਪੀ ਸੀ ਵਿਚ ਧਾਰਾ-ਦਰ-ਧਾਰਾ ਚਰਚਾ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਸੀ, ਜੋ ਨਹੀਂ ਹੋਈ। ਸਰਕਾਰ ਦਾ ਪਹਿਲੇ ਦਿਨ ਤੋਂ ਹੀ ਰਵੱਈਆ ਅਜਿਹਾ ਕਾਨੂੰਨ ਲਿਆਉਣ ਦਾ ਰਿਹਾ ਹੈ, ਜੋ ਸੰਵਿਧਾਨ ਅਤੇ ਘੱਟ ਗਿਣਤੀਆਂ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਹੋਵੇ, ਜਿਸ ਨਾਲ ਦੇਸ਼ ਦੀ ਸ਼ਾਂਤੀ ਭੰਗ ਹੋਵੇ।'

ਜਦੋਂ ਕਿ ਦੇਸ਼ 'ਚ ਮੁਸਲਮਾਨਾਂ ਦੀ ਰਹਿਨੁਮਾਈ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਆਲ ਇੰਡੀਆ ਮੁਸਲਿਮ ਪਰਸਨਲ ਲਾਅ ਬੋਰਡ ਨੇ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਵਕਫ਼ (ਸੋਧ) ਬਿੱਲ ਨੂੰ ਅਦਾਲਤ ਵਿਚ ਚੁਣੌਤੀ ਦੇਵੇਗਾ। ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਕਾਨੂੰਨ ਵਾਪਸ ਨਹੀਂ ਲਿਆ ਜਾਂਦਾ, ਬੋਰਡ ਟਿਕ ਕੇ ਨਹੀਂ ਬੈਠੇਗਾ।

ਬੋਰਡ ਨੇ ਇਸ ਨੂੰ 'ਕਾਲਾ ਕਾਨੂੰਨ' ਕਰਾਰ ਦਿੱਤਾ ਅਤੇ ਇਸ ਨੂੰ ਭਾਈਚਾਰੇ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਨੂੰ ਖ਼ਤਰੇ 'ਚ ਪਾਉਣ ਵਾਲਾ ਕਰਾਰ ਦਿੱਤਾ।

ਇਸ ਦੌਰਾਨ ਬੋਰਡ ਦੇ ਮੈਂਬਰ ਮੁਹੰਮਦ ਅਦੀਬ ਨੇ ਪ੍ਰੈੱਸ ਕਾਨਫਰੰਸ ਵਿਚ ਬਿੱਲ ਦੀ ਆਲੋਚਨਾ ਕਰਦਿਆਂ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਕਿ ਇਹ ਮੁਸਲਿਮ ਭਾਈਚਾਰੇ ਦੀ ਜਾਇਦਾਦ ਨੂੰ ਜ਼ਬਤ

ਫਾਰਮੈਟਾਂ ਰਾਹੀਂ 97.27 ਲੱਖ ਤੋਂ ਵੱਧ ਪਟੀਸ਼ਨਾਂ, ਮੈਮੋਰੈਂਡਮ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਏ ਸਨ ਅਤੇ ਜੇ ਪੀ ਸੀ ਨੇ ਆਪਣੀ ਰਿਪੋਰਟ ਨੂੰ ਅੰਤਮ ਰੂਪ ਦੇਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚੋਂ ਹਰੇਕ ਨੂੰ ਦੇਖਿਆ ਸੀ। 25 ਰਾਜਾਂ ਅਤੇ ਕੇਂਦਰ ਸ਼ਾਸਤ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ਾਂ ਦੇ ਵਕਫ਼ ਬੋਰਡਾਂ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ 284 ਵਕਫ਼ਾਂ ਨੇ ਬਿੱਲ 'ਤੇ ਆਪਣੇ ਵਿਚਾਰ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੇ ਹਨ। ਕਾਨੂੰਨੀ ਸ਼ਖਸੀਅਤਾਂ, ਚੈਰੀਟੇਬਲ ਸੰਸਥਾਵਾਂ, ਸਿੱਖਿਆ ਸ਼ਾਸਤਰੀਆਂ ਅਤੇ ਧਾਰਮਿਕ ਆਗੂਆਂ ਸਮੇਤ ਹੋਰਨਾਂ ਨੇ ਵੀ ਆਪਣੇ ਵਿਚਾਰ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੇ ਹਨ।

ਰਿਜ਼ਜੂ ਨੇ ਇਹ ਵੀ ਕਿਹਾ ਕਿ, 'ਸਰਕਾਰ ਕਿਸੇ ਵੀ ਧਾਰਮਿਕ ਸੰਸਥਾ ਵਿਚ ਦਖਲ ਨਹੀਂ ਦੇਵੇਗੀ। ਯੂ ਪੀ ਏ ਸਰਕਾਰ ਵੱਲੋਂ ਵਕਫ਼ ਕਾਨੂੰਨ ਵਿਚ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਤਬਦੀਲੀਆਂ ਨੇ ਇਸ ਨੂੰ ਹੋਰ ਕਾਨੂੰਨਾਂ ਉੱਤੇ ਬਹੁਤ ਪ੍ਰਭਾਵ ਪਾਇਆ, ਇਸ ਲਈ ਨਵੀਆਂ ਸੋਧਾਂ ਦੀ ਲੋੜ ਸੀ।' ਬਿੱਲ ਅਨੁਸਾਰ ਕਿਸੇ ਵੀ ਕਾਨੂੰਨ ਅਧੀਨ ਮੁਸਲਮਾਨਾਂ ਵੱਲੋਂ ਬਣਾਏ ਗਏ ਟਰੱਸਟਾਂ ਨੂੰ ਹੁਣ ਵਕਫ਼ ਨਹੀਂ ਮੰਨਿਆ ਜਾਵੇਗਾ, ਜਿਸ ਨਾਲ ਟਰੱਸਟਾਂ 'ਤੇ ਪੂਰਾ ਨਿਯੰਤਰਣ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਇਆ ਜਾਵੇਗਾ।

ਬਿੱਲ ਇਹ ਵੀ ਪ੍ਰਸਤਾਵ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕੁਲੈਕਟਰ ਦੇ ਰੈਂਕ ਤੋਂ ਉੱਪਰ ਦਾ ਇੱਕ ਅਧਿਕਾਰੀ ਵਕਫ਼ ਵਜੋਂ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਸਰਕਾਰੀ ਜਾਇਦਾਦਾਂ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕਰੇਗਾ। ਵਿਵਾਦਾਂ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿਚ ਸੀਨੀਅਰ ਸਰਕਾਰੀ ਅਧਿਕਾਰੀ ਕੋਲ ਅੰਤਿਮ ਫੈਸਲਾ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿ ਕੋਈ ਜਾਇਦਾਦ ਵਕਫ਼ ਦੀ ਹੈ ਜਾਂ ਸਰਕਾਰ ਦੀ। ਇਹ ਮੌਜੂਦਾ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਦੀ ਥਾਂ ਲੈਂਦਾ ਹੈ, ਜਿੱਥੇ ਵਕਫ਼ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲਾਂ ਦੁਆਰਾ ਅਜਿਹੇ ਫੈਸਲੇ ਲਏ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਇਸ ਦੇ ਨਾਲ ਹੀ ਬਿੱਲ ਪ੍ਰਸਤਾਵਿਤ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਗੈਰ-ਮੁਸਲਿਮ ਮੈਂਬਰਾਂ ਨੂੰ ਕੇਂਦਰੀ ਅਤੇ ਰਾਜ ਵਕਫ਼ ਬੋਰਡਾਂ ਵਿਚ ਸਮਾਵੇਸ਼ ਲਈ ਸ਼ਾਮਲ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ।

ਸਰਕਾਰ ਦਾ ਇਹ ਵੀ ਕਹਿਣਾ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਸੋਧ ਬਿਲ ਪਾਰਦਰਸ਼ਿਤਾ ਅਤੇ ਕੁਸ਼ਲ ਪ੍ਰਬੰਧਨ ਲਈ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਸ ਦਾ ਗ਼ਰੀਬ ਮੁਸਲਮਾਨਾਂ ਨੂੰ ਫ਼ਾਇਦਾ ਹੋਵੇਗਾ। ਇਸ ਨਾਲ ਧਾਰਾ-40 ਦੇ ਦੁਰਪ੍ਰਯੋਗ ਨਾਲ ਪੈਦਾ ਹੋਏ ਵਿਵਾਦ ਖ਼ਤਮ ਹੋਣਗੇ।

ਕੁੱਲ ਮਿਲਾ ਕੇ ਇਹ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਵਕਫ਼ ਸੋਧ ਬਿਲ ਦੇ ਕਾਨੂੰਨੀ ਰੂਪ ਧਾਰਨ ਕਰਨ ਨਾਲ ਵਕਫ਼ ਬੋਰਡ ਦੀਆਂ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਘੱਟਣਗੀਆਂ। ਇਸ ਦੇ ਨਾਲ ਨਾਲ ਜਾਇਦਾਦ ਦਾ ਪ੍ਰਬੰਧਨ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਨਿਯੰਤਰਣ ਵਿਚ ਆਵੇਗਾ। ਇਹੋ ਵਜ੍ਹਾ ਹੈ ਕਿ ਮੁਸਲਮਾਨ ਅਤੇ ਵਿਰੋਧੀ ਧਿਰਾਂ ਇਸ ਵਕਫ਼ ਸੋਧ ਬਿਲ ਨੂੰ ਵਕਫ਼ ਜਾਇਦਾਦਾਂ ਨੂੰ ਖੋਰਾ ਲਾਉਣ ਵਾਲਾ ਮੁਸਲਮਾਨਾਂ ਦੇ ਧਾਰਮਿਕ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿਚ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਫ਼ਜ਼ੂਲ ਦਖਲ ਵਜੋਂ ਵੇਖ ਰਹੇ ਹਨ।

ਫੌਜ ਵਿਚ ਨੌਕਰੀ ਕਰਦਿਆਂ ਕਦੇ ਤਿੰਨ ਮਹੀਨੇ ਬਾਅਦ ਅਤੇ ਕਦੇ ਚਾਰ ਮਹੀਨੇ ਬਾਅਦ ਘਰ ਜਾਣ ਦਾ ਮੌਕਾ ਮਿਲਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਵਾਰ ਜਦੋਂ ਛੁੱਟੀ ਕੱਟ ਕੇ ਵਾਪਸ ਬਟਾਲੀਅਨ 'ਚ ਮੁੜਿਆ ਤਾਂ ਇਕ ਦਿਨ ਵੀਡੀਓ ਕਾਲ 'ਤੇ ਗੱਲ ਕਰਦਿਆਂ ਮੇਰਾ ਧਿਆਨ ਫਰਿਜ਼ 'ਤੇ ਰੱਖੀ ਆਪਣੀ ਪੱਗ 'ਤੇ ਪਿਆ। ਮੈਨੂੰ ਛੁੱਟੀ ਕੱਟ ਕੇ ਆਏ ਨੂੰ ਤਕਰੀਬਨ ਇਕ ਮਹੀਨਾ ਹੋ ਚਲਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਮੇਰੀ ਪੱਗ ਉਝ ਹੀ ਬੱਝੀ ਪਈ ਫਰਿਜ਼ 'ਤੇ ਰੱਖੀ ਸੀ। ਮੈਂ ਆਪਣੀ ਪਤਨੀ ਨੂੰ ਪੁੱਛਿਆ, 'ਕੀ ਗੱਲ, ਮੇਰੀ ਇਹ ਪੱਗ ਧੋ ਕੇ ਸਾਂਭੀ ਨਹੀਂ?'

ਡਾ. ਨਿਸ਼ਾਨ ਸਿੰਘ ਰਾਠੌਰ
ਫੋਨ: 90414-98009

ਉਹ ਕਹਿੰਦੀ, 'ਨਾ ਜੀ, ਮੈਂ ਤਿੰਨ- ਚਾਰ ਮਹੀਨੇ ਤੱਕ ਜਾਂ ਜਿੰਨਾ ਚਿਰ ਤੁਸੀਂ ਦੁਬਾਰਾ ਛੁੱਟੀ ਨਹੀਂ ਆਉਂਦੇ, ਉਨਾ ਚਿਰ ਤੱਕ ਪੱਗ ਨਹੀਂ ਧੋਂਦੀ ਤੇ ਇਹ ਇੰਝ ਹੀ ਬੱਝੀ ਪਈ ਰਹਿੰਦੀ ਹੈ।' 'ਇੰਝ ਕਿਉਂ?' ਮੈਂ ਕਾਰਨ ਪੁੱਛਿਆ। ਉਹ ਕਹਿੰਦੀ, 'ਬੰਦੇ ਦੀ ਪੱਗ ਘਰ 'ਚ ਪਈ ਹੋਵੇ ਤਾਂ ਜਨਾਨੀ ਨੂੰ ਹੌਸਲਾ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ।' 'ਅੱਛ!' ਇਹ ਗੱਲ ਸੁਣ ਕੇ ਮੈਨੂੰ ਹੈਰਾਨੀ ਹੋਈ।

ਪੱਗ ਦਾ ਹੌਸਲਾ

'ਆਹੋ! ਨਾਲੇ ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਡਰ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਪਿਓ ਦੀ ਪੱਗ ਘਰ ਪਈ ਹੈ। ਪਿਓ ਦੀ ਪੱਗ ਦਾ ਪਿਓ ਜਿੰਨਾ ਹੀ ਰੋਬ ਹੁੰਦਾ ਹੈ।' ਮੇਰੀ ਪਤਨੀ ਨੇ ਆਪਣੇ ਦਿਲ ਦੀ ਗੱਲ ਦੱਸਦਿਆਂ ਕਿਹਾ।

ਮੈਨੂੰ ਹੈਰਾਨੀ ਹੋਈ ਕਿ ਮੇਰੀ ਪਤਨੀ ਆਧੁਨਿਕ ਵਿਚਾਰਾਂ ਦੀ ਹੋ ਕੇ ਵੀ ਇਹੋ ਜਿਹੇ ਕਾਰਜ ਕਰਦੀ ਹੈ ਪਰ ਫੇਰ ਮੈਨੂੰ ਯਾਦ ਆਇਆ ਕਿ ਬਿਲਕੁਲ ਇਹੋ ਗੱਲ ਸਾਡੇ ਦਾਦੀ ਜੀ ਵੀ ਕਹਿੰਦੇ ਹੁੰਦੇ ਸਨ। ਉਹ ਕਹਿੰਦੇ ਸਨ ਕਿ ਬੰਦੇ ਦੀ ਜੁੱਤੀ ਅਤੇ ਪੱਗ ਦਾ ਉਹੀਓ ਰੁਤਬਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਜਿਹੜਾ ਬੰਦੇ ਦਾ ਆਪਣਾ ਰੁਤਬਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਵਿਹੜਿਓਂ ਬਾਹਰ ਮਰਦ (ਬੰਦੇ) ਦੀ ਜੁੱਤੀ ਲੱਥੀ ਹੋਵੇ ਤਾਂ ਕਿਸੇ ਮੁਸ਼ਟੰਡੇ ਦੀ ਹਿਮੰਤ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੀ ਕਿ ਉਹ ਮੈਲੀ ਅੱਖ ਨਾਲ ਉਸ ਘਰ ਕੰਨੀ ਝਾਕ ਵੀ ਲਵੇ। ਖੈਰ!

ਇਹਨੂੰ ਅਸੀਂ ਮੁਹੱਬਤ ਜਾਂ ਭਾਵਨਾ ਦਾ ਨਾਮ ਦੇ ਸਕਦੇ ਹਾਂ। ਕੁਝ ਵਿਚਾਰਕ ਇਸ ਨੂੰ ਔਰਤ ਦੇ ਸਵੈਮਾਨ ਤੇ ਸੱਟ ਵੀ ਕਹਿ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਪਰ ਸਾਡੇ ਸਭਿਆਚਾਰ ਵਿਚ ਪੱਗ ਨੂੰ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਦਾ ਪ੍ਰਤੀਕ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਖੈਰ, ਹੁਣ ਜ਼ਮਾਨਾ ਬਦਲ ਗਿਆ ਹੈ।

ਪੱਚੀ- ਤੀਹ ਵਰ੍ਹੇ ਪਹਿਲਾਂ ਜਦੋਂ ਅਸੀਂ ਅਜੇ

ਜੁਆਕ ਸਾਂ ਉਦੋਂ ਸਾਡੀ ਮਾਤਾ ਵੀ ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚਾਰਾਂ ਦੀ ਧਾਰਨੀ ਹੁੰਦੀ ਸੀ। ਸਾਡੀ ਦਾਦੀ ਮਾਤਾ ਨੇ ਆਪਣੀਆਂ ਨੂੰਹਾਂ ਨੂੰ ਇਹੋ ਸਿੱਖਿਆ ਦਿੱਤੀ ਕਿ

ਬੰਦੇ ਦੇ ਬਟੂਏ (ਪਰਸ) ਨੂੰ ਹੱਥ ਨਹੀਂ ਲਾਉਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਤੇ ਖੁਦ ਕਦੇ ਪੈਸੇ ਨਹੀਂ ਕੱਢਦੇ ਚਾਹੀਦੇ- ਜਿੰਨੇ ਜਰੂਰਤ ਹੋਵੇ ਬੰਦੇ ਕੋਲੋਂ ਮੰਗ ਲੈਣੇ ਹਨ-

ਪਰ ਉਸਦੇ ਬਟੂਏ ਨੂੰ ਕਦੇ ਹੱਥ ਨਹੀਂ ਲਾਉਣਾ। ਮੇਰੀ ਪਤਨੀ ਭਾਵੇਂ ਆਧੁਨਿਕ ਵਿਚਾਰਾਂ ਦੀ ਧਾਰਨੀ ਹੈ ਪਰ ਉਸਨੇ ਵੀ ਕਦੇ ਮੇਰੇ ਬਟੂਏ ਨੂੰ ਹੱਥ ਨਹੀਂ ਲਾਇਆ। ਬੇਬੇ ਦੱਸਦੀ ਹੁੰਦੀ ਸੀ ਕਿ ਇੰਝ ਕਰਨ ਨਾਲ ਘਰ ਵਿਚ ਬਰਕਤ ਨਹੀਂ ਰਹਿੰਦੀ। ਉਦੋਂ ਔਰਤਾਂ ਵੱਲੋਂ ਆਪਣੇ ਬੰਦਿਆਂ ਦਾ ਨਾਮ ਲੈ ਕੇ ਬੁਲਾਉਣ ਦਾ ਰਿਵਾਜ ਵੀ ਪ੍ਰਚਲਤ ਨਹੀਂ ਸੀ ਹੋਇਆ। ਹੁਣ ਤਾਂ ਗੱਲ ਚਿੱਟੂ-ਮਿੱਟੂ ਤੇ ਅੱਪੜ ਗਈ ਹੈ। ਖੈਰ!

ਪਿਓ ਦੀ ਪੱਗ (ਪਿਓ ਦੇ ਜਿਉਂਦਿਆਂ) ਪੁੱਤਰ ਦੇ ਸਿਰ 'ਤੇ ਨਹੀਂ ਸੀ ਰੱਖੀ ਜਾਂਦੀ। ਹਾਂ, ਪਿਤਾ ਦੀ ਮੌਤ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਪੁੱਤਰ ਦੇ ਸਿਰ 'ਤੇ ਪੱਗ ਰੱਖਣ ਦਾ ਰਿਵਾਜ ਅੱਜ ਵੀ ਚੱਲ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਅਸਲ ਵਿਚ ਇਹ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਦਾ ਅਹਿਸਾਸ ਕਰਵਾਉਣ ਦੀ ਰਸਮ ਹੈ। ਇਸ ਨਾਲ ਇਹ ਪ੍ਰਗਟਾਵਾ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਪਿਓ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਘਰ ਦੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਦਾ ਸਾਰਾ ਬੋਝ ਹੁਣ ਪੁੱਤਰ ਦੇ ਸਿਰ 'ਤੇ ਆ ਗਿਆ ਹੈ।

ਮੈਨੂੰ ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਯਾਦ ਹੈ ਕਿ ਜਦੋਂ ਮੇਰਾ ਵਿਆਹ ਹੋਇਆ ਤਾਂ ਮੇਰੇ ਬਾਪੂ ਜੀ ਨੇ ਮੈਨੂੰ ਇਕ ਗੱਲ ਆਖੀ ਸੀ ਜਦੋਂ ਮੈਂ ਪਹਿਲੀ ਵਾਰ ਆਪਣੀ ਪਤਨੀ ਨਾਲ ਆਪਣੇ ਸਹੁਰੇ ਘਰ ਜਾ

ਰਿਹਾ ਸੀ। ਉਹ ਕਹਿੰਦੇ, 'ਇਕ ਗੱਲ ਯਾਦ ਰੱਖੀ' ਕਾਕਾ, ਆਪਣੀ ਪੱਗ ਨੂੰ ਲਾਹ ਕੇ ਮੰਜੀ ਦੇ ਪਾਵੇ ਨਾਲ ਕਦੇ ਨਾ ਟੰਗੀ।' ਮੈਂ ਕਿਹਾ, 'ਉਹ ਕਿਉਂ?' ਉਹ ਕਹਿੰਦੇ, 'ਇਸ ਨਾਲ ਮਾਣ ਵਿਚ ਫਰਕ ਪੈਂਦਾ ਹੈ। ਸਹੁਰੇ ਘਰ ਜਾ ਕੇ ਜਵਾਈ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਮਰਿਆਦਾ ਵਿਚ ਰਹਿਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਨਾਲ ਜਵਾਈ ਦਾ ਮਾਣ-ਤਾਣ ਬਣਿਆ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ। ਜਿਹੜਾ ਲੋਕ ਇਨ੍ਹਾਂ ਗੱਲਾਂ 'ਤੇ ਅਮਲ ਨਹੀਂ ਕਰਦੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਇੱਜਤ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੀ।'

ਅੱਜ ਦੀ ਪੀੜ੍ਹੀ ਇਨ੍ਹਾਂ ਗੱਲਾਂ ਨੂੰ ਭਾਵੇਂ ਪੂਰਾਣੇ ਵਿਚਾਰ ਸਮਝ ਕੇ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦੇਵੇ ਪ੍ਰੰਤੂ! ਸਾਡੇ ਬਜ਼ੁਰਗਾਂ ਵੱਲੋਂ ਕਹੀਆਂ ਗੱਲਾਂ ਅੱਜ ਵੀ 100 ਫੀਸਦੀ ਸੱਚ ਅਤੇ ਕਾਰਗਰ ਸਾਬਿਤ ਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ। ਅੱਜ ਘਰਾਂ ਵਿਚ ਲੜਾਈ- ਝਗੜੇ ਅਤੇ ਕਲੇਸ਼ ਇਸੇ ਕਰਕੇ ਵੱਧ ਰਹੇ ਹਨ ਕਿਉਂਕਿ ਅਸੀਂ ਆਪਣੇ ਪੁਰਾਤਨ ਰੀਤੀ-ਰਿਵਾਜਾਂ ਨੂੰ ਵਿਸਾਰ ਚੁਕੇ ਹਾਂ। ਆਪਣੀ ਮਰਿਆਦਾ ਨੂੰ ਭੁੱਲ ਚੁਕੇ ਹਾਂ। ਮਰਿਆਦਾ ਦੇ ਘਾਣ ਕਰਕੇ ਅਸੀਂ ਖੁਆਰ ਹੋ ਰਹੇ ਹਾਂ। ਉਹ ਚਾਹੇ ਔਰਤ ਹੋਵੇ ਅਤੇ ਚਾਹੇ ਮਰਦ। ਜਿੰਨਾ ਚਿਰ ਉਹ ਆਪਣੀ ਹੱਦਬੰਦੀਆਂ ਦੀ ਸੀਮਾ ਪਾਰ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ ਉਨਾ ਚਿਰ ਤੱਕ ਉਹ ਇੱਜਤ ਦਾ ਪਾਤਰ ਬਣਿਆ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ, ਮਰਿਆਦਾ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਕਰਦਿਆਂ ਹੀ ਬੰਦਾ ਜਿੱਥੇ ਆਪਣੀਆਂ ਨਜ਼ਰਾਂ ਤੋਂ ਡਿੱਗਦਾ ਹੈ ਉਥੇ ਹੀ ਸਮਾਜ ਦੀਆਂ ਨਜ਼ਰਾਂ ਤੋਂ ਵੀ ਲੱਥ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਪਰ, ਹੁਣ ਜ਼ਮਾਨਾ ਬਦਲ ਗਿਆ ਹੈ।

ਰਮਜ਼ਾਨ ਤੇ ਰੋਜ਼ੇ

ਦੀ ਮਹਿੰਗਾਈ ਹੋ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਰਮਜ਼ਾਨ ਸ਼ਬਦ ਅਸਲ ਵਿਚ ਅਰਬੀ ਸ਼ਬਦ ‘ਰਮਦਾਨ’ ਦਾ ਹੀ ਫਾਰਸੀ ਰੂਪ ਹੈ। ਗੁਰੂ ਅਰਜਨ ਦੇਵ ਜੀ ਨੇ ਇਹ ਸ਼ਬਦ ਵਰਤਿਆ ਹੈ, “ਵਰਤ ਨ ਰਹਉ ਨ ਮਹ ਰਮਦਾਨਾ” ਅਰਥਾਤ ਨਾ ਮੈਂ ਹਿੰਦੂਆਂ ਦਾ ਵਰਤ ਰਖਦਾ ਹਾਂ ਤੇ ਨਾ ਮੁਸਲਮਾਨਾਂ ਦਾ ਰਮਜ਼ਾਨ। ਅਰਬੀ ਸ਼ਬਦ ‘ਰਮਦਾਨ’ ਦਾ ਧਾਤੂ ਹੈ ‘ਰ-ਮ-ਦ’ ਜਿਸਦਾ

ਸੋਮ ਦਾ ਅਰਥ ਹੈ ਰੋਕਣਾ ਅਰਥਾਤ ਤਮਾਮ ਬੁਰਾਈਆਂ ਨੂੰ ਰੋਕਣਾ। ਰਮਜ਼ਾਨ ਸਾਮੀ ਅਸਲੇ ਦਾ ਸ਼ਬਦ ਹੈ ਜਦ ਕਿ ਰੋਜ਼ਾ ਹਿੰਦ-ਆਰਿਆਈ। ਰੋਜ਼ਾ ਸ਼ਬਦ ਦਿਨ ਦੇ ਅਰਥਾਂ ਵਾਲੇ ਰੋਜ਼ ਤੋਂ ਹੀ ਬਣਿਆ ਹੈ, ਏਥੇ ਭਾਵ ਅਰਥ ਹੈ, ਵਰਤ ਵਾਲਾ ਦਿਨ। ਇਸੇ ਤੋਂ ਰੋਜ਼ੀ, ਰੋਜ਼ਮੇਰਾ, ਰੋਜ਼ਗਾਰ, ਰੋਜ਼ਾਨਾ, ਰੋਜ਼ੀਨਾ (ਰੋਜ਼ ਦਾ ਭਤਾ) ਲਫਜ਼ ਬਣੇ ਹਨ। ਇਸਦਾ ਭਾਰੋਪੀ ਮੂਲ ਲਿਉਕ leuk ਹੈ ਜਿਸਦਾ ਅਰਥ ਰੋਸ਼ਨੀ, ਚਮਕ ਹੈ। ਸੰਸਕ੍ਰਿਤ ਲੁਚ ਤੇ ਰੁਚ ਇਸਦੇ ਸਕੇ ਹਨ। ਇਸ ਤੋਂ ਢੇਰ ਸਾਰੇ ਸ਼ਬਦ ਬਣੇ ਹਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚੋਂ ਲੋਚਾ, ਲੋਕ, ਲੋਅ ਆਮ ਜਾਣੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਦਾ light, illumination, illustration ਆਦਿ ਗਿਣਾਉਣਯੋਗ ਹਨ। ਫਾਰਸੀ ਦਾ ‘ਰੋਸ਼ਨੀ’ ਅਤੇ ਇਕ ਸਾਬਣ ਦਾ ਨਾਂ ‘ਲਕਸ’ ਵੀ ਇਸਦੇ ਸਕੇ ਹਨ। ਮਲੇਸ਼ੀਅਨ, ਇੰਡੋਨੇਸ਼ੀਅਨ ਫਿਲਪਾਈਨ ਆਦਿ ਭਾਸ਼ਾਵਾਂ ਵਿਚ ਭਾਰਤੀ ਬੋਲੀਆਂ ਦਾ ਬਹੁਤ ਦਖਲ ਹੈ। ਦਿਲਚਸਪ ਗੱਲ ਹੈ ਕਿ ਉਥੇ ਦੇ ਮੁਸਲਮਾਨ ਰੋਜ਼ੇ ਲਈ ‘ਉਪਾਸ’ ਸ਼ਬਦ ਵਰਤਦੇ ਹਨ ਜੋ ਸੰਸਕ੍ਰਿਤ ਉਪਵਾਸ (ਵਰਤ) ਤੋਂ ਬਣਿਆ ਹੈ।

ਮਹੰਮਦ ਦਾ ਬਚਨ ਹੈ, “ਰਮਜ਼ਾਨ ਵਿਚ ਸਵਰਗ ਦੇ ਦਰਵਾਜ਼ੇ ਖੁਲ੍ਹੇ ਅਤੇ ਨਰਕ ਦੇ ਬੰਦ ਰਹਿੰਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਇਸ ਮਹੀਨੇ ਸ਼ੈਤਾਨ ਦੇ ਪੈਰਾਂ ਵਿਚ ਬੰਧਨ ਪਾ ਕੇ ਕੈਦ ਰਖਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਰਮਜ਼ਾਨ ਵਿਚ ਰੋਜ਼ਾ ਰੱਖਣ ਵਾਲੇ ਦੇ ਪਾਪ ਬਖਸ਼ੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਰਮਜ਼ਾਨ ਦੇ ਰੋਜ਼ੇ ਰੱਖਣ ਨਾਲ ਮਨੁੱਖ ਅੱਲ੍ਹਾ ਦੇ ਨੇੜੇ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਉਸਨੇ ਬੁਰਾਈਆਂ ਦਾ ਤਿਆਗ ਕੀਤਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਵਰਤ ਰੱਖਣ ਨਾਲ ਰੋਜ਼ੇਦਾਰ ਜਹੰਨਮ ਤੋਂ ਬਚ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਨਾਲ ਸਬਰ ਸਬੂਰ ਦਾ ਅਭਿਆਸ ਵੀ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਕੁਰਾਨ ਅਨੁਸਾਰ ਰੋਜ਼ੇ ਤਾਂ ਇਸਾਈ ਜਾਂ ਯਹੂਦੀ ਵੀ ਰਖਦੇ ਹਨ ਪਰ ਮੁਸਲਮਾਨ ਰੋਜ਼ੇ ਰੱਖਣ ਨਾਲ ‘ਤਕਵਾ’ (ਰੱਬੀ ਚੇਤਨਾ) ਗ੍ਰਹਿਣ ਕਰ ਲੈਂਦਾ ਹੈ। ਤਕਵਾ ਦਾ ਅਰਥ ਧਾਤੂ ਵਾ-ਕਾਫ਼-ਯੇ ਹੈ ਜਿਸਦਾ ਅਰਥ ਡਿਗਣਾ ਹੈ। ਇਸੇ ਤੋਂ ਆਸ ਦੇ ਅਰਥਾਂ ਵਾਲਾ ‘ਤਵੱਕੋ’ ਅਤੇ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਦੇ ਅਰਥਾਂ ਵਾਲਾ ‘ਤਵੱਕਲੀ’ ਸ਼ਬਦ ਵੀ ਬਣੇ ਹਨ।

ਰਮਜ਼ਾਨ ਦੌਰਾਨ ਗਰੀਬਾਂ ਨੂੰ ਦਾਨ ਦੇਣ ਦਾ ਵਿਧਾਨ ਵੀ ਹੈ। ਰਮਜ਼ਾਨ ਦੇ ਮਹੀਨੇ ਮੁਸਲਮਾਨ ਦੇ ਹਰੇਕ ਨੇਕ ਕੰਮ ਦਾ ‘ਸਵਾਬ’ ਸੱਤਰ ਗੁਣਾ ਵਧ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਅਸਲ ਵਿਚ ਸੱਤਰ ਗੁਣਾ ਅਰਬੀ ਦਾ ਮੁਹਾਵਰਾ ਹੈ ਜਿਸ ਦਾ ਮਤਲਬ ਹੈ ਬੇਸ਼ੁਮਾਰ। ਸਵਾਬ ਦਾ ਅਰਥ ਸੇਵਾਫਲ ਹੈ। ‘ਸਵਾਬ ਕਮਾਉਣਾ’ ਮੁਹਾਵਰੇ ਦਾ ਅਰਥ ਪੁੰਨ ਖੱਟਣਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਮਹੀਨੇ ਜ਼ਕਾਤ (ਦਾਨ) ਅਦਾ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਮਹੀਨੇ ਇਕ ਰੁਪਏ ਦੀ ਜ਼ਕਾਤ ਸੱਤਰ ਰੁਪਏ ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਹੈ। ਕੁਰਾਨ ਅਨੁਸਾਰ ਅੱਲ੍ਹਾ ਨੇ ਫਰਮਾਇਆ ਕਿ ਰੋਜ਼ਾ ਤਹਾਫ਼ੇ ਉਪਰ ਇਸ ਲਈ ‘ਫਰਜ਼’ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਤੁਸੀਂ ਖੁਦਾ ਤੋਂ ਡਰਨ ਵਾਲੇ ਬਣੋ।

ਰਮਜ਼ਾਨ ਦੇ ਮਹੀਨੇ ਨੂੰ ਦਸ-ਦਸ ਦਿਨਾਂ ਦੇ ਤਿੰਨ ਹਿੱਸਿਆਂ ਵਿਚ ਵੰਡਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਅਸਰਾ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਅਰਬੀ ਵਿਚ ਅਸਰਾ ਦਾ ਮਤਲਬ ਦਸ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਰੋਜ਼ਾ ਫਜਰ ਵੇਲੇ ਸਹਰੀ (ਸਰਘੀ) ਖਾ ਕੇ ਰੱਖਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਤੇ ‘ਮਗਰਿਬ’ ਵੇਲੇ ਸਮੂਹਕ ਰੂਪ ਵਿਚ ਇਫਤਾਰ ਦੇ ਭੋਜਨ ਨਾਲ ਖਤਮ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਸਰਘੀ ਸ਼ਬਦ ਅਰਬੀ ਸਹਰ (ਸਵੇਰਾ)+ਗਰ ਤੋਂ ਬਣਿਆ ਹੈ। ਮਗਰਿਬ ਦਾ ਮਤਲਬ ਪੱਛਮ ਹੈ, ਪਰ ਏਥੇ ਸ਼ਾਮ ਦੀ ਨਮਾਜ਼ ਹੈ। ਪੰਜਾਬੀ ‘ਮਗਰੋ’ (ਪਿਛੋਂ) ਇਸੇ ਤੋਂ ਬਣਿਆ ਹੈ। ‘ਇਫਤਾਰ’ ਅਰਬੀ ਸ਼ਬਦ ਹੈ ਜੋ ‘ਫਤਰ’ ਤੋਂ ਬਣਿਆ। ਫਤਰ ਦਾ ਮਤਲਬ

ਅਰਥ ਅਜੇਹੀ ਲੂਸਵੀਂ ਗਰਮੀ ਹੈ ਜਿਸ ਨਾਲ ਧਰਤੀ ਸੁੱਕ ਜਾਏ। ਅਰਬੀ ਸ਼ਬਦ ਰਮਦ ਦਾ ਅਰਥ ਖੁਸ਼ਕੀ, ਸੋਕਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਤੋਂ ਬਣੇ ‘ਰਮਦਾ’ ਦਾ ਅਰਥ ਧੁੱਪ ਨਾਲ ਪੱਕੀ ਰੇਤ ਜਾਂ ਕਹਿ ਲਵੇ ਭੁਬਲ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਅਰਬੀ ਮੁਹਾਵਰਾ ਹੈ, ‘ਕਲ ਮੁਸਤਜੀਰ ਮਿਨਾਰ ਰਮਦਾ ਬਿਨਾਰ’ ਅਰਥਾਤ ਭੁਜਦੇ ਪਤੀਲੇ ‘ਚੋਂ’ ਅੱਗ ਵਿਚ ਡਿਗਿਆ। ਤਪਦੀ ਗਰਮੀ ਨਾਲ ਚੀਜ਼ਾਂ ਸਲੇਟੀ ਰੰਗ ਦੀਆਂ ਹੋ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹਨ, ਇਸ ਲਈ ਅਰਬੀ ਵਿਚ ਰਮਦੀ ਦਾ ਮਤਲਬ ਸਲੇਟੀ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਇਰਾਕ ਦੇ ਇਕ ਸ਼ਹਿਰ ਦਾ ਨਾਂ ‘ਅਲ ਰਮਦੀ’ ਹੈ, ਸ਼ਬਦਾਰਥ ਖੁਸ਼ਕ ਜਾਂ ਰੱਕਤ ਥਾਂ। ਮੱਧ ਪੂਰਬੀ ਮਾਰੂਥਲ ਵਿਚ ਇਹ ਮਹੀਨਾ ਕਹਿਰ ਦੀ ਗਰਮੀ ਦਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਅਜੇਹੀ ਭੁਜਦੀ ਗਰਮੀ ਵਿਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਾਲਿਆਂ ਅਤੇ ਧਰਤੀ ਦਾ ਕੀ ਹਾਲ ਹੁੰਦਾ ਹੋਵੇਗਾ, ਤੁਸੀਂ ਅੰਦਾਜ਼ਾ ਲਾ ਸਕਦੇ ਹੋ। ਕੁਰਾਨ ਅਨੁਸਾਰ ਇਸ ਕਤਕ ਦੇ ਮਹੀਨੇ ਹੀ ਵਰਤ ਆਦਿ ਰੱਖਣ ਨਾਲ ਅੱਲ੍ਹਾ ਮਨੁੱਖ ਦੀ ਰੂਹ ‘ਚੋਂ’ ਅਸੁੱਧੀਆਂ ਸਾੜ ਕੇ ਉਸਨੂੰ ਪਾਕ ਕਰ ਦਿੰਦਾ ਹੈ। ਆਮ ਬੋਲ ਚਾਲ ਵਿਚ ਅਸੀਂ ਰਮਜ਼ਾਨ ਨੂੰ ‘ਰੋਜ਼ੇ’ ਹੀ ਕਹਿ ਦਿੰਦੇ ਹਾਂ ਤੇ ਇਸ ਦੌਰਾਨ ਜੇ ਕੁਝ ਖਾ ਪੀ ਹੋ ਜਾਵੇ ਤਾਂ ਇਸ ਨੂੰ ਰੋਜ਼ਾ ਟੁਟਣਾ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ। “ਰੋਜ਼ਾ ਧਰੇ ਨਿਵਾਜ਼ ਗੁਜਾਰੈ ਕਲਮਾ ਭਿਸਤਿ ਨ ਹੋਈ”- ਕਬੀਰ, ਅਰਥਾਤ ਰੋਜ਼ੇ ਰੱਖਣ, ਨਮਾਜ਼ ਗੁਜ਼ਾਰਨ ਜਾਂ ਕਲਮਾ ਪੜ੍ਹਨ ਨਾਲ ਬਹਿਸਤ ਨਹੀਂ ਮਿਲ ਸਕਦਾ। ਰੋਜ਼ਾ ਰੱਖਣ ਵਾਲੇ ਨੂੰ ਰੋਜ਼ੇਦਾਰ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਪੰਜਾਬੀ ਵਿਚ ਕਹਾਵਤ ਹੈ, ‘ਗਰੀਬਾਂ ਨੇ ਰੋਜ਼ੇ ਰਖੇ ਤਾਂ ਦਿਨ ਵੱਡੇ ਹੋ ਗਏ’। ਉਂਜ ਕੁਰਾਨ ਵਿਚ ਭੁੱਖੇ ਗਰੀਬਾਂ ਲਈ ਰੋਜ਼ਿਆਂ ਤੋਂ ਛੋਟ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਤਾਂ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਭਰ ਰੋਜ਼ ਰੋਜ਼ਾ ਹੈ। ਅਰਬੀ ਵਿਚ ਵਰਤ ਨੂੰ ਸੋਮ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

ਰਮਜ਼ਾਨ ਦੇ ਦਿਨਾਂ ਵਿਚ ਹੀ ਲੈਲਤ-ਅਲ ਕਦਰ (ਫਾਰਸੀ ਵਿਚ ਸ਼ਬ-ਏ-ਕਦਰ) ਦੀ ਵਰ੍ਹੇ ਗੰਢ ਵੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਮੁਸਲਮਾਨਾਂ ਦਾ ਵਿਚਾਰ ਹੈ ਕਿ ਲੈਲਤ-ਅਲ ਕਦਰ ਦੇ ਦਿਨ ਹੀ ਕੁਰਾਨ ਦੀ ਪਹਿਲੀ ਆਇਤ ਰੱਬੋਂ ਉਤਾਰੀ ਗਈ ਸੀ। ਅਸਲੀ ਰਾਤ ਦਾ ਤਾਂ ਸਿਰਫ਼ ਅੱਲਾ ਜਾਂ ਮੁਹੰਮਦ ਨੂੰ ਹੀ ਪਤਾ ਹੈ। ਮੁਸਲਮਾਨਾਂ ਨੂੰ ਇਸਦਾ ਗਿਆਨ ਇਸ ਡਰੋਂ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਕਿ ਉਹ ਫਿਰ ਸਿਰਫ਼ ਇਸੇ ਦਿਨ ਹੀ ਨਮਾਜ਼ ਅਦਾ ਕਰਨਗੇ। ਮੁਹੰਮਦ ਸਾਹਿਬ ਨੇ ਇਸ਼ਾਰਾ ਕੀਤਾ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਰਮਜ਼ਾਨ ਦੀਆਂ ਆਖਰੀ ਦਸ ਰਾਤਾਂ ਵਿਚੋਂ ਇਕ ਹੈ। ਅਰਬੀ ਵਿਚ ਲੈਲਾ ਦਾ ਮਤਲਬ ਰਾਤ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਅਲਫ਼ ਲੈਲਾ ਦੀਆਂ ਕਹਾਣੀਆਂ ਕਿਸ ਨੇ ਨਹੀਂ ਸੁਣੀਆਂ। ਲੈਲਾ ਅੰਦਰਾਂ ਦਾ ਨਾਂ ਵੀ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਸ਼ਾਇਦ ਉਹ ਰਾਤ ਨੂੰ ਜੰਮੀਆਂ ਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ ਜਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਰੰਗ ਸਾਂਵਲਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਪਰ ਜਿਸਨੇ ਮਾਰੂਥਲ ਦੀ ਰਾਤ ਦੇਖੀ ਹੋਵੇ ਉਸੇ ਨੂੰ ਇਸਦੀ ਸੁੰਦਰਤਾ ਦਾ ਕਿਆਸ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਯਾਦ ਕਰੋ, ਮਜ਼ਨੂੰ ਦੀ ਲੈਲਾ। ਸ਼ਾਮੋ ਲੈਲਾ ਦੀ ਪੰਜਾਬੀ ਭੈਣ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ।

ਮਿਸ਼ਕਾਤ ਵਿਚ ਲਿਖਿਆ ਹੈ ਕਿ ਹਜ਼ਰਤ

ਸ਼ਬਦ ਝਰੋਖਾ

ਬਲਜੀਤ ਬਾਸੀ

ਫੋਨ: 734-259-9353

ਤੌੜਨਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਏਥੇ ਵਰਤ ਤੌੜਨ ਤੋਂ ਭਾਵ ਹੈ। ਫਤਰ ਤੋਂ ਫ਼ਿਤਰਤ ਅਤੇ ਫ਼ਤਰ ਸ਼ਬਦ ਵੀ ਬਣੇ ਹਨ। ਰਮਜ਼ਾਨ ਦੇ ਤਿੰਨ ਦਿਨ ਚਲਣ ਵਾਲੇ (ਈਦ-ਉਲ-ਫ਼ਿਤਰ) ਦੇ ਤਿਉਹਾਰ ਨਾਲ ਖਤਮ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਈਦ ਅਰਬੀ ਸ਼ਬਦ ਹੈ ਜਿਸਦਾ ਮਤਲਬ ਹੈ ਜਸ਼ਨ। ਈਦ ਮੁਢਲੇ ਅਰਬੀ ਸ਼ਬਦ ‘ਔਦ’ ਤੋਂ ਬਣਿਆ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿਚ ‘ਮੁਤਨਾ, ਵਾਪਸੀ’ ਦੇ ਭਾਵ ਹਨ। ਤਿਉਹਾਰ ਮੁੜ ਮੁੜ ਆਉਂਦੇ ਹਨ, ਏਹੀ ਭਾਵ ਕੰਮ ਕਰ ਰਿਹਾ ਲਗਦਾ ਹੈ। ਪੰਜਾਬੀ ਵਿਚ ਦਾਖਲ ਹੋ ਗਿਆ ਸ਼ਬਦ ‘ਆਦਤ’ ਵੀ ਇਸੇ ਤੋਂ ਬਣਿਆ, ਭਾਵ ਮੁੜ ਮੁੜ ਕਰਨ ਦੀ ਰੁਚੀ। ਇਕ ਹੋਰ ਸ਼ਬਦ ਜੋ ਅਸੀਂ ਅਕਸਰ ਹੀ ਸੁਣਦੇ ਹਾਂ, ਉਹ ਹੈ ‘ਆਇਦ’ ਜਿਵੇਂ ਦੋਸ਼ ਆਇਦ ਕਰਨਾ। ਆਇਦ ਦਾ ਭਾਵ ਲਾਗੂ ਕਰਨਾ ਹੈ। ਈਦ-ਉਲ-ਫ਼ਿਤਰ ਦੇ ਸ਼ਾਬਦਿਕ ਅਰਥ ਬਣੇ, ‘(ਵਰਤ) ਤੌੜਨ ਦੇ ਜਸ਼ਨ’। ਰੋਜ਼ੇ ਏਕਮ ਦਾ ਚੰਦ ਦੇਖ ਕੇ ਖਤਮ ਕੀਤੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਇਸ ਦਿਨ ਨਵਾਂ ਮਹੀਨਾ ‘ਸਵਾਲ’ ਚੜ੍ਹ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਦਿਨ ਮੁਸਲਮਾਨ ਇਕ ਦੂਜੇ ਨੂੰ ‘ਈਦ ਮੁਬਾਰਕ’ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ। ਮੁਬਾਰਕ ਸ਼ਬਦ ਦਾ ਅਰਬੀ ਧਾਤੂ ਹੈ ‘ਬ-ਰ-ਕ’ ਜਿਸ ਦੇ ਅਰਥ ਹਨ ਵਰਦਾਨ ਦੇਣਾ। ਬਰਕਤ ਵੀ ਇਸੇ ਤੋਂ ਬਣਿਆ। ਰਮਜ਼ਾਨ ਨੂੰ ਬਰਕਤਾਂ ਦਾ ਮਹੀਨਾ ਵੀ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਬਰਾਕ ਉਬਾਮਾ ਵਿਚਲਾ ਬਰਾਕ ਵੀ ਇਸੇ ਧਾਤੂ ਤੋਂ ਬਣਿਆ ਹੈ। ਮੁਬਾਰਕ ਸ਼ਬਦ ਤਾਂ ਕਈ ਖਾਸ ਨਾਮਾਂ ਵਿਚ ਵੀ ਆਉਂਦਾ ਹੈ ਜਿਵੇਂ ਹੁਸਨੇ ਮੁਬਾਰਕ। ਪੰਜਾਬੀ ਦਾ ਇਕ ਲੇਖਕ ਮੁਬਾਰਕ ਸਿੰਘ ਹੋਇਆ ਹੈ।

ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਧਰਮ ਨਾਲ ਜੁੜੇ ਤਿਉਹਾਰ ਅਸਲ ਵਿਚ ਦੁਨਿਆਵੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਵਿਚ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਮੌਜੂਦ ਰਹੇ ਹੁੰਦੇ ਹਨ ਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਸਬੰਧ ਸਥਾਨ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਦੀਆਂ ਭੂਗੋਲਿਕ ਸਥਿਤੀਆਂ ਨਾਲ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਧਰਮ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਬਾਅਦ ਵਿਚ ਅਪਣਾ ਲੈਂਦਾ ਹੈ। ਵਿਦਵਾਨਾਂ ਦਾ ਖਿਆਲ ਹੈ ਕਿ ਰਮਜ਼ਾਨ ਅਸਲ ਵਿਚ ਅਰਬੀ ਮਾਰੂਥਲ ਦੀ ਕਤਾਕੇ ਦੀ ਗਰਮੀ ਨੂੰ ਝਲਣਯੋਗ ਬਣਾਉਣ ਦਾ ਇਕ ਅਭਿਆਸ ਹੈ।

ਇਹ ਮਹਾਨ ਫ਼ਤਹਿ ਤੋਂ ਮਗਰਲੇ ਦਿਨਾਂ ਦੀ ਗੱਲ ਹੈ।

ਕੁਝ ਲੋਕ ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬ ਕੋਲ ਆਏ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਨਾਂ ਵੀ ਸੁਤੰਤਰਤਾ ਲਈ ਸੰਘਰਸ਼ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਲੋਕਾਂ ਵਿਚ ਸ਼ਾਮਿਲ ਕਰ ਲਏ ਜਾਣ।

ਅੱਜ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬ ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਸ਼ਕਲ ਵੀ ਨਹੀਂ ਸੀ ਦੇਖੀ। ਪਰ ਫੇਰ ਵੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਕੁਝ ਨਹੀਂ ਕਿਹਾ, ਅਤੇ ਕੇਵਲ ਮੁਸਕਰਾਏ। ਪਰ, ਪੰਜਾਂ ਪਿਆਰਿਆਂ ਵਿਚੋਂ ਇੱਕ ਨੇ ਕਿਹਾ- ‘ਜਦੋਂ ਦੇਸ਼ ਅਤੇ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਸੁਤੰਤਰਤਾ ਵਾਸਤੇ ਸੰਘਰਸ਼ ਹੋ ਰਿਹਾ ਸੀ, ਉਦੋਂ ਤੁਸੀਂ ਕਿੱਥੇ ਸਥਿ?’ ‘ਅਸੀਂ ਇੱਥੇ ਹੀ ਸਾਂ ਹਜ਼ੂਰ!’ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬ ਵੱਲ ਵੇਖ ਕੇ ਕਿਹਾ- ‘ਗੁਰੂ ਜੀ ਦੇ ਚਰਨਾਂ ਵਿਚ ਹੀ।’

‘ਪਰ ਜਦੋਂ ਸੀਸ ਭੇਟ ਕਰਨ ਦਾ ਮੌਕਾ ਸੀ, ਤਦ ਤੁਸੀਂ ਲੋਕ ਕਿਤੇ ਨਜ਼ਰ ਨਹੀਂ ਆਏ!’

ਉਹ ਲੋਕ ਚੁੱਪ ਰਹੇ, ਪਰ ਉਹ ਪਰੇਸ਼ਾਨ ਸਨ।

ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬ ਫੇਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਲੋਕਾਂ ਵੱਲ ਵੇਖ ਕੇ ਮੁਸਕਰਾਏ।

ਪੰਜਾਂ ਪਿਆਰਿਆਂ ਇੱਕ ਆਵਾਜ਼ ਹੋ ਕੇ ਕਿਹਾ-

‘ਬੋਲੋ! ਸੀਸ ਭੇਟ ਵੇਲੇ ਤੁਸੀਂ ਕਿੱਥੇ ਸਥਿ?’

‘ਹਜ਼ੂਰ, ਅਸੀਂ ਇੱਥੇ ਹੀ ਸਾਂ!’

‘ਫੇਰ ਸੀਸ ਕਿਉਂ ਨਹੀਂ ਭੇਟ ਕੀਤੇ?’

‘ਜੀ ਸਾਡੇ ਕੋਲ ਸੀਸ ਹੀ ਨਹੀਂ ਸਨ!’

‘ਕੀ ਕਿਹਾ?’

‘ਹਾਂ ਜੀ, ਠੀਕ ਐ’

ਹਰ ਪਾਸੇ ਖਾਮੋਸ਼ੀ ਫੈਲ ਗਈ।

ਫੇਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਲੋਕਾਂ ਵਿਚੋਂ ਇੱਕ ਨੇ ਮਲਕਤੋਂ ਜਿਹੇ ਕਿਹਾ- ‘ਜੀ ਮੈਂ, ਸਰਕਾਰੀ ਕਰਮਚਾਰੀ ਹਾਂ, ਤੇ ਮੇਰਾ ਸਿਰ ਤਾਂ ਮੇਰੇ ਅਫ਼ਸਰਾਂ ਦੇ ਪੈਰਾਂ ਵਿਚ ਪਿਆ ਸੀ।’

ਸੀਸ ਭੇਟ

‘ਜੀ ਦਾ ਕੀ ਅਰਥ ਹੈ? ਤੁਸੀਂ ਲੋਕ ਇਨਸਾਨ ਹੋ, ਭੇਡਾਂ ਬੱਕਰੀਆਂ ਤਾਂ ਨਹੀਂ!’

‘ਪਰ ਹਜ਼ੂਰ...’

‘ਤੁਸੀਂ ਕਹੋਗੇ ਕਿ ਤੁਹਾਡੇ ਕੋਲ ਸੀਸ ਹੀ ਨਹੀਂ ਰਹੇ!’

‘ਹਾਂ ਆਂ...ਜੀ...’ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਆਪਣੇ ਵੱਲੋਂ ਸੌਖੇ ਜਿਹੇ ਹੋ ਕੇ ਕਿਹਾ।

‘ਮਹਿਸੂਸ ਕਰੋ। ਹਾਕਮ ਦੇ ਸੀਸ ਨਾਲੋਂ ਆਮ ਲੋਕਾਂ ਦਾ ਸੀਸ ਛੋਟਾ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ...ਨਿਗੂਣਾ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ!’

‘ਜੀ ਪਰ...?’

‘ਪਰ ਕੀ?’

ਇੱਕ ਬੰਦਾ ਝਿਜਕਦਾ ਹੋਇਆ ਬੋਲਿਆ- ‘ਅਸੀਂ ਆਪਣੇ ਹੀ ਲੋਭ ਲਾਲਚ ਲਈ ਹਾਕਮਸ਼ਾਹੀ ਨਾਲ ਮਿਲੇ ਹੋਏ ਸਾਂ...ਸਰਕਾਰੀ ਦੁੱਮਛੱਲੇ ਬਣੇ ਹੋਏ ਸਾਂ।’

‘ਸਰਕਾਰਾਂ ਤਾਂ ਬਦਲਦੀਆਂ ਰਹਿੰਦੀਆਂ ਹਨ-ਤੁਸੀਂ ਲੋਕ ਕਿਸ ਕਿਸ ਦੇ ਦੁੱਮਛੱਲੇ ਬਣੇ ਰਹੋਗੇ?’

ਲੋਕ ਸੋਚੀ ਪੈ ਗਏ। ਪਰ ਅੰਤ ‘ਚ ਬੋਲੇ-

‘ਜੀ, ਫੇਰ ਅਸੀਂ ਕੀ ਕਰੀਏ?’

ਪੰਜਾਂ ਪਿਆਰਿਆਂ ਨੇ ਆਪਸ ਵਿਚ ਗੁਰਮਤਾ ਕੀਤਾ, ਅਤੇ ਫੇਰ ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬ ਨੂੰ ਬੇਨਤੀ ਕੀਤੀ- ‘ਸੱਚੇ ਪਾਤਸ਼ਾਹ! ਇਨ੍ਹਾਂ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਗਲਤੀ ਨੂੰ ਵੀ ਮਾਫ਼ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇ...ਅਤੇ ਆਪਣੇ ਸਿੱਖ ਸਮਝ ਕੇ ਉਪਦੇਸ਼ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇ।’

ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬ ਨੇ ਫੇਰ ਗੁਰੂ ਨਾਲ ਉਨ੍ਹਾਂ ਲੋਕਾਂ ਵੱਲ ਵੇਖਿਆ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਬੁਲੰਦ ਕੱਦ ਬੁੱਤ ਨੂੰ

ਪੁਰਾਣਾ ਸ਼ਹਿਦ

ਹਜ਼ਾਰਾਂ ਗੁੰਮਨਾਮ ਸੂਰਮਿਆਂ ਦੀਆਂ ਬਹੁਤ ਹੀ ਦਿਲਚਸਪ ਅਣਲਿਖੀਆਂ ਕਹਾਣੀਆਂ (ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚ ਸਿੱਖਿਆ ਵੀ ਹੈ, ਇਤਿਹਾਸ ਵੀ ਤੇ ਸਾਹਿਤ ਵੀ) ਨੂੰ ਪਾਠਕਾਂ ਤਕ ਪੁਜਦਾ ਕਰਨ ਲਈ ਅਸੀਂ ਇਹ ਨਵਾਂ ਕਾਲਮ ‘ਪੁਰਾਣਾ ਸ਼ਹਿਦ’ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰਨ ਜਾ ਰਹੇ ਹਾਂ। ਸਾਨੂੰ ਆਸ ਹੈ ਕਿ ਪਾਠਕਾਂ ਵਲੋਂ ਭਰਪੂਰ ਹੁੰਗਾਰਾ ਮਿਲੇਗਾ। -ਸੰਪਾਦਕ

ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚੋਂ ਇੱਕ ਨੇ ਬਹੁਤ ਸੋਚ-ਸੋਚ ਕੇ ਕਿਹਾ-

‘ਪਰ ਹਜ਼ੂਰ! ਸੀਸ ਤਾਂ ਸਾਡੇ ਕੋਲ ਹੋਨ ਹੀ ਨਹੀਂ।’

ਲੱਗਾ ਜਿਵੇਂ ਬਾਹਰ, ਵਾਤਾਵਰਣ ਵਿਚ ਧੁੰਦ ਫੈਲਣ ਲੱਗ ਪਈ ਹੋਵੇ। ਅਤੇ ਕਕਰੀਲੀ ਸੁੰਨ ਵੀ।

ਪਰ ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬ ਨੇ ਮੁਸਕਰਾ ਕੇ ਕਿਹਾ-

‘ਸੀਸਹੀਣ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਦਿੱਲੀ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਜ਼ਰੂਰਤ ਹੋਵੇਗੀ...ਮੈਨੂੰ ਨਹੀਂ। ਜਾਓ, ਸੀਸ ਸਮੇਤ ਮੇਰੇ ਕੋਲ ਆਓ।’

ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬ ਦੀ ਇਹ ਲਲਕਾਰ ਜਿਵੇਂ ਦੇਸ਼ ਦੇ ਕੋਨੇ-ਕੋਨੇ ਵਿਚ ਗੂੰਜ ਗਈ।

ਜਦੋਂ ਉਹ ਲੋਕ ਚਲੇ ਗਏ ਤਾਂ ਪੰਜਾਂ ਪਿਆਰਿਆਂ ਵਿਚੋਂ ਇੱਕ ਨੇ ਕਿਹਾ- ‘ਸੱਚੇ ਪਾਤਸ਼ਾਹ! ਹੁਣ ਉਹ ਲੋਕ ਪਰਤ ਕੇ ਨਹੀਂ ਆਉਣਗੇ।’

ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬ ਨੇ ਪਹਿਲਾਂ ਵਾਂਗ ਹੀ ਮੁਸਕਰਾ ਕੇ ਗੰਭੀਰਤਾ ਨਾਲ ਕਿਹਾ- ‘ਅੱਗੇ ਵੀ ਉਹ ਕਦੋਂ ਆਏ ਸਨ?’

ਕਿੰਨਾ ਹੀ ਚਿਰ ਖਾਮੋਸ਼ੀ ਫੈਲੀ ਰਹੀ। ਫੇਰ

ਬਹੁ-ਪੱਖੀ ਕਲਾਕਾਰ ਬਲਜਿੰਦਰ ਸੇਖਾ

ਬਹੁ-ਪੱਖੀ ਕਲਾਵਾਂ ਦਾ ਮਾਲਕ ਬਲਜਿੰਦਰ ਸੇਖਾ ਕੈਨੇਡਾ ਵਿਚ ਕਿਸੇ ਜਾਣ ਪਹਿਚਾਣ ਦਾ ਮੁਹਤਾਜ ਨਹੀਂ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਮੋਗਾ ਦੇ ਪਿੰਡ ਸੇਖਾ ਕਲਾਂ ਵਿਚ ਪਿਤਾ ਸ. ਗੁਰਦੇਵ ਸਿੰਘ ਸਰਾਂ ਅਤੇ ਮਾਤਾ ਸਵਰਗੀ ਚਰਨਜੀਤ ਕੌਰ ਦੇ ਘਰ ਜਨਮੇ ਬਲਜਿੰਦਰ ਸੇਖਾ ਬਾਰੇ ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਚਿੱਤ-ਚੇਤਾ ਵੀ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿ ਪਿੰਡ ਦਾ ਇਹ ਬੱਚਾ ਇਕ ਦਿਨ ਆਪਣੇ ਪਿੰਡ ਅਤੇ ਆਪਣੇ ਇਲਾਕੇ ਦਾ ਨਾਂਅ ਕੈਨੇਡਾ ਜਿਹੇ ਮੁਲਕਾਂ ਵਿਚ ਲੇਖਕ, ਅਦਾਕਾਰ ਅਤੇ ਗਾਇਕ ਦੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਉੱਥੋਂ ਦੇ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਚੈਨਲਾਂ ਉੱਤੇ ਵੀ ਆਪਣੀ ਕਲਾ ਦੇ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨ ਰਾਹੀਂ ਉੱਚਾ ਕਰੇਗਾ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਕਲਾ ਅਤੇ ਕਲਾਕਾਰੀ ਦੀ ਗੁਣਗੁਣੀ ਆਪਣੇ ਦਾਦਾ ਸ. ਮੰਦਰ ਸਿੰਘ ਸਰਾਂ ਅਤੇ ਦਾਦੀ ਪ੍ਰਤਾਪ ਕੌਰ ਕੋਲੋਂ ਮਿਲੀ ਅਤੇ ਸੋਨੇ 'ਤੇ ਸੁਹਾਗੇ ਵਾਲੀ ਗੱਲ ਇਹ ਹੋਈ ਕਿ ਉਸ ਦੇ ਨਾਲ ਦੇ ਪਿੰਡ ਮੱਲਕੇ ਜਿੱਥੇ ਉਹ ਉਚੇਰੀ ਵਿੱਦਿਆ ਲਈ ਦਾਖਲ ਹੋਇਆ ਉੱਥੋਂ ਦੇ ਆਪਣੇ ਜਮਾਤੀ ਅਤੇ ਬਾਅਦ ਵਿਚ ਉਸ ਦੇ ਗੂੜ੍ਹੇ ਦੋਸਤ ਅਤੇ ਪ੍ਰਸਿੱਧ ਗਾਇਕ ਬਣੇ 'ਰਾਜ ਬਰਾਤ' ਨਾਲ ਰਲ ਕੇ ਗਾਇਕੀ ਅਤੇ ਕਲਾਕਾਰੀ ਦੀ ਸ਼ੁਰੂਆਤ ਕਰਦਿਆਂ ਇਕ ਹਾਸਰਸ ਕੈਸਟ 'ਛਿੱਤਰੇ ਛਿੱਤਰੀ ਤਿਆਰ ਕੀਤੀ। ਜਿਸ ਨੂੰ ਲੋਕਾਂ ਵਲੋਂ ਭਰਪੂਰ ਹੁੰਗਾਰਾ ਮਿਲਿਆ ਜਿਸ ਦੇ ਇਵਜ਼

ਨਿਰਮਲ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਬਲਕਾਰ ਸਿੰਘ ਵਰਗੇ ਨਾਮੀ ਕਲਾਕਾਰਾਂ ਨੇ ਵੀ ਬਲਜਿੰਦਰ ਸੇਖਾ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਨਾਲ ਪ੍ਰੇਰਾਮਾਂ 'ਤੇ ਲਿਜਾਣਾ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤਾ, ਜਿੱਥੇ ਕਿ ਗਾਇਕ ਚਰਨਜੀਤ ਸਲੀਣਾ ਨੇ ਵੀ ਉਸ ਦਾ ਪੂਰਾ ਸਾਥ ਦਿੱਤਾ, ਜਦੋਂ ਕਿ ਰਾਜ ਬਰਾਤ ਦੇ ਲਗਭਗ ਹਰੇਕ ਗੀਤ ਦੀ ਸਫਲਤਾ ਵਿਚ ਬਲਜਿੰਦਰ ਦਾ ਪੂਰਾ ਸਹਿਯੋਗ ਰਿਹਾ, ਉਸ ਨੇ ਬਾਬੂ ਰਜਬ ਅਲੀ ਦੇ ਛੰਦ ਨੂੰ ਕਵੀਸ਼ਰੀ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿਚ ਗਾ ਵੀ ਲੋਕਾਂ ਕੋਲੋਂ ਵਾਹ-ਵਾਹ ਖੱਟੀ। ਫਿਰ ਉਹ ਆਪਣੇ ਤਾਇਆ ਮਾਸਟਰ ਹਰਚੰਦ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਤਾਈ ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਜਗਦੀਸ਼ ਕੌਰ ਦੇ ਕੈਨੇਡਾ

ਵਿਚ ਰਹਿੰਦੇ ਸਪੁੱਤਰ ਅਤੇ ਪੰਜਾਬੀ ਭਾਈਚਾਰੇ ਦੀ ਜਾਣੀ ਪਹਿਚਾਣੀ ਸ਼ਖ਼ਸੀਅਤ ਹਰਪ੍ਰੀਤ ਸੇਖਾ ਦੀ ਸਾਲੀ ਵੀਰਵਾਲ ਕੌਰ ਨਾਲ ਵਿਆਹ ਬੰਧਨ ਵਿਚ ਬੱਝ ਕੇ ਕੈਨੇਡਾ ਆ ਗਿਆ, ਜਿੱਥੇ ਉਸ ਦੇ ਅੰਦਰਲੇ ਕਲਾਕਾਰ ਨੇ ਉਸ ਨੂੰ ਹਲੂਣੇ ਦੇਣੇ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤੇ, ਉਹ ਪੰਜਾਬੀਆਂ ਵਿਚ ਇਕ ਜੁਗਾਤੀ ਦੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਵੀ ਜਾਣਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਉਸ ਨੇ ਕੈਨੇਡਾ ਵਿਚ ਸ਼ਖ਼ਤ ਮਿਹਨਤ ਕਰਦਿਆਂ ਮੇਲਿਆਂ ਤੇ ਜਾਣਾ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤਾ, ਸੇਖੇ ਨੇ ਕਬੱਡੀ ਵੀ ਖੇਡੀ, ਜਦੋਂ ਕਿ ਕੈਨੇਡਾ ਦੇ ਮਸ਼ਹੂਰ ਕਲਾਕਾਰ ਲਖਵਿੰਦਰ ਸੰਧੂ ਭੰਡ ਨਾਲ ਕਾਮੇਡੀ ਵੀ ਕੀਤੀ, ਉਸ ਨੇ ਸਿੱਖ ਹੈਰੀਟੇਜ ਮਹੀਨੇ ਦਾ ਸਿੱਬਲ ਵੀ ਬਣਾਇਆ, ਕੈਨੇਡਾ ਡੇਅ ਦਾ ਪਹਿਲਾ ਪੰਜਾਬੀ ਗੀਤ 'ਓ ਕੈਨੇਡਾ' ਤਿਆਰ ਕਰਕੇ ਪ੍ਰਸਿੱਧ ਗਾਇਕ ਅਤੇ ਸੰਗੀਤਕਾਰ ਦਿਲਕੁਸ਼ ਬਿੰਦ ਦੇ ਸੰਗੀਤ ਵਿਚ ਗਾਉਣ ਦਾ ਸੁਭਾਗ ਵੀ ਬਲਜਿੰਦਰ ਦੇ ਹਿੱਸੇ ਆਇਆ, ਜਦੋਂ ਕਿ ਰਿਮੋਬਰਸ ਦਿਵਸ ਦੇ 100ਵੇਂ ਵਰ੍ਹੇ ਦੇ ਮੌਦੇਨਜ਼ਰ ਵੀ ਖਾਸ ਕਾਰਗੁਜ਼ਾਰੀ ਰਹੀ, ਜਿਸ ਲਈ ਉਸ ਨੂੰ ਕੈਨੇਡਾ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਦੁਆਰਾ ਵੀ ਸਨਮਾਨਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਹਮੇਸ਼ਾ ਕੁਝ ਨਵਾਂ ਕਰਨ ਦੀ ਤਲਾਸ਼ ਵਿਚ ਰਹਿਣ ਵਾਲਾ ਬਲਜਿੰਦਰ ਸੇਖਾ ਕੈਨੇਡਾ ਦੇ ਬਰੈਂਪਟਨ ਸ਼ਹਿਰ ਵਿਚ ਆਪਣੀ ਪਤਨੀ ਅਤੇ ਦੋ ਬੇਟੀਆਂ ਨਾਲ ਖੁਸ਼ਹਾਲ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਬਸਰ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੈ।

ਲੋਕ ਗਾਇਕਾ ਕਮਲਪ੍ਰੀਤ ਮੱਟੂ

ਸੰਗੀਤਕ ਖੇਤਰ ਵਿਚ ਡਿਊਟੀ ਤੇ ਸਿੰਗਲ ਟਰੈਕ ਦੁਆਰਾ ਆਪਣੀ ਵਿਲੱਖਣ ਭੌਲ ਸਥਾਪਿਤ ਕਰ ਚੁੱਕੀ, ਪੰਜਾਬੀ ਲੋਕ ਗਾਇਕੀ ਦਾ ਮਾਣ ਤੇ ਸੂਰੀਲੀ ਆਵਾਜ਼ ਦੀ ਮਲਿਕਾ ਕਮਲਪ੍ਰੀਤ ਮੱਟੂ ਜਿੰਨਾਂ ਨੇ ਸੰਗੀਤ ਜਗਤ ਨੂੰ ਖੂਬਸੂਰਤ ਪੰਜਾਬੀ ਡਿਊਟੀ ਤੇ ਸਿੰਗਲ ਟਰੈਕ ਦੇ ਸੰਗੀਤਕ ਪ੍ਰੇਮੀਆਂ ਦੇ ਦਿਲਾਂ ਤੇ ਰਾਜ ਕਰ ਰਹੀ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਸਿਲਸਿਲੇਵਾਰ ਜਾਰੀ ਹੈ।

ਉਨਾਂ ਬਹੁਤ ਸਾਰੀਆਂ ਸਟੇਜਾਂ ਤੇ ਲਾਈਵ ਗਾ ਕੇ ਸਰੋਤਿਆਂ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਖੂਬਸੂਰਤ ਗਾਇਕੀ ਦੇ ਕਲਾਵੇ ਵਿਚ ਲਿਆ। ਉਨਾਂ ਬਾਕਮਾਲ ਸਿੰਗਲ ਟਰੈਕ ਯਾਰ ਤੇ "ਆਹੀ ਗੱਲਾਂ" ਲੋਕ ਤੱਥ ਤੇ ਪੰਜਾਬੀ ਗਾਇਕੀ ਦੇ ਜਾਣੇ ਪਹਿਚਾਣੇ ਲੋਕ ਗਾਇਕ ਜੇ ਸੰਗੀਤ ਜਗਤ ਵਿਚ ਅਹਿਮ ਸਥਾਨ ਰੱਖਦੇ ਹਨ ਮਨਿੰਦਰ ਸੰਧੂ ਨਾਲ ਡਿਊਟੀ ਗੀਤ ਛੱਤਰੀ, ਜਾਨ ਲੇਵਾਂ ਬੰਦੇ ਤੇ ਜੁਗਾਤੀ ਜੱਟ ਅਤੇ ਸੂਰੀਲੇ ਫਨਕਾਰ ਮਹਰੂਮ ਮੇਜਰ ਮਹਿਰਮ ਨਾਲ "ਯਾਰੀ" ਗਾ ਆਪਣਾ ਵੱਖਰਾ ਮੁਕਾਮ ਬਣਾਇਆ।

ਪ੍ਰਸਿੱਧ ਲੋਕ ਗਾਇਕਾ ਕਮਲਪ੍ਰੀਤ ਮੱਟੂ ਦਾ ਨਵਾਂ ਸਿੰਗਲ ਟਰੈਕ "ਬਾਣੇਦਾਰੀ" ਲੈ ਬਹੁਤ ਜਲਦ ਸਰੋਤਿਆਂ ਦੀ

ਸ਼ਿਵਨਾਥ ਦਰਦੀ
ਫ਼ਰੀਦਕੋਟ

ਕਚਹਿਰੀ ਵਿੱਚ ਹਾਜ਼ਰ ਹੋਣ ਜਾ ਰਹੀ। ਇਹ ਜਾਣਕਾਰੀ ਚਰਚਿਤ ਅਦਾਕਾਰ ਕੁਲਦੀਪ ਨਿਆਮੀ

ਵਾਲਾ ਨੇ ਸਾਂਝੀ ਕਰਦਿਆਂ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਗੀਤ ਦੀ ਸੂਟਿੰਗ "ਪਿੰਡ ਪੰਜਗਰਾਈ" ਦੀਆਂ

ਕਲਾ
ਪਰਿਕਰਮਾ

ਮਨਮੋਹਕ ਲੋਕੋਸ਼ਨ ਤੇ ਹੋਈ ਹੈ। ਇਸ ਵਿਚ ਚਰਚਿਤ ਅਦਾਕਾਰ ਕੁਲਦੀਪ ਨਿਆਮੀ ਵਾਲਾ ਤੇ ਲੋਕ ਗਾਇਕਾ ਕਮਲਪ੍ਰੀਤ ਮੱਟੂ ਖੁਦ ਬੱਬੀ ਸਿੰਧੂ ਪੰਜਗਰਾਈ, ਦਿਲਜੀਤ ਪੱਖੀ, ਜਸ਼ਨ ਖੋਖਰ, ਜੀਤ ਬਠਿੰਡਾ ਆਦਿ ਨੇ ਬੇਹਤਰੀਣ ਅਦਾਕਾਰੀ ਕਰ ਗੀਤ ਨੂੰ ਖੂਬਸੂਰਤੀ ਨੂੰ ਚਾਰ ਚੰਨ ਲਗਾਏ ਹਨ। ਇਹ ਗੀਤ ਦੇ ਬੋਲ ਪਿੰਦਰ ਪਿੰਡੀ ਵਾਲੇ ਕਲਮ ਦੀ ਦਾਤ ਹਨ। ਇਸ ਗੀਤ ਨੂੰ ਸੰਗੀਤਕ ਛੋਹਾਂ ਦਿੱਤੀਆਂ ਨਾਮਵਰ ਸੰਗੀਤਕਾਰ ਬੀ.ਐੱਸ ਬਰਾਤ ਜੀ ਇਸ ਗੀਤ ਨੂੰ ਡਾਇਰੈਕਟਰ ਗੁਰਪਿਆਰ ਢਿੱਲਵਾਂ ਵਾਲਾ ਨੇ। ਇਸ ਗੀਤ ਨੂੰ ਪ੍ਰਸਿੱਧ ਡਾਇਰੈਕਟਰ ਗੁਰਪਿਆਰ ਢਿੱਲਵਾਂ ਵੱਲੋਂ ਡਾਇਰੈਕਟ ਕੀਤਾ ਜਾ ਰਿਹਾ। ਇਸ ਗੀਤ ਦੇ ਸੁੰਦਰ ਪਲਾਂ ਨੂੰ ਕੈਮਰੇ ਵਿਚ ਬੰਦ ਕੀਤਾ ਹੈ, ਪ੍ਰਸਿੱਧ ਕੈਮਰਾਮੈਨ ਮਨੀ ਨਿਆਮੀ ਨੇ। ਇਸ ਗੀਤ ਲਈ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਪੰਨਵਾਰ ਕੀਤਾ ਚਰਚਿਤ ਅਦਾਕਾਰ ਕੁਲਦੀਪ ਨਿਆਮੀ ਤੇ ਬੱਬੀ ਸਿੰਧੂ ਪੰਜਗਰਾਈ ਜੀ ਨੇ ਸੁੱਭਕਾਮਨਾਵਾਂ ਦਿੱਤੀਆਂ।

ਆਖ ਤਸਵੀਰਾਂ ਬੋਲਦੀਆਂ

ਕਾਲਮ 'ਆਖ ਤਸਵੀਰਾਂ ਬੋਲਦੀਆਂ' ਨੇ ਪਾਠਕਾਂ ਦੇ ਦਿਲਾਂ ਅੰਦਰ ਬੈਠੇ ਸ਼ਾਇਰ ਨੂੰ ਖੂਬ ਹਲੂਣਿਆ ਹੈ। ਤਸਵੀਰ ਦੇਖ ਕੇ ਤੁਹਾਡੇ ਮਨ ਵਿਚ ਜੋ ਵਲਵਲੇ ਉੱਠਦੇ ਹਨ, ਉਹ ਕਵਿਤਾ ਦੀਆਂ ਦੋ ਤੋਂ ਚਾਰ ਸਤਰਾਂ 'ਚ ਸਾਨੂੰ ਤਸਵੀਰ ਦੇ ਸਿਰਲੇਖ ਦੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਭੇਜੇ। ਪਾਠਕਾਂ ਦੀ ਸਹੂਲਤ ਲਈ, ਮਿਸਾਲ ਵਜੋਂ ਫੋਟੋ ਨਾਲ ਕਾਵਿ ਟੋਟਾ ਵੀ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਸ ਵਾਰ ਕੈਪਸ਼ਨ ਭੇਜਣ ਲਈ ਆਖਰੀ ਤਾਰੀਖ 19 ਅਪਰੈਲ 2025 ਹੈ। -ਸੰਪਾਦਕ

ਕੈਪਸ਼ਨ ਮੁਕਾਬਲਾ-686

ਦੇਖੀ ਜਦੋਂ ਮੂਰਤ ਪੰਡਾ ਵਾਲੀ, ਯਾਦ ਆਈ 'ਧੀ ਪੋਹੋਹਾਰ ਦੀ', ਲਾ ਕੇ ਦਿਹਾੜੀ ਖੇਤਾਂ ਦੇ ਵਿਚ, ਪੰਡ ਚੁੱਕੀ ਟੱਬਰ ਦੇ ਭਾਰ ਦੀ। ਪੱਠਾ ਦੱਬਾ ਪਸ਼ੂਆਂ ਦਾ ਵੱਢ ਕੇ, ਹੰਢਾਉਂਦੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਖਾਰ ਦੀ, ਜੀਣਾ ਕੰਮੀਆਂ ਦਾ ਦਰਸਾਵੇ, ਨਾਲੇ ਡੰਗ ਗਰੀਬਾਂ ਦੇ ਸਾਰਦੀ।

ਕੈਪਸ਼ਨ ਮੁਕਾਬਲਾ-684

ਤ੍ਰਾਸਦੀ ਜੰਗ ਦੀ ਕਹੀਏ ਜਾਂ ਕਹੀਏ ਕੁਦਰਤੀ ਆਫ਼ਤ, ਫਸੀ ਹੈ ਜਾਨ ਵਿਚ ਪੁੜਾਂ ਸ਼ਾਲਾ! ਰਹੇ ਸਦਾ ਸਲਾਮਤ! ਸਵਾਮੀ ਭਗਤ ਕੋਲ ਖੜ੍ਹਾ ਸੋਚਦਾ ਬਣੇ ਕੋਈ ਤਰਕੀਬ, ਬਚਾ ਲਵਾਂ ਮੌਤ ਦੇ ਮੂੰਹ 'ਚੋਂ ਇੰਨਾ ਸੋਹਣਾ ਮੇਰਾ ਹਬੀਬ। -ਸੇਵਾ ਸਿੰਘ 'ਨੂਰਪੁਰੀ'

ਕੁਦਰਤ ਦੀ ਕਦੇ ਮਾਰ ਹੈ ਪੈਂਦੀ ਕਦੇ ਮਨੁੱਖ ਹੈ ਜੁਲਮ ਕਮਾਉਂਦਾ। ਮਜ਼ਲੂਮ ਨੇ ਝੱਲਦੇ ਏਸ ਕਹਿਰ ਨੂੰ ਜਾਂ ਭੋਲਾ ਬਚਪਨ ਮਾਰ ਹੰਢਾਉਂਦਾ ਜਾਨਵਰ ਵੀ ਤੱਕ ਸੋਚੀ ਪੈ ਜਾਏ ਉਹਨੂੰ ਕੁੱਝ ਵੀ ਸਮਝ ਨਾ ਆਉਂਦਾ। -ਜਗਮੀਤ ਸਿੰਘ ਪੰਧੋਰ
ਫੋਨ : +91 98783-37222

ਕੀ ਮੰਜ਼ਰ ਇਹ ਜੰਗ ਵਾਲਾ ਜਾਂ ਭੂਚਾਲ 'ਚ ਹੋਈ ਤਬਾਹੀ? ਵੱਟਾਂ ਗਲੀਆਂ ਨੇ ਖ਼ਾਕ ਰਲੀਆਂ, ਨਾ ਕੋਈ ਟੁਰਦਾ ਦਿਸੇ ਰਾਹੀ। ਸੁੰਨ ਪਸਰੀ ਏ ਚਹੂੰ ਪਾਸੇ, ਦਿਸਦੀ ਜਾਤ ਮਾਨਵ ਦੀ ਨਾਹੀ। ਕਹਿਰ ਵਰਤਿਆ ਕੁਦਰਤੀ, ਤੱਕੋ ਡਾਹਵੇ ਦੀ ਬੇ-ਪਰਵਾਹੀ। ਅਜਬ ਅਜੂਬਾ ਰੱਬ ਦਾ, ਬਾਲ ਮਲੁਕ ਹੇਠ ਮਲਬੇ ਭਾਰੀ। ਪਾਤਰ ਬਣਿਆ ਤਰਸ ਦਾ, ਜਿੰਦ ਪਈ ਕੱਢੇ ਚੀਕ ਕਿਲਕਾਰੀ।

ਕਰਮ ਦੇਖੋ ਉਸ ਰੱਬ ਦਾ, ਨਾ ਖਾਏ ਕੁੱਤਾ, ਕਰਦਾ ਪੁਚਕਾਰੀ। ਜਿਸ ਨੂੰ ਰਖਦਾ ਰੱਖਣਹਾਰ, ਪਹੁੰਚ ਜਾਂਦਾ ਬਣ ਕੇ ਹਿਤਕਾਰੀ। ਨਾਕਾਮ! ਨਾ ਅਕਲੀ ਆਂਵਦੀ, ਅਲਪ-ਬੁੱਧ ਕੀ ਕਰੇ ਵਿਚਾਰੀ। ਮਿੱਠਾ-ਮਿੱਠਾ ਬੰਦਾ ਲੋਚਦਾ, ਕੌੜਾ ਕਰੇ ਮੂੰਹ ਕੌੜੇ ਦੀ ਵਾਰੀ। -ਗੁਰਬਖਸ਼ ਸਿੰਘ 'ਨਾਕਾਮ'
ਫੋਨ: +1 864 318 5500

ਜੰਗ ਤੇ ਭੂਚਾਲ ਦੋਵੇਂ, ਮਚਾਉਂਦੇ ਸਦਾ ਤਬਾਹੀ ਏ। ਤਸਵੀਰ ਵਿਚ ਛੋਟਾ ਬੱਚਾ, ਭਰਦਾ ਪਿਆ ਗਵਾਹੀ ਏ। -ਅਮਰੀਕ ਸਿੰਘ ਤਲਵੰਡੀ ਕਲਾਂ
ਫੋਨ: 94635-42896

ਮਲਬਸ ਦਾ ਆਬਾਦੀ ਸਿਧਾਂਤ ਆਪਣੇ ਲੱਛਣ ਦਿਖਾਣ ਲੱਗਾ। ਕਿਤੇ ਜੀਜਾ-ਭੈਣ ਮਾਰਦੇ ਭਰਾ ਨੂੰ ਕਿਤੇ ਭੈਣ ਨੂੰ ਭਰਾ ਮਾਰਨ ਲੱਗਾ। ਰੱਬ ਤਾਂ ਹਰ ਜਾਨ ਅੰਦਰ ਵੱਸਦਾ ਪਰ ਲਾਲਚ ਤੇ ਹੰਕਾਰ ਬੰਦੇ ਦਾ ਡਿਗਦੀਆਂ ਕਦਰਾਂ-ਕੀਮਤਾਂ ਦੱਸਦਾ। ਅਣਭੋਲ ਜੰਮਦੀਆਂ ਜਿੰਦਾਂ ਨੂੰ ਵੀ ਜੁਲਮੀ ਬਾਬਲ ਨਾ ਬਖਸ਼ਦਾ। -ਅਮਰਜੀਤ ਸਿੰਘ ਤੂਰ ਕੁਲਬੁਰਫਾ (ਪਟਿਆਲਾ)
ਫੋਨ: 98784-69639

ਡਰ ਨਾ ਪੁੱਤਰਾ, ਰੋ ਨਾ ਐਵੇਂ ਮੈਂ ਵੀ ਹਾਂ ਕਿਸਮਤ ਦਾ ਮਾਰਾ ਅਹੁ ਪਈ ਜੋ ਸਲੈਬ ਦੇ ਬੋਲੇ ਮੇਰੇ ਵੀ ਨੇ ਬੱਚੇ ਮੇਰੇ ਚੁੱਪ ਕਰ ਜਾਹ ਹੁਣ ਗੱਲ ਸੁਣ ਮੇਰੀ ਤੂੰ ਤੇ ਮੈਂ ਸਾਥੀ ਇੱਕ ਦੂਜੇ ਦੇ ਹੋਏ। -ਚਰਨਜੀਤ ਕੌਰ
ਫੋਨ: 98768-65849

‘ਪੰਜਾਬ ਟਾਈਮਜ਼’ ਦੇ ਸਮੂਹ ਪਾਠਕਾਂ ਅਤੇ ਸਾਧ-ਸੰਗਤ ਨੂੰ ਖਾਲਸਾ ਸਾਜਨਾ ਦਿਹਾੜੇ ਦੀ ਕੋਟਾਨਿ ਕੋਟਿ ਵਧਾਈ

ਵਨ ਬੀਟ ਮੈਡੀਕਲ ਗਰੁੱਪ ਦੇ ਤਿੰਨਾਂ ਹਸਪਤਾਲਾਂ ਵਿੱਚ

ਫਰੀ ਸੇਵਾ

ਤਜਰਬੇਕਾਰ ਤੇ ਅਨੁਭਵੀ ਡਾਕਟਰਾਂ ਤੇ ਸਰਜਨਾਂ ਦੀ ਟੀਮ ਦੇ ਸਹਿਯੋਗ ਨਾਲ

ਫਰੀ ਸੇਵਾ

ਸ. ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਸਿੰਘ
ਮੁਖੀ
ਵਨ ਬੀਟ ਮੈਡੀਕਲ ਗਰੁੱਪ

ਮੈਡੀਕਲ ਵਿਭਾਗ

ਗੰਭੀਰ ਰੋਗ ਵਿਭਾਗ

ਇਸਤਰੀਆਂ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਰੋਗ ਵਿਭਾਗ

ਟੀ. ਬੀ. ਅਤੇ ਛਾਤੀ ਰੋਗ ਵਿਭਾਗ

ਹੱਡੀ ਰੋਗ ਵਿਭਾਗ

ਅੱਖਾਂ ਦਾ ਰੋਗ ਵਿਭਾਗ

ਸਾਧਾਰਨ ਰੋਗ ਵਿਭਾਗ

ਸਰਜਰੀ ਵਿਭਾਗ

ਨਵਜੰਮੇ ਬੱਚਿਆਂ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਰੋਗ ਵਿਭਾਗ

* ਖਿਰਧਾਂ, ਵਿਕਲਾਂਗਾਂ, ਨਿਮਾਣਿਆਂ, ਨਿਤਾਣਿਆਂ ਦਾ ਪਹਿਲ ਦੇ ਆਧਾਰ ਤੇ ਇਲਾਜ

* ਨੇੜਲੇ ਇਲਾਕਾ ਨਿਵਾਸੀਆਂ ਲਈ ਬਲੱਡ ਬੈਂਕ ਦੀ ਸੁਵਿਧਾ ਉਪਲਬਧ (95545-71155)

ਸ. ਬਹਾਦਰ ਸਿੰਘ
ਸੰਸਥਾਪਕ/ਚੇਅਰਮੈਨ
ਵਨ ਬੀਟ ਮੈਡੀਕਲ ਗਰੁੱਪ

ਵਨ ਬੀਟ ਹਸਪਤਾਲ 'ਚ ਆਉਣ ਵਾਲੇ ਮਰੀਜ਼ਾਂ ਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਦੇਖਭਾਲ ਕਰਨ ਵਾਲਿਆਂ ਵਾਸਤੇ ਫਰੀ ਲੰਗਰ ਦਾ ਪ੍ਰਬੰਧ
ਮਰੀਜ਼ਾਂ ਵਾਸਤੇ ਦਵਾਈਆਂ, ਟੈਸਟ, ਅਪ੍ਰੇਸ਼ਨ, ਐਮਰਜੈਂਸੀ ਸੇਵਾਵਾਂ ਫਰੀ ਉਪਲਬਧ

ਵਨ ਬੀਟ ਮੈਡੀਕਲ ਗਰੁੱਪ

A Charitable Organization inspired by Sikhism way of life

ਖੁੱਲ੍ਹ ਗਿਆ
ਹੈ

ਵਨ ਬੀਟ ਆਈ ਹਸਪਤਾਲ

ਸੰਧੂਆਂ ਰੋਡ, ਸ੍ਰੀ ਚਮਕੌਰ ਸਾਹਿਬ 140112

❖ ਦਿੱਤੀਆਂ ਜਾਣ ਵਾਲੀਆਂ ਸੇਵਾਵਾਂ ❖

ਓ.ਪੀ.ਡੀ.

ਅੱਖਾਂ ਦੀ ਜਾਂਚ

ਨੇੜੇ ਦੀ ਨਿਗਾ ਦੀਆਂ ਐਨਕਾਂ

ਮੋਡੀਆਬਿੰਦ ਦਾ ਆਪ੍ਰੇਸ਼ਨ

ਨਾਥੂਨਾਂ ਦਾ ਆਪ੍ਰੇਸ਼ਨ

ਦਵਾਈਆਂ

ਇਹ ਸਾਰੀਆਂ ਸੇਵਾਵਾਂ ਮੁਫਤ ਦਿੱਤੀਆਂ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹਨ।

ਹਸਪਤਾਲ ਖੁੱਲਣ ਦਾ ਸਮਾਂ ਸਵੇਰੇ 8 ਵਜੇ ਤੋਂ ਸ਼ਾਮ 5 ਵਜੇ ਤੱਕ

ਐਤਵਾਰ ਨੂੰ ਹਸਪਤਾਲ ਬੰਦ ਰਹੇਗਾ।

E-Mail: onebeatdasmeshhospital@gmail.com<https://onebeathospitals.in/><https://onebeat.org.in/>

PH: 01881511952

M: 78892-68941

ਵਲੋਂ: ਸ. ਬਹਾਦਰ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਪਰਿਵਾਰ

LGBT ਸਬੰਧਾਂ ਵਿੱਚ HIV/ਏਡਜ਼ ਅਤੇ ਸੈਕਸੁਅਲ ਰੋਗਾਂ ਦਾ ਖਤਰਾ

ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਵਿੱਚ LGBT ਪਰੇਡ ਦਾ ਐਲਾਨ ਕਰਨ ਅਤੇ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਰੱਦ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ LGBT ਸਬੰਧ ਚਰਚਾ 'ਚ ਆਇਆ। ਜ਼ਿਆਦਾਤਰ ਪੰਜਾਬੀਆਂ ਨੇ ਇਹ ਸਬੰਧ ਪਹਿਲੀ ਵਾਰ ਸੁਣਿਆ ਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਮਨ 'ਚ ਸਵਾਲ ਉੱਠੇ ਕਿ ਇਹ ਹੁੰਦਾ ਕੀ ਹੈ। ਆਮ ਲੋਕ ਕੁਦਰਤੀ ਤੀਜੇ ਲਿੰਗ ਭਾਵ ਹਿਜੜੇ ਨੂੰ ਜਾਣਦੇ-ਪਛਾਣਦੇ ਹਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਸੋਚਿਆ ਕਿ ਇਹ ਵੀ ਉਹੀ ਹੁੰਦੇ ਹਨ, ਪਰ ਨਹੀਂ। ਇਸ ਸਬੰਧ 'ਚ ਜੋ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਦਾ ਟੀ ਅੱਖਰ ਹੈ, ਉਹ ਟਰਾਂਸਜੈਂਡਰ ਭਾਵ ਹਿਜੜੇ ਦੇ ਪ੍ਰਤੀਕ ਵਾਸਤੇ

ਗੁਰਪ੍ਰੀਤ ਸਿੰਘ ਬਿਲਿੰਗ
ਫੋਨ: 075086-98066

ਹੈ। ਇਹ ਮਰਦ ਔਰਤ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਤੀਜਾ ਕੁਦਰਤੀ ਲਿੰਗ ਹੈ। ਇਸ ਪ੍ਰਤੀ ਸਭ ਜਾਗ੍ਰਿਹ ਹਨ। ਸੋ ਇਸ 'ਤੇ ਚਰਚਾ ਕਰਨਾ ਅੱਖਰਾਂ ਦੀ ਬਰਬਾਦੀ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਜੋ ਐਲਜੀਬੀ ਹਨ। ਇਹ ਤਿੰਨੋਂ ਹਿਜੜੇ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੇ। ਇਹ ਅਲਗ ਵਰਗ ਹਨ। ਐਲਜੀਬੀਟੀ ਆਪਣੇ ਸੈਕਸ ਲਿੰਗ ਤੋਂ ਭਾਵਨਾਤਮਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਅਲੱਗ ਹੁੰਦੇ ਹਨ ਜਾਂ ਮਹਿਸੂਸ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਮਰਦ-ਮਰਦ ਵਾਂਗ ਔਰਤ ਨਾਲ ਸੰਭੋਗ ਕਰਨਾ ਨਹੀਂ ਚਾਹੁੰਦਾ, ਬਲਕਿ ਮਰਦ ਮਰਦ ਨਾਲ ਸੰਭੋਗ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਇਸ 'ਚ ਸੰਤੁਸ਼ਟ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਔਰਤ ਔਰਤ ਨਾਲ।

L ਤੋਂ ਭਾਵ ਹੈ ਲੇਸਬੀਅਨ। ਲੇਸਬੀਅਨ ਉਸ ਔਰਤ ਨੂੰ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਜੋ ਦੂਜੀ ਔਰਤ ਜਾਂ ਕੁੜੀ ਨਾਲ ਸੈਕਸ ਕਿਰਿਆਵਾਂ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਇਸ 'ਚ ਸੰਤੁਸ਼ਟ ਹੁੰਦੀ ਹੈ।

G ਤੋਂ ਭਾਵ ਹੈ ਗੇ। ਗੇ ਉਹ ਮਰਦ ਹੁੰਦੇ ਹਨ, ਜੋ ਦੂਜੇ ਮਰਦ ਜਾਂ ਮੁੰਡੇ ਨਾਲ ਸੈਕਸ

ਕਿਰਿਆਵਾਂ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਇਸ 'ਚ ਸੰਤੁਸ਼ਟ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। B ਤੋਂ ਭਾਵ ਹੈ ਬਾਈਸੈਕਸੁਅਲ। ਉਹ ਮਰਦ ਅਤੇ ਔਰਤ ਹੁੰਦੇ ਹਨ, ਜੋ ਸਭ ਨਾਲ ਸੰਭੋਗ ਕਰ ਲੈਂਦੇ ਹਨ। ਜਿਵੇਂ ਮਰਦ ਇਕ ਔਰਤ ਨਾਲ ਅਤੇ ਮਰਦ ਨਾਲ ਸੰਭੋਗ ਕਰਨ 'ਚ ਬਰਾਬਰ ਸੰਤੁਸ਼ਟ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਔਰਤ ਦੇ ਮਾਮਲੇ 'ਚ ਵੀ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਬਾਈਸੈਕਸੁਅਲ ਦੀ ਪਹਿਚਾਣ ਕਰਨਾ ਸਭ ਤੋਂ ਮੁਸ਼ਕਿਲ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਜੋ ਘਰ 'ਚ ਆਮ ਰਵਾਇਤੀ ਸੈਕਸ ਆਪਣੇ ਸਾਥੀ ਨਾਲ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਪਰ ਘਰ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਪਰਦੇ 'ਚ ਸਮਲਿੰਗੀ ਆਪਣੇ ਸੈਕਸ/ਲਿੰਗ ਨਾਲ ਸੈਕਸ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਦੂਜੇ ਦੇ ਵਰਗ ਤਾਂ ਫਿਰ ਵੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰਨ ਨਾਲ ਪਹਿਚਾਣ ਜਾ ਸਕਦੇ ਹਨ ਜਾਂ ਉਹ ਖੁਦ ਦੁਨੀਆ ਸਾਹਮਣੇ ਖੁੱਲ੍ਹ ਕੇ ਸਵੀਕਾਰ ਵੀ ਕਰ ਲੈਂਦੇ ਹਨ। ਬਾਈਸੈਕਸੁਅਲ ਮਰਦ ਜਾਂ ਔਰਤ ਸੈਕਸ ਸਬੰਧੀ ਬਿਮਾਰੀਆਂ ਜ਼ਿਆਦਾ ਫੈਲਾਅ ਸਕਦੇ ਹਨ, ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਘਰ ਅਤੇ ਬਾਹਰ ਅਲੱਗ-ਅਲੱਗ ਪਹਿਚਾਣ ਤਹਿਤ ਸੈਕਸ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਜ਼ਿਆਦਾ ਸਾਥੀ ਬਣਾਉਣਾ ਇਸ ਦਾ ਕਾਰਨ ਹੈ। ਇਸ ਲੇਖ ਦਾ ਵੀ ਇਹੀ ਵਿਸ਼ਾ ਹੈ ਭਾਵ ਸੰਭੋਗ ਸਬੰਧੀ ਬਿਮਾਰੀਆਂ ਫੈਲਣ ਸਬੰਧੀ ਚਿੰਤਾ।

LGBT ਸਬੰਧਾਂ ਵਿੱਚ ਸੰਤੁਸ਼ਟੀ ਹੇਟਰੋਸੈਕਸੁਅਲ ਸਬੰਧਾਂ ਭਾਵ ਆਮ ਰਵਾਇਤੀ ਸਬੰਧਾਂ ਜਿੰਨੀ ਹੀ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਦਾ ਇਹ ਮਤਲਬ ਨਹੀਂ ਕਿ ਆਮ ਵਾਂਗ ਪੂਰੀ 100% ਹੋ ਜਾਵੇਗੀ। ਇਹ ਇਨਸਾਨ ਤੋਂ ਇਨਸਾਨ ਅਲਗ-ਅਲਗ ਜਾਂ ਵੱਧ ਘੱਟ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਇੱਕ ਅਧਿਐਨ (2014, BMC Women's Health) ਵਿੱਚ ਪਾਇਆ ਗਿਆ ਕਿ ਲੇਸਬੀਅਨ ਅਤੇ ਹੇਟਰੋਸੈਕਸੁਅਲ ਜੋੜਿਆਂ ਨੇ ਤਿੰਨ ਸਾਲਾਂ ਬਾਅਦ ਸਬੰਧ ਸੰਤੁਸ਼ਟੀ ਵਿੱਚ ਬਰਾਬਰ ਮਹਿਸੂਸ ਕਰਿਆ ਹੈ। ਸੰਤੁਸ਼ਟੀ ਸਬੰਧ ਦੀ ਗੁਣਵੱਤਾ, ਸੰਚਾਰ, ਅਤੇ ਆਪਸੀ ਸਮਝ 'ਤੇ ਨਿਰਭਰ ਕਰਦੀ ਹੈ, ਨਾ ਕਿ ਸਿਰਫ਼ ਸੈਕਸੁਅਲ ਓਰੀਐਂਟੇਸ਼ਨ 'ਤੇ। LGBT ਜੋੜਿਆਂ ਵਿੱਚ ਸੈਕਸੁਅਲ ਸੰਤੁਸ਼ਟੀ

ਅਕਸਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਖੁੱਲ੍ਹੀ ਮਿਲਦੀ-ਜੁਲਦੀ ਸੋਚ ਅਤੇ ਲਚਕਤਾ ਕਾਰਨ ਉੱਚੀ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ।

ਖੈਰ, ਵਿਸ਼ਾ ਹੈ ਬਿਮਾਰੀ ਫੈਲਣ ਦਾ ਖਤਰਾ ਅਤੇ ਚਿੰਤਾ। ਆਉਂਦੇ ਹਨ ਇਸ ਨੂੰ ਸਮਝਦੇ ਹਾਂ।

STD ਭਾਵ ਸੈਕਸੁਅਲ ਟ੍ਰਾਂਸਮਿਟੇਡ ਡੀਜੀਜ਼। ਇਹ ਸਬੰਧ ਉਨ੍ਹਾਂ ਸਭ ਬਿਮਾਰੀਆਂ ਲਈ ਵਰਤਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਜੋ ਸੈਕਸੁਅਲ ਕਿਰਿਆਵਾਂ ਦੌਰਾਨ ਇਕ ਇਨਸਾਨ ਤੋਂ ਦੂਜੇ ਇਨਸਾਨ ਤੱਕ

ਫੈਲ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹਨ। ਯਾਦ ਰੱਖਣਾ ਕਿ ਇਹ ਸਭ ਬਿਮਾਰੀਆਂ ਫੂਹਣ, ਇਕੱਠੇ ਰਹਿਣ, ਖਾਣ-ਪੀਣ, ਇਕ-ਦੂਜੇ ਦੇ ਕੱਪੜੇ ਵਰਤਣ, ਭਾਂਡੇ ਵਰਤਣ ਨਾਲ ਨਹੀਂ ਫੈਲਦੀਆਂ, ਸਗੋਂ ਇਕ ਦੂਜੇ ਨਾਲ ਸੈਕਸੁਅਲ ਕਿਰਿਆਵਾਂ ਕਰਨਾ ਭਾਵ ਸੰਭੋਗ ਕਰਨ ਨਾਲ ਫੈਲਦੀਆਂ ਹਨ। ਵੈਸੇ ਤਾਂ ਐਸਟੀਡੀ 'ਚ ਬਹੁਤ ਸਾਰੀਆਂ ਬਿਮਾਰੀਆਂ ਹਨ, ਪਰ ਆਮ ਲੋਕ ਕੇਵਲ ਇਕ ਹੀ ਨਾਮ ਜਾਣਦੇ ਹਨ। ਉਹ ਹੈ ਏਡਜ਼। ਏਡਜ਼ ਇਕ ਬਾਅਦ ਦੀ ਪ੍ਰਾਪਕ ਬਿਮਾਰੀ ਦੀ ਹਲਾਤ ਦਾ ਨਾਮ ਹੈ। ਇਸ 'ਚ ਸਭ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਐਚ ਆਈ ਵੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਜਾਂ ਕਹਿ ਲਵੇ ਕਿ ਵਾਇਰਸ ਜਾਂ ਰੋਗ ਲੱਗਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਦੇ ਲੱਗਣ ਦਾ ਇਕ ਕਾਰਨ ਸੈਕਸ ਵੀ ਹੈ। ਬਾਕੀ ਹਨ ਇਕ ਹੀ ਸੂਈ ਵਰਤਣ ਨਾਲ, ਇਕ ਦੂਜੇ ਦਾ ਖੂਨ ਖੁੱਲ੍ਹੇ ਜੁਖਮਾਂ ਦੇ ਸੰਪਰਕ 'ਚ ਆਉਣ ਨਾਲ, ਇਸ ਵਾਇਰਸ ਤੋਂ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਖੂਨ ਚੜ੍ਹ ਜਾਣ ਨਾਲ ਆਦਿ। ਇਸ ਸਬੰਧੀ ਵਿਸਥਾਰਪੂਰਵਕ ਜਾਣਕਾਰੀ ਹਾਸਲ ਕਰਨ ਲਈ ਤੁਸੀਂ ਆਪਣੇ ਸਵਾਲ

Google, Grok, DeepSeek, Geimin, Meta AI ਤੋਂ ਪੁੱਛ ਸਕਦੇ ਹੋ। HIV ਤੋਂ ਭਾਵ Human immuno deficiency Virus, ਜੋ ਆਪਣੇ ਸਰੀਰ ਦੀ ਰੋਗਾਂ ਨਾਲ ਲੜਨ ਵਾਲੀ ਸ਼ਕਤੀ ਨੂੰ ਘੱਟ ਕਰ ਦਿੰਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਬਾਕੀ ਰੋਗ ਲੱਗਣ ਦੀ ਦਰ ਵਧ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਛੇਤੀ ਠੀਕ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੇ। AIDS ਤੋਂ ਭਾਵ Acquired immuno deficiency syndrome ਜਦੋਂ ਐਚ ਆਈ ਵੀ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਰੋਗਾਂ ਨਾਲ ਲੜਣ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਬਹੁਤ ਹੀ ਹੱਦ ਤੱਕ ਘਟ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਬਹੁਤ ਗੂੜ੍ਹੀ, ਪ੍ਰਾਪਕ, ਗੰਭੀਰ ਹਾਲਤ ਹੈ, ਜਦੋਂ ਐਚ ਆਈ ਵੀ ਆਪਣਾ ਖਤਰਨਾਕ ਰੂਪ ਧਾਰਨ ਕਰ ਲੈਂਦਾ ਹੈ।

HIV ਦਾ ਖਤਰਾ MSM ਵਿੱਚ ਵੱਧ ਹੈ, ਪਰ ਰੋਕਥਾਮ ਨਾਲ ਘੱਟ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਲੇਸਬੀਅਨ ਸਬੰਧਾਂ ਵਿੱਚ ਘੱਟ ਖਤਰਾ ਹੈ। ਹੁਣ ਗੱਲ ਕਰਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਐਲਜੀਬੀਟੀ ਸਬੰਧਾਂ ਤਹਿਤ STD, HIV ਹੋਣ ਦਾ ਖਤਰਾ ਕੀ ਵਾਕਿਆ ਹੀ ਵਧ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਜਵਾਬ ਹੈ ਹਾਂ ਵਧ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਪਹਿਲਾਂ ਇਹ ਦੁਬਾਰਾ ਸਮਝ ਲਵੋ ਕਿ LGBT ਪਛਾਣ ਸਿਰਫ਼ ਵਿਵਹਾਰ ਨਾਲ ਨਹੀਂ, ਸਵੈ-ਸਵੀਕ੍ਰਿਤੀ ਨਾਲ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਜਦੋਂ ਇਨਸਾਨ ਜੋ ਅੰਦਰੋਂ ਮਹਿਸੂਸ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਉਹ ਖੁਦ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰ ਕੇ ਖੁੱਲ੍ਹ ਕੇ ਦੂਜਿਆਂ ਨੂੰ ਦੱਸਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਨੂੰ ਡਾਕਟਰੀ ਜਾਂਚ ਰਾਹੀਂ ਨਹੀਂ ਪਤਾ ਲਗਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਹਾਂ ਟੀ ਭਾਵ ਹਿਜੜੇ ਹੋਣ ਨੂੰ ਡਾਕਟਰੀ ਜਾਂਚ ਰਾਹੀਂ ਸਿੱਧ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਾਂ, ਕਿਉਂਕਿ ਇਸ 'ਚ ਲਿੰਗ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਵਿਕਸਿਤ ਨਹੀਂ ਹੋਏ ਹੁੰਦੇ ਅਤੇ ਰੁਚੀਆਂ ਵੀ ਉਸ ਮੁਤਾਬਿਕ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੀਆਂ। ਵੈਸੇ ਤਾਂ ਇਨ੍ਹਾਂ ਸਭ 'ਚ ਸਭ ਤੋਂ ਪਹਿਚਾਣ ਦਾ ਲੱਛਣ ਕੇਵਲ ਇਨਸਾਨ ਦਾ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰਨਾ ਹੀ ਹੈ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਲੋਂ ਆਪਸੀ ਸਬੰਧ ਬਣਾਉਣਾ ਰੋਗਾਂ ਦਾ ਖਤਰਾ ਵਧਾ ਦਿੰਦਾ ਹੈ।

ਗੇ ਸਮਲਿੰਗੀ ਸਬੰਧਾਂ 'ਚ (MSM - Men who have Sex with Men), HIV ਅਤੇ

ਹੋਰ ਸੈਕਸੁਅਲ ਰੋਗਾਂ ਦਾ ਖਤਰਾ ਵਧ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਕਿਉਂਕਿ ਐਨਲ ਸੈਕਸ (ਗੁਦਾ ਸੰਭੋਗ) HIV ਟ੍ਰਾਂਸਮਿਸ਼ਨ ਦਾ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਡਾ ਜੋਖਮ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਗੁਦਾ ਦੀ ਚਮੜੀ ਪਤਲੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਵਿੱਚ ਛੋਟੇ ਜਖਮ ਹੋਣ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਵੱਧ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। CDC (2021) ਅਨੁਸਾਰ, ਅਮਰੀਕਾ ਵਿੱਚ 71% ਨਵੇਂ HIV ਕੇਸ ਗੇ ਅਤੇ ਬਾਈਸੈਕਸੁਅਲ ਮਰਦਾਂ ਵਿੱਚ ਹਨ। ਗੇ ਅਤੇ ਬਾਈਸੈਕਸੁਅਲ ਮਰਦਾਂ ਵਿੱਚ HIV ਦਾ ਜੀਵਨ ਭਰ ਦਾ ਖਤਰਾ 1/6 (16.6%) ਹੈ, ਜਦੋਂ ਕਿ ਆਮ ਆਬਾਦੀ ਵਿੱਚ ਇਹ 1/99 (1%) ਤੋਂ ਘੱਟ ਹੈ। ਇਹ 16 ਗੁਣਾ ਵੱਧ ਹੈ। ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਬਲੈਕ ਗੇ ਮਰਦਾਂ ਵਿੱਚ ਇਹ ਖਤਰਾ 1/2 (50%) ਅਤੇ ਲੈਟਿਨੋ ਮਰਦਾਂ ਵਿੱਚ 1/4 (25%) ਹੈ। ਲੇਸਬੀਅਨ ਔਰਤਾਂ ਵਿੱਚਕਾਰ (WSW - Women who have Sex with Women) ਖਤਰਾ ਘੱਟ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਪਰ ਜੇਕਰ ਉਹ ਮਰਦਾਂ ਨਾਲ ਵੀ ਸੰਬੰਧ ਰੱਖਦੀਆਂ ਹਨ ਜਾਂ ਸੂਈਆਂ, ਸੈਕਸ ਖਿਡੌਣੇ ਸਾਂਝੇ ਕਰਦੀਆਂ ਹਨ ਜਾਂ ਮਾਹਵਾਰੀ ਪੀਰੀਅਡ 'ਚ ਸੰਭੋਗ ਕਰਦੀਆਂ ਹਨ ਤਾਂ ਖਤਰਾ ਵਧ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਖਤਰਾ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਖਤਮ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ, ਪਰ ਘੱਟ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜੇ ਕੰਡੋਮ ਜਾਂ ਬੈਰੀਅਰ ਵਰਤੇ ਜਾਣ। ਇਨ੍ਹਾਂ 'ਚ ਰੋਗ ਫੈਲਣ ਦੀ ਦਰ 0.01% ਹੈ। ਖਤਰਾ ਘੱਟ ਕਰਨ ਲਈ ਹਮੇਸ਼ਾ PrEP (Pre-Exposure Prophylaxis) ਦਵਾਈ ਲਈ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ, ਜੋੜੀ ਦੇ ਖਤਰੇ ਨੂੰ 99% ਤੱਕ ਘਟਾਉਂਦੀ ਹੈ। ਮੁੱਕਦਾ ਅਤੇ ਯਾਦ ਰੱਖਣ ਯੋਗ ਨੁਕਤਾ ਸਿਰਫ਼ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਅਜਿਹੇ ਗੈਰ ਕੁਦਰਤੀ ਅਤੇ ਅਸੁਰੱਖਿਅਤ ਸੰਭੋਗ ਤੋਂ ਹਮੇਸ਼ਾ ਹੀ ਦੂਰ ਰਿਹਾ ਜਾਵੇ। ਬਚ ਕੇ ਰਿਹਾ ਜਾਵੇ। ਬਾਕੀ ਮਰਦ ਔਰਤ ਸਬੰਧਾਂ ਤਹਿਤ ਵੀ ਕੰਡੋਮ ਵਰਤਿਆ ਜਾਵੇ। ਅਜਿਹਾ ਕਰਨਾ ਭਾਵੇਂ 100% ਸੁਰੱਖਿਆ ਨਹੀਂ ਦਿੰਦਾ, ਪਰ ਫਿਰ ਵੀ ਖਤਰਾ ਬਹੁਤ ਘੱਟ ਕਰ ਦਿੰਦਾ ਹੈ। ਦੂਜਾ ਬਹੁਤੇ ਸੈਕਸ ਪਾਰਟਨਰ ਨਾ ਬਣਾਏ ਜਾਣ ਅਤੇ ਆਪਣੇ ਪਾਰਟਨਰ ਪ੍ਰਤੀ ਵਫ਼ਾਦਾਰ, ਭਰੋਸੇਯੋਗ ਰਹਿਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

ਖਰਬੂਜੇ ਦੇ ਖੇਤ

ਅੱਜ ਕੱਲ੍ਹ ਬਾਜ਼ਾਰ ਵਿੱਚ ਖਰਬੂਜੇ ਵਿਕਦੇ ਦੇਖ ਕੇ ਸਾਨੂੰ ਆਪਣਾ ਬਚਪਨ ਯਾਦ ਆ ਗਿਆ। ਸਾਡਾ ਬਚਪਨ ਅਤੇ ਲੜਕਪਨ ਛੱਲੀਆਂ ਚੱਬਣ, ਅੰਬ ਤੇ ਗੰਨੇ ਚੁਪਣ, ਖਰਬੂਜੇ/ਹਦਵਾਣੇ ਅਤੇ ਕੱਚੀਆਂ ਅੰਬੀਆਂ ਖਾਣ 'ਚ ਬੀਤਿਆ।

ਉਦੋਂ ਖਰਬੂਜੇ ਨੂੰ ਪੇਂਡੂ ਫਲ ਸਮਝਿਆ ਜਾਂਦਾ ਸੀ ਅਤੇ ਲਗਭਗ ਹਰ ਜ਼ਿਮੀਂਦਾਰ ਜਾਂ ਤਾਂ ਵੇਚਣ ਲਈ ਤੇ ਜਾਂ ਘਰ ਖਾਣ ਲਈ ਇਹ ਫਲ ਜ਼ਰੂਰ ਬੀਜਦਾ ਸੀ। ਹੁਣ ਤਾਂ ਖਰਬੂਜੇ ਦੀਆਂ ਐਨੀਆਂ ਆਧੁਨਿਕ ਕਿਸਮਾਂ ਆ ਗਈਆਂ ਹਨ ਕਿ ਇਹ ਸ਼ਹਿਰੀ ਫਲ ਬਣ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਸਧਾਰਨ ਪੇਂਡੂਆਂ ਦੇ ਲਿਬੜੇ-ਤਿਬੜੇ ਹੱਥਾਂ 'ਚੋਂ ਨਿਕਲ ਕੇ ਆਧੁਨਿਕ ਪੰਜ ਤਾਰਾ ਹੋਟਲਾਂ ਦੇ

ਪ੍ਰੋ. ਜਸਵੰਤ ਸਿੰਘ ਗੰਡਮ
ਫੋਨ: +91 98766-55055

ਲਜ਼ੀਜ਼ ਫਲਾਂ ਵਿੱਚ ਪਰੋਸਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ! (ਅਸੀਂ ਤਾਂ ਹਦਵਾਣਾ ਅੱਧ ਵਿਚਾਲਿਉਂ ਪਾਤ ਕੇ ਹੱਥਾਂ ਨਾਲ ਹੀ ਖਾਂਦੇ ਸਾਂ, ਏਦਾਂ ਹੀ ਖਰਬੂਜੇ ਦੀਆਂ ਫਾਤੀਆਂ ਵੀ ਰੱਬ ਦੀਆਂ ਬਖਸ਼ੀਆਂ ਫੋਰਕਾਂ (ਕਾਂਟੇ), ਭਾਵ ਉਂਗਲਾਂ ਨਾਲ ਹੀ ਛਕਦੇ ਸਾਂ)।

ਖਰਬੂਜੇ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਦੋ ਅਖਾਣ ਬੜੇ ਪ੍ਰਚੱਲਿਤ ਹਨ, ਇਨ੍ਹਾਂ 'ਚੋਂ ਇੱਕ ਵਧੇਰੇ ਵਰਤੋਂ ਵਿੱਚ ਆਉਂਦਾ ਹੈ ਤੇ ਉਹ ਹੈ- 'ਖਰਬੂਜੇ ਨੂੰ ਦੇਖ ਕੇ ਖਰਬੂਜਾ ਰੰਗ ਫੜਦੈ'। ਇਸ ਦਾ ਅਰਥ 'ਜੈਸੀ ਸੰਗਤ, ਤੈਸੀ ਰੰਗਤ' ਹੈ। ਭਾਵ ਸੋਹਬਤ ਦਾ ਅਸਰ ਸੁਭਾ 'ਤੇ ਹੋਣਾ ਲਾਜ਼ਮੀ ਹੈ। ਕਿਹਾ ਜਾਂਦੈ ਕਿ 'ਜੈਸੀ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀ, ਤੈਸੀ ਸ੍ਰਿਸ਼ਟੀ', 'ਜੈਸਾ ਆਹਾਰ ਤੈਸਾ ਆਚਾਰ/ਵਿਵਹਾਰ/ਕਿਰਦਾਰ', 'ਜੈਸਾ ਅੰਨ, ਤੈਸਾ ਤਨ' ਅਤੇ 'ਜੈਸੀ ਸੰਗਤ, ਤੈਸੀ ਰੰਗਤ'। ਇਸੇ ਲਈ ਤਾਂ ਸਿਆਣੇ ਸਲਾਹ ਦਿੰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਮਾਤੀ ਸੋਹਬਤ ਨਾਲੋਂ 'ਕੱਲੇ ਚੰਗੇ'!

ਦੂਸਰਾ ਅਖਾਣ ਜ਼ਰਾ ਘੱਟ ਵਰਤੋਂ ਵਿੱਚ ਆਉਂਦਾ ਹੈ ਕਿ 'ਖਰਬੂਜੇ ਦੇ ਖੇਤ ਵਿੱਚ ਵੜ ਕੇ ਖਰਬੂਜਾ ਪਸੰਦ ਨਹੀਂ ਆਉਂਦਾ'। ਜਾਣੀ, ਜੇ ਕਿਸੇ

ਪਦਾਰਥ ਜਾਂ ਚੀਜ਼ ਦੀ ਬਹੁਤਾਤ ਹੋਵੇ ਤਾਂ ਪਸੰਦ ਦੀ ਵਸਤ ਦੀ ਚੋਣ ਕਰਨੀ ਔਖੀ ਹੋ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਇਹ ਗੱਲ ਅਸੀਂ ਆਪ ਅਜ਼ਮਾਈ ਹੈ, ਅਜ਼ਮਾਈ ਕੀ, ਹੰਢਾਈ ਹੈ।

(ਵੈਸੇ ਅਖਾਣ ਹੋਰ ਵੀ ਹਨ, ਜਿਵੇਂ-ਖਰਬੂਜੇ ਵਾਂਗ ਸਿਰ ਪਾਤ ਦੇਣਾ, ਖਰਬੂਜੇ ਦੀਆਂ ਕਤਲੀਆਂ ਵਰਗੇ ਤਿੱਖੇ ਨੈਣ-ਨਕਸ਼)

ਸਾਡਾ ਬਚਪਨ ਆਪਣੇ ਨਾਨਕਾ ਪਿੰਡ ਸਲੀਮਪੁਰ ਅਫਗਾਨਾ (ਗੁਰਦਾਸਪੁਰ) ਵਿੱਚ ਬਤੀਤ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਉਦੋਂ ਮੈਰੇ (ਰੇਤਲੀ) ਵਾਲੀ ਜ਼ਮੀਨ ਵਿੱਚ ਖਰਬੂਜੇ ਬੜੇ ਬੀਜੇ ਜਾਂਦੇ ਸਨ। ਮੇਰੇ ਨਾਨਕਿਆਂ ਦੇ ਖੇਤਾਂ ਦੇ ਨਾਲ ਹੀ ਮੇਰੇ ਨਾਨਾ ਜੀ ਦੇ ਦੋ ਸਕੇ ਭਰਾਵਾਂ ਦੇ ਖੇਤ ਹੁੰਦੇ ਸਨ ਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚ ਵੀ ਖਰਬੂਜੇ ਬੀਜੇ ਜਾਂਦੇ ਸਨ। ਜਾਣੀ ਅੱਠ-ਦਸ ਖੇਤਾਂ ਵਿੱਚ ਖਰਬੂਜੇ ਹੀ ਖਰਬੂਜੇ ਹੁੰਦੇ ਸਨ। ਐਂ ਲਗਦਾ ਹੁੰਦਾ ਸੀ ਕਿ ਖਰਬੂਜਿਆਂ ਦੀਆਂ ਧਰਤੀ ਉਪਰ ਲੇਟਵੀਆਂ ਵੇਲਾਂ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਪੱਤਿਆਂ ਤੇ ਖਰਬੂਜਿਆਂ ਨੇ ਸਾਰੀ ਧਰਤ ਨੂੰ ਇਕ ਹਰੀ ਚਾਦਰ ਵਿੱਚ ਲਪੇਟਿਆ ਹੋਵੇ। ਪੱਕਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਖਰਬੂਜੇ ਵੀ ਹਰੇ ਹੁੰਦੇ ਹਨ, ਪੱਤੇ ਵੀ ਤੇ ਵੇਲਾਂ ਵੀ। ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਰੰਗ ਵਟਾਉਂਦੇ ਹਨ। ਭਾਵ, ਰੰਗ ਬਰੰਗੇ ਹੋ ਜਾਂਦੇ ਹਨ।

ਸਾਡੇ ਸਕੂਲ ਦੇ ਰਾਹ ਵਿੱਚ ਪੈਂਦੇ ਸਨ ਇਹ ਖੇਤ। ਗੁਰਦਾਸ ਨੰਗਲ ਦੇ ਸਕੂਲ ਤੋਂ ਪਰਤਦਿਆਂ ਅਸੀਂ 4-5 ਜਣੇ ਖਰਬੂਜਿਆਂ ਦੇ ਖੇਤਾਂ ਵਿੱਚ ਵੜ ਜਾਂਦੇ। ਮੈਂ ਤਾਂ ਦੋਹਰਤਵਾਨ ਸੀ, ਇਸ ਲਈ ਕਿਸੇ ਵੀ ਖੇਤ ਵਿੱਚ ਜਾ ਵੜਦਾ। ਉਦੋਂ ਭਾਈਚਾਰਾ ਬਹੁਤ ਹੁੰਦਾ ਸੀ। ਇੱਕ ਘਰ ਦਾ ਦੋਹਤਾ/ਦੋਹਤਰਾ ਸਭ ਘਰਾਂ ਦਾ ਦੋਹਤਾ ਸਮਝਿਆ ਜਾਂਦਾ ਸੀ। ਮੇਰੀ ਇੱਕ ਹਮਜ਼ਮਾਤਣ ਰਾਜਵੰਤ (ਗੋਗੀ) ਤੇ ਇੱਕ ਸੀਨੀਅਰ ਰਣਜੀਤ ਸਕੀਆਂ ਭੈਣਾਂ ਸਨ ਤੇ ਮੇਰੀ ਮਾਂ ਦੇ ਸਕੇ ਚਾਚਾ ਜੀ ਦੀਆਂ ਬੇਟੀਆਂ ਸਨ। ਸੋ, ਚਾਚਾ ਜੀ ਦੇ ਖੇਤ ਵੀ ਆਪਣੇ ਹੀ ਹੋਏ। ਇੱਕ ਹੋਰ ਚਾਚਾ ਜੀ ਦਾ ਬੇਟਾ ਜਗੀਰ ਵੀ ਨਾਲ ਪੜ੍ਹਦਾ ਸੀ। ਸੋ, ਉਸ ਦੇ ਖੇਤਾਂ ਦੇ ਖਰਬੂਜੇ ਵੀ ਸਾਡੇ!

ਇੱਕ ਖੇਤ ਦੇ ਇੱਕ ਕੋਨੇ ਤੋਂ ਚੰਗੇ/ਮਨਪਸੰਦ ਖਰਬੂਜੇ ਦੀ ਭਾਲ ਕਰਦਿਆਂ ਕਰਦਿਆਂ ਸਾਰੇ

ਖੇਤ ਗਾਹ ਦੇਣੇ ਪਰ ਕੋਈ ਖਰਬੂਜਾ ਨਾ ਪਸੰਦ ਆਉਣਾ। ਜੇ ਗੋਗੀ (ਰਾਜਵੰਤ) ਨੂੰ ਕੋਈ ਖਰਬੂਜਾ ਪਸੰਦ ਆ ਜਾਣਾ ਤਾਂ ਉਸ ਦੀ ਵਡੀ ਭੈਣ ਰਣਜੀਤ ਨੇ ਕਹਿਣਾ ਹੋਰ ਅਗੇ 'ਵੇਹਦੇ' ਆਂ। ਜੇ ਦੋਵਾਂ ਨੂੰ ਕੋਈ ਖਰਬੂਜਾ ਚੰਗਾ ਲਗਣਾ ਤਾਂ ਮੈਂ ਕਹਿ ਦੇਣਾ ਕਿ ਅਗਲੇ ਖੇਤ ਵਿੱਚ ਦੇਖਦੇ ਆਂ। ਦੋਸਤ ਦੀਪੇ

ਦੀ ਵੱਖ ਚੋਣ ਹੋਣੀ। ਆਖਿਰ ਤੋਤਨਾ ਓਹੀ ਜੋ ਪਹਿਲੇ ਖੇਤ 'ਚ ਪਸੰਦ ਆਇਆ ਹੁੰਦਾ!

ਬੜੇ ਖਰਬੂਜੇ ਖਾਧੇ ਨਾਨਕਿਆਂ ਦੇ!

ਖਰਬੂਜਾ-ਖਖੜੀ ਜੌੜੇ ਸ਼ਬਦ ਵਰਤੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ, ਬੇਸ਼ਕ ਦੋਵਾਂ ਦੇ ਅਰਥ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਹਨ। ਹਦਵਾਣਾ, ਜਿਸ ਦਾ ਅਸਲੀ ਨਾਮ ਹਿੰਦਵਾਣਾ ਹੈ ਤੇ ਜਿਸ ਨੂੰ ਤਰਬੂਜ ਜਾਂ ਮਤੀਰਾ ਵੀ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦੈ, ਵੀ ਗਰਮੀਆਂ ਦਾ ਫਲ ਹੈ ਜੋ ਮਾਰੂ ਜ਼ਮੀਨ ਜਾਂ ਮਾਰੂਥਲ ਦਾ ਫਲ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦੈ।

ਭਾਈ ਕਾਨ੍ਹ ਸਿੰਘ ਨਾਭਾ ਦੇ ਮਹਾਨਕੋਸ਼ ਅਨੁਸਾਰ ਖਰਬੂਜਾ ਫਾਰਸੀ ਦਾ ਸ਼ਬਦ ਹੈ ਜਿਸ ਦਾ ਉਚਾਰਨ ਖੁਰਪੂਜ਼ ਹੀ ਸਹੀ ਹੈ, ਸੰਸਕ੍ਰਿਤ 'ਚ ਇਸ ਨੂੰ ਖੰਬੂਜ, ਉਵਾਂਰੁ ਅਤੇ ਦਸ਼ਾਗਲ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ। ਇਹ ਸਾਉਣੀ ਦੀ ਫਸਲ ਦਾ ਫਲ

ਹੈ, ਜੋ ਵੇਲ ਨੂੰ ਲਗਦਾ ਹੈ, ਇਸ ਦੀ ਤਾਸੀਰ ਗਰਮ ਤਰ ਹੈ। ਬਲੋਚਿਸਤਾਨ ਅਤੇ ਮਿਸਰ ਦੇ ਖਰਬੂਜੇ ਬਹੁਤ ਮਿੱਠੇ ਹੁੰਦੇ ਹਨ, ਕਾਬੁਲੀ ਸਰਦਾ ਭੀ ਇਸੇ ਜਾਤ ਵਿੱਚੋਂ ਹੈ।

ਕੋਸ਼ ਅਨੁਸਾਰ ਖਖੜੀ ਜਾਂ ਕਕੜੀ 'ਤਰ' ਨੂੰ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦੈ ਜੋ ਖੀਰੇ ਦੀ ਜਾਤ ਦਾ ਲੰਮਾ ਹਰਾ

ਫਲ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਪਰ ਖਖੜੀ ਅੱਕ ਨੂੰ ਲੱਗਣ ਵਾਲੇ ਉਸ ਅੰਬੀ ਵਰਗੇ ਦਿਸਦੇ ਪਦਾਰਥ ਨੂੰ ਵੀ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ ਜੋ ਕੌੜਾ ਹੁੰਦੈ ਤੇ ਜਿਸ 'ਚੋਂ ਰੂੰ ਦੇ ਫੰਬੇ ਹਵਾ ਵਿੱਚ ਉਡਦੇ ਹਨ-'ਖਖੜੀਆਂ ਸੁਹਾਵੀਆਂ ਲਗਤੀਆਂ ਅਕ ਕੰਠਿ'॥ (ਸ.ਗ.ਗ.ਸ.ਅੰਗ 319)ਤਰਬੂਜ ਸੰਸਕ੍ਰਿਤ ਦੇ 'ਤਰੰਬੂਜ' ਅਤੇ ਫਾਰਸੀ ਮੂਲ ਦੇ 'ਹਿੰਦਵਾਣਾ'(ਮਤੀਰਾ) ਦਾ ਸ਼ਬਦ ਹੈ ਜੋ ਹਦਵਾਣੇ ਜਾਂ ਤਰਬੂਜ ਵਜੋਂ ਬੋਲਣ 'ਚ ਵਧੇਰੇ ਵਰਤਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਵਿੱਚ ਖਰਬੂਜੇ ਨੂੰ 'ਮੈਲਨ'/ਮਸਕ ਮੈਲਨ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ। ਇਹ ਪੁਰਾਤਨ ਫਰਾਂਸਿਸੀ ਭਾਸ਼ਾ ਰਾਹੀਂ ਲਾਤੀਨੀ ਦੇ 'ਮੇਲੋ' 'ਚੋਂ ਆਇਆ ਹੈ ਜੋ 'ਮੈਲੋਪੈਪੋ' ਸ਼ਬਦ ਦਾ ਛੋਟਾ ਕੀਤਾ ਰੂਪ ਹੈ। ਇਹ ਯੂਨਾਨੀ ਭਾਸ਼ਾ ਦੇ ਸ਼ਬਦ

ਵਿਅੰਗ

'ਮੈਲੋਪੈਪੋਨ' ਦੀ ਉਪਜ ਹੈ ਜੋ 'ਮੈਲਨ=ਐਪਲ' ਅਤੇ 'ਪੈਪੋਨ=ਗੋਰਦਾ' ਦਾ ਜੋੜ ਹੈ, ਜਾਣੀ ਸੋਧ ਵਰਗਾ ਲਜ਼ੀਜ਼ ਕੱਦੂ/ਘੀਆ!

ਖਰਬੂਜਾ ਕੈਂਟਾਲੋਪ ਨਾਮ ਦੀ ਵਾਈਨ (ਵੇਲ) ਨੂੰ ਲਗਦਾ ਹੈ। ਦੇਸੀ ਖਰਬੂਜੇ ਪੱਕ ਕੇ ਅੰਦਰੋਂ ਸੰਗਤਰੀ ਰੰਗ ਦੇ ਹੋ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਮਧੂ ਖਰਬੂਜਾ ਬਹੁਤ ਮਜ਼ੇਦਾਰ ਹੁੰਦੈ!

ਨਿਮਾਣੀ ਇਕਾਦਸ਼ੀ ਦੇ ਤਿਉਹਾਰ ਸਮੇਂ ਖਰਬੂਜੇ ਖਾਣਾ ਚੰਗਾ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

ਖਰਬੂਜੇ ਦੇ ਬੀਜਾਂ 'ਚੋਂ ਮਗਜ਼ ਕੱਢੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ ਜੋ ਬੀਮਾਰੀਆਂ ਦੇ ਇਲਾਜ ਅਤੇ ਤਾਕਤ ਲਈ ਵਰਤੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ (ਅਸੀਂ ਆਪ ਬੀਜਾਂ 'ਚੋਂ ਮਗਜ਼ ਕੱਢ ਕੇ ਖਾਂਦੇ ਰਹੇ ਹਾਂ)।

ਖਰਬੂਜੇ ਵਿੱਚ ਵਿਟਾਮਿਨ ਏ, ਬੀ, ਸੀ, ਆਇਰਨ, ਫਾਸਫੋਰਸ ਅਤੇ ਕੈਲਸ਼ੀਅਮ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਗਰਮ ਰੁੱਤ ਦੀ ਫਸਲ ਹੈ ਅਤੇ ਮਈ, ਜੂਨ ਵਿੱਚ ਖਰਬੂਜੇ ਪਕਦੇ ਹਨ। ਹੁਣ ਤਾਂ ਅਗੇਤੋਂ ਅਤੇ ਪਿਛੇਤੋਂ ਖਰਬੂਜੇ ਵੀ ਮਿਲਦੇ ਹਨ ਜੋ ਬੜੇ ਮਹਿੰਗੇ ਭਾਅ ਵੇਚੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਪਰ ਮੌਸਮੀ ਫਲ ਮੌਸਮੀ ਹੀ ਹੁੰਦੈ, ਉਸ ਦਾ ਭਲਾ ਕੀ ਜਵਾਬ !

ਵਿੱਕੀਪੀਡੀਆ ਅਨੁਸਾਰ ਮਸਕ ਮੈਲਨ ਈਰਾਨ, ਐਨਾਟੋਲਿਆ ਅਤੇ ਕਾਕੇਸ਼ਸ ਦੇ ਮੂਲ ਨਿਵਾਸੀ ਹਨ, ਜੋ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਉੱਤਰੀ-ਪੱਛਮੀ ਭਾਰਤ ਅਤੇ ਅਫਗਾਨਿਸਤਾਨ ਵਿੱਚ ਪੁਜੇ।

'ਮਸਕ ਮੈਲਨ' 'ਕਿਕਿਯੂਮਿਸ ਮੈਲੋ' ਦੀਆਂ ਵੱਖ ਵੱਖ ਕਿਸਮਾਂ ਹਨ, ਜਿਵੇਂ ਕੈਂਟਾਲੋਪ ਤੇ ਹਨੀ ਡਿਯੂ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਕਿਸਮਾਂ ਦੇ ਫਲ ਵਿਚਲੇ ਪੀਲੇ, ਚਿੱਟੇ, ਹਰੇ ਰੰਗ ਦੇ ਮਿੱਠੇ ਗੁੱਦੇ ਦੀ ਕਸਤੂਰੀ ਵਰਗੀ ਖੁਸ਼ਬੂ ਹੁੰਦੀ ਹੈ! (ਸਰੋਤ-ਕੋਲਿਨਜ਼ ਇੰਗਲਿਸ਼ ਡਿਕਸ਼ਨਰੀ)।

ਹਦਵਾਣੇ ਦੀ ਸ਼ੁਰੂਆਤ ਦੱਖਣੀ ਅਫਰੀਕਾ ਤੋਂ ਹੋਈ ਦਸੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਮਾਰੂਥਲ ਜਾਂ ਰੇਤੀਲੀ/ਬਰਾਨੀ ਜ਼ਮੀਨ ਦੇ ਇਸ ਫਲ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰੋਟੀਨ, ਖਣਿਜ ਅਤੇ ਕਾਰਬੋਹਾਈਡਰੇਟ ਦੇ ਨਾਲ ਨਾਲ ਭਾਰੀ ਮਾਤਰਾ ਵਿੱਚ ਪਾਣੀ ਹੁੰਦਾ ਹੈ (ਕਰੀਬ 92%)।

ਖੈਰ, ਖਰਬੂਜਾ ਤਾਂ ਸਾਡਾ ਆਖਰੀ ਸਾਹ ਤਕ ਪਸੰਦੀਦਾ ਫਲ ਰਹੇਗਾ। ਤੇ ਨਾਨਕਿਆਂ ਦੇ ਖੇਤਾਂ ਨੂੰ ਗਾਹ ਗਾਹ ਕੇ ਲੱਭੇ ਮਨਪਸੰਦ ਖਰਬੂਜੇ ਤਾਂ ਮਰ ਕੇ ਵੀ ਨਹੀਂ ਭੁੱਲਣੇ!

ਸਿੱਖ ਵਿਰਾਸਤ ਦੇ ਪ੍ਰਤੀਕ ਖਾਲਸਾ ਦਿਹਾੜੇ ਅਤੇ ਵੈਸਾਖੀ ਪੁਰਬ ਦੀ ਮਹਾਨਤਾ

ਕੈਨੇਡਾ ਵਿਚ ਅਪ੍ਰੈਲ ਨੂੰ 'ਸਿੱਖ ਵਿਰਾਸਤ ਮਹੀਨੇ' ਵਜੋਂ ਮਾਨਤਾ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਇਹ ਖੁਸ਼ੀ ਅਤੇ ਮਾਣ ਵਾਲੀ ਗੱਲ ਹੈ ਕਿ ਅਪ੍ਰੈਲ ਮਹੀਨੇ ਦੌਰਾਨ ਸਿੱਖ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਕਰ ਕੇ ਆਪਣੇ ਵਿਰਸੇ, ਇਤਿਹਾਸ, ਸੱਭਿਆਚਾਰ ਅਤੇ ਪ੍ਰਾਪਤੀਆਂ ਬਾਰੇ ਵੱਧ ਤੋਂ ਵੱਧ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦੇ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਵਾਸਤਵ ਵਿਚ ਖਾਲਸਾ ਦਿਹਾੜਾ ਅਪ੍ਰੈਲ ਵਿਚ ਆਉਣ ਕਾਰਨ ਇਹ ਮਹੀਨਾ 'ਸਿੱਖ ਹੈਰੀਟੇਜ ਮਹੀਨੇ' ਵਜੋਂ ਐਲਾਨਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਤਿਹਾਸਿਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰਿਆ ਜਾਣੇ ਤਾਂ ਖਾਲਸਾ ਦਿਹਾੜਾ ਸਿੱਖੀ ਦਾ ਉਹ ਮਹਾਨ ਇਤਿਹਾਸਕ ਦਿਹਾੜਾ ਹੈ, ਜਦੋਂ ਦਸਵੇਂ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਸਾਹਿਬ, ਗੁਰੂ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ਜੀ ਨੇ ਸਿੱਖਾਂ ਨੂੰ ਇੱਕੋ ਬਾਣੇ ਵਿਚ ਅੰਮ੍ਰਿਤ

ਡਾ. ਗੁਰਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ
ਫੋਨ: 604-825-1550

ਛਕਾਇਆ ਅਤੇ ਜਾਤ, ਰੰਗ, ਵਰਣ ਆਦਿ ਦੇ ਵਿਤਕਰੇ ਨੂੰ ਸਦਾ ਲਈ ਖਤਮ ਕੀਤਾ। ਦਰਅਸਲ ਜਾਤ-ਪਾਤ, ਰੰਗ-ਨਸਲ ਵੰਸ਼-ਕੁਲ ਆਦਿ ਜਿਹੇ ਵਿਤਕਰਿਆਂ ਦੇ ਖਾਤਮੇ ਦਾ ਮੁੱਢ, ਸਿੱਖੀ ਦਾ ਬੂਟਾ ਲਾਉਣਿਆਂ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਸਾਹਿਬ ਨੇ ਬੰਨ ਦਿੱਤਾ ਸੀ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਦਸ ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬਾਨਾਂ ਨੇ ਫੈਲਾਇਆ। ਦਰਅਸਲ ਵੈਸਾਖੀ ਭਾਵ ਪਹਿਲੀ ਵੈਸਾਖ ਦੇ ਇਤਿਹਾਸਿਕ ਪ੍ਰਸੰਗ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਆਗਮਨ ਪੁਰਬ ਅਤੇ ਖਾਲਸਾ ਦਿਹਾੜੇ, ਦੋਹਾਂ ਨੂੰ ਸਮਰਪਿਤ ਹਨ। 'ਖਾਲਸਾ ਪ੍ਰਗਟ' ਦਿਹਾੜੇ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਇਸ ਮੁਬਾਰਕ ਦਿਹਾੜੇ ਨੂੰ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਸਾਹਿਬ ਦੇ 'ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਦਿਹਾੜੇ' ਵਜੋਂ ਮਾਨਤਾ ਹੈ। ਗੁਰੂ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ਜੀ ਨੇ ਪਹਿਲੀ ਵੈਸਾਖ 1699 ਨੂੰ ਖਾਲਸਾ ਦਿਹਾੜੇ ਵਜੋਂ ਤਾਂ ਹੀ ਚੁਣਿਆ ਸੀ, ਕਿਉਂਕਿ ਇਸ ਪਵਿੱਤਰ ਦਿਹਾੜੇ 'ਤੇ ਪਹਿਲੀ ਵੈਸਾਖ 1469 ਈਸਵੀ ਨੂੰ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਦਾ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਹੋਇਆ ਸੀ। ਪੁਰਾਤਨ ਇਤਿਹਾਸਿਕ ਸਰੋਤਾਂ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਇਸ ਦੀ ਵਧੇਰੇ ਜਾਣਕਾਰੀ ਕਰਮ ਸਿੰਘ ਹਿਸਟੋਰੀਅਨ ਦੀ ਕਿਤਾਬ 'ਕੱਤਕ ਕਿ ਵਿਸਾਖ' 'ਚੋਂ ਮਿਲਦੀ ਹੈ, ਜਦ ਕਿ ਤਕਰੀਬਨ ਸਾਰੀਆਂ ਹੀ ਪਾਠ-ਪੁਸਤਕਾਂ ਵਿਚ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਸਾਹਿਬ ਦਾ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਦਿਹਾੜਾ ਪਹਿਲੀ ਵੈਸਾਖ 1469 ਨੂੰ ਹੀ ਮਿਲਦਾ ਹੈ, ਹਾਲਾਂ ਕਿ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਦਿਹਾੜਾ ਮਨਾਉਣ ਦੀ ਪਰੰਪਰਾ ਕੱਤਕ ਦੀ ਪੂਰਨਮਾਸੀ ਨੂੰ ਪ੍ਰਚਲਿਤ ਹੈ। ਇਹ ਵੱਖਰੇ ਰੂਪ ਵਿਚ ਸੰਜੀਦਾ ਅਤੇ ਗਹਿਰੇ ਵਿਚਾਰ ਦਾ ਵਿਸ਼ਾ ਹੈ।

ਸਿੱਖੀ ਦੀ ਨੀਂਹ ਪਹਿਲੇ ਸਤਿਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਸਾਹਿਬ ਨੇ ਰੱਖਦਿਆਂ, ਨਿਰਮਲ ਪੰਥ ਚਲਾਇਆ, ਜਿਸ ਬਾਰੇ ਭਾਈ ਗੁਰਦਾਸ ਜੀ ਫੁਰਮਾਉਂਦੇ ਹਨ। ਸਿੱਖੀ ਨੂੰ ਦਸ ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬਾਨ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿਚ ਸੰਪੂਰਨਤਾ ਬਖਸ਼ਦਿਆਂ ਹੋਇਆਂ, ਦਸਵੇਂ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ, ਗੁਰੂ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ਜੀ ਨੇ ਖਾਲਸਾ ਨਾਂ ਦਿੱਤਾ। 'ਸਿੱਖ' ਦਰਅਸਲ ਸੰਸਕ੍ਰਿਤ ਦਾ ਸ਼ਬਦ ਹੈ, ਜਿਸ ਦਾ ਮੂਲ ਰੂਪ 'ਸ਼ਿਸ਼' ਹੈ ਤੇ ਅਰਥ ਹੈ ਸਿੱਖਣ ਵਾਲਾ ਸ਼ਗਿਰਦ ਜਾਂ ਵਿਦਿਆਰਥੀ। ਪਰ ਚੇਤੇ ਰੱਖਣ ਵਾਲੀ ਗੱਲ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਸਿੱਖੀ ਦੇ ਖੇਤਰ ਵਿਚ ਸਿੱਖ ਸ਼ਬਦ ਦੇ ਅਰਥ ਸਨਾਤਨੀ ਮੱਤ ਨਾਲੋਂ ਵੱਖਰੇ ਹਨ। ਸਿੱਖੀ ਅੰਦਰ 'ਸਿੱਖ' ਸ਼ਬਦ ਸਿਰਫ ਸਿੱਖਣ ਵਾਲਾ ਸ਼ਗਿਰਦ ਨਾ ਰਹਿ ਕੇ, ਇਸ ਦਾ ਅਰਥ ਅਤੇ ਪ੍ਰਸੰਗ 'ਨਿਆਰਾ ਇਤਿਹਾਸ, ਬਿਰਤਾਂਤ ਅਤੇ ਸਿਧਾਂਤ' ਬਣ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਜਿੱਥੇ ਸਿੱਖ ਮੁਕੰਮਲ ਸਮਰਪਤ ਸੁਰਤ ਵਾਲਾ ਜੁਗਿਆਸੂ ਹੋ ਨਿਬੜਦਾ ਹੈ।

ਇਸੇ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਸਧਾਰਨ ਰੂਪ ਵਿਚ 'ਗੁਰੂ' ਸ਼ਬਦ ਦਾ ਅਰਥ ਹੈ ਹਨੇਰਾ ਦੂਰ ਕਰਨ ਵਾਲਾ। ਆਮ ਕਰਕੇ ਅਧਿਆਪਕ ਜਾਂ ਉਸਤਾਦ ਨੂੰ ਗੁਰੂ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਪਰ ਜਦੋਂ ਸਿੱਖੀ ਵਿਚ ਗੁਰੂ ਸ਼ਬਦ ਆਉਂਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਇਸ ਦਾ ਅਰਥ 'ਸੁਰਤ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਸ਼ਬਦ' ਉਹ ਨਿਬੜਦਾ ਹੈ। ਇਉਂ ਹੀ ਦਸ ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬਾਨ, ਗੁਰਤਾਂ ਗੱਦੀ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿਚ 'ਇਕ ਜੋਤ' ਅਤੇ ਮੌਜੂਦਾ ਸਮੇਂ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਸਾਡੀ ਅਗਵਾਈ 'ਗੁਰੂ' ਵਜੋਂ ਕਰਦੇ ਨਜ਼ਰ ਆਉਂਦੇ ਹਨ। ਇੱਥੇ ਇਹ ਸ਼ਬਦ ਕੇਵਲ ਉਸਤਾਦ ਜਾਂ ਅਧਿਆਪਕ ਨਾ ਹੋ ਕੇ, ਅਧਿਆਤਮਕ ਪ੍ਰਸੰਗ ਵਿਚ ਜੀਵਨ ਸੇਧ ਦਾ ਕਰਤਾ-ਧਰਤਾ ਅਤੇ ਲੋਕ-ਪਰਲੋਕ ਵਿਚ ਰਖਵਾਲਾ ਬਣ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਇਸੇ ਕਾਰਨ ਹੀ ਸਿੱਖੀ ਵਿਚ ਦਸ ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬਾਨ ਅਤੇ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਕਿਸੇ ਲਈ ਗੁਰੂ ਸ਼ਬਦ ਨਹੀਂ ਵਰਤਿਆ ਜਾਂਦਾ, ਜਦਕਿ ਹੋਰਨਾਂ ਰੂਹਾਨੀ

ਸ਼ਖਸੀਅਤਾਂ ਲਈ ਭਗਤ, ਸੰਤ ਆਦਿ ਸ਼ਬਦ ਵਰਤਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਿਲਖਣ ਸ਼ਬਦਾਂ ਨੂੰ ਰਲਗੱਡ ਕਰਨਾ ਠੀਕ ਨਹੀਂ।

'ਖਾਲਸਾ' ਸ਼ਬਦ ਮੂਲ ਰੂਪ ਵਿਚ ਫ਼ਾਰਸੀ ਦਾ ਹੈ, ਜਿਸਦਾ ਅਰਥ ਹੈ ਸਿੱਖਾ ਇੱਕ ਰੱਬ ਨੂੰ ਸਮਰਪਤ ਹੋਣਾ ਅਤੇ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਦੇ ਅਧੀਨ ਨਾ ਹੋਣਾ। ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਛੱਕ ਕੇ ਤਿਆਰ ਬਰ ਤਿਆਰ ਸਿੱਖਾਂ ਲਈ 'ਖਾਲਸਾ' ਸ਼ਬਦ ਗੁਰੂ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ਜੀ ਨੇ ਚੁਣਿਆ। ਇਸ ਸ਼ਬਦ ਦੇ ਅਰਥ ਸਿੱਖੀ ਵਿਚ, ਇਸਲਾਮਿਕ ਮੱਤ ਨਾਲੋਂ ਬਿਲਕੁਲ ਨਿਵੇਕਲੇ ਹੋ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਇੱਥੇ ਖਾਲਸਾ ਇੱਕ ਪੰਥ ਹੈ, ਨਾ ਕਿ ਫ਼ਾਰਸੀ ਵਿਚੋਂ ਲਏ ਗਏ ਸ਼ਬਦ ਦੇ ਸੀਮਤ ਅਰਥਾਂ ਤੱਕ ਹੀ ਸੰਕੁਚਿਤ ਹੈ।

ਇਉਂ ਸਿੱਖੀ, ਸਿੱਖ ਵਿਰਸੇ, ਸਿੱਖ ਸੱਭਿਆਚਾਰ ਤੇ ਸਿੱਖ ਸਭਿਅਤਾ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿਚ ਅਰਥਾਂ ਦੇ ਨਵੇਂ ਪ੍ਰਸੰਗ ਅਤੇ ਨਵੇਂ ਵਿਰਾਸਤੀ ਅਰਥ ਸੰਕੇਤ ਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਜਿੱਥੇ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਸਾਹਿਬ ਤੋਂ ਗੁਰੂ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ਤੱਕ ਇੱਕੋ ਜੋਤ ਹਨ, ਉੱਥੇ ਸਿੱਖੀ ਅਤੇ ਖਾਲਸਾ ਪੰਥ ਵੀ ਇੱਕੋ ਹੀ ਹਨ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਅੱਡ ਕਰਕੇ ਵੇਖਣਾ ਵੱਡੀ ਕੁਤਾਹੀ ਹੈ। ਇਸੇ ਕਾਰਨ 'ਸਿੱਖੀ' ਵਜੋਂ ਆਰੰਭ ਅਤੇ 'ਖਾਲਸੇ' ਵਜੋਂ ਮੁਕੰਮਲ ਹੋਣ ਦਾ ਇਹ ਸਫਰ 'ਖਾਲਸਾ ਦਿਹਾੜੇ' ਵਜੋਂ ਮਨਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

ਸਿੱਖਾਂ ਲਈ ਇਹ ਮਾਣ ਵਾਲੀ ਗੱਲ ਹੈ ਕਿ ਕੈਨੇਡਾ ਦੁਨੀਆਂ ਦਾ ਅਜਿਹਾ ਪਹਿਲਾ ਦੇਸ਼ ਹੈ, ਜਿੱਥੇ ਸਿੱਖ ਵਿਰਾਸਤ ਮਹੀਨਾ ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਮਨਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਦੇ ਇਤਿਹਾਸ ਵੱਲ ਵੇਖੀਏ, ਤਾਂ ਸੰਨ 2013 ਵਿਚ ਨਿਊ ਡੈਮੋਕਰੇਟਿਕ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਆਗੂ ਜਗਮੀਤ ਸਿੰਘ ਨੇ ਕੈਨੇਡਾ ਦੇ ਸੂਬੇ ਓਟੈਰੀਓ ਵਿਚ ਵਿਧਾਇਕ ਹੁੰਦਿਆਂ ਅਜਿਹਾ ਮਤਾ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਸੀ, ਜਿਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਓਟੈਰੀਓ ਵਿਚ ਸਿੱਖ ਵਿਰਾਸਤ ਮਹੀਨਾ ਮਨਾਉਣਾ ਆਰੰਭ ਹੋਇਆ। ਕੈਨੇਡਾ ਵਿਚ ਕੌਮੀ ਪੱਧਰ 'ਤੇ ਸੰਨ 2018 ਵਿਚ ਲਿਬਰਲ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਐਮ.ਪੀ. ਸੁਖ ਧਾਲੀਵਾਲ ਨੇ ਹਾਊਸ ਆਫ ਕਾਮਨਜ਼ ਪ੍ਰਾਈਵੇਟ ਮੈਂਬਰ ਬਿੱਲ ਸੀ 376 ਲਿਆਂਦਾ, ਜੋ ਕਿ ਉਸ ਵੇਲੇ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਜਸਟਿਨ ਟਰੂਡੋ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਵਿਚ 30 ਅਪ੍ਰੈਲ 2019 ਨੂੰ 'ਸਿੱਖ ਹੈਰੀਟੇਜ ਐਕਟ' ਬਣਿਆ।

ਸੰਨ 2025 ਕੈਨੇਡਾ ਪੱਧਰ 'ਤੇ ਅਪ੍ਰੈਲ ਮਹੀਨੇ ਨੂੰ ਸਿੱਖ ਵਿਰਾਸਤ ਮਹੀਨੇ ਵਜੋਂ ਮਨਾਉਣ ਦੀ ਛੇਵੀਂ ਵਰੇਗੰਢ ਹੈ। ਕੈਨੇਡਾ ਸਿੱਖ ਵਿਰਾਸਤੀ ਮਹੀਨਾ ਉਤਸ਼ਾਹ ਨਾਲ ਮਨਾ ਰਿਹਾ ਹੈ, ਜਿਸ ਦੌਰਾਨ ਇਤਿਹਾਸਿਕ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨੀਆਂ, ਨਗਰ ਕੀਰਤਨਾਂ, ਸੱਭਿਆਚਾਰਕ ਸਮਾਗਮਾਂ ਅਤੇ ਵਿਚਾਰ ਗੋਸ਼ਟੀਆਂ ਦਾ ਆਯੋਜਨ ਹੋ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਸਕੂਲਾਂ, ਕਾਲਜਾਂ ਅਤੇ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀਆਂ ਦੇ ਪੱਧਰ 'ਤੇ ਕੈਨੇਡਾ ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਪ੍ਰਵਾਨਗੀ ਨਾਲ ਅਜਿਹੇ ਸਮਾਗਮ ਵੱਧ-ਚੜ੍ਹ ਕੇ ਕੀਤੇ ਜਾ ਸਕਦੇ ਹਨ, ਇਸਦਾ ਸਾਨੂੰ ਲਾਹਾ ਲੈਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

ਕੈਨੇਡਾ ਦੀ ਗਵਰਨਰ ਜਨਰਲ ਮੈਰੀ ਸਾਈਮਨ ਨੇ ਸਿੱਖ ਵਿਰਾਸਤ ਮਹੀਨੇ 'ਤੇ ਸਮੂਹ ਕੈਨੇਡੀਅਨ ਭਾਈਚਾਰੇ ਨੂੰ ਵਧਾਈ ਦਿੰਦਿਆਂ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਵਿਭਿੰਨਤਾ ਜਿੱਥੇ ਸਾਡੀ ਤਾਕਤ ਹੈ, ਉੱਥੇ ਸਿੱਖ ਭਾਈਚਾਰਾ ਨਿਰਸੁਆਰਥ, ਹਮਦਰਦੀ ਅਤੇ ਮਹਾਨਤਾ ਸਦਕਾ ਕੈਨੇਡਾ ਨੂੰ ਮਹਾਨ ਬਣਾਉਣ ਦੀ ਅਹਿਮ ਭੂਮਿਕਾ ਨਿਭਾ ਰਿਹਾ ਹੈ।

ਕੈਨੇਡਾ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਮਾਰਕ ਕਾਰਨੀ ਨੇ ਇਸ ਮੌਕੇ ਵਧਾਈ ਦਿੰਦਿਆਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਕਰੀਬ 130 ਸਾਲ ਤੋਂ ਸਿੱਖ ਕੈਨੇਡੀਅਨਾਂ ਨੇ ਇਸ ਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਬਰਾਬਰੀ ਤੇ ਹਮਦਰਦੀ ਭਰਪੂਰ ਅਤੇ ਨਿਆਂਪੂਰਨ ਕੈਨੇਡਾ ਬਣਾਉਣ ਵਿਚ ਖਾਸ ਮਦਦ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਇਸ ਕਰਕੇ ਸਿੱਖ ਵਿਰਾਸਤ ਮਹੀਨਾ ਸਿੱਖਾਂ ਦੇ ਮਹਾਨ ਇਤਿਹਾਸ ਬਾਰੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨ ਅਤੇ ਸਿੱਖ ਭਾਈਚਾਰੇ ਦੀਆਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਦਰਾਂ-ਕੀਮਤਾਂ ਨੂੰ ਪਛਾਣਨ ਦਾ ਸੁਨਹਿਰੀ ਮੌਕਾ ਹੈ, ਜੋ ਕੈਨੇਡਾ ਦੇਸ਼ ਦਾ ਨਿਰਮਾਣ ਕਰ ਰਹੀਆਂ ਹਨ।

ਸਿੱਖ ਵਿਰਾਸਤ ਮਹੀਨੇ ਦੌਰਾਨ, ਖਾਲਸਾ ਦਿਹਾੜੇ ਮੌਕੇ ਨਗਰ ਕੀਰਤਨ ਸਜਾਉਣ ਦੇ ਉਪਰਾਲੇ ਹੋ ਰਹੇ ਹਨ। ਨਗਰ ਕੀਰਤਨਾਂ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿਚ ਕੁਝ ਅਹਿਮ ਵਿਚਾਰਾਂ ਕਰਨੀਆਂ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹਨ, ਤਾਂ ਕਿ ਖਾਲਸਾ ਦਿਹਾੜੇ ਨੂੰ 'ਮੇਲੇ' ਦੀ ਥਾਂ, ਗੁਰਪੁਰਬ ਦੇ ਅਮਲੀ ਰੂਪ ਵਿਚ ਮਨਾਇਆ ਜਾਵੇ। ਅੱਜ ਪੰਜਾਬ ਤੋਂ ਲੈ ਕੇ ਦੁਨੀਆਂ ਦੇ ਹਰ ਕੋਨੇ ਵਿਚ, ਜਿੱਥੇ ਵੀ ਸਿੱਖ ਵਸਦੇ ਹਨ, ਅਕਾਲ ਪੁਰਖ ਦਾ ਜਸ ਅਤੇ ਕੀਰਤੀ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਸਿੱਖ ਕੌਮ ਇਤਿਹਾਸਕ ਮੌਕਿਆਂ ਉਪਰ ਨਗਰ ਕੀਰਤਨ ਸਜਾਉਂਦੀ ਹੈ। ਇਹ ਪਰੰਪਰਾ ਦਰਬਾਰ ਸਾਹਿਬ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਸਾਹਿਬ ਤੋਂ ਲੈ ਕੇ ਕੈਨੇਡਾ, ਅਮਰੀਕਾ, ਇੰਗਲੈਂਡ, ਆਸਟਰੇਲੀਆ, ਨਿਊਜ਼ੀਲੈਂਡ, ਸਿੰਗਾਪੁਰ,

ਮਲੇਸ਼ੀਆ, ਦੁਬਈ ਅਤੇ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਸਮੇਤ ਹਰ ਉਸ ਮੁਲਕ ਦੇ ਵਿਚ ਸ਼ਾਨ ਨਾਲ ਕਾਇਮ ਹੈ, ਜਿੱਥੇ ਵੀ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਨਾਮ ਲੇਵਾ ਸਿੱਖ ਵਸਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ।

ਨਗਰ ਕੀਰਤਨ ਸ਼ਬਦ ਦੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਦੇਖੀਏ, ਤਾਂ ਇਹ ਦੋ ਸ਼ਬਦਾਂ ਦਾ ਜੋੜ ਹੈ: 'ਨਗਰ' ਅਤੇ 'ਕੀਰਤਨ'। ਕੀਰਤਨ ਸ਼ਬਦ ਗੁਰਬਾਣੀ 'ਚ ਅਨੇਕਾਂ ਵਾਰ ਆਇਆ ਹੈ। ਜਿੱਥੇ ਕੀਰਤਨ ਗਾਇਨ ਸਿੱਖੀ

ਦਾ ਸ਼ਾਨਮਈ ਵਿਰਸਾ ਹੈ ਅਤੇ ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬਾਨ ਸਮੇਂ ਤੋਂ ਕੀਰਤਨ ਆਰੰਭ ਹੋਇਆ ਹੈ, ਉੱਥੇ ਇਹ ਸਦਾ ਹੀ ਕਾਇਮ ਹੈ ਅਤੇ ਰਹੇਗਾ। ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਸਾਹਿਬ ਅਤੇ ਭਾਈ ਮਰਦਾਨਾ ਜੀ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿਚ ਭਾਈ ਗੁਰਦਾਸ ਜੀ ਦੀਆਂ ਵਾਰਾਂ 'ਚ ਅਨੇਕ ਥਾਵਾਂ 'ਤੇ ਇਹ ਸ਼ਬਦ ਹਨ, ਜਦੋਂ ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬ ਬਾਣੀ ਰਚਦੇ ਅਤੇ ਗਾਇਨ ਕਰਦੇ ਤੇ ਭਾਈ ਮਰਦਾਨਾ ਜੀ ਰਬਾਬ ਵਜਾਉਂਦੇ। ਗੁਰੂ ਕਾਲ ਦੌਰਾਨ ਹੀ ਪੰਚਮ ਪਾਤਸ਼ਾਹ ਗੁਰੂ ਅਰਜਨ ਸਾਹਿਬ ਨੇ ਸਿੱਖਾਂ ਨੂੰ ਮੌਲਿਕ ਰੂਪ ਵਿਚ ਸਰੰਦਾ ਅਤੇ ਅਨੇਕਾਂ ਹੋਰ ਸਾਜ ਬਖਸ਼ੇ ਅਤੇ ਹਰ ਇਕ ਸਿੱਖ ਨੂੰ ਕੀਰਤਨ ਕਰਨ ਵਾਸਤੇ ਪ੍ਰੇਰਿਆ। ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਦੀ ਪਾਵਨ ਬਾਣੀ 31 ਰਾਗਾਂ ਵਿਚ ਦਰਜ ਕਰਨ ਅਤੇ ਰਾਗਾਂ ਵਿਚ ਗਾਇਨ ਦੀ ਵਿਧੀ ਇਸ ਦੀ ਮਿਸਾਲ ਹੈ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਆਧਾਰ ਬਣਾ ਕੇ, ਕੀਰਤਨੀਏ ਰਾਗਾਂ ਦਾ ਅਧਿਐਨ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਕੀਰਤਨ ਗਾਇਨ ਦੇ ਮਹਾਨ ਗੌਰਵਮਈ ਵਿਰਸੇ ਨੂੰ ਗੁਰੂ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ਜੀ ਨੇ ਉੱਚਾ ਰੁਤਬਾ ਦਿੱਤਾ। ਇੱਥੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਜੰਗਾਂ ਮੌਕੇ ਵੀ 'ਆਸਾ ਦੀ ਵਾਰ' ਦਾ ਕੀਰਤਨ ਆਪ ਜੀ ਦੇ ਖੁਦ ਗਾਇਨ ਕਰਨ ਦੀਆਂ ਇਤਿਹਾਸਕ ਮਿਸਾਲਾਂ ਸਾਹਮਣੇ ਹਨ। ਉਸ ਸਮੇਂ ਤੋਂ ਲੈ ਕੇ ਅੱਜ ਤੱਕ ਕੀਰਤਨ ਦਾ ਸਤਿਕਾਰ ਵਧਿਆ ਅਤੇ ਇਹ ਹਮੇਸ਼ਾ ਕਾਇਮ ਹੈ।

ਨਗਰ ਅਤੇ ਕੀਰਤਨ, ਦੋਹਾਂ ਸ਼ਬਦਾਂ ਦੇ ਜੋੜ ਤੋਂ 'ਨਗਰ ਕੀਰਤਨ' ਬਣਦਾ ਹੈ, ਜਿਸ ਦਾ ਭਾਵ ਹੈ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਧਾਰਮਿਕ ਮੌਕਿਆਂ 'ਤੇ ਨਗਰ ਵਿਚ ਕੀਰਤਨ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਸਿੱਖੀ ਦੀ ਸੋਭਾ ਵਧਾਉਣੀ ਅਤੇ ਹੋਰਨਾਂ ਕੌਮਾਂ ਨੂੰ ਇਸ ਤੋਂ ਜਾਣੂ ਕਰਵਾਉਣਾ। ਇਸ ਦਾ ਖਾਸ ਨਿਯਮ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਨਗਰ ਕੀਰਤਨ ਸਜਾਉਂਦੇ ਹੋਏ, ਕੀਰਤਨ ਕਰਦਿਆਂ ਹੋਇਆਂ, ਨਗਰ ਵਿਚ ਦੀ ਗੁਜ਼ਰਨਾ। ਕਿਉਂਕਿ ਨਗਰ ਕੀਰਤਨ ਨਿਰੋਲ ਧਾਰਮਿਕ ਅਤੇ ਸਿੱਖੀ ਪ੍ਰਚਾਰ ਦਾ ਜ਼ਰੀਆ ਹੈ, ਇਸ ਕਰਕੇ ਨਗਰ ਕੀਰਤਨ ਵਿਚ ਸਿੱਖ ਵਿਰਸੇ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਧਾਰਮਿਕ ਪੱਖਾਂ ਨੂੰ ਜੋੜ ਕੇ ਵੇਖਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਨਗਰ ਕੀਰਤਨ ਵਿਚ ਸਿੱਖਾਂ ਦੀ ਸ਼ਾਨਦਾਰ ਵਿਰਾਸਤ ਦਾ ਪ੍ਰਤੀਕ ਗੱਤਕਾ ਖੇਡਣਾ, ਜੋ ਕਿ ਤਖ਼ਤ ਸਾਹਿਬਾਨਾਂ ਤੋਂ ਲੈ ਕੇ ਹਰ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸਾਹਿਬ ਤੱਕ ਮੌਜੂਦ ਹੈ। ਇਸ ਦੇ ਨਾਲ ਹੀ ਗੁਰਬਾਣੀ ਦੀ ਕਥਾ-ਵਿਚਾਰ, ਢਾਡੀ, ਕਵੀਸ਼ਰੀ ਪਰੰਪਰਾ, ਇਹ ਸਭ ਸਿੱਖੀ ਦੇ ਧਾਰਮਿਕ ਪੱਖ ਹਨ ਅਤੇ ਨਗਰ ਕੀਰਤਨ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਹਨ।

ਵਿਦੇਸ਼ਾਂ ਵਿਚ ਹੋਰ ਵੀ ਜ਼ਰੂਰੀ ਬਣ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਨਗਰ ਕੀਰਤਨ ਦੇ ਮੌਕੇ 'ਤੇ ਇਤਿਹਾਸ ਅਤੇ ਵਿਰਸੇ ਦੇ ਮਹੱਤਵ ਨੂੰ ਪੇਸ਼ ਕਰਦੇ ਪੁਸਤਕਾਂ ਜਾਂ ਪੰਛਲਿਟ, ਗੁਰਮੁਖੀ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਅਤੇ ਹੋਰਨਾਂ ਭਾਸ਼ਾਵਾਂ ਵਿਚ ਵੰਡੇ ਜਾਣ। ਨਗਰ ਕੀਰਤਨ ਦੇ ਸ਼ੋਭਨੀਕ ਸਰੂਪ ਦੀ ਮਹੱਤਤਾ ਇਹ ਵੀ ਹੈ ਕਿ ਸੰਗਤਾਂ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਦੇ ਸਰੂਪ ਮਗਰ ਤੁਰਨ, ਨਾ ਕਿ ਜ਼ਿਆਦਾ ਤਾਦਾਦ ਵਿਚ ਗੱਡੀਆਂ ਚੱਲਣ। ਚੱਲਦਿਆਂ ਹੋਇਆਂ ਇਹ ਵੀ ਖਿਆਲ ਰੱਖਿਆ ਜਾਵੇ ਕਿ ਅਸੀਂ ਗੁਰਬਾਣੀ ਤੇ ਨਗਰ ਕੀਰਤਨ ਦਾ ਸਤਿਕਾਰ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਸਿਰ ਢੱਕੇ ਹੋਣ ਅਤੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਕਿਸਮ ਦੇ ਨਸ਼ਾ ਸੇਵਨ ਤੋਂ ਮੁਕਤ ਹੋਣ।

ਸਿੱਖੀ ਵਿਚ ਨਸ਼ਾ ਵਿਵਰਜਤ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ

ਮਨੋ ਬਿਰਤੀ ਦੇ ਨਾਲ ਨਾਲ ਸਿਹਤ ਅਤੇ ਮਾਹੌਲ ਵੀ ਖਰਾਬ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਨਗਰ ਕੀਰਤਨ ਮੌਕੇ ਕਈ ਵਾਰ ਗੁਰਬਾਣੀ ਪ੍ਰਚਾਰ ਦੀ ਥਾਂ 'ਤੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਫਲੋਟਾਂ 'ਤੇ ਵਪਾਰੀ ਕਾਰੋਬਾਰੀ ਪ੍ਰਚਾਰ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋ ਜਾਂਦੇ ਹਨ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਨਗਰ ਕੀਰਤਨ ਨਾਲ ਸਬੰਧ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ। ਅਜਿਹਾ ਕਰਨਾ ਨਗਰ ਕੀਰਤਨ ਸਰੂਪ ਅਤੇ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਦੇ ਬਿਲਕੁਲ ਉਲਟ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਤੋਂ ਗੁਰੇਜ਼ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

ਨਗਰ ਕੀਰਤਨ ਦੌਰਾਨ ਸਟੇਜਾਂ ਤੋਂ ਭੰਗੜੇ ਜਾਂ ਗਿੱਧੇ ਆਦਿਕ ਨਾਚਾਂ ਦੀਆਂ ਪੇਸ਼ਕਾਰੀਆਂ ਨਗਰ ਕੀਰਤਨ ਦੇ ਸਰੂਪ ਦੇ ਬਿਲਕੁਲ ਅਨੁਕੂਲ ਨਹੀਂ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਥਾਂ ਦਸਤਾਰਾਂ ਸਜਾਉਣ, ਬੀਰ-ਰਸੀ ਵਾਰਾਂ ਗਾਉਣ ਅਤੇ ਸਿੱਖ ਮਾਰਸ਼ਲ ਆਰਟਸ ਗੱਤਕੇ ਦੇ ਜੌਹਰ ਦਿਖਾਉਣ ਨੂੰ ਪ੍ਰਚਾਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਲੋਕ ਨਾਚ ਪੰਜਾਬੀ ਸੱਭਿਆਚਾਰ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਹਨ ਅਤੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਪੇਸ਼ਕਾਰੀ ਨਗਰ ਕੀਰਤਨ ਦੀ ਜਗ੍ਹਾ, ਵੱਖਰੇ ਮੰਚ ਤੋਂ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਇਹ ਨਾ ਵਿਵਾਦ ਦਾ ਵਿਸ਼ਾ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਤੇ ਨਾ ਹੀ ਇਸ 'ਤੇ ਕੋਈ ਸੁਆਲ ਹੀ ਉੱਠਣ ਦੀ ਗੁੰਜਾਇਸ਼ ਹੈ, ਕਿਉਂਕਿ ਨਗਰ ਕੀਰਤਨ ਦਾ ਭਾਵ ਕੀਰਤਨ ਤੋਂ ਹੈ, ਜੋ ਨਗਰ 'ਚੋਂ ਗੁਜ਼ਰਦਿਆਂ ਸਰਧਾ-ਸਤਿਕਾਰ ਅਤੇ ਪ੍ਰੇਮ-ਰਸ ਵਿਚ ਭਿੱਜ ਕੇ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

ਸਿੱਖ ਵਿਰਸੇ ਅਤੇ ਇਤਿਹਾਸ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਵਿਚਾਰਾਂ, ਨਗਰ ਕੀਰਤਨ ਦਾ ਮੂਲ ਮਨੋਰਥ ਹੋਣੀਆਂ ਚਾਹੀਦੀਆਂ ਹਨ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚ ਸਿੱਖ ਕੌਮ ਦੇ ਲੰਮੇ ਸੰਘਰਸ਼ ਅਤੇ ਚੁਣੌਤੀਆਂ ਸਬੰਧੀ ਖਾਲਸੇ ਦੇ ਨੁਕਤਾ-ਨਿਗਾਹ ਤੋਂ ਵਿਚਾਰਾਂ ਹੋਣ। ਇੱਥੇ ਇਹ ਚੰਗੀ ਗੱਲ ਹੈ ਕਿ ਜੇਕਰ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਸਟੇਜਾਂ ਤੋਂ ਨਗਰ ਕੀਰਤਨ ਦੇ ਇਤਿਹਾਸਕ ਮਹੱਤਵ ਅਤੇ ਸਿੱਖੀ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਕਾਰਜਾਂ ਬਾਰੇ ਸੰਬੰਧਿਤ ਧਿਰਾਂ ਵੱਲੋਂ ਨਿਭਾਈਆਂ ਜਾ ਰਹੀਆਂ ਭੂਮਿਕਾਵਾਂ ਦੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇ, ਨਾ ਕਿ ਨਿੱਜੀ ਪ੍ਰਚਾਰ ਨਗਰ ਕੀਰਤਨ ਦਾ ਕੇਂਦਰ ਬਿੰਦੂ ਹੋਣ।

ਸੰਗਤ ਰੂਪ ਵਿਚ ਨਗਰ ਕੀਰਤਨ ਦੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਅਤੇ ਸਰੂਪ ਦੇ ਅਨੁਕੂਲ ਚੱਲਦਿਆਂ ਇਹ ਯਤਨ ਹੋਵੇ ਕਿ ਇਹ ਮਨੋਰੰਜਨ ਦਾ ਕੇਂਦਰ ਬਿੰਦੂ ਨਾ ਹੋ ਕੇ, ਮਹਾਨ ਵਿਰਸੇ ਦੀ ਇਤਿਹਾਸਕ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦਾ ਕੇਂਦਰ ਹੈ। ਅਜਿਹੀ ਸੋਚ ਨਾਲ ਹੀ ਨਗਰ ਕੀਰਤਨ ਵਿਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਇਆ ਜਾਵੇ।

ਨਗਰ ਕੀਰਤਨ ਮੌਕੇ ਥਾਂ-ਥਾਂ ਲੱਗੇ ਸਟਾਲਾਂ ਦੀ ਸੇਵਾ ਜਿੱਥੇ ਬਹੁਤ ਅਹਿਮ ਹੈ, ਉੱਥੇ ਇਹ ਵੀ ਖਿਆਲ ਰੱਖਿਆ ਜਾਵੇ ਕਿ 'ਨਿਰਾ ਭੋਜਨ ਵੰਡਣ' 'ਤੇ ਹੀ ਅਸੀਂ ਕੇਂਦਰਿਤ ਨਾ ਹੋ ਜਾਈਏ, ਸਗੋਂ 'ਸ਼ਬਦ ਦੇ ਲੰਗਰ' ਭਾਵ ਕਿਤਾਬਾਂ ਦੇ ਸਟਾਲ ਵੱਧ ਤੋਂ ਵੱਧ ਲਗਾਏ ਜਾਣ। ਕੋੜੀ ਸਚਾਈ ਹੈ ਕਿ ਨਗਰ ਕੀਰਤਨ ਮੌਕੇ ਵਧੇਰੇ ਲੋਕ ਭੋਜਨ ਦੇ ਸਟਾਲਾਂ 'ਤੇ ਹੀ ਇਕੱਤਰ ਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਕਈ ਵਾਰ ਤਾਂ ਇੰਝ ਜਾਪਦਾ ਹੈ, ਜਿਵੇਂ ਹੱਦੋਂ ਵੱਧ ਖਾ ਕੇ ਇੱਕੋ ਦਿਨ ਵਿਚ ਸਾਰੀ ਭੁੱਖ ਪੂਰੀ ਕਰਨੀ ਹੋਵੇ। ਖਾਣ-ਪੀਣ ਦੇ ਸਟਾਲਾਂ ਵਿਚ ਵੀ ਪੌਸ਼ਟਿਕ ਭੋਜਨ ਦੀ ਥਾਂ, ਸੁਆਦਲੇ ਭੋਜਨ 'ਤੇ ਵਧੇਰੇ ਜ਼ੋਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਲੋਕ ਪੂੜੀਆਂ, ਸਮੋਸੇ, ਟਿੱਕੀਆਂ ਦੇ ਸਟਾਲਾਂ ਤੇ ਵੱਡੀ ਤਾਦਾਦ ਵਿਚ ਨਜ਼ਰ ਆਉਂਦੇ ਹਨ।

ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ ਇਹ ਵੀ ਸੱਚ ਹੈ ਕਿ ਨਗਰ ਕੀਰਤਨ ਮੌਕੇ ਫਲ ਫਰੂਟ ਅਤੇ ਸਲਾਦ ਆਦਿ ਦੇ ਸਟਾਲਾਂ 'ਤੇ ਰੋਣਕ ਨਜ਼ਰ ਨਹੀਂ ਆਉਂਦੀ। ਤੇਲ ਵਾਲੀਆਂ ਚੀਜ਼ਾਂ ਅਤੇ ਸ਼ੂਗਰ ਵਾਲੇ ਪਦਾਰਥ ਇੱਕੋ ਦਿਨ ਵਿਚ ਖਾ ਕੇ ਲੋਕ ਕਿੰਨਾ ਸਰੀਰਕ ਨੁਕਸਾਨ ਕਰਦੇ ਹਨ, ਇਸ ਦਾ ਅੰਦਾਜ਼ਾ ਲਾਉਣਾ ਵੀ ਔਖਾ ਹੈ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਖਾਣ-ਪੀਣ ਲਈ ਜਿੱਥੇ ਸਾਫ਼ ਸਫਾਈ ਦਾ ਖਿਆਲ ਰੱਖਣਾ ਬੜਾ ਉਚਿਤ ਹੈ, ਉੱਥੇ ਪਲਾਸਟਿਕ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਕੇ ਵਾਤਾਵਰਣ ਨੂੰ

ਪ੍ਰਦੂਸ਼ਤ ਕਰਨਾ ਵੀ ਗਲਤ ਹੈ। ਇਸ ਤੋਂ ਗੁਰੇਜ਼ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਬਣਦਾ ਹੈ।

ਖਾਲਸਾ ਦਿਹਾੜੇ ਦੇ ਨਗਰ ਕੀਰਤਨ ਵਿਚ ਸਿੱਖ ਸੰਗਤਾਂ ਅਤੇ ਹੋਰਨਾਂ ਕੌਮਾਂ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਇਸ ਦੇ ਇਤਿਹਾਸ ਤੋਂ ਜਾਣੂ ਕਰਵਾਇਆ ਜਾਵੇ।

ਖਾਲਸਾ ਦਿਵਸ ਜਿੱਥੇ ਇੱਕ ਪਾਸੇ ਜਾਤ-ਪਾਤ ਦੇ ਵਿਤਕਰੇ ਨੂੰ ਸਦਾ ਲਈ ਖਤਮ ਕਰਨ ਦਾ ਸੁਨੇਹਾ ਹੈ, ਉੱਥੇ ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ ਜ਼ਾਲਮ ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਧੱਕੇਸ਼ਾਹੀ ਖਿਲਾਫ ਸਿੱਖ ਇਨਕਲਾਬ ਹੈ। ਦੁੱਖ ਇਸ ਗੱਲ ਦਾ ਹੈ ਕਿ ਅੱਜ ਫਿਰ ਭਾਰਤ ਦਾ ਭਗਵਾਨਕਰਨ ਹੋ ਚੁੱਕਿਆ ਹੈ। ਮਨੁੱਖ ਸਿੱਖੀ ਤ੍ਰਿਸੂਲ ਚੁੱਕੀ ਫਿਰ ਰਹੀ ਹੈ। ਨਫਰਤ ਵਧ ਰਹੀ ਹੈ। ਉੱਚ ਜਾਤੀਏ ਦੱਬੇ-ਕੁਚਲੇ ਭਾਈਚਾਰੇ ਦੇ ਲੋਕਾਂ 'ਤੇ ਜ਼ੁਲਮ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ। ਘੱਟ ਗਿਣਤੀਆਂ ਦਾ ਘਾਣ ਹੋ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ ਸੈਂਕੜੇ ਸਿੱਖ ਨੌਜਵਾਨਾਂ ਖਿਲਾਫ ਕਾਲੇ ਕਾਨੂੰਨ ਨੈਸ਼ਨਲ ਸਕਿਊਰਟੀ ਐਕਟ ਆਦਿ ਲਗਾਏ ਜਾ ਰਹੇ ਹਨ। ਜਬਰ ਖਿਲਾਫ ਲਾਮਬੰਦ ਕਰਨ ਲਈ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ ਕਿ ਨਗਰ ਕੀਰਤਨ ਮੌਕੇ ਭਾਈਆਂ ਦੌਰਾਨ ਅਜਿਹੇ ਸਰਕਾਰੀ ਤਸੱਦਦ ਤੋਂ ਸਿੱਖ ਸੰਗਤਾਂ ਅਤੇ ਹੋਰਨਾਂ ਕੌਮਾਂ ਨੂੰ ਜਾਣੂ ਕਰਵਾਇਆ ਜਾਵੇ।

ਜ਼ੁਲਮ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਇਤਿਹਾਸ ਅਤੇ ਵਿਰਸੇ ਬਾਰੇ ਗਿਆਨ ਦਾ ਪਾਸਾਰ ਕਰਨਾ ਨਗਰ ਕੀਰਤਨ ਦਾ ਮਨੋਰਥ ਹੈ, ਨਾ ਕਿ ਮੌਜ-ਮੇਲਿਆਂ ਨੂੰ ਨਗਰ ਕੀਰਤਨ ਆਖਣਾ ਠੀਕ ਹੈ। ਅੱਜ ਦੀ ਨੌਜਵਾਨ ਪੀੜ੍ਹੀ ਨੂੰ ਖਾਲਸਾ ਸੰਪੂਰਨਤਾ ਦਿਹਾੜੇ ਦੇ ਮੁਕੰਮਲ ਇਤਿਹਾਸ ਤੋਂ ਭਾਵਪੂਰਤ ਢੰਗ ਨਾਲ ਜਾਣੂ ਕਰਵਾਇਆ ਜਾਣਾ ਬਹੁਤ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ। ਇਹ ਤਦ ਹੀ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜੇ ਸਾਨੂੰ ਆਪ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਮਹਾਨ ਵਿਰਸੇ ਦੀ ਸੋਝੀ ਹੋਵੇ। ਜਿਹੜੇ ਸਕੂਲਾਂ-ਅਕੈਡਮੀਆਂ ਦੇ ਬੱਚੇ ਇਤਿਹਾਸ ਦੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਨਾਲ ਸਜ-ਧਜ ਕੇ ਖਾਲਸਾਈ ਪਹਿਰਾਵੇ ਵਿਚ ਨਗਰ ਕੀਰਤਨ ਦੀ ਸੋਭਾ ਵਧਾਉਂਦੇ ਹਨ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਮਾਪੇ ਅਤੇ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਵਧਾਈ ਦੇ ਪਾਤਰ ਹਨ।

ਨਗਰ ਕੀਰਤਨ ਵਿਚ ਸ਼ਾਮਿਲ ਹੋਣ ਮੌਕੇ ਹਉਮੈ, ਹੰਕਾਰ ਅਤੇ ਕ੍ਰੋਧ ਦੀ ਥਾਂ ਨਿਮਰਤਾ, ਸਤਿਕਾਰ ਅਤੇ ਪ੍ਰੇਮ ਨਾਲ ਸ਼ਾਮਿਲ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਤਦ ਹੀ ਅਸੀਂ ਨਗਰ ਕੀਰਤਨ ਦੀ ਸ਼ਾਨ ਅਤੇ ਗੁਰੂ ਦੇ ਸਤਿਕਾਰ ਦੇ ਧਾਰਨੀ ਹੋ ਸਕਦੇ ਹਾਂ ਅਤੇ ਫਖ਼ਰ ਨਾਲ ਆਖ ਸਕਦੇ ਹਾਂ :

“ਵਾਹਨ ਸਿੰਗਾਰੇ ਰਹੈ, ਬਾਜਤ ਨਗਾਰੇ ਰਹੈ, ਵੈਰੀ ਭੂਮੀ ਭਾਰੇ ਰਹੈ, ਮੂੰਡ ਯੁਤ ਤਾਜ ਕੇ। ਸੰਗਤੋਂ ਆਬਾਦ ਰਹੈ, ਆਵਤੋ ਪ੍ਰਸਾਦਿ ਰਹੈ, ਬਾਵੇ ਅਹਿਲਾਦ ਰਹੈ, ਧਰਮ ਸੁ ਕਾਜ ਕੇ। ਗੱਦੀਆਂ ਅਟੱਲ ਰਹੈ, ਚੌਕੀਆਂ ਅਚੱਲ ਰਹੈ, ਬੁੰਗੇ ਝਲਾ ਝੱਲ ਰਹੈ, ਸਹਿਤ ਸਮਾਜ ਕੇ। ਲਾਗਤੇ ਦੀਵਾਨ ਰਹੈ, ਗਾਵਤੇ ਸੁਜਾਨ ਰਹੈ, ਝੂਲਦੇ ਨਿਸ਼ਾਨ ਰਹੈ, ਪੰਥ ਮਹਾਰਾਜ ਕੇ।”

(ਗਿਆਨੀ ਗਿਆਨ ਸਿੰਘ, ਪੁਰਾਤਨ ਪੰਥ ਪ੍ਰਕਾਸ਼) ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ ਨਗਰ ਕੀਰਤਨ ਮੌਕੇ ਆਤਮ-ਪਤਚੇਲ ਕਰਨੀ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ। ਸਿੱਖੀ ਦੇ ਸਿਧਾਂਤਾਂ ਤੋਂ ਦੂਰ ਹੋ ਕੇ ਸਿੱਖ ਸਮਾਜ ਵਿਚ ਵੱਧ ਰਹੀ ਗਿਰਾਵਟ, ਸਿੱਖ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਉਪਰ ਕਾਬਿਜ਼ ਪਰਿਵਾਰਵਾਦ ਅਤੇ ਸਿੱਖੀ ਅਸੂਲਾਂ ਤੋਂ ਬਿਤਰੀ ਹੋਈ ਲੀਡਰਸ਼ਿਪ ਬਾਰੇ ਚਿੰਤਾ, ਗੌਰ ਕਰਨਯੋਗ ਹੈ। ਪ੍ਰੋਫੈਸਰ ਆਫ ਸਿੱਖਿਜ਼ਮ ਅਤੇ ਉੱਘੇ ਸਿੱਖ ਵਿਦਵਾਨ ਸਿਰਦਾਰ ਕਪੂਰ ਸਿੰਘ ਹੁਰਾਂ ਨੇ 1974 ਵਿਚ ਇਹ ਵਿਅੰਗ ਭਰਪੂਰ ਤੇ ਕਟਾਕਸ਼ਮਈ ਕਵਿਤਾ ਲਿਖੀ ਸੀ, ਜੋ ਕਿ ਭਾਈ ਗਿਆਨ ਸਿੰਘ ਦੀ ਕਾਵਿ ਰਚਨਾ ਦੇ ਸੰਦਰਭ ਨੂੰ ਅਜੋਕੇ ਚਿੰਤਾਜਨਕ ਹਾਲਾਤ ਵਿਚ ਪੇਸ਼ ਕਰਦੀ ਹੈ:

“ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਹਮਾਰੀ ਰਹੇ, ਸੇਵਾ ਚੰਦਾ ਜਾਰੀ ਰਹੇ, ਸੰਘ ਨਾਲ ਯਾਰੀ ਰਹੇ, ਥੱਲੇ ਆਰੀਆ ਸਮਾਜ ਕੇ। ਸਿੱਖੀ ਕੀ ਨਾ ਬਾਤ ਚਲੇ, ਪੰਥ ਕੀ ਨਾ ਗਾਥ ਚਲੇ, ਲੂਟ ਦੋਨੋਂ ਹਾਥ ਚਲੇ, ਸੰਗ ਸਾਜ ਬਾਜ ਕੇ। ਅਕਲ ਦੀ ਨਾ ਗੱਲ ਰਹੇ, ਇੱਕੋ 'ਕਾਲੀ ਦਲ ਰਹੇ, ਨਿੱਤ ਤਰਬੱਲ ਰਹੇ, ਜ਼ਿੰਦਾਬਾਦ ਗਾਜ ਕੇ। ਝੰਡੀ ਵਾਲੀ ਕਾਰ ਰਹੇ, ਫੁਲਨ ਕੇ ਹਾਰ ਰਹੇ, ਗੋਲਕੇ ਭਰਪੂਰ ਕਰੋ, ਸਿੱਖ ਭਾਜ-ਭਾਜ ਕੇ। ਪੰਥ ਦੇ ਦਰਦ ਹਿੰਤ, ਬੁੱਧੀ ਕੀ ਜੋ ਸੇਧ ਦੇਵੇ, ਨਿਕਟ ਨਾ ਆਵੇ ਪਾਵੇ, ਰਾਜ ਭਾਗ ਕਾਜ ਕੇ। ਜਥੇਦਾਰ ਕਹਿਤ, ਬਿਰਾਜੇ, ਮਤ ਭਾਜੇ, ਸਿੱਖੇ, ਝੂਲਤੇ ਨਿਸ਼ਾਨ ਰਹੇ, ਪੰਥ ਮਹਾਰਾਜ ਕੇ।”

‘ਖਾਲਸਾ’ ਦਿਹਾੜੇ 'ਤੇ ਇਸ ਪੱਖ ਤੋਂ ਵਿਚਾਰ ਅਹਿਮ ਹੈ ਕਿ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਸਾਹਿਬ ਵੱਲੋਂ ਸਾਜੀ ਸਿੱਖੀ ਨੂੰ ਦਸਵੇਂ ਗੁਰੂ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ਜੀ ਨੇ ਸੰਪੂਰਨ ਖਾਲਸਾ ਦਾ ਸਰੂਪ ਬਖਸ਼ਿਆ। ਇਸ ਦੀ ਵਿਲੱਖਣਤਾ ਸੰਸਾਰ ਪੱਧਰ 'ਤੇ ਮਨੁੱਖੀ ਹੱਕਾਂ, ਮਾਨਵੀ ਬਰਾਬਰੀ ਅਤੇ ਸਰਬੱਤ ਦੇ ਭਲੇ ਪੱਖੋਂ ਉਜਾਗਰ ਹੋਣਾ ਹੀ 'ਸਿੱਖ ਵਿਰਾਸਤ ਦਿਹਾੜਾ' ਸਹੀ ਅਰਥਾਂ ਵਿਚ ਮਨਾਉਣਾ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।

ਹਿੰਦੂ ਬਿਕਰਮੀ ਸੰਮਤ ਦੇ ਸੂਰਜੀ ਵਰ੍ਹੇ ਦਾ ਆਗਾਜ਼ ਵਿਸਾਖ ਮਹੀਨੇ ਨਾਲ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਅੰਜਮ ਚੇਤ ਮਹੀਨੇ ਨਾਲ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਵਿਸਾਖ ਦਾ ਪਹਿਲਾ ਦਿਨ ਸੂਰਜੀ ਵਰ੍ਹੇ ਦਾ ਵੀ ਪਹਿਲਾ ਦਿਨ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਜੋ ਕਿ ਉੱਤਰੀ ਭਾਰਤ ਅਤੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਤੌਰ 'ਤੇ ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ ਸਦੀਆਂ ਤੋਂ ਵਿਸਾਖੀ/ਬੈਸਾਖੀ ਦੇ ਤਿਉਹਾਰ ਕਰਕੇ ਜਾਣਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਬਸੰਤ ਰੁੱਤ ਦੀ ਫਸਲ, ਕਣਕ, ਪੱਕਣ 'ਤੇ ਆਈ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਉਸਦੇ ਸੁੱਖੀ-ਸਾਂਦੀ ਘਰ ਆਉਣ ਦੀਆਂ ਅਰਦਾਸਾਂ ਕੀਤੀਆਂ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹਨ। ਸ਼ੁਕਰਾਨੇ ਵਜੋਂ ਅਤੇ ਹੁਲਾਸ ਵਜੋਂ ਇਹ ਦਿਹਾੜਾ ਨਾਮ, ਦਾਨ, ਇਸ਼ਨਾਨ ਲਈ ਬੜਾ ਸੁੱਭ ਸਮਝਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਪੁਰਾਣੇ ਸਮਿਆਂ ਵਿਚ ਬਦ-ਰੂਹਾਂ ਨੂੰ ਭਜਾਉਣ

ਡਾ. ਆਸਾ ਸਿੰਘ ਘੁਮਣ
ਫੋਨ: 97798-53245

ਲਈ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਤੌਰ ਤੇ ਕਿਰਤੀ-ਕਿਸਾਨ ਇਕੱਠੇ ਹੋ ਕੇ ਉੱਚੀ ਉੱਚੀ ਅਵਾਜ਼ ਵਿਚ ਬੋਲੀਆਂ ਪਾਉਂਦੇ ਸਨ ਅਤੇ ਆਸਥਿਕ ਰਸਮ ਵਜੋਂ ਭੰਗੜਾ ਪਾਉਂਦੇ ਸਨ ਜੋ ਸਮਾਂ ਪਾ ਕੇ ਖੁਸ਼ੀਆਂ ਦਾ ਨਾਚ ਬਣ ਗਿਆ। ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ ਵੱਡੇ ਪਾਣੀਆਂ ਦੇ ਕੰਢਿਆਂ 'ਤੇ ਵੱਸਦੇ ਕਈ ਸ਼ਹਿਰਾਂ/ਕਸਬਿਆਂ ਵਿਚ ਵਿਸਾਖੀ ਦੇ ਮੇਲੇ ਲੱਗਣ ਲੱਗੇ ਜਿੱਥੇ ਸਮੂਹਿਕ ਖੁਸ਼ੀ ਵਿਚ ਭੰਗੜੇ ਪਾਏ ਜਾਂਦੇ ਅਤੇ ਖਾਸ ਤੌਰ 'ਤੇ ਮਿੱਠੇ ਪਕਵਾਨ, ਲਡੂ-ਜਲੇਬੀਆਂ ਆਦਿ ਖਾਧੇ ਜਾਂਦੇ। ਇਸ ਦਿਨ ਕਣਕ ਭਾਵੇਂ ਕੱਚੀ ਹੋਵੇ ਜਾਂ ਪੱਕੀ, ਉਸਨੂੰ ਦਾਤਰੀ ਲਾ ਕੇ ਵਾਢੀ ਦਾ ਸ਼ਗਨ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

ਸਭਿਆਚਾਰਕ ਮਹੱਤਵ ਰੱਖਦਾ ਇਹ ਤਿਉਹਾਰ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਜੀ ਦੇ ਆਗਮਨ ਉਪਰੰਤ ਸਿੱਖ ਜਗਤ ਵਿਚ ਧਾਰਮਿਕ ਰੰਗਤ ਵਿਚ ਰੰਗਿਆ ਗਿਆ। ਇਹ ਸਮਝਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਭਾਈ ਗੁਰਦਾਸ ਜੀ ਦੁਆਰਾ ਰਚਿਤ ਗੁਰੂ

ਵਿਸਾਖੀ ਅਤੇ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਜੀ

ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਜੀ ਦੇ ਜੀਵਨ ਨੂੰ ਬਿਆਨਦੀ ਪਹਿਲੀ ਵਾਰ ਵਿਚ ਇਹ ਤੁਕ 'ਘਰ ਘਰ ਅੰਦਰ ਧਰਮਸਾਲ ਹੋਵੈ ਕੀਰਤਨ ਸਦਾ ਵਿਸੋਆ' ਸਪਸ਼ਟ ਸੰਕੇਤ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਜੀ ਦਾ ਜਨਮ-ਦਿਹਾੜਾ ਵਿਸਾਖੀ ਸੀ। 'ਵਿਸੋਆ' ਦਾ ਅਰਥ ਵਿਸਾਖੀ ਹੀ ਹੁੰਦਾ ਹੈ।

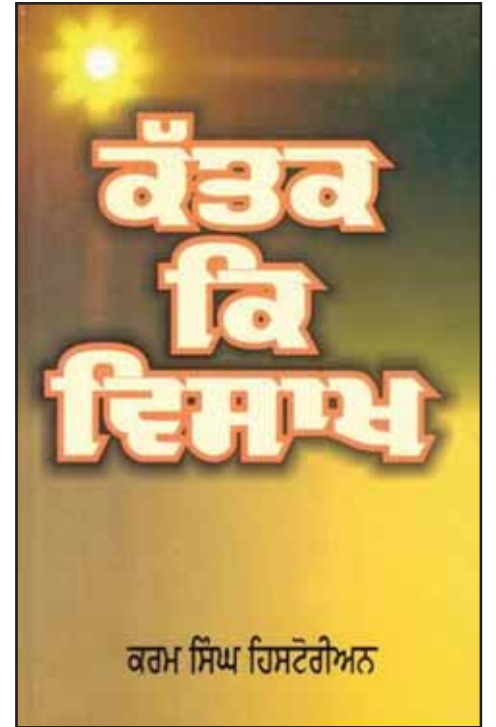
ਸਵਰਗਵਾਸੀ ਪਾਲ ਸਿੰਘ ਪੁਰੇਵਾਲ ਨੇ ਬੜੀ ਮਿਹਨਤ ਨਾਲ ਤਿਆਰ ਕੀਤੇ 'ਨਾਨਕਸ਼ਾਹੀ ਕੈਲੰਡਰ' ਵਿਚ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਜੀ ਦਾ ਜਨਮ-ਦਿਹਾੜਾ ਵਿਸਾਖੀ ਸਾਬਤ ਕਰਣ ਲਈ ਆਪਣੀ ਪੂਰੀ ਵਾਹ ਲਾ ਦਿਤੀ ਹੈ। ਉਹ ਆਪਣੀ ਦਲੀਲ ਸਹੀ ਸਾਬਤ ਕਰਨ ਲਈ ਜਨਮ-ਸਾਖੀਆਂ ਦਾ ਵੀ ਹਵਾਲਾ ਦਿੰਦੇ ਹਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਜਨਮ-ਸਾਖੀ ਭਾਈ ਮਿਹਰਬਾਨ, ਜਨਮ-ਸਾਖੀ ਭਾਈ ਮਨੀ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਭਾਈ ਵੀਰ ਸਿੰਘ ਸੰਪਾਦਿਤ ਪੁਰਾਤਨ ਜਨਮ-ਸਾਖੀ ਅਨੁਸਾਰ ਗੁਰੂ ਜੀ ਦਾ ਜਨਮ-ਦਿਹਾੜਾ ਵਿਸਾਖੀ ਹੀ ਹੈ ਜਦੋਂਕਿ ਅਸਲੀਅਤ ਤਾਂ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਜਨਮ-ਸਾਖੀਆਂ ਗੁਰੂ ਜੀ ਦਾ ਜਨਮ '1526 ਦਿਨ ਮਾਹ ਵਿਸਾਖ ਬਿਤਿ ਤ੍ਰਿਤਿਆ ਚਾਨਣੀ ਕਉ' ਮੰਨਦੀਆਂ ਹਨ। ਬਹੁ-ਗਿਣਤੀ ਸਿੱਖ ਵਿਦਵਾਨ ਗੁਰੂ ਜੀ ਦਾ ਜਨਮ-ਦਿਹਾੜਾ ਵਿਸਾਖ ਮਹੀਨਾ ਮੰਨਦੇ ਹਨ।

ਸਰੂਪ ਦਾਸ ਭਲਾ ਦੇ 'ਮਹਿਮਾ ਪ੍ਰਕਾਸ਼' ਅਨੁਸਾਰ ਗੁਰੂ ਅਮਰਦਾਸ ਜੀ ਨੇ ਭਾਈ ਪਾਰੋ ਦੇ ਸੁਝਾਅ 'ਤੇ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਜੀ ਦੇ ਅਵਤਾਰ-ਪੁਰਬ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿਚ ਵਿਸਾਖੀ ਦੇ ਦਿਹਾੜੇ 'ਤੇ ਗੋਇੰਦਵਾਲ ਸਾਹਿਬ ਵਿਖੇ ਮਹਾਂ-ਸਮਾਗਮ ਰਚਾਇਆ ਅਤੇ ਸਮਾਂ ਪਾ ਕੇ ਅਜਿਹੇ ਸਮਾਗਮ ਹੋਰ ਸਿੱਖ ਧਾਰਮਿਕ ਅਸਥਾਨਾਂ 'ਤੇ ਵੀ ਮਨਾਏ ਜਾਣੇ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋ ਗਏ। ਗੁਰੂ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ਜੀ ਨੇ ਵੀ ਖਾਲਸਾ ਸਾਜਨਾ ਦਿਵਸ ਲਈ ਵਿਸਾਖੀ ਦਾ ਦਿਹਾੜਾ ਏਸੇ ਕਰਕੇ ਚੁਣਿਆ ਕਿਉਂਕਿ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ

ਜੀ ਦਾ ਆਗਮਾਨ-ਪੁਰਬ ਹੋਣ ਕਰਕੇ ਸੰਗਤਾਂ ਅਜਿਹੇ ਮੌਕੇ 'ਤੇ ਵੱਡੀ ਗਿਣਤੀ ਵਿਚ ਗੁਰਧਾਮਾਂ 'ਤੇ ਇਸ਼ਨਾਨ ਕਰਨ ਲਈ ਪਹੁੰਚਦੀਆਂ ਸਨ।

ਕਰਮ ਸਿੰਘ ਹਿਸਟੋਰੀਅਨ ਆਪਣੀ ਪੁਸਤਕ 'ਕੱਤਕ ਕਿ ਵਿਸਾਖ' ਅਤੇ 'ਗੁਰਪੁਰਬ ਨਿਰਣਯ' ਵਿਚ ਦਲੀਲਾਂ ਸਹਿਤ ਅਤੇ ਟੋਵਿਆਂ ਦੀ ਸਹਇਤਾ ਨਾਲ ਇਹ ਸਾਬਤ ਕਰਨ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਗੁਰੂ ਜੀ ਦਾ ਜਨਮ ਭਾਵੇਂ ਵਿਸਾਖ ਸੁਦੀ ਤਿੰਨ ਬਿਕਰਮੀ 1526 ਅਰਥਾਤ 15 ਅਪਰੈਲ 1469, ਸ਼ਨਿੱਚਰਵਾਰ ਨੂੰ ਹੋਇਆ ਸੀ ਪਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਸੰਮਤ 358 ਤੋਂ ਲੈ ਕੇ ਸੰਮਤ 1958 ਤੱਕ ਸੋਲਾਂ ਸੌ ਸਾਲ ਵਿਚ 32 ਵਰ੍ਹੇ ਐਸੇ ਆਏ ਹਨ ਜਦ ਕਿ ਚੇਤ ਸੁਦੀ ਪਹਿਲੀ ਨੂੰ ਵਿਸਾਖੀ ਆਉਂਦੀ ਰਹੀ ਹੈ। ਇਸ ਤੋਂ ਛੁੱਟ ਦੋ ਸੰਮਤ ਐਸੇ ਵੀ ਆਏ ਹਨ ਜਦ ਕਿ ਚੇਤ ਸੁਦੀ ਪਹਿਲੀ ਨੂੰ ਵਿਸਾਖੀ ਆਉਂਦੀ ਰਹੀ। ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ ਪੁਰੇਵਾਲ ਅਨੁਸਾਰ ਜਿਸ ਟੋਵੇ ਦੇ ਅਧਾਰ 'ਤੇ ਕਰਮ ਸਿੰਘ ਹਿਸਟੋਰੀਅਨ ਨੇ ਇਹ ਨਤੀਜੇ ਕੱਢੇ ਹਨ, ਉਹ ਟੋਵਾ ਹੀ ਗਲਤ ਹੈ।

ਖੈਰ, ਕਰਮ ਸਿੰਘ ਹਿਸਟੋਰੀਅਨ ਦਾ ਕਥਨ ਇੱਕ ਹੋਰ ਪੱਖ ਤੋਂ ਠੀਕ ਲੱਗਦਾ ਹੈ। ਵਿਦਵਾਨਾਂ ਨੇ ਇਹ ਸਾਬਤ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ ਕਿ ਸਾਰੀਆਂ ਹੀ ਜਨਮ-ਸਾਖੀਆਂ, ਸਮੇਤ ਜਨਮ-ਸਾਖੀ ਭਾਈ ਬਾਲਾ, ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਦੀ ਸੰਪਾਦਨਾ ਅਤੇ ਭਾਈ ਗੁਰਦਾਸ ਜੀ ਦੀ ਵਾਰ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਲਿਖੀਆਂ ਗਈਆਂ ਹਨ। ਜੇ ਭਾਈ ਗੁਰਦਾਸ ਜੀ ਦੇ ਸਮੇਂ ਤੱਕ 'ਵਿਸੋਆ' ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਜੀ ਦਾ ਆਗਮਾਨ ਪੁਰਬ ਵਜੋਂ ਮਨਾਇਆ ਜਾਣਾ ਸਥਾਪਤ ਹੋ ਗਿਆ ਸੀ ਤਾਂ ਜਨਮ-ਸਾਖੀਆਂ ਨੇ ਗੁਰੂ ਜੀ ਦਾ ਜਨਮ-ਦਿਹਾੜਾ ਇਸ ਤਿਉਹਾਰ ਨਾਲ ਜੋੜਨਾ ਕਿਉਂ ਵਾਜਬ ਨਾ ਸਮਝਿਆ?

ਅਸਲੀਅਤ ਇਹੀ ਲੱਗਦੀ ਹੈ ਕਿ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਜੀ ਦਾ ਆਗਮਨ-ਪੁਰਬ ਵਿਸਾਖੀ ਨਹੀਂ ਸੀ ਹਾਲਾਂਕਿ ਇਹ ਵਿਸਾਖ ਮਹੀਨੇ ਵਿਚ ਵਿਸਾਖੀ ਦੇ ਲਾਗੇ ਬੰਨੇ ਹੋਣ ਕਰਕੇ ਸਿੱਖ-ਸੰਗਤਾਂ ਵੱਲੋਂ ਵਿਸਾਖੀ ਨੂੰ ਮਨਾਇਆ ਜਾਣਾ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋ ਗਿਆ। ਕਦੋਂ ਵਿਸਾਖੀ ਤੋਂ ਕੱਤਕ ਪੂਰਨਮਾਸ਼ੀ ਦੀ ਪਰੰਪਰਾ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਈ ਉਹ ਵੱਖਰਾ ਵਿਸ਼ਾ ਹੈ।

ਦਮਦਮਾ ਸਾਹਿਬ ਦੀ ਵਿਸਾਖੀ

ਆਈ ਵਿਸਾਖੀ ਖੁਸ਼ੀਆਂ ਵਾਲੀ,
ਦਮਦਮਾ ਸਾਹਿਬ ਨੂੰ ਚੱਲੀਏ।
ਤਖ਼ਤ ਸਾਹਿਬ ਚੱਲ ਟੇਕੀਏ ਮੱਥਾ,
ਨਾਲ ਸੰਗਤ ਦੇ ਰਲੀਏ।

ਆਏ ਏਥੇ ਸਨ ਦਸਮ ਪਾਤਸ਼ਾਹ,
ਚੱਲ ਕੇ ਢਾਬ ਖਿਦਰਾਣਾ।
ਨੌਂ ਮਹੀਨੇ ਨੌਂ ਦਿਨ ਸਤਿਗੁਰ,
ਕੀਤਾ ਇੱਥੇ ਟਿਕਾਣਾ।

ਲੰਮੇ ਸਮੇਂ ਦੇ ਯੁੱਧਾਂ ਪਿੱਛੋਂ,
ਕੀਤਾ ਗੁਰ ਬਿਸਰਾਮ।
ਏਸ ਜਗ੍ਹਾ ਨੂੰ ਸਤਿਗੁਰ ਦਿੱਤਾ,
ਤਖ਼ਤ ਚੌਥੇ ਦਾ ਨਾਮ।

ਭਾਈ ਡੱਲੇ ਨੂੰ ਦਾਤੇ ਨੇ,
ਦਿੱਤੀ ਸੀ ਵਡਿਆਈ।
ਸਿੰਘ ਸਜਾ ਕੇ ਗਲ ਨਾਲ ਲਾਇਆ,
ਉਸਦੀ ਪੇਜ ਰਖਾਈ।

ਮੌਜ 'ਚ ਆ ਕੇ ਦਸਮ ਗੁਰੂ ਨੇ,
ਕਈ ਕੱਤਕ ਸਨ ਕੀਤੇ।
ਸੰਗਤ ਨੇ ਵੀ ਦਾਤੇ ਕੋਲੋਂ,
ਘੁੱਟ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਦੇ ਪੀਤੇ।

'ਗੁਰੂ ਕਾਸ਼ੀ' ਅਖਵਾਏ ਧਰਤੀ,
ਖੁੱਲ੍ਹੇ ਕਈ ਵਿਦਿਆਲੇ।
ਗੁਰ-ਦਾਤੇ ਦੀ ਅਜ਼ਮਤ ਤੋਂ,
ਸਭ ਹੁੰਦੇ ਜਾਣ ਨਿਹਾਲੇ।

ਮੇਲੇ ਵਾਲੇ ਦਿਨਾਂ ਨੂੰ ਏਥੇ,
ਲੱਗਣ ਅਜਬ ਬਹਾਰਾਂ।
ਗੁਰ-ਦਰਬਾਰ 'ਚ ਮੱਥਾ ਟੇਕਣ,
ਬੰਨ੍ਹਣੀਆਂ ਪੈਣ ਕਤਾਰਾਂ।

ਚੌਜੀ ਪ੍ਰੀਤਮ ਕੋਲੋਂ ਓਹੀ,
ਮਨਇਛਿਤ ਫਲ ਪਾਵੇ।
ਸਰਧਾ ਨਾਲ 'ਸ਼ਨਾਨ ਕਰੇ,
ਤੇ ਸੱਚੇ ਦਿਲੋਂ ਧਿਆਵੇ।

ਸਰਕਸ, ਝੁਲੇ, ਖਾਣ-ਪੀਣ ਦੀਆਂ,
ਸਜੀਆਂ ਬਹੁਤ ਦੁਕਾਨਾਂ।
ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਇਸ ਅਜਬ ਜਲੌਅ ਨੂੰ,
ਖੜ੍ਹ ਕੇ ਵੇਖ ਜਵਾਨਾਂ।

ਕਿਧਰੇ ਕਵੀ, ਕਵੀਸ਼ਰ ਕਿਧਰੇ,
ਢਾਡੀ ਵਾਰਾਂ ਗਾਉਂਦੇ।
ਮੱਲ 'ਖਾੜੇ ਵਿਚ ਦੂਰ ਪਰ੍ਹੇ,
ਇੱਕ-ਦੂਜੇ ਨੂੰ ਪਏ ਢਾਹੁੰਦੇ।

ਦਸਮ ਪਿਤਾ ਦੇ ਦਰ ਤੇ ਸਾਰੇ,
ਆਓ ਸੀਸ ਝੁਕਾਈਏ।
ਧੰਨ ਗੁਰੂ, ਧੰਨ ਅੰਮ੍ਰਿਤ-ਦਾਤਾ,
ਨਾਲ ਰੂਹੀ ਦੇ ਗਾਈਏ।

ਤਲਵੰਡੀ ਸਾਬੋ ਦੀ ਵਿਸਾਖੀ

ਆਈ ਹੈ ਵਿਸਾਖੀ ਤਲਵੰਡੀ ਚੱਲੀਏ
ਦੋਸਤਾਂ, ਯਾਰਾਂ ਨੂੰ ਵੀ ਸੁਨੇਹੇ ਘੱਲੀਏ।

ਏਥੇ ਆਏ ਸਨ ਸਾਡੇ ਦਸਮ ਪਿਤਾ
ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਰਾ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਿੱਤਾ ਸੀ ਲਿਖਾ।

ਬਚੀ ਹੋਈ ਸਿਆਹੀ ਨਾਲੇ ਸਭ ਕਲਮਾਂ
ਪਾਣੀ ਵਿਚ ਸਾਰਾ ਕੁਝ ਦਿੱਤਾ ਸੀ ਵਹਾਅ।
'ਗੁਰੂ ਕਾਸ਼ੀ' ਬਣੀ ਇਹ ਦਿੱਤਾ ਵਰਦਾਨ
ਬਣਨਗੇ ਕਵੀ ਨਾਲੇ ਲੇਖਕ ਮਹਾਨ।

ਸ਼ਰਧਾ ਦੇ ਨਾਲ ਜਿਹੜਾ ਗੁਰੂ ਨੂੰ ਧਿਆਵੇ
ਮਨ-ਮੰਗੀਆਂ ਮੁਰਾਦਾਂ ਸਾਰੀਆਂ ਉਹ ਪਾਵੇ।

ਹਰ ਸਾਲ ਏਥੇ ਮੇਲਾ ਲੱਗਦਾ ਹੈ ਭਾਰੀ
ਦੂਰੋਂ-ਦੂਰੋਂ ਆਉਂਦੇ ਲੋਕੀਂ ਖਿੱਚ ਕੇ ਤਿਆਰੀ।

ਮੇਲੇ ਵਿਚ ਛੋਟੇ-ਵੱਡੇ ਝੂਟਦੇ ਚੰਡੋਲਾਂ
ਹੱਸਦੇ ਤੇ ਗਾਉਂਦੇ, ਨਾਲੇ ਕਰਦੇ ਕਲੋਲਾਂ।

ਕਈ ਬਾਈਂ ਮੇਲੇ ਵਿਚ ਲੱਗਣ ਨੁਮਾਇਸ਼ਾਂ
ਬੱਚੇ ਕਰਦੇ ਨੇ ਅੱਡ-ਅੱਡ ਫਰਮਾਇਸ਼ਾਂ।

ਅੱਡੋ-ਅੱਡ 'ਕੱਠ ਕਰੇ ਹਰ ਪਾਰਟੀ
ਕਹਿਣ ਦੂਜੇ ਤਾਈਂ ਥੋਨੂੰ ਜਾਣਦੇ ਅਸੀਂ।

ਖਾਲਸਾ ਸਾਜਨਾ ਦਿਵਸ ਨੂੰ ਸਮਰਪਿਤ

ਦੂਰ ਪਰ੍ਹੇ ਇੱਕ ਪਾਸੇ ਢੋਲ ਵੱਜਿਆ
ਜਾਪਦਾ ਹੈ ਸਾਰਾ ਮੇਲਾ ਓਥੇ ਲੱਗਿਆ।

ਵਿਕਦੇ ਪਕੌੜੇ ਵਿਚ ਬਣੇ ਤੇਲ ਦੇ
'ਰੂਹੀ' ਖਾਵੇ ਮਜ਼ੇ ਨਾਲ ਕਈ ਮੇਲ ਦੇ।

ਆਖਦੀ 'ਰਮਨ' ਮੈਂ ਲੰਗਰ ਛਕਣਾ
ਭੁੱਖੇ ਢਿੱਡ ਰਹਿ ਕੇ ਨਹੀਂ ਮੇਲਾ ਵੇਖਣਾ।

ਹੁਣ ਹਰ ਸਾਲ ਤਲਵੰਡੀ ਜਾਵਾਂਗੇ
'ਨਵ-ਦੀਪ' ਨਾਲ ਹੀ ਮੇਲਾ ਮਨਾਵਾਂਗੇ।
ਹਰ ਵੇਲੇ ਪ੍ਰਭੂ ਆਪਣਾ ਧਿਆਈਏ ਜੀ
ਮੇਲਿਆਂ ਨੂੰ ਨਾਲ ਸ਼ਰਧਾ ਮਨਾਈਏ ਜੀ।

-ਪ੍ਰੋ. ਨਵ ਸੰਗੀਤ ਸਿੰਘ
ਉਸ ਪੰਥ ਸਜਾਇਆ ਏ

ਉਸ ਪੰਥ ਸਜਾਇਆ ਏ, ਤੇਗਾਂ ਦੀਆਂ ਧਾਰਾਂ 'ਤੇ।
ਰੰਗ ਨਵਾਂ ਚੜ੍ਹਾ ਦਿੱਤਾ, ਬੁਜ਼ਦਿਲਾਂ ਲਾਚਾਰਾਂ 'ਤੇ।

ਅੱਜ ਭਰੇ ਦੀਵਾਨ ਅੰਦਰ, ਇੱਕ ਪਰਚਾ ਪਾਇਆ ਏ।
ਅੱਜ ਆਪਣੇ ਸਿੱਖਾਂ ਦਾ, ਸਿਦਕ ਅਜ਼ਮਾਇਆ ਏ।
ਪੰਜ ਸੂਰਿਆਂ ਸਿਰ ਭੇਟਾ, ਕੀਤੇ ਤਲਵਾਰਾਂ 'ਤੇ
ਉਸ.....

ਭਗਤੀ ਤੇ ਸ਼ਕਤੀ ਦਾ, ਉਸ ਬੂਟਾ ਲਾਇਆ ਏ।
ਇਹਨੂੰ ਹਰਿਆ ਰੱਖਣ ਲਈ, ਸਰਬੰਸ ਲੁਟਾਇਆ ਏ।
ਪਤਝੜ ਗੁਲਾਮੀ ਦੀ, ਨਾ ਆਏ ਬਹਾਰਾਂ 'ਤੇ
ਉਸ.....

ਆਪੇ ਗੁਰ ਚੇਲਾ ਉਹ, ਯੋਧਾ ਬਲਕਾਰੀ ਉਹ।
ਪੈਰਾਂ ਵਿਚ ਰੁਲਦਿਆਂ ਨੂੰ, ਬਖਸ਼ੇ ਸਰਦਾਰੀ ਉਹ।
ਉਹਨੂੰ ਮਾਣ ਖਾਲਸੇ ਦੇ, ਖਾਲਸ ਕਿਰਦਾਰਾਂ 'ਤੇ
ਉਸ.....

ਇੱਕ ਕੌਮ ਸਜਾ ਦਿੱਤੀ, ਪਟਨੇ ਦੇ ਮਾਹੀ ਨੇ।
ਇੱਕ ਯੁੱਗ ਪਲਟਾ ਦਿੱਤਾ, ਉਸ ਸੰਤ ਸਿਪਾਹੀ ਨੇ।
ਸਿੱਖੀ ਨਵਿਆਈ ਏ, ਉਸ ਪੰਜ ਕਕਾਰਾਂ 'ਤੇ

ਉਸ.....

ਉਸ ਜ਼ਾਲਿਮ ਹਾਕਮ ਨੂੰ, ਵੀ ਸੱਚ ਸੁਣਾ ਦਿੱਤਾ।
ਭੁਬਦੇ ਹਿੰਦ ਬੇਤੇ ਨੂੰ, ਉਸ ਬੰਨੇ ਲਾ ਦਿੱਤਾ।
ਧੰਨ ਧੰਨ 'ਗੁਰਦੀਸ਼' ਕਰੇ, ਉਸ ਦੇ ਉਪਕਾਰਾਂ 'ਤੇ
ਉਸ ਪੰਥ ਸਜਾਇਆ ਏ
-ਗੁਰਦੀਸ਼ ਕੌਰ ਗਰੇਵਾਲ- ਕੈਲਗਰੀ
ਫੋਨ: +1 403 404 1450

ਖਲਿਆਣਾਂ ਦਾ ਗੀਤ

ਕਣਕਾਂ ਦੇ ਛਿੱਟੇ ਖਣਕ ਪਏ।
ਦਾਤੀ ਦੇ ਘੁੰਗਰੂ ਛਣਕ ਪਏ।
ਵਾਢੀ ਦੀ ਹੁਣ ਭਿਣਕ ਪਏ।
ਕਿਤੋਂ ਆ ਮਿਲ ਹਾਣੀਆਂ ਵੇ।
ਚੇਤੇ ਆਣ ਮੌਜਾਂ ਮਾਣੀਆਂ ਵੇ

ਸੁਬਾਹ ਦੁਪਹਿਰੇ ਸ਼ਾਮ ਹੋਊ
ਸੱਥਾਂ 'ਚ ਚਰਚਾ ਆਮ ਹੋਊ।
ਕਮੀ ਕਾਮੇ ਦੀ ਆਮ ਹੋਊ,
ਆ ਰਲ ਕੇ ਵਾਢੀ ਕਰੀਏ ਵੇ।
ਬੋੜ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਵੀ ਪਾਸੇ ਧਰੀਏ ਵੇ

ਖੇਤਾਂ ਵਿਚ ਮੇਲੇ ਲੱਗਣਗੇ
ਨਾਲੇ ਹਾਸੇ ਨੱਠੇ ਚੱਲਣਗੇ।
ਕੰਮ ਮੂਹਰੇ ਮੂਹਰੇ ਨੱਠਣਗੇ।
ਜੇ ਛਣ-ਛਣ ਛਣਕੇ ਚੁੜਾ ਵੇ
ਚੜ੍ਹੇ ਰੰਗ ਪ੍ਰੀਤ ਦਾ ਗੂੜ੍ਹਾ ਵੇ।

ਵੱਢ ਵੱਢ ਕੇ ਸੱਥਰ ਲਾਵਾਂਗੇ
ਨਾਲੇ ਢੋਲੇ ਮਾਰੀਏ ਗਾਵਾਂਗੇ
ਬੰਨ੍ਹੇ ਬੰਨ੍ਹੇ ਕੇ ਖਲੀਆਂ ਲਾਵਾਂਗੇ
ਲਾ ਛਾਲ ਬਰੈਸਰ ਚੜ੍ਹੀਏ ਵੇ
ਦਾਣੇ ਵਰ੍ਹੇ ਦੇ 'ਕੱਠੇ ਕਰੀਏ ਵੇ।

ਮੌਕਾ ਹੈ ਲੱਗੇ ਵਿਆਹ ਵਰਗਾ
ਸੱਜ ਵਿਆਹੀ ਦੇ ਚਾਅ ਵਰਗਾ
ਭਾਵੇਂ ਸੂਰਜ ਜਾਪੇ ਤਾਅ ਵਰਗਾ
ਮੇਲਾ ਦੇਖਣ ਵਿਸਾਖੀ ਜਾਵਾਂਗੇ
'ਕੱਠੇ ਬੈਠ ਜਲੇਬੀਆਂ ਖਾਵਾਂਗੇ।
-ਸੇਵਾ ਸਿੰਘ "ਨੂਰਪੁਰੀ"

ਇਹ ਕੌਣ?

ਇਹ ਕੌਣ ਅੱਜ ਦਿਲ ਦੀਆਂ
ਬਰ੍ਹਾਂ ਦਾ ਕੁੰਡਾ ਖੜਕਾ ਗਿਆ,

ਮਹਿਕ ਉੱਠੀ ਸਾਰੀ ਫਿਜ਼ਾ
ਕਲੀਆਂ ਨੇ ਝੁਰਮੱਟ ਪਾ ਲਿਆ।

ਅੱਖ ਪਿਆਜੀ ਹੋ ਗਈ
ਪੈਰੀਂ ਝਾਂਜਰ ਛਣਕਾ ਗਿਆ,

ਮੋਰ ਨੱਚਣ ਲਗ ਪਏ
ਕੋਇਲ ਨੇ ਗੀਤ ਗਾ ਲਿਆ।

ਉਡਦੇ ਪਰਿੰਦੇ ਦੀ
ਪੈੜ ਨਾ ਫੜ ਅੜਿਆ

ਪਰਵਾਜ਼ ਆਪਣੀ ਨਾਲ ਉਹ
ਅਬਰੱਕ ਧਰਤੀ ਨੂੰ ਲਾ ਗਿਆ।

ਸੰਦਲੀ ਸਾਹ ਜੋ
ਰਹੇ ਸਦਾ ਹੀ ਸਹਿਕਦੇ,

ਪੁੰਨਿਆ ਦਾ ਚੰਨ ਬਣ
ਸਾਹਾਂ ਨੂੰ ਸਹਿਲਾ ਗਿਆ।

ਅੱਖ ਦੇ ਹੰਝੂ ਦੀ ਅੱਜ
ਉਮਰ ਛੋਟੀ ਹੋ ਗਈ,

ਹਰ ਹੰਝੂ ਦਾ ਕਰਜ ਉਹ
ਮਸੀਹਾ ਬਣ ਚੁੱਕਾ ਗਿਆ।

ਦੇਵਿੰਦਰ ਕੌਰ ਧਾਲੀਵਾਲ
ਕੈਲੀਫੋਰਨੀਆਂ ਅਮਰੀਕਾ

Golden State Realty

Real Estate and Loans Under One Roof

ਘਰਾਂ ਦੀ ਵਧੀਆ ਡੀਲ ਤੇ ਘਟ ਤੋਂ ਘਟ ਵਿਆਜ ਦਰਾਂ 'ਤੇ ਲੋਨ ਲੈ ਕੇ ਦੇਣ ਲਈ ਮਸ਼ਹੂਰ

Selling Homes from Gilroy to Sacramento, CA

Call us before visiting new model homes to save big time.

ਪਿਛਲੇ 38 ਸਾਲਾਂ ਤੋਂ ਬਿਜ਼ਨਸ ਵਿਚ ਭਰਪੂਰ ਸਹਿਯੋਗ ਲਈ ਸਮੂਹ ਭਾਈਚਾਰੇ ਦਾ ਧੰਨਵਾਦ

Time to buy new home in Tracy, Manteca, Lathrop and Stockton

Pinnacle Award Winner 2014, 2015, 2016 & 2017

Grand Master Award Winner: 2018-2021, Platinum Award 2022

Call for Listing Special 2025

Ph: 510-304-9292 or 408-666-8279

Anmol Singh Gill
REALTOR
Bre. # 02062952

Armaan Singh Gill
Sales Agent
Bre. # 02161166
Ph: 510-709-7987

Jaswinder (Jassi) Gill
M.Sc (PAU)
CA BRE# 00966763
Broker/Owner

Harjot Singh Gill
REALTOR
Bre. # 02036421
Ph: 408.413.8350

Rakesh Pabla
REALTOR
Lic no: 01507068
Ph: 408.531.5464

Fremont Office: 86 Pilgrim Loop, Fremont CA 94539
Tel: 510-440-9292

Visit us @ www.jassigill.com
for hot listings

Recent Sales

1. 2169 Charger Dr
San Jose CA 95131

2. 9550 Appaloosa Pl
Elk Grove CA
95624

3. 9810 Bobcat Ct
Gilroy CA 95020

4. 3033 Pellier Pl
San Jose CA 95135

5. 106 Coralflower Ln,
San Ramon, CA
94582

6. 305 Toscana Way
Hayward CA 94545

7. 6388 Broadway Ave
Newark CA 94560

8. 985 Silver Birch Ln
Hayward CA 94544

9. 1672 Northgate
Manteca CA 95336

10. 26676 Campeche
St Hayward CA
94545

11. 1777 Osage Ave
Hayward CA 94545

12. 2249 moody ave
Hayward ca 94545

13. 9714 Fall Valley Way
Sacramento CA 95829

14. 259 N Capitol Ave
UNIT 156 San Jose,
CA, 95127

Purchase Loan and Refinance

Call Sukhveer (Sukhi) Gill Ph: 510-207-9067
DHMS, Loan Broker

CA BRE Lic.#01180969
NMLS# 352095

ਪ੍ਰੇਮ ਦੀ ਕਲਪਨਾ ਦਾ ਜਗਤ

ਪੰਜਾਬੀ ਦੇ ਉਘੇ ਕਹਾਣੀਕਾਰ ਪ੍ਰੇਮ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਦਾ ਲੰਘੀ 30 ਮਾਰਚ ਨੂੰ ਦੇਹਾਂਤ ਹੋ ਗਿਆ। ਉਸ ਨਾਲ ਨੇੜਿਓਂ ਵਿਚਰਨ ਦਾ ਮੌਕਾ ਕੁਝ ਚੋਣਵੇਂ ਲੇਖਕਾਂ ਨੂੰ ਹੀ ਮਿਲਿਆ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਚੋਣਵੇਂ ਲੇਖਕਾਂ ਵਿਚੋਂ ਸੁਰਜੀਤ ਹਾਂਸ (ਮਰਹੂਮ) ਵੀ ਸਨ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਲਿਖਿਆ ਹੋਇਆ ਹਥਲਾ ਲੇਖ ਅਸੀਂ ਪਾਠਕਾਂ ਦੀ ਨਜ਼ਰ ਕਰ ਰਹੇ ਹਾਂ।

ਪ੍ਰੇਮ ਦਾ ਘਰੇਲੂ ਪਿਛੋਕੜ ਖੱਤਰੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਆਪ ਖੇਤੀ ਕਰਦਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਇਸ ਨੂੰ ਪੇਂਡੂ ਲੋਕ ਦਾ ਪੂਰਾ ਅਨੁਭਵ ਹੈ, ਆਪਣੇ ਘਰ ਵਿਚੋਂ ਹੀ। ਮੈਂ ਕਦੇ ਪੁੱਛਿਆ ਨਹੀਂ, ਪਰ ਗੱਲੀ-ਬਾਤੀ ਪਤਾ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਕਿਸੇ ਗੱਲੋਂ ਘਰਦਿਆਂ ਨਾਲ ਨਾਰਾਜ਼ ਹੋ ਗਿਆ। ਇਸੇ ਨਾਰਾਜ਼ਗੀ ਕਾਰਨ ਪਿੰਡ ਛੱਡ ਆਇਆ, ਸਕੂਲ 'ਚ ਮਾਸਟਰੀ ਕਰਦਾ ਰਿਹਾ। ਪ੍ਰੇਮ ਦੇ ਬਾਪੂ ਨੇ ਇਹਨੂੰ ਜ਼ਮੀਨ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ, ਪਿੰਡੇ ਜਿਹੇ ਇਹਨੂੰ ਬੋਝੇ-ਘਣੇ ਪੈਸੇ ਦਿੱਤੇ ਸੀ। ਪ੍ਰੇਮ ਦਾ ਬਾਪੂ ਆਰੀਆ ਸਮਾਜੀ ਸੀ। ਪ੍ਰੇਮ ਦੇ ਸੁਭਾਅ ਵਿਚ ਖੱਤਰੀ ਵਾਲੀ ਅਤਿ ਹੌਸਲਾ ਹੈ, ਨਾਲੇ ਜੱਟਾਂ ਵਾਲੀ ਲੜ੍ਹੇ-ਲੜ੍ਹੇ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਆਦਤ ਹੈ। ਭਾਵੇਂ ਇਹਦਾ ਆਰੀਆ ਸਮਾਜ ਨਾਲ ਲਗਾਉ ਨਹੀਂ, ਪਰ ਕਦੇ-ਕਦਾਈਂ ਘੁੰਡੀ ਮਰੋੜਣ ਵਾਲੀ ਗੱਲ ਕਰ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਪ੍ਰੇਮ ਦੀ ਕਲਪਨਾ ਦਾ ਜਗਤ ਕ੍ਰਿਸ਼ੀ ਵਾਲਾ ਨਹੀਂ। ਇਸ ਦਾ ਘਰੇਲੂ ਕਾਰਨ ਹੈ। ਪ੍ਰੇਮ ਨੂੰ ਪਿੰਡ ਦਾ, ਜ਼ਮੀਨ ਦਾ ਕੋਈ ਹੋਰਵਾ ਨਹੀਂ ਸਗੋਂ ਖਹਿਤਾ ਛੁੱਟ ਗਿਆ ਸਮਝਦਾ ਹੈ। ਜ਼ਮੀਨ ਬੰਦੇ ਨੂੰ ਖਾਹਮਖਾਹ ਬੰਨ੍ਹ ਰੱਖਦੀ ਹੈ।

ਜਲੰਧਰ ਦਾ ਕੋਠੀ ਹਾਊਸ ਕਦੇ ਪ੍ਰਸਿੱਧ ਹੁੰਦਾ ਸੀ। ਮੈਂ ਸਠਿਆਲੇ ਤੋਂ ਕਦੇ ਵਿਰਕ ਨੂੰ ਮਿਲਣ ਆ ਜਾਂਦਾ। ਉਹ ਇੱਥੇ ਇਨਫਰਮੇਸ਼ਨ ਅਫਸਰ ਸੀ। ਪ੍ਰੇਮ ਦੇ ਲੜਾਕੇ ਸੁਭਾਅ ਦੀ ਮਸ਼ਹੂਰੀ ਸੀ। ਮੇਰੀ ਕਿਸਮਤ ਚੰਗੀ, ਉਲਟਾ ਮੈਂ ਇਹਦੇ ਨਾਲ ਲੜ ਪਿਆ। ਇਹ ਮੈਨੂੰ ਕਹਿੰਦਾ- ਆਪਣੀ ਦੋਸਤੀ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਦੋਸਤੀ ਤਾਂ ਸ਼ਾਇਦ ਵਿਰਕ ਸਦਕਾ ਹੋਲੀ-ਹੋਲੀ ਹੋ ਗਈ ਸੀ। ਪਰ ਅਸੀਂ ਉਹਦੀ ਵਿਚੋਲਗੀ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਹੀ ਬੜਾ ਸੋਹਣਾ ਮੁੱਢ ਬੰਨ੍ਹ ਲਿਆ। 1965 ਦੀ ਗੱਲ ਹੈ ਕਿ ਮਰਹੂਮ ਛਾਬੜੇ ਨੇ 'ਮਿੱਟੀ ਦੀ ਢੇਰੀ' ਨਾਵਲ ਛਾਪਿਆ ਸੀ। ਪ੍ਰੇਮ ਦੇ ਚਾਰ ਬੰਦਿਆਂ 'ਚੋਂ ਸੀ ਜਿਸਨੂੰ ਨਾਵਲ ਦੀ ਗੱਲ ਸਮਝ ਆਈ ਹੋਵੇ। ਬੰਦੇ ਦੀ ਸਮਝ ਦੁਸਰਿਆਂ ਲਈ ਸਤਿਕਾਰ ਦਾ ਮੌਕਾ ਬਣ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਸਤਿਕਾਰ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਦੋਸਤੀ ਬਹੁਤੀ ਦੂਰ ਨਹੀਂ ਜਾਂਦੀ।

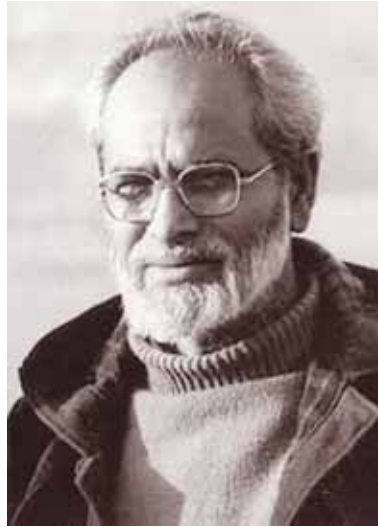
ਪ੍ਰੇਮ ਦੇ ਅਜੀਬ-ਅਜੀਬ ਮੋਹ ਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਇਹਦਾ ਮੋਹ ਖਬਰ 'ਚ ਬਦਲ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਚੰਗੇ ਅਰਥਾਂ ਵਿਚ ਖਬਰੀ ਹੈ। ਇਹਨੂੰ ਮਰ ਰਹੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਨਾਲ ਮੋਹ ਹੈ। ਮੇਰੇ ਨਾਲ ਮਲਵੱਈ ਪਿਛੋਕੜ ਦੀ ਸਾਂਝ ਹੈ। ਇਸ ਕਰਕੇ ਪ੍ਰੇਮ ਮੇਰੇ ਨਾਲ ਇਲਾਕਾਈ ਅਤੇ ਨਾ-ਵਰਤੋਂ ਜਾਂਦੇ ਲਫਜ਼ਾਂ ਦੀ ਗੱਲ ਕਰਦਾ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ ਜਿਵੇਂ ਅਸੀਂ ਕਹਿੰਦੇ ਹਾਂ- ਵਿਲੇ ਲਾ ਦਿੱਤਾ, ਕਿਓਂ ਦੇ, ਜਾਂ ਮਗਰੀ

ਮਾਰੀ ਜਾਂਦਾ ਸੀ। ਪ੍ਰੇਮ ਦਾ ਇਲਾਕਾਈ ਭਾਖਾ ਨਾਲ ਮੋਹ ਮੇਰੇ ਬੜਾ ਕੰਮ ਆਇਆ। 'ਪ੍ਰਸ਼ਤ' ਦੇ ਪਰੂਫ ਪ੍ਰੇਮ ਨੇ ਹੀ ਪੜ੍ਹੇ ਸੀ। ਭਾਖਾ ਤੋਂ ਅਣਜਾਣ ਹੋਣ ਕਰਕੇ ਕਈ ਪਾਠਕ ਨਾਟਕ ਵਿਚ ਮਿਸਪ੍ਰਿੰਟ ਦੀ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਕਰਦੇ ਹਨ ਜਿਹੜੀ ਗੱਲ ਠੀਕ ਨਹੀਂ।

ਕੁਝ ਸਾਲ ਹੋਏ ਪ੍ਰੇਮ ਨੂੰ ਗਾਈਆਂ ਦਾ ਖਬਰ ਹੋ ਗਿਆ। ਜਿਵੇਂ ਸਿਰ 'ਤੇ ਭੂਤ ਸਵਾਰ ਹੋਣ ਦਾ ਮੁਹਾਵਰਾ ਹੈ। ਇਹ ਆਪ ਹੀ ਕਹਿੰਦਾ- 'ਮੇਰੇ ਸਿਰ 'ਤੇ ਗਾਂ ਚੜ੍ਹੀ ਹੋਈ ਹੈ। ਜੇ ਇੱਕ ਵੇਰੀ ਤਾਂ ਦੂਸਰੀ ਖਰੀਦ ਲਈ।' ਇਹ ਛੁੱਟੀ ਲੈ ਕੇ ਸਾਰਾ ਸਾਰਾ ਦਿਨ ਗਾਈਆਂ ਵੇਖਦਾ ਫਿਰਦਾ ਸੀ। ਪ੍ਰੇਮ ਨੇ ਸਾਡੀ ਗਊ-ਪੂਜਾ ਬਾਰੇ ਬੜੀ ਦਿਲਚਸਪ ਗੱਲ ਦੱਸੀ। ਗੁਆਂਢੀ ਇਨ੍ਹਾਂ ਤੋਂ ਦੁੱਧ ਲੈ ਜਾਂਦੇ ਸੀ। ਜਦੋਂ ਇਹਨੇ ਮੱਝ ਛੱਡ ਕੇ ਗਊ ਲਈ ਤਾਂ ਗੁਆਂਢੀ ਦੁੱਧ ਲੈਣੋਂ ਹਟ ਗਏ। ਗਾਂ ਦੇ ਦੁੱਧ ਵਿਚ ਘਿਓ ਥੋੜ੍ਹਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਭਾਵੇਂ ਮਿਥਿਹਾਸ ਹੈ ਕਿ ਗੋਕੇ ਦੁੱਧ ਵਿਚ ਸੋਨੇ ਦੇ ਕਿਣਕੇ ਹੁੰਦੇ ਹਨ।

ਪ੍ਰੇਮ ਦੇ ਖਬਰ ਤੋਂ ਅਸੀਂ ਇਹਦੇ ਕਹਾਣੀ ਜਗਤ ਨੂੰ ਵੇਖ ਸਕਦੇ ਹਾਂ। ਪ੍ਰੇਮ ਨੂੰ ਪ੍ਰੇਮ ਕਹਾਣੀਆਂ ਦਾ ਲਿਖਾਰੀ ਸਮਝਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਇਹਦੀਆਂ ਕਹਾਣੀਆਂ ਵਿਚ ਖਬਰੀ ਪ੍ਰੇਮ ਹੈ। ਸਾਡੇ ਸਾਹਿਤ ਵਿਚ ਪ੍ਰੇਮ-ਚਿਤਰਨ ਭਾਵੇਂ ਪੁਰਾਣਾ ਹੈ, ਪਰ ਬੜਾ ਸੀਮਤ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਜਦੋਂ ਸਮਾਜੀ ਮੇਲ-ਮਿਲਾਪ ਦੀ ਕੋਈ ਪ੍ਰਥਾ ਅਤੇ ਸੰਸਥਾ ਨਹੀਂ ਸੀ ਤਾਂ ਪਿਆਰ ਦਾ ਰੂਮਾਨੀ ਹੋਣਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਸੀ। ਇਹ ਰੂਮਾਨ ਦਾ ਚਿਤਰਨ ਜ਼ਿਆਦਾ ਅਤੇ ਪ੍ਰੇਮੀ ਦਾ ਉਲੀਕਣ ਥੋੜ੍ਹਾ ਸੀ। ਸੂਫੀ ਕਵੀ ਦਰਸ਼ਨ ਦਾ ਸਹਾਰਾ ਲੈ ਕੇ ਇਹਨੂੰ ਦਰਦ ਦਾ ਫੰਤਾਸ ਬਣਾਈ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਹੁਣ ਇਸਤਰੀ-ਪੁਰਖ ਦੇ ਮਿਲਾਪ ਦੀਆਂ ਕਈ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਹਨ। ਇਸ ਕਰਕੇ ਅਜਿਹੇ ਅਨੁਭਵ ਨੂੰ ਯਥਾਰਥ ਮੁਖੀ ਹੋ ਕੇ ਵੇਖਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਪ੍ਰੇਮ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਆਪਣੀ ਕਹਾਣੀ ਵਿਚ ਮੁਹੱਬਤ ਦੇ ਯਥਾਰਥ

ਨੂੰ ਘੋਖਦਾ ਹੈ। ਇੱਥੇ ਇਹ ਗੱਲ ਕਹੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ ਕਿ ਸਾਹਿਤ ਕੇਵਲ ਮਨੋਰੰਜਨ ਨਹੀਂ, ਇਹ

ਖੋਜ ਵੀ ਹੈ। ਖੋਜੀ ਪ੍ਰੇਮ ਆਪਣੀਆਂ ਕਹਾਣੀਆਂ ਵਿਚ ਸਾਡੇ ਲਈ ਕਈ ਚੀਜ਼ਾਂ ਲੱਭ ਕੇ ਲਿਆਉਂਦਾ ਹੈ। ਪ੍ਰੇਮ ਦਾ ਸੰਬੰਧ ਸੂਖਮ ਅਤੇ ਸਵੱਛ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਹੁੰਦਾ ਵੀ ਹੈ, ਪਰ ਹਮੇਸ਼ਾ ਨਹੀਂ। ਪ੍ਰੇਮ ਦੇ ਸਮੁੰਦਰ ਵਿਚ ਬਹੁਤ ਕੁਝ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਮੈਂ ਜਾਣ ਬੁੱਝ ਕੇ ਸਮੁੰਦਰ ਦਾ ਮਨੋਵਿਗਿਆਨਕ ਅਲੰਕਾਰ ਵਰਤਿਆ ਹੈ। ਪ੍ਰੇਮ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਦੇ ਪਿਆਰ ਦੇ ਸਮੁੰਦਰ ਵਿਚ ਦੋ ਤਿੰਨ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਅੰਸ ਹਨ।

ਇਹਦਾ ਪਹਿਲਾ ਅੰਸ ਹਿੰਸਾ ਦਾ ਹੈ। ਇਹਦੇ ਇਸ਼ਾਰੇ, ਇਹਦੀਆਂ ਹਰਕਤਾਂ, ਇਹਦੀ ਮੁਦਰਾ ਅਤੇ ਇੰਗਤ ਵਿਚ ਹਿੰਸਾ ਦਾ ਆਕਾਰ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਅਸੀਂ ਇਹ ਗੱਲ ਜਾਣਦੇ ਹੋਏ ਵੀ ਭੁੱਲਣਾ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਪਿਆਰ ਵਿਚ ਹਿੰਸਾ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਕੋਈ ਖਬਰੀ ਆਦਮੀ ਹੀ ਇਹਨੂੰ ਵੇਖ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਖਬਰ

ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਇਹਦਾ ਚਿਤਰਨ ਸੰਭਵ ਨਹੀਂ। ਦੂਸਰੇ ਪ੍ਰੇਮ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਦੇ ਪਿਆਰ ਵਿਚ ਮੌਤ ਦਾ ਪ੍ਰਤੱਭ ਹੈ। ਵੈਸੇ ਤਾਂ ਹਰ ਆਦਮੀ ਨੂੰ ਪਤਾ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਪਿਆਰ ਦੀ ਲੋੜ ਹੀ ਮੌਤ ਦਾ ਕਾਰਨ ਹੈ। ਇਸੇ ਕਰਕੇ 'ਡੈਂਡ ਲਾਈਨ' ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਕਹਾਣੀ ਹੈ। ਤੀਸਰੇ ਪ੍ਰੇਮ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਦੀਆਂ ਕਹਾਣੀਆਂ ਵਿਚ ਪਿਆਰ ਧਰਮ 'ਚ ਬਦਲਦਾ ਪ੍ਰਤੀਤ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਪਿਆਰ ਵਿਚ ਮੌਤ ਦਾ ਹੀ ਵਿਲੱਖਣ ਅਨੁਰੂਪ ਹੈ। ਜੇ ਪਿਆਰ ਤੇ ਮੌਤ ਵਾਦ ਅਤੇ ਪ੍ਰਤਿਵਾਦ ਹਨ ਤਾਂ ਇਨ੍ਹਾਂ ਤੋਂ ਉਪਰੰਤ ਉਦਗਾਮੀ ਸੰਵਾਦ ਧਾਰਮਿਕ ਸੰਕਲਪ ਹੀ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਪ੍ਰੇਮ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਇਹਨੂੰ ਮੁਕਤੀ ਰਾਹੀਂ ਉਜਾਗਰ ਕਰਨਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਪਿਆਰ ਦੀ ਮੁਕਤੀ 'ਚ ਅਲੌਕਿਕ ਮੁਕਤੀ ਲੱਭਣੀ ਭਰਮ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਸ਼ਾਇਦ ਇਹਨੂੰ ਨਿੰਗਰ ਦਰਸ਼ਨ 'ਚ ਬਦਲਣਾ ਠੀਕ ਨਾ ਹੋਵੇ। ਮੈਂ ਪ੍ਰੇਮ ਨੂੰ ਕਈ ਵਾਰ ਸਮਝਾਇਆ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਮੁਕਤੀ ਦੇ ਬੰਧਨ 'ਚ ਨਾ ਪਵੇ। ਪਰ ਉਹਦਾ ਖਬਰ ਉਹਨੂੰ ਚੈਨ ਨਹੀਂ ਲੈਣ ਦਿੰਦਾ। ਉਹਨੇ ਤਾਂ ਸ਼ਾਇਦ ਜ਼ਿੰਦ ਫੜ ਲੈਣੀ ਹੈ। ਰਚਨਾ ਲਈ ਜ਼ਿੰਦ ਬੜੀ ਜ਼ਰੂਰੀ ਚੀਜ਼ ਹੈ। ਜਿਸ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਗੱਲ ਦੀ ਜ਼ਿੰਦ ਨਹੀਂ, ਉਹਨੇ ਕੀ ਗੱਲ ਫੜਨੀ ਹੈ। ਗ੍ਰਿਫਤ ਨਾਲ ਹੀ ਪਕੜ ਬਣਦੀ ਹੈ।

ਪ੍ਰੇਮ ਨੂੰ ਭਗਵੇਂ ਕੱਪੜੇ ਪਾਉਣ ਦਾ ਸ਼ੌਕ ਹੈ। ਘਰ ਦਾ ਜੋਗੀ ਬਣਦਾ ਹੈ। 'ਬਣਦਾ' ਲਫਜ਼ ਠੀਕ ਹੈ। ਇਹਦੇ ਵਿਚ ਕੋਈ ਬਨਾਵਟ ਹੈ। ਉਹ ਪਿੰਡੇ ਜਿਹੇ ਗੁਜਰਾਤ ਮਹਾਰਾਸ਼ਟਰ ਵਿਚ ਐਵੇਂ ਫਿਰਦਾ ਰਿਹਾ। ਇਹਦਾ ਖਿਆਲ ਹੈ ਕਿ ਸ਼ਾਇਦ ਸਾਧੂਪਣ 'ਚ ਕੋਈ ਚੀਜ਼ ਹੋਵੇ। ਇਹਦੀ ਆਵਾਜ਼ 'ਚ ਮੁਕਤੀ ਦੇ ਧਰਮ ਜਿਹਾ ਭਰਮ ਹੈ। ਦੋਸਤਾਂ ਨੂੰ ਦੋਸਤਾਂ ਦੀ ਪੱਕੀ ਸਮਝ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੀ, ਜਿਵੇਂ ਆਲੋਚਕਾਂ ਨੂੰ ਰਚਨਾ ਦੀ ਪੱਕੀ ਸਮਝ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਨਹੀਂ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ। ਇਸ ਕਰਕੇ ਮੈਨੂੰ ਦੂਹਰੀ ਗਲਤੀ ਲੱਗ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਸਾਧੂਪਣ ਅਤੇ ਮੁਕਤੀ

ਦਾ ਭਰਮ ਸ਼ਾਇਦ ਮੇਰਾ ਹੋਵੇ ਨਾ ਕਿ ਪ੍ਰੇਮ ਦਾ। ਪ੍ਰੇਮ ਖੁਣਸੀ ਆਦਮੀ ਹੈ। ਉਹ ਸ਼ਾਇਦ ਇਹਦੇ ਵਿਚੋਂ ਕੁਝ ਕੱਢ ਲਏ।

ਬੰਦੇ ਦੀ ਪਹਿਚਾਣ ਉਹਦੇ ਕੁੱਤੇ 'ਤੇ ਹੋ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਪ੍ਰੇਮ ਦਾ ਇੱਕ ਕੁੱਤਾ ਸੀ ਟਾਈਗਰ, ਉਹ ਬਿਲਕੁਲ ਇਹਦੇ 'ਤੇ ਸੀ। ਇਹ ਕਤੂਰੇ ਨੂੰ ਕਿਧਰੇ ਲੱਭ-ਲੱਭਾ ਕੇ ਲਿਆਇਆ। ਉਹਨੂੰ ਪਾਲਿਆ। ਉਹ ਆਪੇ ਗਏ ਨੂੰ ਪੈਂਦਾ ਸੀ। ਪ੍ਰੇਮ ਦੇ ਗੁਆਂਢ 'ਚ ਸਿੱਧੂ ਪਰਿਵਾਰ ਰਹਿੰਦਾ ਸੀ। ਸਿੱਧੂ ਸਾਹਿਬ ਨੇ ਕਿਤੇ ਟਾਈਗਰ ਨੂੰ ਮਾਰਿਆ। ਟਾਈਗਰ ਮੁੜ ਕੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਘਰ ਨਹੀਂ ਗਿਆ। ਕੋਈ ਲਾਲਚ ਟਾਈਗਰ ਨੂੰ ਭਰਮਾ ਨਾ ਸਕਿਆ। ਫੇਰ ਕੁੱਤੇ ਦੀ ਕਿਵੇਂ ਲੱਭ ਟੁੱਟ ਗਈ। ਪ੍ਰੇਮ ਆਪਣੇ ਟਾਈਗਰ ਦਾ ਪ੍ਰਸ਼ੰਸਕ ਸੀ। ਮੈਨੂੰ ਕਈ ਵਾਰ ਖਿਆਲ ਆਉਂਦਾ ਕਿ ਪ੍ਰੇਮ ਦਾ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਡਾ ਦੋਸਤ ਟਾਈਗਰ ਹੈ। ਜਦ ਮੈਂ ਇਹ ਗੱਲ ਕਹਿੰਦਾ ਹਾਂ ਤਾਂ ਪ੍ਰੇਮ ਦੇ ਹੋਰ ਦੋਸਤਾਂ ਨੂੰ ਕੰਨ ਹੋਣੇ ਚਾਹੀਦੇ ਹਨ। ਫੇਰ ਨਿਰਮੋਹੀ ਪ੍ਰੇਮ ਨੇ ਟਾਈਗਰ ਨੂੰ ਘਰੋਂ ਕੱਢ ਦਿੱਤਾ। ਟਾਈਗਰ ਬੁੱਢਾ ਹੋ ਗਿਆ ਸੀ। ਮੈਂ ਪੁੱਛਿਆ ਤਾਂ ਇਹ ਕਹਿੰਦਾ ਕਿ ਇੱਥੇ ਕਿਤੇ ਬਾਹਰ ਫਿਰਦਾ ਹੋਣਾ। ਟਾਈਗਰ ਵੀ 593, ਮੋਤਾ ਸਿੰਘ ਨਗਰ ਨੂੰ ਭੁੱਲ ਗਿਆ ਸੀ। ਮਾਲਕ ਅਤੇ ਕੁੱਤੇ ਦਾ ਇੱਕੋ ਸੁਭਾਅ ਸੀ।

ਪ੍ਰੇਮ ਨੂੰ ਕਵਿਤਾ ਨਾਲ ਕੋਈ ਲਗਾਓ ਨਹੀਂ। ਉਹ ਕਹਿੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਮੈਨੂੰ ਸ਼ਾਇਰੀ ਸਮਝ ਨਹੀਂ ਆਉਂਦੀ। ਮੈਨੂੰ ਇਹਦੀ ਇਹ ਗੱਲ ਸਮਝ ਨਹੀਂ ਆਉਂਦੀ। ਇੱਕ ਵਾਰ ਮੈਂ ਕਿਤੇ ਇਹਨੂੰ ਕਹਿ ਬੈਠਾ ਕਿ ਕਵਿਤਾ ਅਤੇ ਕਹਾਣੀ ਹਮ-ਮਾਅਨੀ ਹੋ ਸਕਦੀਆਂ ਹਨ। ਖੁਸ਼ਕਿਸਮਤੀ ਨਾਲ ਜਾਂ ਤਾਂ ਸਾਡੀ ਬਹਿਣੀ-ਖਲੋਣੀ ਜ਼ਿਆਦਾ ਹੋ ਗਈ ਜਾਂ ਅਸੀਂ ਅਨੁਭਵ ਦੇ ਹਮ-ਖਿਆਲ ਹੋ ਗਏ। ਇਹਨੇ ਕਿਧਰੇ ਮੈਨੂੰ ਕਹਾਣੀ ਸੁਣਾਈ ਜਿਸਦਾ ਮਤਲਬ ਸੀ ਕਿ ਬੰਦਾ ਪਿਆਰ 'ਚ ਖੱਜਲ ਖੁਆਰ ਜ਼ਿਆਦਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਹਿੰਸਾਬ ਦਾ ਮਿਲਦਾ-ਮਿਲਾਉਂਦਾ ਕੁਝ ਨਹੀਂ। ਮੈਂ ਮਜ਼ਦੂਰੀ ਲਹਿਜ਼ੇ 'ਚ ਕਹਿ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਬੰਦੇ ਦੀ ਮਿਹਨਤ ਨਹੀਂ ਮੁੜਦੀ। ਮੈਂ ਇਹੀ ਗੱਲ ਨਜ਼ਮ 'ਚ ਬੰਨ੍ਹ ਲਈ ਸੀ। ਹੁਣ ਪ੍ਰੇਮ ਮੇਰੇ ਨਾਲ ਰਿਆਇਤ ਕਰਨ ਲੱਗ ਪਿਆ ਹੈ। ਇਹ ਉਹ ਚੀਜ਼ ਸੁਣ ਲੈਂਦਾ ਹੈ ਜਿਹੜੀ ਇਹਦੀ ਨਵੀਂ ਕਹਾਣੀ ਦੀ ਹਮ-ਖਿਆਲ ਹੋਵੇ।

- ਪ੍ਰੇਮ ਮੇਰੀ ਲਿਖਤ ਨੂੰ ਕਦੇ ਨਹੀਂ ਪੜ੍ਹਦਾ। ਮੈਂ ਵੀ ਪ੍ਰੇਮ ਤੋਂ ਬਦਲਾ ਲੈਂਦਾ ਹਾਂ। ਇਹਦੀ ਕਹਾਣੀ ਮੈਂ ਕਦੇ ਨਹੀਂ ਪੜ੍ਹੀ। ਇਹਨੂੰ ਆਪਣੀ ਹਰ ਕਹਾਣੀ ਮੈਨੂੰ ਸੁਣਾਉਣੀ ਪੈਂਦੀ ਹੈ।

ਕੀ ਭਾਰਤੀ ਜੇਲ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਬੁੱਚੜਖਾਨੇ ਬਣਾਉਣ ਦੀ ਕੋਈ ਸਾਜ਼ਿਸ਼ ਹੈ?

30 ਮਾਰਚ ਨੂੰ ਜੈਪੁਰ ਦੀ ਜੇਲ੍ਹ ਵਿਚ ਆਜ਼ਮਗੜ੍ਹ ਦੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੌਜਵਾਨਾਂ 'ਤੇ ਕਾਤਲਾਨਾ ਹਮਲਾ ਹੋਇਆ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਗਿਆਰਾਂ ਸਾਲ ਪਹਿਲਾਂ, ਜਦ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਖੋਣਣ ਦੇ ਦਿਨ ਸੀ, ਉਦੋਂ ਹਕੂਮਤ ਨੇ ਕੈਦ ਕਰ ਲਿਆ ਸੀ। ਇਸੇ ਜੇਲ੍ਹ ਵਿਚ 2009 ਵਿਚ ਆਜ਼ਮਗੜ੍ਹ ਦੇ ਸਰਵਰ ਅਤੇ ਹੋਰਾਂ ਨੂੰ ਜੇਲ੍ਹ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਵੱਲੋਂ ਉਸ ਸਮੇਂ ਲਾਠੀਆਂ ਨਾਲ ਕੁੱਟਿਆ ਗਿਆ ਜਦ ਉਹ ਜੇਲ 'ਚ ਈਦ ਦੀ ਨਮਾਜ਼ ਅਦਾ ਕਰਨਾ ਚਾਹੁੰਦੇ ਸਨ। ਇਸ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਵੀ ਜੈਪੁਰ ਹੀ ਨਹੀਂ ਯਰਵਦਾ

ਡਾ. ਅਜੀਤਪਾਲ ਸਿੰਘ ਐਮ ਡੀ. ਫੋਨ: 98156-29301

ਜੇਲ੍ਹ ਵਿਚ ਕਤੀਲ ਸਦੀਕੀ ਦੀ ਅੰਡਾ ਸੈੱਲ 'ਚ ਜੂਨ 2012 ਨੂੰ ਹੱਤਿਆ, ਤਿਹਾੜ ਜੇਲ 'ਚ 2010 'ਚ ਸਲਮਾਨ ਖਾਨ 'ਤੇ ਤੇਜ਼ਧਾਰ ਹਥਿਆਰਾਂ ਨਾਲ ਕਾਤਲਾਨਾ ਹਮਲਾ, ਪੇਸ਼ੀ ਤੋਂ ਲਖਨਊ ਜੇਲ੍ਹ ਲਿਆਉਂਦੇ ਵਕਤ ਖਾਲਿਦ ਮੁਜਾਹਿਦ ਦੀ ਹੱਤਿਆ, ਅਹਿਮਦਗੜ੍ਹ ਜੇਲ ਵਿਚ ਅਕਤੂਬਰ 2014 ਵਿਚ ਕੈਦੀਆਂ ਦੀ ਬੁਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਮਾਰਕੁੱਟ ਕੀਤੀ ਗਈ, ਵਰੰਗਲ ਵਿਚ ਜੇਲ ਤੋਂ ਪੇਸ਼ੀ ਲਈ ਲੈ ਜਾਣ ਵਕਤ ਗੋਲੀਆਂ ਨਾਲ ਭੁੰਨ ਦਿੱਤਾ, ਭੋਪਾਲ ਜੇਲ 'ਚੋਂ ਕੱਢ ਕੇ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਹੱਤਿਆਵਾਂ ਨੂੰ ਅਸੀਂ ਨਹੀਂ ਭੁੱਲੇ ਹਾਂ। ਜੈਪੁਰ ਜੇਲ੍ਹ ਵਿਚ ਕੈਦੀਆਂ 'ਤੇ ਹੋਏ ਇਸ ਹਮਲੇ ਬਾਰੇ ਰਿਹਾਈ ਮੰਚ ਦੀ ਟੀਮ ਨੇ ਜਦੋਂ ਜੈਪੁਰ ਜੇਲ੍ਹ ਜਾ ਕੇ ਮਾਮਲੇ ਦੀ ਛਾਨਬੀਨ ਕੀਤੀ ਤਾਂ ਪਤਾ ਲੱਗਿਆ ਕਿ ਬੀਤੇ ਇੱਕ ਮਹੀਨੇ ਤੋਂ ਵੀ ਵੱਧ ਸਮੇਂ ਤੋਂ ਜੇਲ੍ਹ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਵੱਲੋਂ ਇਨ੍ਹਾਂ ਕੈਦੀਆਂ ਨੂੰ 23-23 ਘੰਟੇ ਤੱਕ ਸੈੱਲ ਦੇ ਅੰਦਰ

ਬੰਦ ਰੱਖ ਕੇ ਮਾਨਸਿਕ ਤਸੀਹੇ ਅਤੇ ਜੁਬਾਨੀ ਧਮਕੀਆਂ ਦਿੱਤੀਆਂ ਜਾ ਰਹੀਆਂ ਸਨ। ਕਿਸੇ ਅਣਹੋਣੀ ਦੇ ਡਰੋਂ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੌਜਵਾਨਾਂ ਨੇ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਦੇ ਰਵੱਈਏ ਖਿਲਾਫ ਧਮਾਕਾ ਕੇਸ ਦੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਜੱਜ ਕੋਲ ਸ਼ਕਾਇਤ ਕੀਤੀ ਸੀ ਅਤੇ ਉਹ ਜੇਲ੍ਹ ਵਿਚ ਵਿਜ਼ਟਿੰਗ ਜੱਜ ਨੂੰ ਭੇਜਣ ਅਤੇ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਪਟੀਸ਼ਨ ਲਾਉਣ ਦੀ ਮੰਗ ਨੂੰ ਲੈ ਕੇ ਭੁੱਖ ਹੜਤਾਲ 'ਤੇ ਸਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਜੱਜ ਸਾਹਿਬ ਕੋਲ 29 ਮਈ 2019 ਨੂੰ ਪਹਿਲੀ ਵਾਰ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਕਰਨ ਪਿੱਛੋਂ ਜੇਲ੍ਹਰ ਕਮਲੇਸ਼ ਸ਼ਰਮਾ ਨੇ ਲੜਕਿਆਂ ਨੂੰ ਧਮਕੀਆਂ ਦਿੰਦੇ ਹੋਏ ਕਿਹਾ ਕਿ "ਜੇਲ ਵਿਚ ਸਾਡਾ ਕਾਨੂੰਨ ਚਲਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਤੁਹਾਡੇ ਲੋਕਾਂ ਦਾ ਐਸਾ ਹਸਰ ਕਰਾਂਗੇ ਕਿ ਅਦਾਲਤ ਤੱਕ ਨਹੀਂ ਪਹੁੰਚ ਪਾਓਗੇ, ਅਗਰ ਜੁਬਾਨ ਖੋਲ੍ਹੀ ਤਾਂ ਅੰਜਾਮ ਤੁਸੀਂ ਲੋਕ ਅੱਛੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਜਾਣਦੇ ਹੋ।" ਜਦ ਕਿ ਰਾਤ ਡਿਊਟੀ ਤੇ ਸੰਤਰੀ ਰਮੇਸ਼ ਚੰਦਰ ਮੀਣਾ ਨੇ ਸਿੱਧੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਜਾਨ ਤੋਂ ਮਾਰਨ ਦੀ ਧਮਕੀ ਦਿੰਦੇ ਹੋਏ ਕਿਹਾ ਕਿ 'ਸਾਡੀ ਜੇਲ੍ਹ ਵਿਚ 2-3 ਲਾਸ਼ਾਂ ਡਿੱਗ ਵੀ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹਨ ਤਾਂ ਸਾਨੂੰ ਸਿਰਫ ਦੋ ਤਿੰਨ ਕਾਗਜ਼ ਹੀ ਕਾਲੇ ਕਰਨੇ ਪੈਂਦੇ ਹਨ।' ਜਦੋਂ ਤੀਹ ਮਾਰਚ ਨੂੰ ਲੜਕਿਆਂ ਨੇ ਜੱਜ ਨੂੰ ਦੁਬਾਰਾ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਕੀਤੀ ਤਾਂ ਜੇਲ੍ਹ ਵਾਪਸੀ ਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਮਾਰਿਆ ਕੁੱਟਿਆ ਗਿਆ, ਜਿਸ ਨਾਲ ਲੜਕਿਆਂ ਨੂੰ ਗੰਭੀਰ ਸੱਟਾਂ ਲੱਗੀਆਂ। ਜੈਪੁਰ ਜੇਲ੍ਹ ਦੇ ਬੰਦ ਸਰਵਰ ਤੇ ਚੱਚਾ ਅਬੂ ਆਸਿਮ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਹ 31 ਮਾਰਚ ਤੋਂ ਆਪਣੇ ਭਤੀਜੇ ਨਾਲ ਮੁਲਾਕਾਤ ਦੇ ਲਈ ਜੈਪੁਰ ਗਏ ਸਨ ਪਰ ਜੇਲ੍ਹ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਨੇ ਮੁਲਾਕਾਤ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ। ਮੁਕੱਦਮਾ ਜਲਦ ਖਤਮ ਕਰਨ ਲਈ ਰੋਜ਼ਾਨਾ ਸੁਣਵਾਈ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਲੜਕਿਆਂ ਨੂੰ ਉਥੇ ਹਾਜ਼ਰ ਰੱਖਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਪਰ ਜੇਲ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਬਿਨਾਂ ਕੋਈ ਕਾਰਨ ਦੱਸੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਅਦਾਲਤ 'ਚ

ਪੇਸ਼ ਹੀ ਨਹੀਂ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਲੜਕੀਆਂ ਦੇ ਵਕੀਲ ਪੇਕਰ ਫਾਰੂਖ ਅਤੇ ਕਈ ਹੋਰ ਮਾਣਯੋਗ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੀ ਇੱਕ ਟੀਮ ਨੇ ਇਕ ਅਪੈਲ ਨੂੰ ਜੇਲ ਦੇ ਜ਼ਖਮੀ ਲੜਕਿਆਂ ਨਾਲ ਮੁਲਾਕਾਤ ਕੀਤੀ, ਫੋਨ 'ਤੇ ਹੋਣ ਵਾਲੀ

ਗੱਲਬਾਤ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੰਦਿਆਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਆਜ਼ਮਗੜ੍ਹ ਦੇ ਸਲਮਾਨ ਮੁਹੰਮਦ ਸੈਫ, ਸੈਫੁਰਹਿਮਾਨ, ਮੁਹੰਮਦ ਸਰਵਰ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਭਦੋਂਸੀ ਨਿਵਾਸੀ ਸ਼ਾਹਬਾਜ਼ ਨੂੰ ਕਾਫੀ ਗੰਭੀਰ ਸੱਟਾਂ ਵੱਜੀਆਂ ਹਨ। ਮੁਲਾਕਾਤ ਲਈ ਸ਼ਾਹਬਾਜ਼ ਨੂੰ ਵੀਹਲ

ਚੇਅਰ 'ਤੇ ਲਿਆਂਦਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਸਲਮਾਨ ਦੇ ਹੱਥ ਵਿਚ ਫਰੈਕਚਰ ਦਾ ਸ਼ੱਕ ਹੈ ਅਤੇ ਸਿਰ ਤੇ ਚੋਟਾਂ ਕਾਰਨ ਉਹ ਬੋਲ ਨਹੀਂ ਸੀ ਪਾ ਰਿਹਾ ਜਦ ਕਿ ਸੈਫ ਦੇ ਪੈਰ ਅਤੇ ਪਿੱਠ ਵਿਚ ਕਈ ਸੱਟਾਂ ਹਨ ਅਤੇ ਫਰੈਕਚਰ ਦਾ ਡਰ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ

ਵੀ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਮੁਹੰਮਦ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਪਿਤਾ ਅਹਿਮਦ ਉਰਫ ਮਿਸਟਰ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਜੇਲ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਦੀ ਤਰਫੋਂ ਕੋਈ ਅਪਰਾਧ ਸੂਚਨਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਨਹੀਂ ਹੋਈ ਹੈ ਪਰ ਅਜਿਹੀਆਂ ਖ਼ਬਰਾਂ ਹਨ ਜੇਲ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਨੇ ਜਾਣ ਬੁੱਝ ਕੇ ਨੁਕਸਾਨ ਪਹੁੰਚਾਉਣ ਲਈ ਅੰਨ੍ਹੇਵਾਹ ਲਾਠੀਆਂ ਵਰ੍ਹਾਈਆਂ ਹਨ ਅਤੇ ਲੜਕਿਆਂ ਦੇ ਉਪਰ ਜੇਲ੍ਹ ਅਮਲੇ 'ਤੇ ਹਮਲਾ ਕਰਨ ਦਾ ਗਲਤ ਦੋਸ਼ ਲਾਇਆ ਗਿਆ, ਉਲਟਾ ਸਾਡੇ ਹੀ ਲੜਕਿਆਂ ਤੇ ਮੁਕੱਦਮਾ ਵੀ ਦਰਜ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਇਸ ਘਟਨਾ ਨੂੰ ਵੱਖ ਵੱਖ ਏਜੰਸੀਆਂ ਦੀ ਸਾਜ਼ਿਸ਼ ਦੱਸਦੇ ਹੋਏ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਥੇ ਮੁਕੱਦਮਾ ਆਖਰੀ ਪੜਾਅ ਵਿਚ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਹਰਕਤਾਂ ਨਾਲ ਇਹ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਕਰਨ ਦਾ ਯਤਨ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ। ਜੇ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਦੀ ਐਸੀ ਹੀ ਫਿਰਕੂ ਸੋਚ ਤੇ ਵਿਹਾਰ ਦਾ ਨਮੂਨਾ ਦੇਸ਼ ਦੀ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਡੀ ਇਹ ਤਿਆਜ਼ ਵਿਚ ਦੋਖਣ ਨੂੰ ਮਿਲਿਆ ਜਿੱਥੇ ਉੱਚ ਸੁਰੱਖਿਆ ਸੈੱਲ ਦੇ ਵਿਚਾਰ ਅਧੀਨ ਕੈਦੀ ਨਬੀ ਨੂੰ ਨਵਰਾਤਰੇ ਵਿਚ ਵਰਤ ਰੱਖਣ ਦੇ ਲਈ ਮਜ਼ਬੂਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਇਨਕਾਰ ਕਰਨ 'ਤੇ ਉਸ ਦੀ ਪਿੱਠ ਤੇ ਜੇਲ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨੇ ਗਰਮ ਵਸਤੂ ਨਾਲ 'ਓਮ' ਦਾ ਨਿਸ਼ਾਨ ਖੋਦ ਦਿੱਤਾ। ਅਗਲੀ ਪੇਸ਼ੀ 'ਤੇ ਨਵੀਰ ਕੋਰਟ ਵਿਚ ਭਾਵੁਕ ਹੋ ਗਿਆ ਅਤੇ ਇਹ ਨਿਸ਼ਾਨ ਜੱਜ ਨੂੰ ਦਿਖਾਇਆ ਤਦ ਇਹ ਮਾਮਲਾ ਧਿਆਨ ਵਿਚ ਆਇਆ।

ਨੱਥੇ ਫ਼ੀਸਦੀ ਅਪਾਹਜ ਜੀਐਨ ਸਾਈ ਬਾਬਾ ਨੂੰ ਜੇਲ੍ਹ ਵਿਚ ਅਪਾਹਜ ਅਤੇ ਬੀਮਾਰ ਹੋਣ ਦੀ ਹਰ ਸਹੂਲਤ ਖੋਹੇ ਜਾਣ ਦੀਆਂ ਖ਼ਬਰਾਂ ਲਗਾਤਾਰ ਬਾਹਰ ਆ ਰਹੀਆਂ ਹਨ। ਇਹ ਘਟਨਾਵਾਂ ਭਾਰਤੀ ਜੇਲ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਅਮਰੀਕਾ ਵੱਲੋਂ ਸੰਚਾਲਿਤ 'ਗਵਾਤਨੋ-ਬੇ' ਦੀ ਜੇਲ ਬਣਾਏ ਜਾਣ ਦਾ ਖਤਰਨਾਕ ਸੰਕੇਤ ਦੇ ਰਹੀ ਹੈ।

ਜ਼ਮੀਨ ਦੀ ਵੱਤਰ ਪਰਖਣਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੁੰਦਾ

ਜਾਗਦੇ ਹੋਇਆਂ ਸੁਪਨਾ ਲੈਣ ਤੋਂ ਵੀ ਪਹਿਲਾਂ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਸੁਪਨਾ ਉਗਾਉਣ ਦੀ ਤਾਥ ਹੋਣਾ।

ਸਫਲਤਾ ਦਾ ਸਿਰਨਾਵਾਂ ਬਣਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਇਹ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਸਾਨੂੰ ਪਤਾ ਹੋਵੇ ਕਿ ਕਈ ਵਾਰ ਅਸਫਲਤਾ ਹੀ ਸਫਲਤਾ ਲਈ ਪਹਿਲਾ ਕਦਮ ਵੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ।

ਕੋਰੇ ਸਫਿਆਂ 'ਤੇ ਕੁਝ ਵੀ ਲਿਖਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਤੁਹਾਡੇ ਅਵੇਚੇਤਨ ਵਿਚ ਮਚਲਦੇ ਵਲਵਲਿਆਂ ਅਤੇ ਭਾਵਾਂ ਨੂੰ ਸੁਤਰਬੱਧ ਕਰਨਾ।

ਉਨੀਦਰੀਆਂ ਅੱਖਾਂ ਖੋਲ੍ਹਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਮਨ ਵਿਚ ਅੱਖਾਂ ਖੋਲ੍ਹਣ ਦੀ ਲੋੜ ਪੈਦਾ ਹੋਵੇ।

ਰਾਹਾਂ ਵਿਚ ਉਗੀਆਂ ਖੱਡੇ ਤੇ ਖਾਈਆਂ ਤੋਂ ਬਚਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਇਹ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਅਸੀਂ ਖੁੱਲ੍ਹੀਆਂ ਅੱਖਾਂ ਨਾਲ ਸਫਰ ਤੇ ਤੁਰੀਏ।

ਮਿਲਣ ਨਾਲੋਂ ਵੀ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਮਨ ਵਿਚ ਆਪਣੇ ਪਿਆਰੇ ਨੂੰ ਮਿਲਣ ਦੀ ਤਲਬ ਪੈਦਾ ਹੋਣਾ।

ਸਫਰ ਨਾਲੋਂ ਵੀ ਅਹਿਮ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਪੈਰਾਂ ਵਿਚ ਸਫਰ ਪੈਦਾ ਕਰਨ ਦੀ ਤਲਬ ਪੈਦਾ ਕਰਨਾ।

ਗਿਆਨ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਸਾਡੀ ਚੇਤਨਾ ਵਿਚ ਗਿਆਨ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਦੀ ਸਿੱਕ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ।

ਗਿਆਨ ਵੰਡਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਇਹ ਸਮਝਣਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਸਾਡਾ ਗਿਆਨ ਸਹੀ ਮਾਅਨਿਆਂ ਵਿਚ ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਦੇਣ ਦੇ ਯੋਗ ਵੀ ਹੈ?

ਹਰਫ਼ਾਂ ਨਾਲ ਸੰਵਾਦ ਰਚਾਉਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਸਾਨੂੰ ਸੰਵਾਦ ਰਚਾਉਣ ਦੀ ਜਾਚ ਵੀ ਆਉਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਵੀ ਪਤਾ ਹੋਵੇ ਕਿ ਸੰਵਾਦ ਕਿਉਂ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੁੰਦਾ ਹੈ?

ਮੱਤਾਂ ਦੇਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਇਹ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ ਕਿ ਖੁਦ ਨੂੰ ਪਤਾ ਹੋਵੇ ਕਿ ਅਸੀਂ ਮੱਤਾਂ ਦੇਣ ਜੋਗੇ ਹੋਏ ਵੀ ਹਾਂ ਕਿ ਨਹੀਂ। ਨਿਆਣੀਆਂ ਮੱਤਾਂ ਕਈ ਵਾਰ ਖ਼ਤਰਨਾਕ ਹੁੰਦੀਆਂ।

ਜ਼ਮੀਨ ਵਿਚ ਬੀਜ ਕਰਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਇਹ ਜਾਣਨਾ ਬਹੁਤ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੁੰਦਾ ਕਿ ਪਰਖ ਲਿਆ ਜਾਵੇ ਕਿ ਜ਼ਮੀਨ ਵੱਤਰ ਵੀ ਹੈ ਕਿ ਨਹੀਂ।

ਕਦਰਾਂ ਕੀਮਤਾਂ ਦਾ ਪਾਠ ਪੜ੍ਹਾਉਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਇਹ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੁੰਦਾ ਕਿ ਬੰਦਾ ਖੁਦ ਕਦਰਾਂ-ਕੀਮਤਾਂ ਦਾ ਧਾਰਨੀ ਹੋਵੇ।

ਬਜ਼ੁਰਗ ਮਾਪਿਆਂ ਦਾ ਅਦਬ ਕਰਨ ਦੀ ਸਿੱਖਿਆ ਦੇਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਇਹ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੁੰਦਾ ਕਿ ਸਿੱਖਿਆ ਦੇਣ ਵਾਲੇ ਖੁਦ ਆਪਣੇ ਮਾਪਿਆਂ ਦਾ ਸਤਿਕਾਰ ਕਰਦਾ ਹੋਵੇ।

ਬਜ਼ੁਰਗਾਂ ਨੂੰ ਆਖਰੀ ਉਮਰੇ ਨਾ ਰੋਲਣ ਦੀਆਂ ਸਲਾਹਾਂ ਦੇਣ ਵਾਲੇ ਲਈ ਸਭ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੁੰਦਾ ਕਿ ਉਸ ਨੇ ਆਪਣੇ ਮਾਪਿਆਂ ਨੂੰ ਘਰ ਦੇ ਪਿਛਵਾੜੇ ਵਿਚ ਨਾ ਧਕੇਲਿਆ ਹੋਵੇ।

ਨੇਕ ਕਾਰਜ ਕਰਨ ਤੋਂ ਵੀ ਪਹਿਲਾਂ ਇਹ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੁੰਦਾ ਕਿ ਦਿਲ ਵਿਚ ਭਲੇ ਦਾ ਕਾਰਜ ਕਰਨ ਦਾ ਚਾਅ ਪੈਦਾ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ।

ਲੋੜਵੰਦਾਂ ਦੀ ਮਦਦ ਕਰਨ ਦਾ ਹੰਝਲਾ ਮਾਰਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਮਦਦ ਕਰਨ ਵਾਲਿਆਂ ਲਈ ਇਹ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੁੰਦਾ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਪਤਾ ਹੋਵੇ ਕਿ ਸਰਬੱਤ ਦੇ ਭਲੇ ਦੇ ਕੀ ਅਰਥ ਹਨ?

ਕਿਸੇ ਦੇ ਜ਼ਖ਼ਮਾਂ ਤੇ ਮਰਹਮ ਲਾਉਣ ਤੋਂ ਵੀ ਪਹਿਲਾਂ ਇਹ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੁੰਦਾ ਕਿ ਕਿਸੇ ਦੇ ਜਖ਼ਮ ਨੂੰ ਦੇਖ ਕੇ ਅੱਖ ਭਰ ਆਵੇ। ਕਿਸੇ ਜ਼ਰੂਰਤਮੰਦ ਦੀ ਸਹਾਇਤਾ ਕਰਨ ਤੋਂ ਵੀ ਪਹਿਲਾਂ ਸਾਡੇ

ਮਨ ਵਿਚ ਇਹ ਭਾਵਨਾ ਹੋਵੇ ਕਿ ਸਮੇਂ ਸਿਰ ਕੀਤੀ ਹੋਈ ਸਹਾਇਤਾ ਤੁਹਾਨੂੰ ਅਸੀਸਾਂ ਨਾਲ ਮਾਲਾ-ਮਾਲ ਕਰੇਗੀ।

ਕਿਸੇ ਦੇ ਚਿਹਰੇ 'ਤੇ ਉਗੀਆਂ ਘਰਾਨਾਂ ਨੂੰ ਪੁੰਝਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਇਹ ਬਹੁਤ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੁੰਦਾ ਦਰਦਵੰਤ ਦੇ ਦਰਦ ਵਿਚ ਸਾਡੇ ਦਿਲਿਆਂ ਨੂੰ ਛਲਕਣ ਦੀ ਜਾਚ ਹੋਵੇ।

ਕਿਸੇ ਦੀਆਂ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਦੇ ਜਸ਼ਨਾਂ ਵਿਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਇਹ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੁੰਦਾ ਕਿ ਸਾਡੀ ਰੂਹ ਵਿਚ ਉਸ ਦੀਆਂ ਪ੍ਰਾਪਤੀਆਂ ਦਾ ਨਾਦ ਗੂੰਜਦਾ ਹੋਵੇ।

ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਚਾਹ ਦੇ ਕੱਪ ਤੇ ਮਿਲਣ ਦਾ ਸੱਦਾ ਦੇਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੁੰਦਾ ਕਿ ਸਾਡੇ ਮਨ ਵਿਚ ਪ੍ਰਾਹੁਣਚਾਰੀ ਦੀ ਰਹੁਰੀਤ ਮੌਲਦੀ ਹੋਵੇ।

ਸੱਜਣ ਪਿਆਰੇ ਨਾਲ ਕੁਝ ਪਲ ਸਾਂਝੇ ਕਰਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੁੰਦਾ ਕਿ ਸੱਜਣ ਨੂੰ ਮਿਲਣ ਦੀ ਤਲਬ ਹਿਚਕੀ ਬਣ ਕੇ ਸਾਨੂੰ ਯਾਦ ਕਰਵਾਉਂਦੀ ਰਹੇ।

ਮਿੱਤਰ ਪਿਆਰਿਆਂ ਨਾਲ ਗੁਫਤਗੂ ਕਰਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੁੰਦਾ ਕਿ ਸਾਨੂੰ ਗੁਫਤਗੂ ਕਰਨ ਦੀ ਜਾਚ ਹੋਵੇ।

ਗਿਆਨ-ਗੋਸ਼ਟਿ ਕਰਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਇਹ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੁੰਦਾ ਕਿ ਤੁਹਾਨੂੰ ਪਤਾ ਹੋਵੇ ਕਿ ਤੁਸੀਂ ਕਿਸ ਨਾਲ ਅਤੇ ਕਿਸ ਮਕਸਦ ਲਈ ਗਿਆਨ-ਗੋਸ਼ਟਿ ਕਰਨਾ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹੋ।

ਸ਼ਬਦਕਾਰੀ ਕਰਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਇਹ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੁੰਦਾ ਕਿ ਸਾਡੇ ਖ਼ਿਆਲਾਂ ਵਿਚ ਸ਼ਬਦ ਸੰਵੇਦਨਾ ਦਾ ਖਾਕਾ ਤਿਆਰ ਹੋਵੇ।

ਕਵਿਤਾ ਲਿਖਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਇਹ ਬਹੁਤ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੁੰਦਾ ਕਿ ਬੰਦਾ ਖੁਦ ਕਵਿਤਾ ਕਵਿਤਾ ਹੋ ਕੇ ਕਵਿਤਾ ਵਿਚ ਉਲਥਾਇਆ ਹੋਵੇ।

ਮੁਹੱਬਤ ਦਾ ਸੁਹਾ ਰੰਗ ਮਾਣਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੁੰਦਾ ਕਿ ਪ੍ਰੇਮੀ ਦਾ ਅੰਤਰੀਵ ਮੁਹੱਬਤ ਵਿਚ ਪਿਘਲਿਆ ਹੋਵੇ।

ਸੰਗੀਤ ਦਾ ਅਨੰਦ ਮਾਣਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਇਹ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੁੰਦਾ ਕਿ ਸਾਨੂੰ ਸੰਗੀਤ ਅਤੇ ਸੋਰ ਵਿਚਲਾ ਫ਼ਰਕ ਪਤਾ ਹੋਵੇ ਅਤੇ ਜਾਚ ਹੋਵੇ ਕਿ ਮਨ ਨੂੰ ਕਿਵੇਂ ਸੁਰਬੱਧ ਕਰਨਾ ਹੈ?

ਚੁੱਪ ਦਾ ਸੰਗ ਮਾਣਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਸਾਨੂੰ ਪਤਾ ਹੋਵੇ ਕਿ ਚੁੱਪ ਅਤੇ ਰੌਲੇ ਵਿਚ ਕੀ ਅੰਤਰ ਹੁੰਦਾ। ਇਹ ਤੋਂ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੁੰਦਾ ਕਿ ਸਾਨੂੰ ਸਮਝ ਹੋਵੇ ਕਿ ਇਲਹਾਮੀ ਅਤੇ ਮਾਤਮੀ ਚੁੱਪ ਵਿਚ ਕੀ ਹੈ ਵਖਰੇਵਾਂ।

ਮਨ ਦੀਆਂ ਮੁਹਾਰਾਂ ਨੂੰ ਚਾਨਣ-ਰੱਤੀਆਂ ਰਾਹਾਂ ਦਾ ਹਾਣੀ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੁੰਦਾ ਕਿ ਸਮਝ ਹੋਵੇ ਕਿ ਮਨ ਦੀ ਭਟਕਣ ਦਾ ਕਾਰਨ ਕੀ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਦੀਆਂ ਅਮੋੜ ਭਾਵਨਾਵਾਂ ਨੂੰ ਕਿਵੇਂ ਸੇਧਤ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ?

ਰਿਸ਼ਤਿਆਂ ਨੂੰ ਨਿਭਾਉਣ 'ਤੇ ਪਹਿਲਾਂ ਇਹ ਸਮਝ ਲੈਣਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੁੰਦਾ ਕਿ ਸਮਾਜਿਕ ਰਿਸ਼ਤਿਆਂ ਦੇ ਅਰਥ ਕੀ ਹਨ, ਭਾਵਨਾ ਕੀ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਨੂੰ ਨਿਭਾਉਣ ਵਿਚੋਂ ਬੰਦਾ ਕੀ ਹਾਸਲ ਕਰਦਾ ਹੈ?

ਰਿਸ਼ਤਿਆਂ ਨੂੰ ਪਰਖਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੁੰਦਾ ਕਿ ਸਾਨੂੰ ਇਹ ਪਤਾ ਹੋਵੇ ਕਿ ਪਾਕੀਜ਼ ਅਤੇ ਪਲੀਤ, ਅਪਣਤ ਅਤੇ ਨਿਰਮੋਹ, ਨਿੱਜਤਾ ਅਤੇ ਸਰਬੱਤੀ ਰਿਸ਼ਤਿਆਂ ਵਿਚ ਕੀ ਵਖਰੇਵਾਂ ਹੁੰਦਾ।

ਦਿਲ ਦੇ ਦਰਦ ਦਾ ਫ਼ਿਕਰ ਕਰਨ ਤੋਂ ਵੀ ਪਹਿਲਾਂ ਸਮਝਣਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੁੰਦਾ ਕਿ ਦਰਦ ਕਿਸ ਨੇ, ਕਿਵੇਂ, ਕਦੋਂ ਅਤੇ ਕਿਹੜੀ ਹਾਲਾਤ ਵਿਚ ਮੇਰੇ ਨਾਮ ਕੀਤਾ ਹੈ?

ਦਿਲ ਦੀਆਂ ਪਰਤਾਂ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਕੋਲ ਫਰੋਲਨ ਤੋਂ ਵੀ ਪਹਿਲਾਂ ਇਹ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੁੰਦਾ ਕਿ ਸਾਨੂੰ ਪਤਾ ਹੋਵੇ ਕਿ ਜਿਸ ਨਾਲ ਦਰਦ ਦੀਆਂ ਬਾਤਾਂ ਪਾਉਣੀਆਂ ਨੇ, ਕੀ ਉਹ ਦਿਲਦਾਰ ਹੈ ਜਾਂ ਯਾਰ ਮਾਰ ਹੈ?

ਰੂਹ ਦੀਆਂ ਰਮਜ਼ਾਂ ਅਤੇ ਰਾਜ਼ ਭਰੀ ਗੁਫਤਗੂ ਕਰਨ ਤੋਂ ਵੀ ਪਹਿਲਾਂ ਸਾਨੂੰ ਇਲਮ ਹੋਵੇ ਕਿ ਰੂਹ ਦੀ ਕਿਹੜੀ ਭਾਸ਼ਾ, ਬੋਲੀ ਅਤੇ ਅੰਦਾਜ਼ ਰਾਹੀਂ ਇਸ ਦੀਆਂ ਪਰਤਾਂ ਦੀ ਨਿਸ਼ਾਨਦੇਹੀ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ?

ਵਗਦੇ ਦਰਿਆ ਵਿਚੋਂ ਪਾਣੀ ਦਾ ਬੁੱਕ ਭਰਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਇਹ ਜਾਣਨਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੁੰਦਾ ਕਿ ਕੀ ਇਹ ਦਰਿਆ ਪਿਘਲੀ ਹੋਈ ਬਰਫ਼ ਦੇ ਸਰੋਤ ਵਿਚੋਂ ਪੈਦਾ ਹੋਇਆ ਜਾਂ ਗੰਧਲੇ ਪਾਣੀਆਂ ਦਾ ਵਹਾਅ ਹੈ? ਪਤਾ ਤਾਂ ਇਹ ਵੀ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਕਿ ਕਿਧਰੇ ਇਹ ਦਰਿਆ ਬਰੇਤਿਆਂ ਦੀ ਬਸਤੀ ਦਾ ਰਹਿਨੁਮਾ ਤਾਂ ਨਹੀਂ?

ਬੋਲਾਂ ਵਿਚੋਂ ਭਾਵਾਂ ਦੀ ਅਰਥਕਾਰੀ ਕਰਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੁੰਦਾ ਕਿ ਸਾਨੂੰ ਬੋਲਾਂ ਨੂੰ ਸੁਣਨ, ਪਹਿਚਾਨਣ, ਅਤੇ ਇਸ ਦੀ ਤਾਸੀਰ ਨੂੰ ਸਮਝਣ ਦਾ ਵੱਲ ਅਤੇ ਨਜ਼ਰੀਏ ਦਾ ਵੀ ਪਤਾ ਹੋਵੇ।

ਬੂਝੇ ਤੇ ਉਗੀ ਉਡੀਕ ਦੇ ਨੈਣਾਂ ਵਿਚ ਵਗਦੇ ਖਾਰੇ ਪਾਣੀ ਨੂੰ ਸੁਕਾਉਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਇਹ ਸਮਝ ਤਾਂ ਹੋਵੇ ਕਿ ਇਹ ਖਾਰਾ ਪਾਣੀ ਆਪਣਿਆਂ ਜਾਂ ਬਿਗਾਨਿਆਂ ਨੇ ਦਰਾਂ ਦੇ ਨਾਮ ਕੀਤਾ ਹੈ?

ਘਰ ਦੀ ਉਦਾਸੀ ਦਾ ਕੋਈ ਹੱਲ ਕਰਨ ਤੋਂ ਵੀ ਪਹਿਲਾਂ ਇਹ ਸਮਝਣਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੁੰਦਾ ਕਿ ਉਦਾਸੀ ਦੀਆਂ ਪਰਤਾਂ ਘਰਵਾਲਿਆਂ ਨੇ ਹੀ ਕਿਉਂ ਚਾੜ੍ਹੀਆਂ? ਕਿਉਂ ਨਾ ਘਰ ਵਾਲਿਆਂ ਨੂੰ ਘਰਾਂ ਨੂੰ ਪਰਤਣਾ ਯਾਦ ਰਿਹਾ।

ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਤੁਰ ਗਿਆ ਨੂੰ ਯਾਦ ਕਰਕੇ ਹੰਝੂ ਵਹਾਉਣ ਤੋਂ ਵੀ ਪਹਿਲਾਂ ਸਾਨੂੰ ਇਹ ਵੀ ਸੋਚਣਾ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿ ਦਿਲਜ਼ਾਨੀਆਂ ਨੂੰ ਪਰਦੇਸੀ ਹੋਣ ਲਈ ਮਜ਼ਬੂਰ ਕਿਉਂ ਹੋਣਾ ਪਿਆ?

ਬਨੇਰਿਆਂ ਦੀ ਮਾਯੂਸੀ ਨੂੰ ਰਹਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਇਹ ਤਾਂ ਪਤਾ ਹੋਵੇ ਕਿ ਹੁਣ ਕਿਉਂ ਨਹੀਂ ਕੋਈ ਕਾ ਬਨੇਰੇ ਤੇ ਬੋਲਦਾ ਹੈ?

ਚਾਨਣ ਦਾ ਵਿਗੋਚਾ ਹੰਝਾ ਰਹੇ ਵਿਹੜੇ ਨੂੰ ਚਾਨਣ ਦਾ ਵਰਦਾਨ ਦੇਣ ਤੋਂ ਵੀ ਪਹਿਲਾਂ ਇਹ ਸਮਝਣਾ ਵੀ ਲੋੜ ਹੈ ਕਿ ਹੁਣ ਕਿਉਂ ਨਹੀਂ ਸਰਘੀ ਦੀ ਲੋਅ ਪੌੜੀਆਂ ਉਤਰਦੀ ਹੈ?

ਰਾਤ ਦੇ ਘੁੱਪ ਹਨੇਰੇ ਵਿਚ ਡੁੱਬੇ ਹੋਏ ਘਰ ਨੂੰ ਚਾਨਣੀ ਨਾਲ ਨਹਾਉਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਇਹ ਤਾਂ ਪਤਾ ਹੋਵੇ ਕਿ ਚੰਨ-ਚਾਨਣੀ ਨੇ ਕਿਉਂ ਵੱਸਦੇ ਰਸਦੇ ਘਰ ਤੋਂ ਮੁੱਖ ਮੋੜ ਲਿਆ ਹੈ?

ਮਾਂ ਦੇ ਕਦਮਾਂ ਵਿਚ ਬੈਠਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਸਾਨੂੰ ਇਹ ਅਹਿਸਾਸ ਤਾਂ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਕਿ ਮਾਂ ਦੇ ਪੈਰਾਂ ਵਿਚ ਜੰਨਤ ਵੱਸਦੀ ਹੈ। ਰੱਬ ਦੀ ਜੰਨਤ ਤਾਂ ਸ਼ਾਇਦ ਕਿਸੇ ਨੇ ਨਾ ਦੇਖੀ ਹੋਵੇ ਪਰ ਮਾਂ ਦੀ ਜੰਨਤ ਦਾ ਜਲੋਂ ਤਾਂ ਬੱਚਾ ਹਰ ਦਮ ਮਾਣਦਾ ਹੈ।

ਧੁੱਪ ਵਿਚ ਬਾਪ ਦੇ ਪਰਨੇ ਦੀ ਛਾਵੇਂ ਤੁਰਨ ਤੋਂ ਵੀ ਪਹਿਲਾਂ ਇਹ ਤਾਂ ਪਤਾ ਹੋਵੇ ਕਿ ਬਾਪ ਦੀਆਂ ਛਾਵੇਂ ਵਿਚ ਧੁੱਪ ਨਾਲ ਝੁਲਸੀਆਂ ਰੀੜ੍ਹਾਂ ਦੀ ਪ੍ਰਗਰਨ ਲੱਗਦੀਆਂ ਨੇ।

ਵੀਰੇ ਦੀ ਗੁੰਗਰ ਵਿਚੋਂ ਦੁੱਖਾਂ ਅਤੇ ਪੀੜਾਂ ਨੂੰ ਦੂਰ ਕਰਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਸਾਡੇ ਚਿਤ ਵਿਚ ਇਹ ਭਾਵਨਾ ਹੋਣੀ ਜ਼ਰੂਰੀ ਕਿ ਖ਼ੂਨ ਦੇ ਰਿਸ਼ਤਿਆਂ ਨੂੰ ਪਾਕੀਜ਼ਗੀ ਅਤੇ ਪਕਿਆਈ ਸਿਰਫ਼ ਆਪਣੇ ਹੀ ਬਖ਼ਸ਼ਦੇ ਨੇ। ਵਰਦੀਆਂ ਗੋਲੀਆਂ ਅਤੇ ਛੜ੍ਹੀਆਂ ਦੀ ਰੁੱਤੋਂ ਆਪਣਿਆਂ ਦੀ ਢਾਲ ਵਿਚ ਕੋਈ ਕੁਝ ਵੀ ਨਹੀਂ ਵਿਗਾੜ ਸਕਦਾ।

ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਨਾਂਹ ਕਰਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਇਹ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੁੰਦਾ ਕਿ

ਸ਼ਬਦ ਜੋਤ

ਡਾ. ਗੁਰਬਖਸ਼ ਸਿੰਘ ਭੰਡਾਲ

ਫੋਨ: 216-556-2080

ਸਾਨੂੰ ਇਹ ਤਾਂ ਸਮਝ ਹੋਵੇ ਕਿ ਨਾਂਹ ਕਿਉਂ ਜ਼ਰੂਰੀ ਅਤੇ ਇਸ ਨਾਂਹ ਦੇ ਕਿਸੇ ਦੇ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਲਈ ਕੀ ਅਰਥ ਹਨ?

ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਹਾਂ ਕਰਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਇਹ ਅਤਿਅੰਤ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੁੰਦਾ ਕਿ ਸਾਨੂੰ ਅਹਿਸਾਸ ਹੋਵੇ ਸਾਡੀ ਹਾਂ ਵਿਚੋਂ ਕੋਈ ਸਖਸ਼ ਹਾਂ ਪੱਖੀ ਜਾਂ ਨਾਂ ਪੱਖੀ ਉਮੀਦ ਉਪਜਾਵੇਗਾ ਅਤੇ ਇਸ ਦਾ ਕੀ ਪ੍ਰਤੀਕਰਮ ਹੋਵੇਗਾ?

ਚਮਨ ਵਿਚ ਖਿੜੀ ਗੁਲਜ਼ਾਰ ਨਾਲ ਗੁਫਤਗੂ ਕਰਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਇਹ ਵੀ ਜਾਣਨਾ ਬਹੁਤ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੁੰਦਾ ਕਿ ਇਸ ਵੇਲੇ ਚਮਨ ਵਿਚ ਪੜ੍ਹਤਾ ਦਾ ਬਸੇਰਾ ਹੈ ਜਾਂ ਬਹਾਰ ਨੇ ਸਿਰ ਤੇ ਸਤਰੰਗੀ ਫੁਲਕਾਰੀ ਲਈ ਹੋਈ ਹੈ।

ਝੀਲ ਵਿਚ ਉਤਰੇ ਚੰਨ ਨੂੰ ਤੱਕਣ ਲਈ ਘਰੋਂ ਬਾਹਰ ਨਿਕਲਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਸਾਨੂੰ ਅਸਮਾਨ ਵੱਲ ਤੱਕਣਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੁੰਦਾ ਮਤਾਂ ਚੰਨ ਨੂੰ ਮੱਸਿਆ ਨੇ ਜਾਂ ਬੱਦਲਾਂ ਨੇ ਨਾ ਲਕੋਇਆ ਹੋਵੇ?

ਸਰਕਦੀ ਹਵਾ ਨਾਲ ਪੱਤਿਆਂ ਵਿਚ ਪੈਦਾ ਹੋਈ ਸੰਗੀਤਕ ਛਿਜ਼ਾਂ ਨੂੰ ਮਾਣਨ ਦਾ ਮਨ ਵਿਚ ਚਾਅ ਪੈਦਾ ਕਰਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਇਹ ਦੇਖਣਾ ਪਵੇਗਾ ਕਿ ਕਿਧਰੇ ਹਵਾ ਹੁੱਸਤੀ ਹੋਈ ਤਾਂ ਨਹੀਂ?

ਅਸਮਾਨ ਦੀ ਚਾਦਰ ਤੇ ਤਾਰਿਆਂ ਦੀਆਂ ਬੂਟੀਆਂ ਨੂੰ ਗਿਣਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਪਤਾ ਹੋਵੇ ਕਿ ਅਸਮਾਨ ਸਾਡਾ ਵੀ ਹੈ ਜਾਂ ਗਹਿਰ ਨੇ ਤਾਰਿਆਂ ਨੂੰ ਲਕੋਇਆ ਹੋਇਆ ਹੈ?

ਮਨ ਦੇ ਭਾਵਾਂ ਦੀ ਸਰਗਮ ਵਿਚ ਰੂਹ ਨੂੰ ਸਰਸਾਰ ਕਰਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਇਹ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੁੰਦਾ ਕਿ ਮਨ ਅਤੇ ਰੂਹ ਦੀ ਪਾਕੀਜ਼ਗੀ ਤੁਹਾਡੀ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਡੀ ਅਮਾਨਤ ਹੋਵੇ।

ਮਸਤਕ 'ਤੇ ਸੋਚਾਂ ਤੇ ਸੁਪਨਿਆਂ ਨੂੰ ਉਕਰਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੁੰਦਾ ਕਿ ਸਾਨੂੰ ਸਮਝ ਹੋਵੇ ਕਿ ਸਾਡੇ ਸੁਪਨਿਆਂ ਅਤੇ ਸੋਚਾਂ ਦੀ ਤਾਸੀਰ ਅਤੇ ਤਕਦੀਰ ਕੀ ਹੈ?

ਪੋਟਿਆਂ ਵਿਚ ਕਲਮ ਫੜਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਇਸ ਅਹਿਸਾਸ ਦਾ ਹੋਣਾ ਬਹੁਤ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੁੰਦਾ ਕਿ ਸਾਨੂੰ ਇਹ ਸੋਝੀ ਹੋਵੇ ਕਿ ਕਲਮ ਦਾ ਧਰਮ ਅਤੇ ਕਰਮ ਕੀ ਹੁੰਦਾ ਹੈ?

ਭਾਵਨਾਵਾਂ ਨੂੰ ਪ੍ਰਗਟ ਕਰਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਸਾਨੂੰ ਇਹ ਜ਼ਰੂਰ ਸਮਝ ਲੈਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਕਿ ਸਾਡੀਆਂ ਭਾਵਨਾਵਾਂ ਦੇ ਦੂਸਰੇ ਲਈ ਕੀ ਮਾਅਨੇ ਹਨ ਜਾਂ ਭਾਵਨਾਵਾਂ ਦੇ ਪ੍ਰਗਟਾਅ ਨਾਲ ਸਾਡਾ ਸੋਸਣ ਤਾਂ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ?

ਕਿਸੇ ਦੇ ਅੰਦਰ ਪਿਘਲਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਇਹ ਪਤਾ ਕਰ ਲੈਣਾ ਵੀ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੁੰਦਾ ਕਿ ਕਿਧਰੇ ਅੰਦਰਲੀ ਤਪਸ ਵਿਚ ਬੰਦੇ ਦਾ ਤਰਲ ਹੋ ਜਾਣਾ ਮੁਮਕਿਨ ਵੀ ਹੈ ਜਾਂ ਨਹੀਂ? ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਮਿਲਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਇਹ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੁੰਦਾ ਕਿ ਅਸੀਂ ਜਾਣੀਏ ਕਿ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਕਿਸ ਰੂਪ ਵਿਚ ਮਿਲਣਾ ਹੈ।

ਪਰਵਾਨੇ ਮੇਰੇ ਪਿੰਡ ਦੇ

ਇਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਨਾਂ ਸੀ ਸ. ਮੰਨਾ ਸਿੰਘ ਤੇ ਮਾਤਾ ਜੀ ਦਾ ਨਾਮ ਸੀ ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਪ੍ਰੇਮ ਕੌਰ। ਸ. ਮੰਨਾ ਸਿੰਘ ਆਪਣੇ ਨਿਸ਼ਾਨੇ 'ਤੇ ਬਿਜਲੀ ਵਾਂਗੂੰ ਝਪਟਦਾ ਤੇ ਇਸ ਕਰਕੇ ਇਸ ਦਾ ਨਾਂ ਬਿਜਲਾ ਸਿੰਘ ਪੈ ਗਿਆ। ਕਾਫ਼ੀ ਦੇਰ ਇਸ ਜੋਤੀ ਨੇ ਆਪਣੀਆਂ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ ਜਾਰੀ ਰੱਖੀਆਂ, ਅੰਤ ਵਿਚ ਇਹ ਜੋਤੀ ਲਾਹੌਰ ਤੋਂ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰ ਕਰ ਲਈ ਗਈ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਮੀਆਂਵਾਲੀ ਜੇਲ੍ਹ ਭੇਜ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ। ਮੀਆਂ ਵਾਲੀ ਜੇਲ੍ਹ ਸਭ ਤੋਂ ਸਖ਼ਤ ਜੇਲ੍ਹ ਸੀ ਅਤੇ ਜੇਲ੍ਹਰ ਬੜਾ ਹੀ ਅੱਖੜ ਕਿਸਮ ਦਾ ਬੰਦਾ ਸੀ। ਇੱਕ ਦਿਨ ਮਾਤਾ ਪ੍ਰੇਮ ਕੌਰ ਦੀ ਜੇਲ੍ਹਰ ਨਾਲ ਤੁੰ-ਤੂੰ, ਮੈਂ-ਮੈਂ ਹੋ ਗਈ। ਜੇਲ੍ਹਰ ਨੇ ਗੁੱਸੇ ਵਿਚ ਆ ਕੇ ਮਾਤਾ ਪ੍ਰੇਮ ਕੌਰ ਦੇ ਪੇਟ ਵਿਚ ਜ਼ੋਰਦਾਰ ਲੱਤ ਮਾਰੀ। ਇਸ ਨਾਲ ਉਸ ਦੇ ਪੇਟ ਦਾ ਬੱਚਾ ਛਣ ਗਿਆ। ਫਿਰ ਬਿਜਲਾ ਸਿੰਘ ਨੇ ਗਾਤਰੇ ਨਾਲ ਜੇਲ੍ਹਰ ਨੂੰ ਖ਼ੂਨ ਨਾਲ ਲੱਥ-ਪੱਥ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਜੇਲ੍ਹਰ ਦੀ ਗੋਲੀ ਦਾ ਇੱਕ ਛੱਕਾ ਸ. ਬਿਜਲਾ ਸਿੰਘ ਦੀ ਅੱਖ ਦੇ ਕੋਏ ਵਿਚ ਧਸ ਗਿਆ। ਬਾਅਦ ਵਿਚ ਅੱਖ ਬੈਠ ਗਈ। ਇੱਥੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਢਾਈ ਸਾਲ ਜੇਲ੍ਹ ਕੱਟੀ। ਇੱਕ ਵਾਰ ਪੁਲਿਸ ਪਾਰਟੀ ਸ. ਬਿਜਲਾ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰ ਕਰਨ ਗਈ ਤਦ ਮਾਤਾ ਪ੍ਰੇਮ ਕੌਰ ਬਾਣੇਦਾਰ ਦੀ ਘੋੜੀ ਭਜਾ ਕੇ ਲੈ ਗਈ। ਭਾਵੇਂ ਸ. ਬਿਜਲਾ ਸਿੰਘ ਦੇ ਬਾਰੇ

ਕੁਝ ਕਿੱਤੂ-ਪਰੰਤੂ ਵੀ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਪਰ ਫਿਰ ਵੀ ਉਸ ਦੀ ਕੁਰਬਾਨੀ ਨੂੰ ਛੋਟਿਆਂ ਕਰਕੇ ਨਹੀਂ ਦੇਖਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ।

ਭਾਈ ਰਤਨ ਸਿੰਘ ਭੰਗੂ ਨੇ ਪੰਥ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਵਿਚ ਜਾਨੀ ਖਾਂ ਤੇ ਮਾਨੀ ਖਾਂ ਨੂੰ ਘੜ੍ਹੇ ਦੇ ਲੁਹਾਰ ਰਣ ਸਿੰਘ ਤੇ ਦਲ ਸਿੰਘ ਨੇ ਹਥੋੜਿਆਂ ਨਾਲ ਮਾਰਨ ਦਾ ਜ਼ਿਕਰ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਬਹੁਤ ਪੁਣ-ਛਾਣ ਕਰਨ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਵੀ ਗੱਲ ਕਿਸੇ ਤਣ ਪੱਤਣ ਨਹੀਂ ਲੱਗੀ। ਜਾਨੀ ਖਾਂ ਤੇ ਮਾਨੀ ਖਾਂ ਮੋਰਿਓਂ ਬਾਣੇ ਵਿਚ ਬਾਣੇਦਾਰ ਸਨ ਜੋ ਦਸਮ ਪਿਤਾ ਦੇ ਛੋਟੇ ਸਾਹਿਬਜ਼ਾਦਿਆਂ ਨੂੰ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰ ਕਰਕੇ ਸੂਬਾ ਸਰਹਿੰਦ ਦੀ ਕਚਹਿਰੀ ਵਿਚ ਲੈ ਗਏ ਸਨ। ਹੁਣ ਇਹ ਪਤਾ ਕਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਚੱਲੇ ਰਣ ਸਿੰਘ ਦਲ ਸਿੰਘ ਕਿਸ ਪਰਿਵਾਰ ਵਿਚੋਂ ਸਨ। ਕਿੱਥੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਘਰ-ਬਾਰ ਸੀ। ਇਹ ਬੰਦ ਕਮਰੇ ਵਿਚ ਬੁਝਾਰਤ ਬਣ ਕੇ ਰਹਿ ਗਈ।

ਅਚਾਨਕ ਇੱਕ ਦਿਨ ਆਪਣੇ ਪਿੰਡ ਦੇ ਮਿਸਤਰੀ ਸ. ਕਰਮ ਸਿੰਘ ਢੋਲਾ ਨਾਲ ਗੱਲਬਾਤ ਕਰ ਰਿਹਾ ਸੀ, ਉਸ ਨੇ ਮੇਰੀ ਸਾਰੀ ਤਾਣੀ ਸੁਲਝਾ ਦਿੱਤੀ। ਹਾਲਾਂਕਿ ਸਾਰਾ ਦੋ ਚਾਰ ਜਮਾਤਾਂ ਪੜ੍ਹਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਕਰਮ ਸਿੰਘ ਨੇ ਸ. ਕਰਤਾਰ ਸਿੰਘ ਕਲਾਸਵਾਲਾ ਦੇ ਹਵਾਲੇ ਨਾਲ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਜਾਨੀ ਖਾਂ, ਮਾਨੀ ਖਾਂ ਨੂੰ ਹਰਸੇ ਦਿਆਂ ਦੇ ਖ਼ਾਨਦਾਨ ਵਿਚੋਂ ਸ. ਜਸਵੰਤ ਸਿੰਘ ਤੇ ਸ. ਕੁਲਵੰਤ ਸਿੰਘ ਨੇ

ਸ਼ਹੀਦਾਂ ਦੀਆਂ ਸਮਾਧਾਂ

ਸੂਰਜ ਦੀ ਟਿੱਕੀ ਨਿਕਲਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਇੱਕ ਦਰਦ ਭਰੀ ਆਵਾਜ਼ ਫਿਜ਼ਾ ਨੂੰ ਦਰਦ ਵਿਚ ਵਲ੍ਹੇਟ ਦੇਂਦੀ। ਇਹ ਆਵਾਜ਼ ਸ਼੍ਰੀ ਨਰਾਇਣ ਸਿੰਘ ਨਿਹੰਗ ਦੀ ਸੀ। 'ਨਾਭੇ ਨੂੰ ਨਾ ਜਾਈਂ ਚੰਨ ਵੇ ਉਥੇ ਪੈਂਦੀ ਡਾਂਗਾਂ ਦੀ ਮਾਰ'। ਉਹ ਇੱਕ ਹੁਕ ਜਿਹੀ ਆਵਾਜ਼ ਕੱਢਦਾ। ਅਸਲ ਵਿਚ ਇਹ ਜੈਤੋ ਦੇ ਮੋਰਚੇ ਦਾ ਦਰਦ ਸੀ। ਨਰਾਇਣ ਸਿੰਘ ਨਿਹੰਗ ਕੌਣ ਸੀ, ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਪਤਾ ਨਹੀਂ। ਕਿੱਥੋਂ ਆਉਂਦਾ, ਕਿੱਥੇ ਚਲਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਇੱਕ ਪਤਾ ਹੈ ਉਹ ਮਹੀਨਾ ਭਰ ਸਾਡੇ ਪਿੰਡ ਦੇ ਨਾਹਰ ਪੱਤੀ ਦੇ ਦਰਵਾਜ਼ੇ ਵਿਚ ਠਹਿਰਦਾ। ਇਹ ਸਵੇਰੇ ਸਾਜਰੇ ਹੱਥ ਵਿਚ ਗੜਵਾ ਲੈ ਕੇ ਦੁੱਧ ਦੀ ਗਜ਼ਾ ਕਰਦਾ। ਉਹੋਂ ਵਿਰਲਾਪ ਵਰਗੀ ਆਵਾਜ਼ 'ਚ ਬੋਲਦਾ ਰਹਿੰਦਾ।

ਪਰ ਮੌਤ ਦੇ ਸੰਨਾਟੇ ਵਰਗੇ ਹਾਲਾਤ ਵਿਚ ਵੀ ਗੁਰੂ ਦੇ ਸਿੰਘ ਸਿਰ 'ਤੇ ਕੱਛਣ ਬੰਨ੍ਹ ਕੇ ਜੈਤੋ ਧੁੱਸ ਦੇ ਕੇ

ਹਰਨੇਕ ਸਿੰਘ ਘੜ੍ਹਾਓਂ

ਫੋਨ: 98156-28998

ਘੁਸ ਜਾਂਦੇ। ਮੇਰੇ ਪਿੰਡ ਦੇ ਕੁਝ ਸੱਜਣਾਂ ਨੇ ਤਲਵਾਰ ਦੀ ਧਾਰ 'ਤੇ ਤੁਰਨਾ ਪ੍ਰਵਾਨ ਕਰ ਲਿਆ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਨਾਂ ਇਸ ਪ੍ਰਕਾਰ ਹਨ: (1) ਸ੍ਰ. ਜੋਗਿੰਦਰ ਸਿੰਘ, ਮੁਨਸ਼ਾ ਸਿੰਘ, ਚਪੜਾਸੀ ਦਾ ਭਾਈ, (2) ਸ. ਅਜੀਤ ਸਿੰਘ ਤਹਿਸੀਲਦਾਰਾਂ ਦੇ ਪਰਿਵਾਰ ਵਿਚੋਂ, (3) ਸਿਆਮਾ ਪੱਤੀ ਉਚਾਦ, (4) ਨਿਹਾਲ ਸਿੰਘ ਦੱਗੋ ਪੱਤੀ (5) ਆਤਮਾ ਸਿੰਘ ਮਿਸਤਰੀ। ਪੁਲਿਸ ਨੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਸਾਰੇ ਸੱਜਣਾਂ ਨੂੰ ਕੁੱਟ-ਕੁੱਟ ਕੇ ਸੜਕ 'ਤੇ ਲਿਟਾ ਦਿੱਤਾ ਤੇ ਇਹ ਮੁੜ ਸਿਹਤਯਾਬ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕੇ। ਉਮਰ ਭਰ ਇਨ੍ਹਾਂ ਲੋਕਾਂ ਨੇ ਬਿਮਾਰਾਂ ਵਾਲੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਬਤੀਤ ਕੀਤੀ।

ਇੱਕ ਜੋਤਾ ਹੋਰ ਬੱਬਰ ਅਕਾਲੀ ਲਹਿਰ ਵਿਚ ਕੁੱਦਿਆ,

ਮਾਰਿਆ ਸੀ। ਸ. ਕਰਤਾਰ ਸਿੰਘ ਕਲਾਸਵਾਲਾ ਲੰਮਾ ਸਮਾਂ ਦਰਬਾਰ ਸਾਹਿਬ ਦਾ ਹੈਂਡ ਗ੍ਰੰਥੀ ਰਿਹਾ ਤੇ ਇੱਕ ਨਾਮਵਰ ਇਤਿਹਾਸਕਾਰ ਸੀ। ਜਾਨੀ ਖਾਂ ਤੇ ਮਾਨੀ ਖਾਂ ਹਰ ਉਸ ਪਰਿਵਾਰ 'ਤੇ ਨਜ਼ਰ ਰੱਖਦੇ ਜੋ ਸਿੰਘਾਂ ਦੀ ਟਹਿਲ ਸੇਵਾ ਕਰਦਾ। ਹਰਸੇ ਦਿਆਂ ਦਾ ਪਰਿਵਾਰ ਸਿੰਘਾਂ ਦੀ ਟਹਿਲ ਸੇਵਾ ਕਰਦਾ ਸੀ। ਇੱਕ ਦਿਨ ਜਾਨੀ ਖਾਂ ਤੇ ਮਾਨੀ ਖਾਂ ਪੁਲਿਸ ਟੁਕੜੀ ਲੈ ਕੇ ਜਸਵੰਤ ਸਿੰਘ ਤੇ ਕੁਲਵੰਤ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰ ਕਰਨ ਲਈ ਪਿੰਡ ਘੜ੍ਹੇ ਪਹੁੰਚ ਗਏ। ਪਿੰਡ ਪਹੁੰਚਣ 'ਤੇ ਪਤਾ ਚੱਲਿਆ ਕਿ ਜਸਵੰਤ ਸਿੰਘ ਤੇ ਕੁਲਵੰਤ ਸਿੰਘ ਦੋਨੋਂ ਭਰਾ ਲੁਹਾਰਾਂ ਦੇ ਕਾਰਖਾਨੇ ਵਿਚ ਬੈਠੇ ਹਨ। ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਦੋਨੋਂ ਭਰਾਵਾਂ ਦੀ ਪੁਲਿਸ ਪਾਰਟੀ ਨਾਲ ਲੜਾਈ ਹੋਈ। ਗੁਰੂ ਦੇ ਸਿੰਘਾਂ ਨੇ ਸਾਰੀ ਪੁਲਿਸ ਹਥੋੜਿਆਂ ਨਾਲ ਮਾਰ ਮੁਕਾ ਦਿੱਤੀ। ਇੱਥੇ ਭਾਈ ਰਤਨ ਸਿੰਘ ਭੰਗੂ ਹਥੋੜਿਆਂ ਦਾ ਜ਼ਿਕਰ ਆਉਣ 'ਤੇ ਸਿੰਘਾਂ ਨੂੰ ਲੁਹਾਰ ਸਮਝ ਬੈਠੇ। ਉਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਮੋਰਿਓਂ ਦੇ ਰੰਘੜਾਂ ਦਾ ਬਹੁਤ ਵੱਡਾ ਇਕੱਠ ਦੋਨੋਂ ਸਿੰਘਾਂ ਨੂੰ ਕਾਬੂ ਕਰਨ ਆਇਆ। ਭਾਵੇਂ ਰੰਘੜ ਆਹਮਣੇ-ਸਾਹਮਣੇ ਦੀ ਲੜਾਈ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕੇ, ਪਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਤੀਰਾਂ ਨਾਲ ਸ਼ਹੀਦ ਕੀਤਾ। ਇਸ ਪਰਿਵਾਰ ਦੇ ਘਰ ਵਿਚ ਮੈਂ ਵੀ ਨਿੱਕਾ ਹੁੰਦਾ ਖੇਡਣ ਜਾਂਦਾ ਸੀ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਘਰ ਵਿਚ ਮੈਂ ਮੋਰਚੇ ਬਣੇ ਦੇਖੇ ਹਨ। ਮੈਂ ਉਹ ਲੁਹਾਰਾਂ ਦਾ ਕਾਰਖਾਨਾ ਵੀ ਦੇਖਿਆ, ਜਿੱਥੇ ਰੰਘੜਾਂ ਨਾਲ ਲੜਾਈ ਹੋਈ ਸਿੰਘਾਂ ਦੀ। ਸਾਡੇ ਵੇਲੇ ਇਸ ਨੂੰ ਤਰਲੋਂ ਕੇ ਦਾ ਕਾਰਖਾਨਾ ਕਹਿੰਦੇ ਸਨ। ਇਹ ਸਾਡੇ ਜੱਦੀ ਪੁਰਖੀ ਲੁਹਾਰ ਸਨ। ਮੈਂ ਵੀ ਛੋਟਾ ਹੁੰਦਾ ਇਸ ਕਾਰਖਾਨੇ ਵਿਚ ਬੈਠਦਾ ਹੁੰਦਾ ਸੀ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਸ਼ਹੀਦਾਂ ਦੀਆਂ ਸਮਾਧਾਂ ਝਾਟੇ ਦਿਆਂ ਦੇ ਸੱਜਣ ਦੇ ਖੇਤ ਵਿਚ ਹਨ। ਮੁਰੱਬੇਬੰਦੀ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਇਹ ਹਰਸੇ ਦਿਆਂ ਦਾ ਖੇਤ ਹੁੰਦਾ ਸੀ। ਅਫ਼ਸੋਸ ਅੱਜ ਅਸੀਂ ਆਪਣੇ ਸ਼ਹੀਦਾਂ ਦੇ ਨਾਮ ਤੱਕ ਵੀ ਨਹੀਂ ਜਾਣਦੇ। ਕਿੰਨਾ ਚੰਗਾ ਹੋਵੇ ਜੇਕਰ ਅਸੀਂ ਇਨ੍ਹਾਂ ਪਰਵਾਨਿਆਂ ਦੇ ਨਾਂ 'ਤੇ ਸਾਲ ਵਿਚ ਜੋਤ ਮੇਲਾ ਮਨਾਈਏ ਤੇ ਸਾਡੀਆਂ ਆਉਣ ਵਾਲੀਆਂ ਨਸਲਾਂ ਨੂੰ ਇੱਕ ਸੋਧ ਮਿਲੇ।

ਪੰਜ ਮੈਂਬਰੀ ਕਮੇਟੀ ਦੀ ਅੱਖੀਂ ਦੇਖੀ ਭਰਤੀ ਮੁਹਿੰਮ!

ਲੰਘੀ ਪਹਿਲੀ ਅਪਰੈਲ ਨੂੰ ਸਵੇਰੇ ਫੇਸ-ਬੁੱਕ ਖੋਲ੍ਹੀ ਹੀ ਸੀ ਕਿ ਸਮਰਾਲੋਂ ਇਲਾਕੇ ਵਿਚ ਸਰਗਰਮ ਪੱਤਰਕਾਰ ਵੀਰ ਬਲਵੀਰ ਸਿੰਘ ਬੱਬੀ ਜੀ ਦੀ ਪੋਸਟ ਨਜ਼ਰੀਂ ਪਈ। ਜਿਸ ਵਿਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਲਿਖਿਆ ਸੀ ਕਿ ਸ੍ਰੀ ਅਕਾਲ ਤਖਤ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਹੁਕਮ ਅਨੁਸਾਰ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਦੀ ਪੁਨਰ-ਸੁਰਜੀਤੀ ਵਾਸਤੇ ਭਰਤੀ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਪੰਜ ਮੈਂਬਰੀ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਕੁੱਝ ਸੱਜਣ 2 ਅਪਰੈਲ ਦਿਨ ਬੁੱਧਵਾਰ ਨੂੰ ਇਤਿਹਾਸਿਕ ਨਗਰ ਸ੍ਰੀ ਮਾਛੀਵਾੜਾ ਸਾਹਿਬ ਵਿਖੇ ਪਹੁੰਚ ਰਹੇ ਹਨ। ਇਹ ਸੂਚਨਾ

ਤਰਲੋਚਨ ਸਿੰਘ 'ਦੁਪਾਲ ਪੁਰ' ਫੋਨ: 78146-92724

ਪੜ੍ਹ ਕੇ ਮੈਂ ਸੋਚਿਆ ਕਿ ਕਿਉਂ ਨਾ ਮੌਕੇ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚ ਕੇ ਖੁਦ ਦੇਖਿਆ ਜਾਵੇ ਕਿ ਇਸ ਕਮੇਟੀ ਨੂੰ ਬਹੁਤ ਭਰਵੇਂ ਹੁੰਗਾਰੇ ਦੀਆਂ ਛਾਇਆ ਹੋ ਰਹੀਆਂ ਖਬਰਾਂ ਵਿਚ ਕਿੰਨੀ ਕੁ ਸੱਚਾਈ ਹੈ? ਉਂਜ ਵੀ ਮੈਨੂੰ ਮਾਛੀਵਾੜਾ ਸਾਹਿਬ ਦਾ ਨਾਂ ਸੁਣ ਕੇ ਚਾਅ ਚੜ੍ਹ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਸ੍ਰੀ ਦਸਮੇਸ਼ ਪਿਤਾ ਦੀ ਪਾਵਨ ਚਰਨਛੋਹ ਪ੍ਰਾਪਤ ਇਹ ਨਗਰ ਸਾਨੂੰ ਲੋਕਲ ਵਾਂਗ ਹੀ ਹੈ, ਸਿਰਫ ਵਿਚਕਾਰ ਵਗਦੇ ਸਤਲੁਜ ਦਰਿਆ ਨੇ ਹੀ 'ਉਰਾਰ-ਪਾਰ' ਬਣਾਏ ਹੋਏ ਹਨ।

ਬੱਬੀ ਜੀ ਦੀ ਪੂਰੀ ਪੋਸਟ ਪੜ੍ਹਨ ਬਾਅਦ ਮੈਂ ਉਸੇ ਵੇਲੇ ਆਪਣੇ ਭਰਾਵਾਂ ਵਰਗੇ ਮਿੱਤਰ ਜਸਪਾਲ ਸਿੰਘ ਵਿਰਕ ਸਰਪੰਚ ਬੀਰੋਵਾਲ ਨੂੰ ਨਾਲ ਚੱਲਣ ਲਈ ਬੇਨਤੀ ਕੀਤੀ। ਹਮੇਸ਼ਾਂ ਵਾਂਗ ਉਨ੍ਹਾਂ ਪ੍ਰਵਾਨਗੀ ਦਿੰਦਿਆਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਕੱਲ੍ਹ ਸਵੇਰੇ 'ਬਾਰ' ਤਿਆਰ ਹੋਵੇਗੀ ਮਾਛੀਵਾੜਾ ਸਾਹਿਬ ਜਾਣ ਲਈ!

ਦੂਜੇ ਦਿਨ 2 ਅਪਰੈਲ ਨੂੰ ਅਸੀਂ ਸਾਢੇ ਕੁ ਦਸ ਵਜੇ ਮਾਛੀਵਾੜਾ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਸ਼ਿਵਾ ਪੈਲਿਸ 'ਤੇ ਜਾ ਪਹੁੰਚੇ। ਪੈਲਿਸ ਦੀ ਖੁਲ੍ਹੀ ਡੁੱਲ੍ਹੀ ਪਾਰਕਿੰਗ ਵੀ ਗੱਡੀਆਂ ਨਾਲ ਭਰੀ ਪਈ ਸੀ ਤੇ ਬਾਹਰ ਸੜਕ ਦੇ ਦੋਹੀਂ ਪਾਸੀਂ ਲੱਗੀਆਂ ਵਾਹਨਾਂ ਦੀਆਂ ਲੰਬੀਆਂ ਕਤਾਰਾਂ ਲੋਕਾਂ ਦਾ ਭਰਵਾਂ ਉਤਸ਼ਾਹ ਦਰਸਾ ਰਹੀਆਂ ਸਨ। ਨੀਲੀਆਂ-ਪੀਲੀਆਂ ਦਸਤਾਰਾਂ ਵਾਲਿਆਂ ਦਾ ਇਕ ਤਰਾਂ ਨਾਲ ਹੜ੍ਹ ਆਇਆ ਹੋਇਆ ਸੀ। ਮੁਸਲਿਮ ਟੋਪੀਆਂ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਵੱਡੀ ਗਿਣਤੀ ਵਿਚ ਹਿੰਦੂ ਵੀਰ ਵੀ ਇਕੱਠ ਵਿੱਚ 'ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਅਕਾਲੀ ਦਲ' ਵਾਲੀਆਂ ਝੰਡੀਆਂ ਹੱਥਾਂ 'ਚ ਲਹਿਰਾਉਂਦੇ ਫਿਰਦੇ ਸਨ। ਸਾਰਿਆਂ ਦੇ ਚਿਹਰਿਆਂ ਉੱਤੇ ਵਿਆਹ ਜਿੰਨੀ ਖੁਸ਼ੀ ਡਲੁਕਾਂ-ਝਲੁਕਾਂ ਮਾਰ ਰਹੀ ਸੀ। ਕੰਨ ਨੂੰ ਫੋਨ ਲਈ ਫਿਰਦੇ ਇਕ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਸੁਰਜੀਤ ਸਿੰਘ ਮਾਂਗਟ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਇਆਲੀ ਜੀ, ਉਮੈਦ ਪੂਰੀ ਸਾਹਬ ਅਤੇ ਝੁੰਦਾ ਸਾਹਬ ਮਾਛੀਵਾੜਾ ਸਾਹਿਬ ਪਹੁੰਚ ਚੁੱਕੇ ਹਨ ਤੇ ਉਹ ਪਹਿਲਾਂ ਕਲਗੀਆਂ ਵਾਲੇ ਪਾਤਸ਼ਾਹ ਦੇ ਦਰਬਾਰ ਸਾਹਿਬ ਵਿਖੇ ਅਸ਼ੀਰਵਾਦ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਗਏ ਹੋਏ ਹਨ। ਇਸ ਇਕੱਠ ਵਿਚ ਬੀਬੀਆਂ ਦੀ ਅਣਹੋਂਦ ਜ਼ਰੂਰ ਖਟਕਦੀ ਸੀ!

ਮਿੱਥੇ ਹੋਏ ਸਮੇਂ 'ਤੇ 11 ਵਜੇ ਮੁੱਖ ਪਤਵੰਤਿਆਂ ਅਤੇ ਆਈ ਸੰਗਤ ਨੂੰ ਰੁਪਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਰੂਬੀ ਬੈਨੀਵਾਲ ਵਲੋਂ 'ਜੀਉ ਆਇਆ' ਕਹਿਣ ਨਾਲ ਸਮਾਗਮ ਅਰੰਭ ਹੋਇਆ। ਭਾਈ ਸੰਤਾ ਸਿੰਘ ਉਮੈਦ ਪੂਰੀ ਅਤੇ ਇਕਬਾਲ ਸਿੰਘ ਝੁੰਦਾ ਨੇ ਪ੍ਰਭਾਵਸ਼ਾਲੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਸਿਆਸੀ ਵਰਵੇ ਸਾਂਝੇ ਕਰਦਿਆਂ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਕਿਵੇਂ ਸ੍ਰੀ ਅਕਾਲ ਤਖਤ ਸਾਹਿਬ ਤੋਂ 2 ਦਸੰਬਰ 2024 ਨੂੰ ਜਾਰੀ ਹੋਏ ਹੁਕਮਨਾਮੇ ਤੋਂ ਆਕੀ ਹੁੰਦਿਆਂ ਕੁੱਝ ਕਬਜ਼ਾਧਾਰੀ ਬਿਰਤੀ ਵਾਲੇ ਆਗੂ ਪੰਥ ਨੂੰ ਗੁਮਰਾਹ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ। ਕੁੱਝ ਦਿਨ ਪਹਿਲਾਂ ਮਲੇਰ ਕੋਟਲਾ ਅਤੇ ਸੰਗਰੂਰ ਵਿਖੇ ਸਫਲਤਾ ਦੇ ਵਿਲੱਖਣ ਝੰਡੇ ਗੱਡਣ ਵਾਲੀਆਂ ਭਰਤੀ ਮੁਹਿੰਮਾਂ ਅਤੇ ਮਾਛੀਵਾੜਾ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਜੋਸ਼ੀਲੇ ਇਕੱਠ ਤੋਂ ਬਾਗੋ-ਬਾਗ ਹੁੰਦਿਆਂ ਦੋਹਾਂ ਆਗੂਆਂ

ਨੇ ਖੁਸ਼ੀ ਪ੍ਰਗਟਾਈ ਕਿ ਹੁਣ ਪੰਥ ਜਾਗ ਪਿਆ ਹੈ ਤੇ ਕਿਸੇ ਲੀਡਰ ਦੀਆਂ ਕਪਟੀ ਚਾਲਾਂ ਕਤੌਈ ਸਫਲ ਨਹੀਂ ਹੋਣੀਆਂ! ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਨਿਮਰਤਾ ਨਾਲ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਵਾਸਤੇ ਭਰਤੀ ਪਰਚੀਆਂ ਭਰਨ ਦੀ ਤਕਨੀਕ ਸਮਝਾਉਂਦਿਆਂ ਕਿਹਾ, ਅਧਾਰ ਕਾਰਡ ਦਾ ਨੰਬਰ ਜਰੂਰ ਭਰਿਆ ਜਾਵੇ ਅਤੇ ਇਹ ਭਰਤੀ 'ਮਾਨਸ ਕੀ ਜਾਤ ਸਭੈ ਏਕੇ'

ਪਹਿਚਾਨਬੋ' ਦੀ ਰੋਸ਼ਨੀ ਵਿਚ ਸਾਰੇ ਵਰਗਾਂ ਲਈ ਖੁੱਲ੍ਹੀ ਹੈ। ਅਠਾਰਾਂ ਸਾਲ ਤੋਂ ਉੱਤੇ ਉਮਰ ਵਾਲਾ, ਪੰਥ-ਪੰਜਾਬ-ਪੰਜਾਬੀਅਤ ਦਾ ਹਰੇਕ ਹਿਤੈਸ਼ੀ ਮਾਈ-ਭਾਈ ਪਰਚੀ ਭਰ ਕੇ ਪਾਰਟੀ ਦਾ ਮੈਂਬਰ ਬਣ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਪਰਚੀ ਵੀ ਸਾਂਭ ਕੇ ਰੱਖਣੀ ਹੋਵੇਗੀ ਜੋ ਤੁਹਾਡੇ ਕੋਲ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਦੇ ਵਰਕਰ ਬਣਨ ਦੇ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਵਜੋਂ ਸਨਦ ਰਹੇਗੀ।

ਇਨ੍ਹਾਂ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਨੌਜਵਾਨ ਅਕਾਲੀ ਵਿਧਾਨਕਾਰ ਮਨਪ੍ਰੀਤ ਸਿੰਘ ਇਆਲੀ ਨੇ ਪੁਰਾਣੇ ਜਥੇਦਾਰਾਂ ਵਾਂਗ ਪੰਥਕ ਸ਼ਬਦਾਵਲੀ ਵਾਲੇ ਮੁਹਾਵਰੇ ਵਿਚ ਇਕੱਠ ਨੂੰ ਸੰਬੋਧਨ ਕਰਦਿਆਂ ਕਿਹਾ, ਭਾਵੇਂ ਸਿਆਸਤ ਵਿਚ 'ਟਪੂਸੀ-ਮਾਰ' ਦਲਬਦਲੀਆਂ ਵਾਲਾ ਦੌਰ ਹੈ ਪਰ ਮੈਂ ਘਰੇ ਬਹਿਣਾ ਪਸੰਦ ਕਰ ਲਿਆ ਸੀ ਕਿਉਂਕਿ ਬਤੀ ਮੁਸ਼ੱਕਤ ਨਾਲ ਤਿਆਰ ਕੀਤੀ ਝੁੰਦਾ ਕਮੇਟੀ ਦੀ ਰਿਪੋਰਟ ਦੀਆਂ ਅਹਿਮ ਸਿਫਾਰਸ਼ਾਂ ਨੂੰ ਸਾਡੇ

ਉਤਲੇ ਆਗੂ ਸੁਣਨ ਲਈ ਵੀ ਤਿਆਰ ਨਹੀਂ ਸਨ। ਅਸੀਂ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਵਰਕਰਾਂ ਵਲੋਂ ਹੱਥ ਜੋੜ-ਜੋੜ ਵਾਸਤੇ ਵੀ ਪਾਏ ਪਰ ਪ੍ਰਧਾਨਗੀ ਨਾਲ ਚਿੰਬਤੇ ਸ੍ਰੀ ਮਾਨ ਜੀ 'ਮੈਂ ਨਾ ਮਾਨੂੰ' ਦੀ ਰਟ ਹੀ ਲਾਈ ਗਏ! ਇਸੇ ਮਨਹੂਸ 'ਰਟ' ਕਾਰਨ ਸਾਡੀ ਪੰਥਕ ਪਾਰਟੀ 'ਤੇ ਆਹ ਕਲਹਿਣੇ ਦਿਨ ਆਏ!

ਪੜ੍ਹਨ-ਲਿਖਣ ਵਾਲੇ ਅਕਾਲੀ ਦਾ ਸਬੂਤ ਦਿੰਦਿਆਂ ਸਰਦਾਰ ਇਆਲੀ ਜੀ ਨੇ ਸਮਰਾਲਾ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਹਲਕੇ ਦੇ ਮਾਣਮੱਤੇ ਪੰਥਕ ਪਿਛੋਕੜ ਦੀ ਮਿਸਾਲ ਦਿੱਤੀ! ਉਨ੍ਹਾਂ 'ਨੈਸ਼ਨਲ ਪ੍ਰੋਫੈਸਰ ਆਫ ਸਿੱਖ ਇਜ਼ਮ' ਸਿਰਦਾਰ ਕਪੂਰ ਸਿੰਘ ਵਲੋਂ ਇਸੇ ਸਮਰਾਲਾ ਹਲਕੇ ਤੋਂ ਅਸੰਬਲੀ ਚੋਣ ਲੜਨ ਸਮੇਂ ਕਹੀ ਗੱਲ ਚੇਤੇ ਕਰਵਾਈ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਲੋਂ ਐਲਾਨੀਆਂ 'ਬੀਤੀ-ਸਿਗਰਟ ਪੀਣ ਵਾਲੇ ਮੈਨੂੰ ਵੋਟ ਨਾ ਪਾਉਣ!' ਕਹਿਣ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਉਨ੍ਹਾਂ ਇੱਥੋਂ ਸ਼ਾਨਦਾਰ ਜਿੱਤ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੀ ਸੀ! ਉਦੋਂ ਮੈਂ ਹੈਰਾਨ ਰਹਿ ਗਿਆ ਜਦੋਂ ਇਆਲੀ ਜੀ ਨੇ ਸ਼੍ਰੋਤਿਆਂ ਨੂੰ ਪੁੱਛਿਆ ਕਿ ਦੋਸਤੋ ਤੁਹਾਡੇ 'ਚੋਂ ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਯਾਦ ਐ ਕਿ ਕਪੂਰ ਸਿੰਘ ਹੁਣਾ ਸਮਰਾਲੇ ਤੋਂ ਕਦੇ ਚੋਣ ਲੜੀ ਸੀ? ਤਾਂ ਇਕੱਠ ਵਿੱਚ ਨੀਲੀਆਂ ਦਸਤਾਰਾਂ ਵਾਲੇ ਕਈ ਜਥੇਦਾਰ ਉੱਠ ਕੇ ਬੋਲੇ-'ਸੰਨ 1969 ਵਿੱਚ ਜੀ!'

ਅਖੀਰ ਵਿਚ ਸਟੇਜ ਸਕੱਤਰ ਨਰਿੰਦਰਪਾਲ ਸਿੰਘ ਬਾਜਵਾ ਨੇ ਮਿੱਥੇ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਵਿਚ ਬੋਝੀ ਅਦਲਾ-ਬਦਲੀ ਕਰਕੇ, ਆਏ ਹੋਏ ਆਗੂ ਸਾਹਿਬਾਨ ਅਤੇ ਸਮੁੱਚੇ ਇਕੱਠ ਦਾ ਪੰਨਵਾਦ ਕਰਨ ਲਈ, ਉਜਾਗਰ ਸਿੰਘ ਸਾਬਕ ਪ੍ਰਧਾਨ ਨਗਰ ਕੌਂਸਲ ਅਤੇ ਗੁਰਚਰਨ ਸਿੰਘ ਉੱਪਲਾ ਦੀ ਬਜਾਏ ਮੇਰੀ ਡਿਊਟੀ ਲਾਈ। ਦੋ ਚਾਰ ਕੁ ਮਿੰਟ ਵਿਚ ਮੈਂ ਸੰਕੋਚਵਾਂ ਨਿੱਜੀ ਵੇਰਵਾ ਦਿੰਦਿਆਂ ਕਿਹਾ ਕਿ 24-25 ਅਕਤੂਬਰ 2002 ਵਾਲੀ ਰਾਤ ਜਦ ਮੈਂ ਬਾਲਾ ਸਰ ਤੋਂ ਬਾਦਲ ਦਲ ਤੋਂ ਬਗਾਵਤ ਕਰਕੇ ਆਇਆ ਸਾਂ, ਤਦ ਮੈਨੂੰ ਜਥੇਦਾਰ ਟੌਹੜਾ ਸਾਹਬ ਅਤੇ ਸੁਰਜਣ ਸਿੰਘ ਠੇਕੇਦਾਰ ਹੁਣਾ ਨੇ ਇਕ ਜੋਸ਼ੀਲੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਾਲਾ ਸ਼ਾਨਦਾਰ ਮੋਮੈਂਟੋ ਭੇਂਟ ਕੀਤਾ ਸੀ। ਪਰ ਜਦੋਂ ਟੌਹੜਾ ਸਾਹਬ ਨੇ ਬਜ਼ੁਰਗ ਬਾਦਲ ਹੱਥੋਂ ਸਮਝੋਤੇ ਦੇ 'ਪੀਲੇ-ਪੀਲੇ ਲੱਡੂ' ਖਾ ਲਏ ਤਾਂ ਮੈਂ ਇਕ ਅਖਬਾਰੀ ਲੇਖ ਲਿਖ ਕੇ ਟੌਹੜਾ ਸਾਹਿਬ ਨੂੰ ਪੁੱਛਿਆ ਸੀ ਕਿ 'ਪ੍ਰਧਾਨ ਸਾਹਬ ਜੀ' ਮੈਂ ਹੁਣ ਉਸ ਮੋਮੈਂਟੋ ਦਾ ਕੀ ਕਰਾਂ? ਇਸੇ ਤਨਜ਼ ਨੂੰ ਅੱਗੇ ਤੋਰਦਿਆਂ ਮੈਂ ਮਨਪ੍ਰੀਤ ਸਿੰਘ ਇਆਲੀ ਵਲੋਂ ਜ਼ਿਕਰ ਕੀਤੇ ਸਿਰਦਾਰ ਕਪੂਰ ਸਿੰਘ ਵਲੋਂ ਹੀ ਕਹੀ ਉਹ ਪ੍ਰਸਿੱਧ ਗੱਲ ਚੇਤੇ ਕਰਵਾਈ ਕਿ ਮੰਜੀ ਸਾਹਿਬ ਸ੍ਰੀ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਵਿਖੇ ਹੋਏ ਇਕ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧ ਪੰਥਕ ਇਕੱਠ ਵਿਚ ਸਿਰਦਾਰ ਸਾਹਿਬ ਨੇ ਮੋਹਰੇ ਬੈਠੀ ਸੰਗਤ ਵੱਲ ਹੱਥ ਕਰਦਿਆਂ ਕਿਹਾ ਸੀ ਕਿ ਖਾਲਸਾ ਜੀ ਤੁਸੀਂ ਪੰਥ ਲਈ ਕੁਰਬਾਨੀਆਂ ਕਰਨ ਤੋਂ ਕਦੇ ਪਿੱਛੇ ਨਹੀਂ ਹਟੇ ਪਰ (ਭਰੀ ਸਟੇਜ ਵੱਲ ਹੱਥ ਕਰਕੇ) ਆਹ ਕਦੇ ਗੱਦਾਰੀਆਂ ਕਰਨ ਤੋਂ ਨਹੀਂ ਟਲੇ! ਮੇਰੇ ਬੋਲਦੇ ਵੱਲੂ ਦੇਖਦੇ ਪੰਜ ਮੈਂਬਰੀ ਭਰਤੀ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਤਿੰਨਾਂ ਮੁੱਖ ਆਗੂਆਂ ਨੂੰ ਮੈਂ ਇਸ਼ਾਰੇ ਮਾਤਰ ਬੇਨਤੀ ਕੀਤੀ ਕਿ ਭਰੇ ਇਕੱਠ ਵਿਚ ਜੁੜੇ ਬੈਠੇ ਜੁਝਾਰੂ ਸਿਪਾਹੀ ਤਾਂ ਪੰਥਕ ਜਜ਼ਬੇ ਨਾਲ ਸਦਾ 'ਤ-ਪੋਤ ਹੀ ਰਹਿੰਦੇ ਹਨ ਪਰ 'ਫਲਾਣੇ ਸਿੰਹੂ ਦੀ ਮੁਕਾਣੇ ਵੀ ਨਾ ਜਾਣ' ਦੇ ਦਮਗਜ਼ੇ ਮਾਰਨ ਵਾਲੇ ਸਾਡੇ ਕੁੱਝ ਆਗੂ 'ਬਾਲੀ ਦੇ ਬੈਂਗਣ' ਵਾਂਗ ਰਿੜ੍ਹਦੇ-ਰਿੜ੍ਹਦੇ ਉਸੇ 'ਫਲਾਣੇ ਸਿੰਹੂ' ਦੇ ਚਮਚੇ ਬਣ ਜਾਂਦੇ ਹਨ! ਸਮਾਪਤੀ ਉਪਰੰਤ ਮਾਛੀਵਾੜਾ ਸਾਹਿਬ ਇਲਾਕੇ ਦੇ ਅਕਾਲੀਆਂ ਨੇ ਕੋਫੀ, ਚਾਹ-ਪਾਣੀ ਅਤੇ ਬ੍ਰੈਡਪੀਸ-ਪਕੌੜਿਆਂ ਦਾ ਅਤੁੱਟ ਲੰਗਰ ਵਰਤਾਇਆ!

ਮਾਂ ਦੇ ਨਾਂ

ਕਵਿਤਾ ਗੀਤ ਜੋ ਮਾਂ ਦੇ ਨਾਂ ਹੈ।
ਮਾਂ ਮਗਰੋਂ ਤਾਂ ਇਹ ਹੀ ਮਾਂ ਹੈ।

ਏਹ ਜੋ ਹੈ ਮਾਂ ਦਾ ਸਿਰਨਾਵਾਂ,
ਹਾਵਾਂ ਭਾਵਾਂ ਨਾਲ ਰਵਾਂ ਹੈ।

ਚਾਹੋ ਤਾਂ ਅੱਜ ਕੈਸ਼ ਕਰਾ ਲਓ,
ਮਾਂ ਦਾ ਏਥੇ ਪਿਆਰ ਜਮ੍ਹਾਂ ਹੈ।

ਕੀ ਹੋਇਆ ਮਾਂ ਰਹੀ ਨਾ ਸਾਡੀ,
ਓਹਦੇ ਵਰਗਾ ਅੱਖਰ ਤਾਂ ਹੈ।

ਮੜ੍ਹੀਆਂ ਤੋਂ ਮਾਂ ਪਰਤ ਆਉਗੀ,
ਜੇਕਰ ਕਵਿਤਾ ਲਈ ਸਮਾਂ ਹੈ।

ਮਾਂ ਵਾਲਿਓ ਸੱਚੇ ਸੱਚ ਦੱਸਿਓ,
ਮਾਂ ਲਈ ਕਿਹਦੇ ਕੋਲ ਸਮਾਂ ਹੈ।

ਕੇਅਰ ਹੋਮ ਸੱਚ ਦੱਸ ਦੇਣਗੇ,
ਮਾਂ ਜੋ ਰਹਿੰਦੀ ਨਾਲ ਗਮਾਂ ਹੈ।

ਮਾਪਿਆਂ ਦੇ ਲਈ ਸਮਾਂ ਨਾ ਕੱਢੋ,
ਡਿਜੀਟਲ ਜੋ ਅੰਦਾਜ਼ ਨਵਾਂ ਹੈ।

ਉਹਦੇ ਸਾਰੇ ਸਕੇ ਨਿਆਣੇ,
ਸਾਂਝਾ ਰੱਬ ਜੋ ਮਾਂ ਦੀ ਥਾਂ ਹੈ।

ਆਓ ਬਿਗਾਨੇਪਨ ਨੂੰ ਛੱਡੀਏ,
ਮਾਂ ਦੇ ਵਰਗੀ ਦਿਲੀ ਖਿਮਾਂ ਹੈ।

ਢੇਸੀ ਲਈ ਤਾਂ ਸ਼ਬਦ ਹੀ ਸੱਚੀ,
ਹਰ ਇਕ ਰਿਸ਼ਤੇ ਦੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਹੈ।
-ਕੁਲਵੰਤ ਸਿੰਘ ਢੇਸੀ, ਯੂ ਕੇ

‘ਏਕਮ ਸਾਹਿਤ-ਮੰਚ’ ਤੇ ‘ਰਾਬਤਾ ਮੁਕਾਲਮਾ ਕਾਵਿ-ਮੰਚ’ ਵਲੋਂ ‘ਚੇਤਰ ਦਾ ਵਣਜਾਰਾ’ ਸਾਹਿਤਕ ਸਮਾਗਮ

ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ: ਲੰਬੇ ਸ਼ਨਿਚਰਵਾਰ ਨੂੰ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਦੀਆਂ ਦੋ ਸਾਹਿਤਕ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ‘ਏਕਮ ਸਾਹਿਤਕ ਮੰਚ’ ਅਤੇ ‘ਰਾਬਤਾ ਮੁਕਾਲਮਾ ਮੰਚ’ ਵਲੋਂ ‘ਚੇਤਰ ਦਾ ਵਣਜਾਰਾ’ ਸਾਹਿਤਕ ਸਮਾਗਮ ਤੇ ਕਵੀ-ਦਰਬਾਰ ਕਰਵਾਇਆ ਗਿਆ। ਇਹ ਕਵੀ ਦਰਬਾਰ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਦੇ ਮਹਿਰੂਮ ਕਵੀ ਅਮਰ ਚਿੱਤਰਕਾਰ ਦੀ ਨਿੱਘੀ ਤੇ ਮਿੱਠੀ ਯਾਦ ਨੂੰ

ਬਚਨਜੀਤ ਅਜਿਹੇ ਨਾਂ ਹਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਬਾਰੇ ਨਵੀਂ ਪੀੜ੍ਹੀ ‘ਚੋਂ ਬਹੁਤਿਆਂ ਨੇ ਸੁਣਿਆ ਵੀ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਅਲਬੱਤਾ, ਮਰਹੂਮ ਸ਼ਾਇਰ ਦੇਵ ਦਰਦ ਤੇ ਬਾਬਾ ਬਲਵੰਤ ਵਰਗੇ ਇੱਕ-ਦੋ ਹੀ ਹੋਰ ਸ਼ਾਇਰ ਹੋਣਗੇ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ‘ਜਨਵਾਦੀ ਲੇਖਕ ਮੰਚ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ’ ਵਰਗੀਆਂ ਇੱਕ-ਦੋਕਾ ਸਾਹਿਤਕ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਵਲੋਂ ਯਾਦ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

ਅਗਸਤ 1995 ਨੂੰ 70 ਸਾਲ ਤੋਂ ਕੇਵਲ ਦੋ ਦਿਨ ਉਪਰ ਉਮਰ ਭੋਗ ਕੇ ਇਸ ਦੁਨੀਆਂ ਤੋਂ ਵਿਦਾ ਹੋਏ।

ਇਸ ਮੌਕੇ ਆਪਣੇ ਵਿਚਾਰ ਸਾਂਝੇ ਕਰਦਿਆਂ ਡਾ. ਸੁਖਦੇਵ ਸਿੰਘ ਝੰਡ ਨੇ ਮਰਹੂਮ ਕਵੀ ਅਮਰ ਚਿੱਤਰਕਾਰ ਦੀ ਯਾਦ ਵਿਚ ਕੀਤੇ ਜਾ ਰਹੇ ਇਸ ਸਮਾਗਮ ਨੂੰ ‘ਚੇਤਰ ਦਾ ਵਣਜਾਰਾ’ ਕਵੀ-

ਸੰਪਾਦਕ ਅਰਤਿੰਦਰ ਸੰਧੂ ਵੱਲੋਂ ਮਿਲ ਕੇ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਜਿਸ ਵਿਚ 40 ਤੋਂ ਵਧੇਰੇ ਕਵੀਆਂ/ਕਵਿੱਤਰੀਆਂ ਨੇ ਆਪਣੀਆਂ ਰਚਨਾਵਾਂ ਸਾਂਝੀਆਂ ਕੀਤੀਆਂ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚ ਪ੍ਰੋੜ-ਕਵੀ ਨਿਰਮਲ ਅਰਪਨ, ਜਸਵੰਤ ਧਾਪ, ਧਰਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਔਲਖ, ਸਤਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਓਠੀ, ਵਿਸ਼ਾਲ ਬਿਆਸ, ਡਾ. ਮੋਹਨ ਬੇਗੋਵਾਲ, ਡਾ. ਸੁਖਦੇਵ ਸਿੰਘ ਝੰਡ,

ਮਰਹੂਮ ਕਵੀ ਅਮਰ ਚਿੱਤਰਕਾਰ ਬਾਰੇ ਗੱਲ ਕਰਦਿਆਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਹ ‘ਛੁਪੇ ਰਹਿਣ ਦੀ ਚਾਹ’ ਰੱਖਣ ਵਾਲਾ ‘ਲੋਕ ਲਿਖਾਰੀ ਸਭਾ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ’ ਦਾ ਸਰਗਰਮ ਮੈਂਬਰ ਸੀ ਅਤੇ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਦੇ ਹਰੇਕ ਮੁਕਾਮ ‘ਤੇ ਜੁੜਦਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਉਸ ਨੇ ਪੰਜਾਬੀ ਕਾਵਿ-ਜਗਤ ਨੂੰ ‘ਚਾਰੇ ਕੁੰਟਾਂ’, ‘ਆਤਮਾ’, ‘ਭਰੇ ਪੀਤੇ’, ਅਤੇ ‘ਹਰਫ਼-ਹਰਫ਼ ਜ਼ਿੰਦਗੀ’ ਚਾਰ ਕਾਵਿ-ਸੰਗ੍ਰਹਿ ਭੇਂਟ ਕਰ ਕੇ ਪੰਜਾਬੀ ਬੋਲੀ ਦਾ ਮਾਣ ਵਧਾਇਆ। ਉਸ ਦੀਆਂ ਕਵਿਤਾਵਾਂ ‘ਦੇ ਪਰਛਾਵੇ’, ‘ਭਤਸਾ’, ‘ਕਾਫ਼ਲੇ’, ‘ਉਡੀਕ’, ਆਦਿ ਕਾਵਿ-ਮਨਾਂ ਉੱਪਰ ਬਹੁਤ ਵਧੀਆ ਪ੍ਰਭਾਵ ਪਾਉਂਦੀਆਂ ਹਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਅਮਰ ਚਿੱਤਰਕਾਰ 15 ਅਗਸਤ 1925 ਨੂੰ ਗੁਰਦਾਸਪੁਰ ਦੀ ਡੇਰਾ ਬਾਬਾ ਨਾਨਕ ਤਹਿਸੀਲ ਦੇ ਪਿੰਡ ਜੋਤੀਆਂ ਕਲਾਂ ’ਚ ਪੈਦਾ ਹੋਏ ਅਤੇ 18

ਦਰਬਾਰ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿਚ ਪੇਸ਼ ਕਰਨ ਦੀ ‘ਏਕਮ ਸਾਹਿਤਕ ਮੰਚ’ ਤੇ ‘ਰਾਬਤਾ ਮੁਕਾਲਮਾ ਮੰਚ’ ਦੇ ਸਾਂਝੇ ਯਤਨਾਂ ਦੀ ਸ਼ਲਾਘਾ ਕੀਤੀ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਇਸ ਸਫਲ ਸਮਾਗਮ ਦੀ ਵਧਾਈ ਦਿੱਤੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਅਜਿਹੇ ਸਮਾਗਮਾਂ ਵਿਚ ਜਿੱਥੇ ਬੀਤੇ ਸਮੇਂ ਦੇ ਅਦੀਬਾਂ ਤੇ ਅਹਿਮ ਸ਼ਖ਼ਸੀਅਤਾਂ ਨੂੰ ਯਾਦ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਉੱਥੇ ਇਹ ਸਮਾਗਮ ਅਜੋਕੇ ਸਾਹਿਤਕਾਰਾਂ ਨੂੰ ਮਿਲ ਬੈਠਣ ਅਤੇ ਆਪਣੇ ਵਿਚਾਰ ਸਾਂਝੇ ਕਰਨ ਲਈ ਵਧੀਆ ਮੌਕਾ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਅਮਰ ਚਿੱਤਰਕਾਰ ਦੇ ਬੇਟੇ ਸਰਬਜੀਤ ਸਿੰਘ ਵੱਲੋਂ ਆਪਣੇ ਪਿਤਾ ਦੀ ਯਾਦ ਵਿਚ ਇਹ ਸਮਾਗਮ ਰਚਾਉਣ ਲਈ ਸਮਾਗਮ ਦੇ ਆਯੋਜਕਾਂ ਤੇ ਅਦੀਬਾਂ ਦਾ ਧੰਨਵਾਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ।

ਕਵੀ-ਦਰਬਾਰ ਦਾ ਸੰਚਾਲਨ ਸ਼ਾਇਰ ਮਲਵਿੰਦਰ ਤੇ ਸਾਹਿਤਕ ਰਿਸਾਲੇ ‘ਏਕਮ’ ਦੀ

ਡਾ. ਭੁਪਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਫੇਰੂਮਾਨ, ਹਰਜੀਤ ਸਿੰਘ ਸੰਧੂ, ਸਰਬਜੀਤ ਸਿੰਘ ਸੰਧੂ, ਰਮੇਸ਼ ਕੁਮਾਰ ਜਾਨੂ, ਸੁਰਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਚੋਹਕਾ, ਹਰਪਾਲ ਸਿੰਘ ਸੰਧਾਵਾਲੀਆ, ਕੰਵਲਜੀਤ ਭੁੱਜ, ਰਣਜੀਤ ਸਿੰਘ ‘ਆਰਜੀਤ’, ਕੁਲਦੀਪ ਸਿੰਘ ‘ਦਰਾਜਕੇ’, ਮਲਵਿੰਦਰ, ਹਰਪਾਲ ਸਿੰਘ ਨਾਗਰਾ, ਰੋਜ਼ੀ ਸਿੰਘ, ਕੰਵਲਪ੍ਰੀਤ ਕੌਰ ਬਿੰਦ, ਸਤਿੰਦਰ ਕੌਰ, ਪ੍ਰਭਜੀਤ ਕੌਰ, ਸੀਮਾ ਗਰੇਵਾਲ, ਪਰਜਿੰਦਰ ਕੌਰ ਕਲੇਰ, ਕੁਲਜੀਤ ਕੌਰ ਮੰਡ ਤੇ ਕਈ ਹੋਰ ਸ਼ਾਮਲ ਸਨ। ਇਸ ਮੌਕੇ ਸੁਹਿਰਦ ਸਰੋਤਿਆਂ ਵਿਚ ਰਾਜ ਖੁਸ਼ਵੰਤ ਸਿੰਘ ਸੰਧੂ, ਅਜੀਤ ਸਿੰਘ ਨਬੀਪੁਰ, ਡਾ. ਪ੍ਰਭਜੀਤ ਕੌਰ, ਮੇਜਰ ਸਿੰਘ, ਦਿਲਜੀਤ ਸਿੰਘ, ਅਮਰ ਚਿੱਤਰਕਾਰ ਦੇ ਸਪੁੱਤਰ ਸਰਬਜੀਤ ਸਿੰਘ ਤੇ ਹੋਰ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਸਾਹਿਤ ਪ੍ਰੇਮੀ ਹਾਜ਼ਰ ਸਨ।

ਰਿਪੋਰਟ: ਡਾ. ਝੰਡ

40 ਤੋਂ ਵਧੇਰੇ ਕਵੀਆਂ/ਕਵਿੱਤਰੀਆਂ ਨੇ ਕੀਤੀ ਸ਼ਿਰਕਤ

ਸਮਰਪਿਤ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸ ਵਿਚ 40 ਤੋਂ ਵਧੇਰੇ ਕਵੀਆਂ/ਕਵਿੱਤਰੀਆਂ ਨੇ ਭਾਗ ਲਿਆ। ਇਹ ਸਮਾਗਮ ਸਵੇਰੇ 10.00 ਵਜੇ ਤੋਂ ਆਰੰਭ ਹੋ ਕੇ ਬਾਅਦ ਦੁਪਹਿਰ 12.30 ਵਜੇ ਤੱਕ ਚੱਲਿਆ। ਕਵੀ-ਦਰਬਾਰ ਦੀ ਸ਼ੁਰੂਆਤ ਜਸਵੰਤ ਧਾਪ ਵੱਲੋਂ ਅਮਰ ਚਿੱਤਰਕਾਰ ਦੀ ਗਾਈ ਗਈ ਗਜ਼ਲ ਨਾਲ ਕੀਤੀ ਗਈ। ਅਰਤਿੰਦਰ ਸੰਧੂ ਨੇ ਅਮਰ ਚਿੱਤਰਕਾਰ ਦੀ ਇੱਕ ਕਵਿਤਾ ਸੁਣਾਈ। ਉਪਰੰਤ, ਡਾ. ਭੁਪਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਫੇਰੂਮਾਨ ਵੱਲੋਂ ਅਮਰ ਚਿੱਤਰਕਾਰ ਦੇ ਜੀਵਨ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਕਾਵਿ-ਰਚਨਾ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਵਿਸਤ੍ਰਿਤ ਪੇਪਰ ਪੜ੍ਹਿਆ ਗਿਆ। ਆਪਣੇ ਪੇਪਰ ਵਿਚ ਡਾ. ਫੇਰੂਮਾਨ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਅਸੀਂ ‘ਅੰਬਰਸਰੀਆਂ’ ਨੇ ਇਸ ਸ਼ਹਿਰ ਦੇ ਅਨੇਕਾਂ ਹੀ ਸ਼ਾਇਰ ਆਪਣੇ ਮਨੋਂ ਵਿਸਾਰ ਛੱਡੇ ਹਨ। ਲਾਲਾ ਧਨੀ ਰਾਮ ਚਾੜ੍ਹਕ ਸਿਲੇਬਸ ਦੀਆਂ ਕਿਤਾਬਾਂ ਤੱਕ ਹੀ ਸੀਮਤ ਰਹਿ ਗਿਆ ਹੈ, ਜਦਕਿ ਫਿਰੋਜ਼ਦੀਨ ਸ਼ਰਫ਼, ਕਰਤਾਰ ਸਿੰਘ ਬਲੱਗਣ, ਵਿਧਾਤਾ ਸਿੰਘ ਤੀਰ, ਹਰਸਾ ਸਿੰਘ ਚਾਤਰ, ਧਨਵੰਤ ਸਿੰਘ, ਖੁਸ਼ਵੰਤ ਸਿੰਘ ਕੰਵਲ, ਖੁਰਸ਼ੀਦ ਤੇ

ਫਿਲਮ ਲੋਕ

ਦਿਸ਼ਾ ਪਟਾਨੀ ਨੂੰ ਮਸ਼ਹੂਰੀਆਂ ਦਾ ਸਹਾਰਾ

ਵਪਾਰਕ ਘੱਟ ਤੇ ਨਿੱਜੀ ਗੱਲਾਂ ਕਰਕੇ ਜ਼ਿਆਦਾ ਜਾਣੀ ਜਾਂਦੀ ਦਿਸ਼ਾ ਪਟਾਨੀ ਅਕਸਰ ਸੁਰਖੀਆਂ ਦਾ ਸ਼ਿਗਾਰ ਬਣਦੀ ਹੈ। ਅੱਜਕਲ੍ਹ ਚੱਲ ਰਹੇ ਭਾਰਤੀ ਕ੍ਰਿਕਟ ਦੇ ਨਿੱਜੀ ਮਹਾਂਕੁੰਡ ਆਈ.ਪੀ.ਐਲ. ਲਈ ਸ਼ਾਨਦਾਰ ਅਦਾਇਗੀ ਦੇ ਕੇ ਦਿਸ਼ਾ ਪਟਾਨੀ ਵਿਸ਼ਵ ਭਰ 'ਚ ਚਰਚਿਤ ਹੋਈ ਹੈ। ਕ੍ਰਿਕਟਰ ਧੋਨੀ ਦੇ ਇਕ ਨਵੇਂ ਵੀਡੀਓ ਨਾਲ ਦਿਸ਼ਾ ਦੀ ਪੂਰੀ ਚਰਚਾ ਹੈ। ਚਿੱਟੀ ਸਕਰਟ ਤੇ ਪਹਿਰਾਵਾ ਪਹਿਨ ਕੇ ਉਹ ਕਿਸੇ ਰੈਸਟੋਰੈਂਟ 'ਚ ਰਾਤ ਦੇ ਖਾਣੇ ਲਈ ਪਹੁੰਚੀ ਨਜ਼ਰ ਆ ਰਹੀ ਹੈ। ਵੈਸੇ ਪਹਿਲੀ ਵਾਰ ਹੈ ਕਿ ਦਿਸ਼ਾ ਦੇ ਚਿਹਰੇ 'ਤੇ ਗਲੈਮਰ ਅਰਥਾਤ ਚਮਕ-ਦਮਕ ਨਹੀਂ ਸਗੋਂ ਸਾਦਗੀ ਝਲਕ ਰਹੀ ਹੈ। ਦੂਸਰੇ ਪਾਸੇ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਮੂੰਹ 'ਤੇ ਕਿਹੜੀ ਟੋਪ ਲੱਗੀ ਹੈ, ਕਿਸੇ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਹ ਦਿਸ਼ਾ ਦੀ ਨਵੀਂ ਸੋਚ ਹੈ ਕਿ ਆਈ.ਪੀ.ਐਲ. ਦੇ ਇਸ ਨਵੇਂ ਵੀਡੀਓ ਰਾਹੀਂ ਚਰਚਾ ਲਈ ਜਾਵੇ। ਕਿਸੇ ਨੇ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਦਿਸ਼ਾ ਬਿਲਕੁਲ ਨਕਲੀ ਜਿਹੀ ਲੱਗ ਰਹੀ ਹੈ।

ਸੂਰਿਆ ਨਾਲ ਕੰਗੂਵਾ' ਫਿਲਮ 'ਚ ਨਜ਼ਰ ਆਈ ਦਿਸ਼ਾ ਬਾਬਤ ਇਸ ਫਿਲਮ ਦੀ ਨਿਰਮਾਤਰੀ ਨੇ ਇਹ ਆਖ ਕੇ ਦਿਸ਼ਾ ਦੇ ਸੱਤੀ ਕੱਪੜੀਂ ਅੱਗ ਲਾ ਦਿੱਤੀ ਕਿ ਇਸ ਫਿਲਮ 'ਚ ਦਿਸ਼ਾ ਸਿਰਫ ਦਿਖਾਵੇ ਦੀ ਚੀਜ਼ ਦੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਲਈ ਗਈ ਹੈ ਬਾਕੀ ਸਾਰਾ ਕੰਮ ਤਾਂ ਹੀਰੋ ਸੂਰਿਆ ਦਾ ਹੀ ਸੀ। ਵੈਸੇ ਵੀ, 'ਕਲਕੀ 2898 ਏ.ਡੀ.' 'ਚ ਵੀ ਦਿਸ਼ਾ ਪਟਾਨੀ ਦੀ ਭੂਮਿਕਾ ਨਿੱਕੀ ਜਿਹੀ ਹੀ ਸੀ ਤੇ ਅੱਜਕਲ੍ਹ ਬਤੌਰ ਹੀਰੋਇਨ ਦਿਸ਼ਾ ਕੋਲ ਫਿਲਮਾਂ ਨਹੀਂ ਹਨ। ਦਿਸ਼ਾ ਨੂੰ ਦੁੱਖ ਇਸ ਗੱਲ ਹੈ ਕਿ ਆਈ.ਪੀ.ਐਲ. ਦੇ ਉਦਘਾਟਨੀ ਸਮਾਰੋਹ 'ਚ ਉਸ ਦੇ ਨਾਚ ਦਾ ਪੂਰਾ ਹਿੱਸਾ ਪ੍ਰਸਾਰਿਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਮਿਸ ਲਖਨਊ ਰਹੀ ਦਿਸ਼ਾ ਨੇ ਪੈਟਾਲੂਨ ਮਾਡਲ ਦੀ ਪਹਿਲੀ ਰਨਰ-ਅੱਪ ਦਾ ਖਿਤਾਬ ਵੀ ਜਿੱਤਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਬਰੇਲੀ ਦੀ ਰਹਿਣ ਵਾਲੀ ਪਟਾਨੀ ਪੜ੍ਹਨ-ਲਿਖਣ 'ਚ ਕਾਫੀ ਹੁਸ਼ਿਆਰ ਸੀ ਤੇ ਉਹ ਵਿਗਿਆਨੀ ਬਣਨਾ ਚਾਹੁੰਦੀ ਸੀ। ਬਣ ਉਹ ਅਭਿਨੇਤਰੀ ਬਣ ਗਈ ਪਰ ਟਾਈਗਰ ਸ਼ਰਾਫ਼ ਦੇ ਚੱਕਰਾਂ 'ਚ ਦਿਸ਼ਾ ਦਾ ਕੈਰੀਅਰ ਹੀ ਸਰਾਪਿਆ ਗਿਆ ਹੈ।

ਗਾਰਨੀਅਰ ਤੇ ਏਅਰਸੈੱਲ ਦੀਆਂ ਮਸ਼ਹੂਰੀਆਂ ਨੇ ਦਿਸ਼ਾ ਨੂੰ ਅੱਜ ਵੀ ਮਸ਼ਹੂਰ ਕੀਤਾ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਦਿਸ਼ਾ ਨੇ ਗੁਗਲ ਪਲੇਅ ਸਟੋਰ 'ਤੇ ਆਪਣਾ ਇਕ ਐਪ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤਾ ਹੋਇਆ ਹੈ ਤੇ ਇਸ ਦਾ ਪ੍ਰਚਾਰ ਉਹ ਇੰਸਟਾਗ੍ਰਾਮ, ਫੇਸਬੁੱਕ ਤੇ ਟਵਿੱਟਰ 'ਤੇ ਖੂਬ ਕਰਦੀ ਰਹਿੰਦੀ ਹੈ। ਇਕ ਹਾਦਸੇ ਦਾ ਉਹ ਸ਼ਿਕਾਰ ਵੀ ਹੋ ਚੁੱਕੀ ਹੈ ਤੇ ਇਸ ਹਾਦਸੇ ਕਾਰਨ ਦਿਸ਼ਾ ਪਟਾਨੀ ਦੀ 6 ਮਹੀਨੇ ਲਈ ਯਾਦਾਸ਼ਤ ਵੀ ਚਲੀ ਗਈ ਸੀ। ਪੜ੍ਹਾਈ ਦੌਰਾਨ ਆਪਣੀ ਜਮਾਤ 'ਚ ਉਹ ਹਮੇਸ਼ਾ ਮਨੀਟਰ ਰਹੀ ਹੈ ਤੇ ਸਾਰੇ ਉਸ ਨੂੰ ਅੰਤਰਮੁਖੀ ਕੁੜੀ ਕਿਹਾ ਕਿਹਾ ਕਰਦੇ ਸਨ।

ਫਿਲਮ ਆਲੋਚਕਾਂ ਦੀ ਵੀ ਚਹੇਤੀ ਹੈ ਰਿਚਾ ਚੱਢਾ

ਰਿਚਾ ਚੱਢਾ ਅਤੇ ਅਲੀ ਫਜ਼ਲ ਦੇ ਪ੍ਰੋਡਕਸ਼ਨ ਦੀ ਪਹਿਲੀ ਫਿਲਮ 'ਗਰਲਜ਼ ਵਿਲ ਬੀ ਗਰਲਜ਼' ਨੂੰ ਇਸ ਸਾਲ 'ਇੰਡੀਪੈਂਡੈਂਟ ਸਪਿਰਿਟ ਐਵਾਰਡ' ਵਿੱਚ ਜਾਨ ਕੈਸਵੈਟਸ ਪੁਰਸਕਾਰ ਨਾਲ ਸਨਮਾਨਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਸ ਫਿਲਮ ਨੂੰ ਸੂਚੀ ਤਲਾਤੀ ਨੇ ਨਿਰਦੇਸ਼ਿਤ ਕੀਤਾ।

ਹੈ। 18 ਦਸੰਬਰ, 1986 ਨੂੰ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਵਿੱਚ ਪੈਦਾ ਹੋਈ ਅਦਾਕਾਰਾ ਰਿਚਾ ਚੱਢਾ ਨੇ ਫਿਲਮ 'ਓਏ ਲੱਕੀ ਲੱਕੀ ਓਏ' ਤੋਂ ਕਰੀਅਰ ਦੀ ਸ਼ੁਰੂਆਤ ਕਰਨ ਬਾਅਦ ਫਿਲਮਾਂ ਵਿੱਚ ਆਪਣੇ ਦਮਦਾਰ ਅਭਿਨੇ ਅਤੇ ਕਿਰਦਾਰਾਂ ਦੇ ਬੂਟੇ ਕਾਫੀ ਹਰਮਨਪਿਆਰਤਾ ਹਾਸਿਲ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਮ੍ਰਿਗਦੀਪ ਸਿੰਘ ਲਾਂਬਾ ਵਲੋਂ ਨਿਰਦੇਸ਼ਿਤ 'ਫੁਕਰੇ' ਵਿੱਚ ਭੋਲੀ ਪੰਜਾਬਣ ਦੇ ਕਿਰਦਾਰ ਵਿੱਚ ਰਿਚਾ ਚੱਢਾ ਨੇ ਪਹਿਲੀ ਵਾਰ ਆਪਣੀ ਐਕਟਿੰਗ ਦਾ ਲੋਹਾ ਮਨਵਾਇਆ ਸੀ। ਉਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ 'ਮਸਾਨ', 'ਸਰਬਜੀਤ', 'ਮੈਡਮ ਚੀਫ ਮਿਨਿਸਟਰ' ਅਤੇ 'ਫੁਕਰੇ-3' ਵਰਗੀਆਂ ਫਿਲਮਾਂ ਤੋਂ ਇਹ ਸਿਲਸਿਲਾ ਬਦਸਤੂਰ ਜਾਰੀ ਹੈ। ਸ਼ਾਨਦਾਰ ਕੰਮ ਜ਼ਰੀਏ ਉਹ ਦਰਸ਼ਕਾਂ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਆਲੋਚਕਾਂ ਦੀ ਵੀ ਚਹੇਤੀ ਅਦਾਕਾਰਾ ਬਣ ਚੁੱਕੀ ਹੈ। ਸੁਧੀਰ ਮਿਸ਼ਰਾ ਵਲੋਂ ਨਿਰਦੇਸ਼ਿਤ ਰੋਮਾਂਟਿਕ, ਰਾਜਨੀਤਕ, ਬਿਲਰ ਫਿਲਮ 'ਦਾਸ ਦੇਵ' ਵਿੱਚ ਰਿਚਾ ਚੱਢਾ ਨੇ ਇਕ ਰਾਜਨੀਤੀ ਦਾ ਬੇਹੱਦ ਦਮਦਾਰ ਚਰਿਤਰ ਨਿਭਾਇਆ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਉਹ ਸਭ ਤੋਂ ਚੁਣੌਤੀਪੂਰਨ ਮੰਨਦੀ ਹੈ। ਪਰ ਬਦਕਿਸਮਤੀ ਨਾਲ ਫਿਲਮ, ਟਿਕਟ ਖਿੜਕੀ 'ਤੇ ਸਫਲ ਸਾਬਿਤ ਨਾ ਹੋ ਸਕੀ। ਨਿਰਮਾਤਾ ਪੂਜਾ ਭੱਟ ਦੀ ਫਿਲਮ 'ਕੈਬਰੇ', 'ਰਾਜੇ ਰਜੀਆ ਰੱਜ' ਅਤੇ ਕੋਰਟ ਰੂਮ ਡਰਾਮਾ 'ਤੇ ਆਧਾਰਿਤ 'ਸੈਕਸ਼ਨ 375 : ਮਰਜ਼ੀ ਜਾਂ ਜ਼ਬਰਦਸਤੀ' ਵਿੱਚ ਪਬਲਿਕ ਪ੍ਰੋਸੀਕਿਊਟਰ ਹਿਰਲ ਗਾਂਧੀ ਦਾ ਜੋ ਕਿਰਦਾਰ ਨਿਭਾਇਆ, ਉਸ ਨੂੰ ਕਾਫੀ ਜ਼ਿਆਦਾ ਪਸੰਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ।

ਛਾ ਗਿਆ ਵਿੱਕੀ ਕੌਸ਼ਲ

ਫਿਲਮ 'ਛਾਵਾ' ਨੇ ਪਿਛਲੇ 10 ਸਾਲਾਂ ਵਿੱਚ ਰਿਲੀਜ਼ ਹੋਈਆਂ ਵਿੱਕੀ ਕੌਸ਼ਲ ਦੀਆਂ ਸਭ ਫਿਲਮਾਂ ਨੂੰ ਮਾਤ ਦਿੰਦੇ ਹੋਏ ਉਸ ਦੇ ਕਰੀਅਰ ਦੀ ਸਭ ਤੋਂ ਜ਼ਿਆਦਾ ਕਮਾਉਣ ਵਾਲੀ ਫਿਲਮ ਦਾ ਰਿਕਾਰਡ ਬਣਾ ਲਿਆ ਹੈ। 16 ਮਈ, 1988 ਨੂੰ ਬਾਲੀਵੁੱਡ ਦੇ ਮੰਨੇ-ਪ੍ਰਮਾਣੇ ਐਕਸ਼ਨ ਨਿਰਦੇਸ਼ਕ ਸ਼ਿਆਮ ਕੌਸ਼ਲ ਦੇ ਘਰ ਪੈਦਾ ਹੋਏ ਵਿੱਕੀ ਕੌਸ਼ਲ ਨੇ 'ਮਸਾਨ' ਤੋਂ ਬਾਅਦ 'ਲਵ ਸੁਕੇਅਰ ਫੁਟ', 'ਰਾਜੀ', 'ਰਮਨ ਰਾਘਵ 2.0', 'ਸੰਜੂ', 'ਮਨਮਰਜ਼ੀਆ', 'ਲਸਟ ਸਟੋਰੀਜ਼' ਅਤੇ 'ਉਤੀ' : ਦ ਸਰਜੀਕਲ ਸਟ੍ਰਾਈਕ ਵਰਗੀਆਂ ਫਿਲਮਾਂ ਵਿੱਚ ਬਹੁਤ ਤਾਰੀਫ਼ ਮਿਲੀ। ਰਾਜ ਕੁਮਾਰ ਹਿਰਾਨੀ ਦੀ 'ਸੰਜੂ' ਵਿੱਚ ਵਿੱਕੀ ਕੌਸ਼ਲ ਇਕ ਬੇਹੱਦ ਛੋਟੇ ਕਿਰਦਾਰ ਵਿੱਚ ਸੀ ਪਰ ਉਸ ਵਿੱਚ ਉਸ ਨੇ ਹਰ ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਕੀਤਾ ਸੀ। 'ਸੰਜੂ' ਲਈ ਵਿੱਕੀ ਕੌਸ਼ਲ ਨੂੰ ਬੈਸਟ ਸਪੋਰਟਿੰਗ ਐਕਟਰ ਦਾ ਫਿਲਮ

ਫੇਅਰ ਪੁਰਸਕਾਰ ਵੀ ਮਿਲਿਆ। ਮੇਘਨਾ ਗੁਲਜ਼ਾਰ ਨਿਰਦੇਸ਼ਿਤ 'ਰਾਜੀ' ਵਿੱਚ ਉਹ ਆਲੀਆ ਭੱਟ ਦੇ ਨਾਲ ਨਜ਼ਰ ਆਏ ਸੀ। ਇਸ ਫਿਲਮ ਵਿੱਚ ਉਸ ਨੇ ਇਕ ਪਾਕਿਸਤਾਨੀ ਫੌਜੀ ਅਫਸਰ ਸਈਅਦ ਇਕਬਾਲ ਦਾ ਬੇਹੱਦ ਸ਼ਾਨਦਾਰ ਕਿਰਦਾਰ ਨਿਭਾਇਆ, ਜਿਸ ਲਈ ਉਸ ਦੀ ਬੇਹੱਦ ਪ੍ਰਸ਼ੰਸਾ ਹੋਈ ਸੀ। ਵਿੱਕੀ ਦੀ ਦਮਦਾਰ ਐਕਟਿੰਗ ਕਾਰਨ 25 ਕਰੋੜ ਦੀ ਲਾਗਤ ਵਾਲੀ 'ਉਤੀ' : ਦ ਸਰਜੀਕਲ ਸਟ੍ਰਾਈਕ ਨੇ 200 ਕਰੋੜ ਤੋਂ ਜ਼ਿਆਦਾ ਦਾ ਕਾਰੋਬਾਰ ਕੀਤਾ ਸੀ। ਇਸ ਫਿਲਮ ਵਿੱਚ ਮੇਜਰ ਵਿਹਾਨ ਸਿੰਘ ਸ਼ੇਰਗਿੱਲ ਦੇ ਕਿਰਦਾਰ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਸ਼ੰਸਾ ਹਾਸਿਲ ਕਰਕੇ ਵਿੱਕੀ ਕੌਸ਼ਲ ਜੋਸ਼ ਵਿੱਚ ਆ ਗਿਆ ਸੀ।

ਉਰਵਸ਼ੀ ਰੌਤੇਲਾ 'ਟ੍ਰੇਲਰਜ਼' ਦੇ ਨਿਸ਼ਾਨੇ 'ਤੇ

ਕਈ ਫਿਲਮਾਂ ਵਿੱਚ ਕੰਮ ਕਰ ਚੁੱਕੀ ਬਾਲੀਵੁੱਡ ਦੀ ਬੇਹੱਦ ਖੂਬਸੂਰਤ ਅਤੇ ਗਲੈਮਰਸ ਅਦਾਕਾਰਾ ਉਰਵਸ਼ੀ ਰੌਤੇਲਾ ਦੀਆਂ ਜ਼ਿਆਦਾਤਰ ਫਿਲਮਾਂ ਫਲਾਪ ਰਹੀਆਂ ਹਨ। ਸ਼ਾਇਦ ਇਹੀ ਵਜ੍ਹਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਆਪਣੀ ਐਕਟਿੰਗ ਨਾਲੋਂ ਜ਼ਿਆਦਾ ਆਪਣੀ ਦਿੱਖ ਨੂੰ ਲੈ ਕੇ ਸੁਰਖੀਆਂ ਵਿੱਚ ਬਣੀ ਰਹਿੰਦੀ ਹੈ।

ਉਰਵਸ਼ੀ ਰੌਤੇਲਾ ਆਪਣੀ ਨਿੱਜੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਨੂੰ ਲੈ ਕੇ ਵੀ ਸੁਰਖੀਆਂ ਵਿੱਚ ਰਹਿੰਦੀ ਹੈ। ਟ੍ਰੇਲਰਸ ਤਾਂ ਹਮੇਸ਼ਾ ਉਸ 'ਤੇ ਨਿਸ਼ਾਨਾ ਸਾਧਦੇ ਹੀ ਰਹਿੰਦੇ ਹਨ। ਕ੍ਰਿਕਟਰ ਰਿਸ਼ਭ ਪੰਤ ਨਾਲ ਉਸ ਦਾ ਨਾਅ ਜੁੜਦਾ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ ਪਰ ਉਹ ਹਮੇਸ਼ਾ ਇਨ੍ਹਾਂ ਖ਼ਬਰਾਂ ਦੀ ਸੋਚਾਈ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰਦੀ ਆਈ ਹੈ। ਉਰਵਸ਼ੀ ਰੌਤੇਲਾ ਨੇ ਮਹਿੰਜ 19 ਸਾਲ ਦੀ ਉਮਰ ਵਿੱਚ ਸੋਨੀ ਦਿਓਲ ਦੀ ਫਿਲਮ 'ਸਿੰਘ ਸਾਹਿਬ ਦ ਗ੍ਰੇਟ' ਤੋਂ ਫਿਲਮ ਸਨਅਤ ਵਿੱਚ ਕਦਮ ਰੱਖਿਆ ਸੀ। ਫਿਲਮ ਵਿੱਚ ਦੋਵਾਂ ਦੀ ਕੈਮਿਸਟਰੀ ਦਰਸ਼ਕਾਂ ਨੂੰ ਬਿਲਕੁਲ ਵੀ ਪਸੰਦ ਨਹੀਂ ਸੀ ਆਈ, ਕਿਉਂਕਿ ਸੋਨੀ ਦਿਓਲ ਉਮਰ ਵਿੱਚ ਉਸ ਤੋਂ 38 ਸਾਲ ਵੱਡੇ ਸਨ। ਫਿਲਮ ਇਤਿਹਾਸ ਦਾ ਲੇਖਾ-ਜੋਖਾ ਰੱਖਣ ਵਾਲੇ ਕੁਝ ਜਾਣਕਾਰਾਂ ਦਾ ਮੰਨਣਾ ਹੈ ਕਿ ਦੋਵਾਂ ਵਿਚਾਲੇ ਉਮਰ ਦਾ ਇਹ ਫ਼ਰਕ ਬਾਲੀਵੁੱਡ ਦੇ ਇਤਿਹਾਸ ਦਾ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਡਾ ਉਮਰ ਫ਼ਰਕ ਸੀ।

'ਸਿੰਘ ਸਾਹਿਬ ਦ ਗ੍ਰੇਟ' ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਉਰਵਸ਼ੀ 'ਭਾਗ ਜਾਨੀ', 'ਸਨਮ ਰੇ', 'ਗ੍ਰੇਟ ਗ੍ਰੈਂਡ ਮਸਤੀ', 'ਹੋਟ ਸਟੋਰੀ-4' ਅਤੇ 'ਪਾਗਲਪੰਤੀ' ਵਰਗੀਆਂ ਕਈ ਫਿਲਮਾਂ ਵਿੱਚ ਨਜ਼ਰ ਆਈ, ਪਰ ਬਦਕਿਸਮਤੀ ਨਾਲ 'ਹੋਟ ਸਟੋਰੀ-4' ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਉਸ ਦੀ ਕੋਈ ਵੀ ਫਿਲਮ ਕਾਮਯਾਬ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕੀ। ਪੁਲਿਸ ਸੁਧਾਰ ਵਰਗੇ ਮੁੱਦਿਆਂ ਨੂੰ ਲੈ ਕੇ ਸਾਈਬਰ ਕ੍ਰਾਈਮ ਦੀ ਹਨੇਰੀ ਦੁਨੀਆ 'ਤੇ ਰੋਸ਼ਨੀ ਪਾਉਂਦੀ ਪਿਛਲੇ ਸਾਲ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਿਤ ਸੂਸੀ ਗਣੇਸ਼ਨ ਦੀ ਫਿਲਮ 'ਘੁਸਪੈਠੀਆ' ਵਿੱਚ ਵਿਨੀਤ ਕੁਮਾਰ ਸਿੰਘ ਉੱਤਰ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਦੇ ਪੁਲਿਸ ਅਫਸਰ ਦੇ

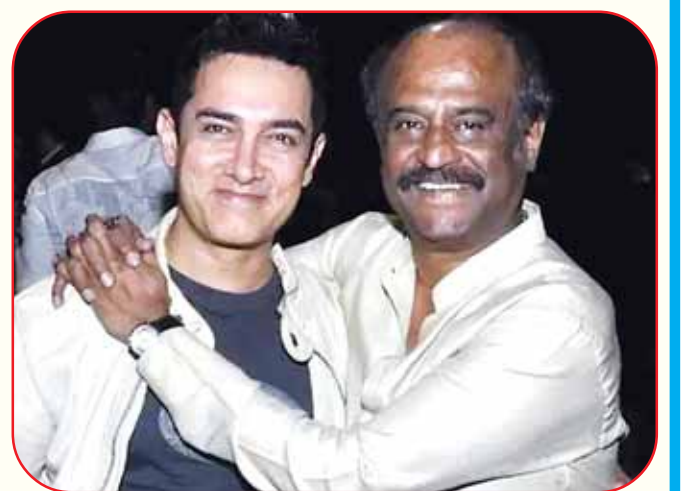

ਕਿਰਦਾਰ ਵਿੱਚ ਅਤੇ ਉਰਵਸ਼ੀ ਰੌਤੇਲਾ ਉਸ ਦੀ ਪਤਨੀ ਦੀ ਭੂਮਿਕਾ ਵਿੱਚ ਨਜ਼ਰ ਆਈ ਸੀ, ਜਦ ਕਿ ਫਿਲਮ ਵਿੱਚ ਅਕਸ਼ੈ ਉਬਰਾਏ ਖਲਨਾਇਕ ਦੀ ਭੂਮਿਕਾ ਵਿੱਚ ਹੈ। ਫਿਲਮ ਵਿੱਚ ਪਹਿਲੀ ਵਾਰ ਉਰਵਸ਼ੀ ਰੌਤੇਲਾ ਨੇ ਆਪਣੀ ਬੈਸਟ ਪਰਫਾਰਮੈਂਸ ਨਾਲ ਹਰ ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਕੀਤਾ। ਪਰ ਉਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਹਾਲ ਹੀ ਵਿੱਚ ਰਿਲੀਜ਼ ਤੇਲਗੂ ਫਿਲਮ 'ਡਾਕੂ ਮਹਾਰਾਜ' ਵਿੱਚ ਜਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਉਰਵਸ਼ੀ

ਨੇ 34 ਸਾਲ ਵੱਡੇ ਐਕਟਰ ਨੰਦਮੁਰਾਰੀ ਬਾਲਕ੍ਰਿਸ਼ਣ ਨਾਲ ਇਕ ਡਾਂਸ ਨੰਬਰ ਵਿੱਚ ਜੋ ਸਟੈੱਪ ਕੀਤੇ, ਉਹ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਕਾਫੀ ਅਸਲੀਲ ਲੱਗੇ। ਇਸ ਦੀ ਵਜ੍ਹਾ ਨਾਲ ਉਸ ਨੂੰ ਜੰਮ ਕੇ ਟ੍ਰੇਲ ਵੀ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਉਰਵਸ਼ੀ ਦੀਆਂ ਆਉਣ ਵਾਲੀਆਂ ਫਿਲਮਾਂ ਵਿੱਚ ਤੇਲਗੂ ਫਿਲਮ 'ਬਲੈਕ ਰੋਜ਼' ਅਤੇ ਹਿੰਦੀ ਫਿਲਮ 'ਵੈਲਕਮ ਟੂ ਦ ਜੰਗਲ' ਅਤੇ 'ਕਸੂਰ-2' ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਹਨ।

ਤਮਿਲ ਫਿਲਮ 'ਕੁਲੀ' ਵਿੱਚ ਅਮਿਰ ਖਾਨ ਰਜਨੀਕਾਂਤ ਨਾਲ

ਮਨੋਰੰਜਨ ਦੇ ਫਿਲਮੀ ਕਰੀਅਰ ਵਿੱਚ ਉਸ ਨੂੰ ਦਰਸ਼ਕਾਂ ਦਾ ਬਹੁਤ ਪਿਆਰ ਮਿਲਿਆ ਹੈ। ਅਮਿਰ ਖਾਨ ਬਾਲੀਵੁੱਡ ਦੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਐਕਟਰਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਇਕ ਹੈ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਹੁਣ ਤੱਕ 'ਕਿਆਮਤ ਸੇ ਕਿਆਮਤ ਤਕ', 'ਜੋ ਜੀਤਾ ਉਹੀ ਸਿਕੰਦਰ', 'ਰੰਗੀਲਾ', 'ਰਾਜਾ ਹਿੰਦੁਸਤਾਨੀ', 'ਗੁਲਾਮ', 'ਸਰਫਰੋਸ਼', 'ਲਗਨ', 'ਦਿਲ ਚਾਹਤਾ ਹੈ', 'ਤਾਰੇ ਜ਼ਮੀਨ ਪਰ', 'ਗਚਨੀ', 'ਇਡੀਅਟਸ' ਅਤੇ 'ਦੰਗਲ' ਵਰਗੀਆਂ ਕੁਝ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਡੀਆਂ ਹਿਟ ਫਿਲਮਾਂ ਦਿੱਤੀਆਂ ਹਨ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਰਿਕਾਰਡ ਅੱਜ ਵੀ ਕਾਇਮ ਹਨ। ਖਾਸ ਕਰਕੇ ਨਿਤੋਸ਼ ਤਿਵਾੜੀ ਦੇ ਨਿਰਦੇਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਬਣੀ ਫਿਲਮ 'ਦੰਗਲ' ਵਿੱਚ ਦਰਸ਼ਕਾਂ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਕੰਮ ਨਾਲ ਹੈਰਾਨ ਕਰਨ ਕੀਤਾ ਸੀ ਅਮਿਰ ਖਾਨ ਨੇ। ਇਕ ਲੰਮੇ ਵਕਫ਼ੇ ਬਾਅਦ ਹੁਣ ਅਮਿਰ ਖਾਨ ਆਰ.ਐਸ. ਪ੍ਰਸ਼ੰਸਾ ਦੇ ਨਿਰਦੇਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਬਣ ਰਹੀ ਫਿਲਮ 'ਸਿਤਾਰੇ ਜ਼ਮੀਨ ਪਰ' ਨਾਲ ਵਾਪਸੀ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ। ਅਮਿਰ ਖਾਨ ਅਤੇ ਕਿਰਨ ਰਾਓ ਵਲੋਂ ਬਣਾਈ ਜਾ ਰਹੀ ਇਹ ਫਿਲਮ ਪਹਿਲਾਂ ਪਿਛਲੇ ਸਾਲ 25 ਦਸੰਬਰ ਨੂੰ ਰਿਲੀਜ਼ ਹੋਣ ਵਾਲੀ ਸੀ ਪਰ ਹੁਣ ਇਹ ਇਸ ਸਾਲ ਰਿਲੀਜ਼ ਹੋਵੇਗੀ। 'ਸਿਤਾਰੇ ਜ਼ਮੀਨ ਪਰ' ਅਮਿਰ ਦੀ ਹੀ 2007 ਵਿੱਚ ਰਿਲੀਜ਼ ਫਿਲਮ 'ਤਾਰੇ ਜ਼ਮੀਨ ਪਰ' ਦਾ ਵਿਸਥਾਰ ਹੈ। 'ਸਿਤਾਰੇ ਜ਼ਮੀਨ ਪਰ' ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਅਮਿਰ ਖਾਨ ਰਜਨੀਕਾਂਤ ਦੇ ਨਾਲ ਤਮਿਲ ਫਿਲਮ 'ਕੁਲੀ' ਵਿੱਚ ਨਜ਼ਰ ਆਏਗਾ। ਫਿਲਮ ਵਿੱਚ ਉਸ ਦਾ ਦਮਦਾਰ ਕੈਮਿਓ ਬਣਾਇਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਫਿਲਮ ਦੀ ਸ਼ੂਟਿੰਗ ਜੈਪੁਰ ਵਿੱਚ ਚਲ ਰਹੀ ਹੈ।

ੴ ਸਤਿਗੁਰ ਪ੍ਰਸਾਦਿ॥

ਚਿੜੀਓਂ ਸੇ ਮੈਂ ਬਾਜ਼ ਤੁੜਾਊਂ।
ਸਵਾ ਲਾਖ ਸੇ ਏਕ ਲੜਾਊਂ।
ਤਬੈ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ਨਾਮ ਕਹਾਊਂ।

**ਸਮੂਹ ਪੰਜਾਬੀ ਭਾਈਚਾਰੇ ਨੂੰ
ਧਾਲੀਵਾਲ ਪਰਿਵਾਰ ਵਲੋਂ
ਗੁਰੂ ਰੂਪ ਖਾਲਸਾ ਜੀ ਦੇ
ਸਾਜਨਾ ਦਿਹਾੜੇ ਵਿਸਾਖੀ ਦੀ**

ਕੋਟਨਿ-ਕੋਟਿ ਵਧਾਈ

**1699 ਦੀ ਵਿਸਾਖੀ ਮੌਕੇ
ਕਲਗੀਧਰ ਦਸਮੇਸ਼ ਪਿਤਾ
ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ਨੇ
ਖਾਲਸਾ ਸਾਜ ਕੇ ਜਾਤ-
ਪਾਤ ਦਾ ਭਿੰਨ-ਭੇਦ ਹੀ
ਨਹੀਂ ਮਿਟਾਇਆ, ਸਗੋਂ
ਇਕ-ਇਕ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਸਵਾ-
ਸਵਾ ਲੱਖ ਨਾਲ ਲੜਨ ਦਾ
ਬਲ ਵੀ ਬਖਸ਼ਿਆ।
ਸਿੰਘ ਸਜੇ ਗੁਰੂ ਵਾਲੇ ਬਣੇ।**

ਵਲੋਂ: ਸ. ਦਰਸ਼ਨ ਸਿੰਘ ਧਾਲੀਵਾਲ ਅਤੇ ਸਮੂਹ ਰੱਖੜਾ ਪਰਿਵਾਰ